

školní vzdělávací program

**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Slovan Kroměříž -
inkluzí**

RVP ZV Základní vzdělávání

SLOVAN

ŠVP - ZŠ Slovan KROMĚŘÍŽ

Základní škola Slovan, Kroměříž, příspěvková organizace

Obsah

1	Identifikační údaje	2
2	Charakteristika ŠVP	3
2.1	Výchovné a vzdělávací strategie školy	6
3	Charakteristika školy	37
4	Učební plán	39
5	Učební osnovy	45
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	45
5.1.1	Český jazyk a literatura	46
5.1.2	Cizí jazyk - anglický	112
5.1.3	Další cizí jazyk - německý	150
5.1.4	Další cizí jazyk - francouzský	160
5.2	Matematika a její aplikace	170
5.2.1	Matematika	171
5.3	Informační a komunikační technologie	216
5.3.1	Informatika	217
5.4	Člověk a jeho svět	228
5.4.1	Prvouka	229
5.4.2	Vlastivěda	252
5.4.3	Přírodověda	265
5.5	Člověk a společnost	279
5.5.1	Dějepis	280
5.5.2	Výchova k občanství	301
5.6	Člověk a příroda	327
5.6.1	Fyzika	328
5.6.2	Chemie	349
5.6.3	Přírodopis	365
5.6.4	Zeměpis	389
5.7	Umění a kultura	411
5.7.1	Hudební výchova	412
5.7.2	Výtvarná výchova	436
5.8	Člověk a zdraví	466
5.8.1	Výchova ke zdraví	467
5.8.2	Tělesná výchova	493
5.9	Člověk a svět práce	532
5.9.1	Pracovní výchova	534
5.10	Doplňující vzdělávací obory	570
5.10.1	Etická výchova	571
5.11	Volitelné předměty	578
5.11.1	Výtvarné praktikum	579
5.11.2	Pohybové aktivity	583
5.11.3	Ekologický seminář	586
5.11.4	Anglická konverzace	589
5.11.5	Zájmová hudební výchova	594
5.11.6	Technické kreslení	597
5.11.7	Základy sebeobrany	601
6	Evaluace vzdělávacího programu	605

1 Identifikační údaje

Název ŠVP	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Slovan Kroměříž - inkluze		
Motivační název	SLOVAN		
Datum	31. 8. 2016	Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání
Verze	4.	vzdělávací program	RVP ZV Základní vzdělávání
Platnost	od 1. 9. 2016	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Délka studia v letech:	9		

Název školy	Základní škola Slovan, Kroměříž, příspěvková organizace
Adresa	Kroměříž, Zeyerova 3354, PSČ 767 01
IČ	47934409
REDIZO	600118606
Kontakty	reditel@zsslovan.cz
Ředitel	Mgr. Jaroslav Němec
Telefon	573 502 244
Fax	573 502 240
Email	zs@zsslovan.cz
www	www.zsslovan.cz

Zřizovatel	Město Kroměříž
Adresa	Náměstí 115, 767 58 Kroměříž
IČ	00287351
Telefon	573 321 111
Fax	573 331 481
Email	meu@mesto-kromeriz.cz
www	www.mesto-kromeriz.cz

.....
datum, podpis, razítko

2 Charakteristika ŠVP

Název školy	Základní škola Slovan, Kroměříž, příspěvková organizace		
Adresa	Kroměříž, Zeyerova 3354, PSČ 767 01		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Slovan Kroměříž - inkluze		
Platnost	od 1. 9. 2016	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání	Délka studia v letech:	9

Zaměření školy

Škola má svá specifika a klade důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání, které ji odlišují od ostatních škol. Od roku 1996 je zařazena do sítě Škol podporujících zdraví a od roku 2001 je zapojena do aktivit, směřujících k přijetí do mezinárodní sítě Bezpečných škol. Ve výuce se již několik let snažíme zavádět moderní trendy, které budou uplatnitelné v praxi, zavádíme efektivní metody, jako je skupinová a kooperativní práce, projektové vyučování a týmová práce. Naší prioritou je posílení výuky cizích jazyků, přírodovědných předmětů a preferování sportovní výchovy. Především však chceme žáky vést k odpovědnosti za svoje zdraví, ke zdravému životnímu stylu a chceme také docílit toho, aby se naše škola stala pro všechny žáky Bezpečnou školou.

Zaměřujeme se tedy především na:

1. Zdravý životní styl a osobní bezpečí
2. Činnostní učení
3. Výuku matematiky a přírodovědných předmětů od 6. ročníku
4. Výuku jazyků
5. Sportovní výchovu

Další cíle:

- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu
- věnovat všem žákům individuální péči
- klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny (ve třídě jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi)
 - nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod., zaměřovat se i na žáky nadané a talentované, vytvářet podmínky pro jejich rozvoj

Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z koncepce, která se v posledních letech v naší škole prosazovala a obsahovala modernizaci pedagogického procesu i školy celkově. Kládeme důraz na činnostní a kooperativní učení. Základní myšlenky našeho ŠVP jsou charakterizovány v motivačním názvu SLOVAN.

- **S** spolupráce
- **L** lidskost
- **O** objektivnost
- **V** vědomosti
- **A** atraktivita výuky
- **N** naslouchání

K dosažení všech cílů by mělo přispět tvořivé učení. Vzhledem k velmi rozsáhlému spektru vzdělávacích potřeb

našich žáků se nám jeví jako velmi přínosné takové učení, které je založeno na zvládnání přirozených situací, na přizpůsobení se individualitám žáků. Chceme docílit toho, aby naše škola umožňovala individuální uplatnění každému žákovi. Kvalita vzdělávání by u nás neměla být určována množstvím poznatků, ale jejich propojeností, smysluplností a použitelností pro život.

Chceme, aby ZŠ Slovan byla místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se pro život, místem, které jim umožní smysluplné prožívání života, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a naučí je i sebehodnocení.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme speciální pedagogické zřetele, metody a postupy. Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění.

U žáků uplatňujeme individuální přístup, používáme přiměřené a vhodné metody výuky a formy hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, posilujeme vhodné formy komunikace. Nabízíme kompenzační a didaktické pomůcky, výukové programy, pomáháme vytvářet osobní výukové pomůcky, učíme žáky učit se. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a používáme diferencované hodnocení, na žádost rodiny je možné v dotčených předmětech slovní hodnocení. V oblasti speciálně pedagogické péče nabízíme žákům možnost navštěvovat logopedický a dyslektický kroužek.

Respektujeme odlišný způsob komunikace těchto žáků, výkyvy v chování usměrňujeme vhodně, taktně, ale důsledně. Snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí, aby každý žák dostal možnost zažít úspěch a rozvíjet svoji osobnost.

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho rodičů a školského poradenského zařízení.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ), na naší škole působí psycholog, který pracuje s jednotlivými dětmi, s třídními kolektivy a vede konzultační rozhovory s rodiči i učiteli.

Postup školy při tvorbě plánu pedagogické podpory (poskytování podpůrných opatření prvního stupně)

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu (poskytování podpůrných opatření vyššího stupně)

- V případě, že opatření vyplývající z plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost

posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.

- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (SPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- třídní učitelé,
- školní psycholog a
- školní speciální pedagog.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola dále spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálním pedagogickým centrem.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Škola je povinná využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Mimořádně nadaným žákům a talentovaným žákům se snažíme vytvářet dostatečně podnětné prostředí.

Nabízíme možnost uplatnění tvůrčích sil v samostatných školních projektech či v oborových soutěžích, prohloubení učiva, zadávání specifických úkolů, rozvoj schopností při skupinovém vyučování, případně vynechání ročníku (podle doporučení PPP).

Na 2. stupni otevíráme v každém ročníku jednu třídu s rozšířenou výukou matematiky a jednu třídu s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Výuka v těchto třídách dává prostor žákům se zájmem a předpoklady pro tyto předměty, aby plně využili a uplatnili své vlohy a nadání. Diferenciaci podle zájmu a nadání pro ostatní žáky provádíme nabídkou volitelných předmětů, kde si žáci volí studium podle svého zájmu a mohou rozvíjet svůj talent v oborech, kde pro to mají předpoklady.

Velmi důležité je také napomáhat osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést

je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory výchovného poradce PLPP průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá PLPP školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka podle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování IVP.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

2.1 Výchovné a vzdělávací strategie školy

Kompetence k učení

MOTIVACE K UČENÍ

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělání – k přípravě na celoživotní vzdělávání.
- Motivujeme žáky pozitivním prostředím, povzbuzujícím přístupem při hodnocení.
- Vedeme žáky k rozlišování základního (kmenového) učiva a rozšiřujícího (doplňujícího) učiva.

ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACÍ

- Učíme žáky vyhledávat, třídit, zpracovávat potřebné informace v literatuře a na internetu, dělat si samostatně poznámky.
- Vedeme žáky k efektivnímu používání získaných informací v procesu učení, tvůrčích činnostech a

praktickém životě.

PROPOJOVÁNÍ NOVÝCH POZNATKŮ

- Vedeme žáky k všeobecnému používání cizího jazyka a výpočetní techniky ve výuce všech předmětů.
- Vedeme žáky k získávání konkrétních dovedností prostřednictvím učiva.
- Vedeme žáky k propojování poznatků ze všech předmětů do souvislostí a širších celků.

POZOROVÁNÍ A UPLATNĚNÍ VÝSLEDKŮ

- Vedeme žáky k tvořivosti a samostatnosti, k hledání různých vhodných způsobů dosažení cíle.
- Učíme žáky práci s chybou.
- Vedeme žáky k vyvozování závěrů z výsledků své práce a k možnostem jejich využití v budoucnosti.

POSOUZENÍ VLASTNÍHO POKROKU V UČENÍ

- Vedeme žáky k posílení pozitivního vztahu k učení, na praktických příkladech odpovídajících úrovni žáka vysvětlujeme cíl a smysl učení.
- Vedeme žáky k plánování, organizování a vyhodnocování své učební činnosti.

Český jazyk a literatura

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- učitel motivuje k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- uplatněním deduktivních metod, prací ve skupinách učitel rozvíjí logické myšlení žáků, jejich schopnost použít získané znalosti a dovednosti
- tvorbou projektů a využíváním skupinové práce učitel vede a učí žáky vyhledávat potřebné informace z různých informačních zdrojů: z novin, časopisů, z internetu; na základě jejich třídění a zpracování je učí vyčlenit důležité body
- při hledání a třídění informací vede učitel žáky k samostatnosti
- učitel klade důraz na práci s odbornou literaturou
- v hodinách literatury a slohu učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby a k rozvoji jejich jazykového a estetického cítění
- učitel využívá audiovizuální techniku
- výkladem, diskuzí, formou cvičení a skupinovou prací učitel seznamuje žáky s různými metodami učení a jejich srovnáváním jim pomáhá vybrat si nejvhodnější metodu učení

Cizí jazyk - anglický

- učitel zajistí pro výuku odborný materiál, seznamuje žáky s různými zdroji informací a vede je k jejich posuzování
- učitel střídá různé metody a formy práce
- učitel podporuje zvědavost, vhodně motivuje k dalšímu vzdělávání
- učitel nabízí žákům aktivační metody, které ho vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
- učitel zadává úkoly, jejichž splnění je v silách žáků
- učitel využívá mezipředmětových vztahů, projektového vyučování, podněcuje diskusi
- učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
- při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá učitel žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
- pozitivní motivací umožní učitel žákům vidět smysl učení

Další cizí jazyk - německý

- učitel nabízí žákům aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
- učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
- učitel při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
- učitel pozitivní motivací umožní žákům vidět smysl učení
- učitel zadává úkoly, jejichž splnění je v silách žáků

Další cizí jazyk - francouzský

- učitel nabízí žákům aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
- učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání francouzského jazyka
- učitel při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
- učitel pozitivní motivací umožní žákům vidět smysl učení
- učitel zadává úkoly, jejichž splnění je v silách žáků

Matematika

- učitel srozumitelně žákům vysvětluje, co a jak se mají naučit
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podporuje u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů apod.
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností, nebo jejich výsledků

Informatika

- zadávanými úkoly vede učitel žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání vede žáky k využívání zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, využívání nápovědy (help) u jednotlivých programů, literatury apod.
- učitel vede žáky ke schopnostem ovládnutí ICT u vybraných vstupních a výstupních zařízení
- učitel vede žáky ke schopnostem aktivně vyhledávat a třídit informace
- učitel buduje u žáků soubor vědomostí pomocí schematizovaného způsobu zavádění informací o ICT

Prvouka

- učitel vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- učitel umožňuje poznávat podstatu zdraví i příčin nemoci
- učitel směřuje žáky k upevňování preventivního chování
- učitel pomáhá žákům orientovat se ve světě informací, propojovat časové a místní historické, zeměpisné a kulturní informace
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

Vlastivěda

- učitel vede žáky k dovednosti vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učitel vede žáky k dovednosti začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit a kde mohou najít informace

Přírodověda

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- učitel vede žáky k získávání informací o přírodě, učí je pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Dějepis

- učitel podporuje a vytváří u žáků schopnost využívat jako zdroj informací různorodé odborné texty
- učitel učí žáky vyhledávat a třídit informace, využívat je efektivně v procesu učení
- učitel vysvětluje vzájemné vazby v širších souvislostech historických událostí
- učitel vede žáky k samostatnému pozorování, porovnávání a posuzování získaných výsledků, a učí je vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

Výchova k občanství

- učitel dává příležitost vyhledávat informace podle zadaných kritérií
- učitel zadává práci s dostupnými zdroji informací (encyklopedie, internet apod.)
- učitel využívá dostupnou techniku (data projektor, DVD, video, CD přehrávač, interaktivní tabuli)

Fyzika

- učitel vede žáky k získání schopností samostatně či ve skupině pracovat s fyzikálními jevy, objekty a procesy, měřit různé vlastnosti objektů, výsledky zpracovávat
- učitel umožňuje žákům samostatně či ve skupině provádět fyzikální experimenty, které ověřují vyslovené hypotézy, nebo slouží k odhadování fyzikálních zákonitostí
- učitel buduje u žáků soubor vědomostí pomocí schematizovaného způsobu zavádění informací o fyzikálních veličinách

Chemie

- učitel vede žáky ke schopnostem samostatně, či v kolektivu, pracovat s chemickými jevy, objekty a procesy, měřit různé vlastnosti objektů, výsledky zpracovávat
- učitel umožňuje žákům samostatně, či v kolektivu, provádět chemické pokusy, které slouží k odhadování, nebo ověřování chemických zákonitostí
- učitel buduje u žáků soubor vědomostí pomocí schematizovaného způsobu zavádění informací o chemických zákonech a jevech

Přírodopis

- učitel podněcuje žáky k procesu učení zadáváním samostatných domácích úkolů např. referátů, problémových úkolů
- učitel dává žákům podnět k domácímu vyzkoušení pokusů probíraných teoreticky ve škole a následnému sdělení zjištěných výsledků ostatním
- učitel kontroluje a hodnotí práci a přípravu žáků
- učitel poskytuje žákům dostatek informačních zdrojů

Zeměpis

- učitel využívá názorné pomůcky k vysvětlení zeměpisných pojmů a vztahů - globus, mapy, buzolu apod.
- s pomocí vhodně zvolených příkladů z praxe seznamuje učitel žáky s krajinnou sférou, jejími zákonitostmi a vzájemnými podmíněnostmi a souvislostmi
- učitel ukazuje příklady jedinečných geografických objektů, jevů a procesů v krajině
- učitel pozorováním ukazuje žákům pravidelnosti a souvislosti objektů a jevů v krajině
- učitel využívá mezipředmětových vztahů, projektového vyučování, podněcuje diskusi

Hudební výchova

- učitel dá žákům k učivu vždy konkrétní názor, aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, hmatu a sluchu
- učitel nechá žáky individuálně pracovat s hudebními nástroji
- učitel klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- učitel podporuje porozumění uměleckému dílu
- učitel nechá žáky vyjadřovat se k hudebnímu dílu a vyjadřovat své pocity
- učitel dá příležitost k využívání žákovských zkušeností ve výuce (vlastní hra na hudební nástroj...)
- učitel podporuje tvořivou činnost žáků
- učitel klade na žáky v učivu přiměřené nároky, vede je k dobrému zvládnutí základního učiva a dá jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků
- učitel pomáhá podpořit sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti
- učitel upozorňuje na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě
- učitel vede žáky k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- učitel vytváří návyky k pozdějšímu samostatnému hudebnímu projevu
- učitel individuálně vede žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály

Výtvarná výchova

- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si žáci mohli sami zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladné hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
- učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby, jejím zhodnocením přispívá k rozvoji jejich estetického citění
- složitějšími uměleckými úkoly rozvíjí učitel logické myšlení
- učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce s důrazem na sebehodnocení
- učitel využívá audiovizuální techniku, PC

Výchova ke zdraví

- učitel dává příležitost vyhledávat informace podle zadaných kritérií
- učitel zadává práci s dostupnými zdroji informací (encyklopedie, internet apod.)
- učitel využívá dostupnou techniku (data projektor, DVD, video, CD přehrávač, interaktivní tabule)
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Tělesná výchova

- učitel učí žáky cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- učitel měří základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Pracovní výchova

- učitel vede žáky osvojování si základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, učí je používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků
- učitel využívá encyklopedie, odborné časopisy, materiály z různých dětských časopisů, internetových stránek
- při práci klade učitel důraz na práci s textem, vyhledávání informací, na čtení a porozumění textu
- v každém tématu učitel uplatňuje individuální přístup k žákům podle jejich znalostí, schopností a zájmů
- při práci s materiálem v dílnách klade učitel důraz na správnost postupu a neplýtvání materiálem a přihlíží ke znalostem žáků v této oblasti
- v ostatních oblastech jako je vaření a péstitelství učitel přihlíží hlavně k uplatňování teoretických poznatků v praxi
- učitel ve výuce podněcuje tvořivost žáků a uplatňuje jejich nápady

Etická výchova

- učitel vede žáky k aktivnímu využívání různých zdrojů informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet)
- učitel motivuje žáky k přijímání podpory, rady, zpětné vazby i kritiky a vytvoření plánu dalšího zlepšování
- učitel vede žáky ke zhodnocení a obhájení, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) neefektivnější

Výtvarné praktikum

- učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si žáci mohli sami zorganizovat vlastní činnost
- učitel využívá kladné hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
- učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby, jejím zhodnocením přispívá k rozvoji jejich estetického cítění
- složitějšími uměleckými úkoly učitel rozvíjí logické myšlení
- učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce s důrazem na sebehodnocení
- učitel využívá audiovizuální techniku, PC

Pohybové aktivity

- učitel učí žáky cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- učitel měří základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Ekologický seminář

- učitel zadává referáty, projekty, prezentace z více různých zdrojů
- učitel uvádí konkrétní příklady propojení se životem, zdůrazňuje využití v praktickém životě

Anglická konverzace

- učitel zajistí pro výuku odborný materiál, seznamuje žáky s různými zdroji informací a vede je k jejich posuzování
- učitel střídá různé metody a formy práce
- učitel podporuje zvědavost, vhodně motivuje k dalšímu vzdělávání
- učitel nabízí žákům aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
- učitel využívá mezipředmětových vztahů, projektového vyučování, podněcuje diskusi
- učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
- při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá učitel žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
- pozitivní motivací umožní učitel žákům vidět smysl učení

Zájmová hudební výchova

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vhodnou motivací vede učitel žáky k pochopení hudby jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
- učitel rozvíjí u nich všechny hudební schopnosti, reprodukční i produkční
- učitel vede žáky k posouzení výsledku svého učení i výsledků svých spolužáků

Technické kreslení

- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami vyvozují řešení a závěry
- učitel vede žáky k plánování postupů a úkolů
- učitel vede žáky k aplikaci znalostí z jiných předmětů a naopak k využívání znalostí v jiných předmětech a praktických situacích

Základy sebeobrany

- učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k pohybovým činnostem
- učitel motivuje žáky k pohybové činnosti kladným hodnocením
- učitel vede žáky k zvládnutí základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní pohybové činnosti ve známém a neznámém prostředí
- učitel vede žáky ke kritickému zhodnocení svého výkonu

Kompetence k řešení problémů

POCHOPENÍ PROBLÉMU

- Vedeme žáky k řešení problémů, ne k uhýbání před nimi.
- V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet.

HLEDÁNÍ INFORMACÍ

- Vedeme žáky k samostatnosti, tvořivosti a logickému uvažování (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění, ...).
- Při řešení problému učíme žáky používat např. metodu „SWOT analýza“ nebo „brainstorming“ atd.
- Vedeme žáky k dovednosti formulovat jednoduché hypotézy, vyvozovat závěry, klást otázky.
- Vedeme žáky k hledání různých přijatelných způsobů řešení problému.

ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- Motivujeme žáky k využívání netradičních (originálních, osobitých) kroků při řešení problému, s využitím moderních technologií.
- Vedeme žáky k týmové práci při řešení problému.
- Na modelových příkladech ve svých předmětech vedeme žáky k používání vhodných algoritmů řešení problému.
- Vedeme žáky, aby k řešení problémů přistupovali odpovědně a řešili je s citem, rozumem a s nadhledem.

OVĚŘOVÁNÍ SPRÁVNÝCH ŘEŠENÍ

- Vedeme žáky k ověřování správnosti řešení vytvářením praktických problémových úloh a situací.
- Vedeme žáky k uplatňování základních myšlenkových operací (analýza, syntéza, indukce, dedukce,

zobecnování, srovnávání, třídění, abstrakce) v různých učebních i praktických situacích.

ZODPOVĚDNOST ZA ROZHODNUTÍ

- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení informací.
- Vedeme žáky k obhájení svých rozhodnutí a učíme nést za ně odpovědnost.
- Při řešení problémů motivujeme žáky k případnému využití konzultace s výchovným poradcem.

Český jazyk a literatura

- učitel vede žáky k navrhování různých řešení problémů, k dokončování úkolů a zdůvodňování svých postupů
- učitel vede žáky k vzájemné spolupráci
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel učí žáky správně nacházet a formulovat problém zadáváním problémových úloh; diskutuje s žáky nad nezdarem při řešení problémů a vede je k práci s chybou a rozvíjení jejich sebekontroly
- učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce písemnou i ústní formou s důrazem na schopnost sebehodnocení
- učitel využívá metody skupinové i samostatné práce žáků při práci na projektech i na jejich prezentaci, s žáky konzultuje možnost volby při výběru tématu

Cizí jazyk - anglický

- učitel zařazuje práci se slovníky encyklopediemi, časopisy, různými informačními zdroji, podněcuje a moderuje diskusi
- učitel vede žáky k toleranci vůči jiným lidem
- učitel vytváří prostor pro samostatnou práci, zadává adekvátní úkoly, pozoruje činnost žáků a usměrňuje ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince
- učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
- učitel umožňuje žákům prezentovat a obhajovat svoje názory, vystupovat před třídou
- učitel vede žáky k správnému způsobu řešení problému, poskytuje jim rady, materiály a pomůcky
- učitel vede k prezentaci výsledku
- učitel vede žáky k porovnání stavby cizího a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
- učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
- zařazením motivačních úkolů umožní učitel žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor

Další cizí jazyk - německý

- učitel vede žáky k porovnání stavby německého a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
- učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití německého jazyka nebo jeho porozumění
- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
- učitel zařazením motivačních úkolů umožní žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor

Další cizí jazyk - francouzský

- učitel vede žáky k porovnání stavby francouzského a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
- učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití francouzského jazyka nebo jeho porozumění
- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
- zařazováním motivačních úkolů umožní učitel žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor

Matematika

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel nabízí žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problému
- učitel podporuje u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- učitel zadává nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- učitel provádí se žáky rozbor úkolu (problému) – tvoří společně se žáky plán jeho řešení, odhaduje výsledky, společně volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku vzhledem k zadání
- učitel poskytuje žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a poskytuje prostor pro jejich ověření

Informatika

- učitel vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- učitel vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- učitel nechává žáky rozpoznávat problém, zvolit vhodnou metodu k jeho řešení, provést řešení, vyhodnotit závěry za využití ICT
- učitel vytváří prostor, ve kterém mohou žáci korigovat chybná řešení problému
- učitel buduje soubor vědomostí a dovedností pro racionální využití ICT potřebných k řešení problémů při vyhledávání a zpracování informací

Prvouka

- učitel vede žáky k účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel pomáhá žákům poznat a ovlivňovat svou jedinečnost
- učitel umožňuje žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s přiměřenou odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různých informačních zdrojů

Vlastivěda

- učitel napomáhá žákům rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, vhodně dopomůže s řešením problému

Přírodověda

- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- učitel vede žáky k řešení zadaných úkolů, učí je správně se rozhodovat v různých situacích, učí je vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Dějepis

- učitel napomáhá u žáků rozvíjet orientaci v historických, kulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktech
- učitel vede k rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- učitel vede žáky k porozumění chronologie, k rozpoznávání a používání datece, představuje různé interpretace historie (jak a proč byly historické události, osobnosti, situace a změny interpretovány různými způsoby)

Výchova k občanství

- učitel využívá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji a historickém kontextu
- učitel dává žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru
- učitel podporuje žáky ve vytváření vlastních postupů řešení
- učitel vede žáky k posuzování svého řešení s ohledem na nejrůznější společenské aspekty
- učitel pozitivně motivuje žáky k vyřešení problému

Fyzika

- učitel nechává žáky rozpoznávat problém, zvolit vhodnou metodu k jeho řešení, provést řešení, vyhodnotit závěry
- učitel vytváří prostor, ve kterém mohou žáci korigovat chybná řešení problému
- učitel používá metod řešení jiných předmětů při řešení fyzikálních problémů

Chemie

- učitel nechává žáky rozpoznávat problém, zvolit vhodnou metodu k jeho řešení, provést řešení, vyhodnotit závěry
- učitel vytváří prostor, ve kterém mohou žáci korigovat chybná řešení problému
- učitel používá metod řešení jiných předmětů při řešení chemických problémů

Přírodopis

- učitel zadává úkoly a otázky, které žáci následně řeší zejména při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech
- učitel pomáhá žákům při řešení problémů svými radami a poskytnutím dostateku příležitostí a informačních zdrojů
- učitel vybaví žáky dostatkem vědomostí a dovedností, které jim umožní řešit problémy samostatně v praxi

Zeměpis

- učitel seznamuje žáky s různými druhy geografických materiálů, vysvětluje význam informací v nich obsažených i způsob, jak je najít a interpretovat
- učitel propojuje výuku s informacemi z médií, hledá s žáky využití takto získaných vědomostí v praxi
- učitel umožňuje žákům prezentovat a obhajovat svoje názory, vystupovat před třídou
- učitel vytváří prostor pro samostatnou práci, zadává adekvátní úkoly, pozoruje činnost žáků a usměrňuje ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince

Hudební výchova

- učitel postupuje od jednoduchých hudebních ukázek a činností ke složitějším
- učitel předkládá též neobvykle zadané úlohy, např. pomocí hudebních hádanek
- učitel podporuje účast žáků, podle jejich schopností, v různých soutěžích
- učitel vede žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem
- učitel nechává žáky obhajovat různé závěry, řešení a rozhodnutí
- učitel umožňuje žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem
- učitel vede žáky k jednoduchému zaznamenávání svých pozorování a objevů

Výtvarná výchova

- učitel zadáváním problémových úloh učí žáky správně nacházet a formulovat problém
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a výrazových prostředků
- učitel využívá metody projektového vyučování, skupinové práce, konzultuje se žáky možnost volby při výběru tématu

Výchova ke zdraví

- učitel klade otevřené otázky
- učitel vhodně pracuje s žákovou chybou (ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení)
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel podporuje žáky ve vytváření vlastních postupů řešení

Tělesná výchova

- učitel učí žáky uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- učitel vede k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Pracovní výchova

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel dává prostor žákům k promyšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- učitel využívá inteligenční testy, další testy zaměřené na sebezpoznání a výběr vhodného povolání
- učitel nabízí žákům problémové úlohy z praktického života
- učitel vede žáky k používání internetu při vyhledávání informací a pro jejich zpracování
- učitel vede žáky k vyhledávání informací v dalších zdrojích (knihách, časopisech, ústních, ...)
- učitel směřuje žáky k plánování, přípravě, realizaci i hodnocení a sebehodnocení
- učitel vede žáky k tomu, aby si po etapách plánovali důležité životní kroky a zhodnotili dosažené cíle
- učitel učí žáky stanovovat si reálné cíle a hledat účinné strategie k dosahování cílů a odstraňování překážek

Etická výchova

- učitel vede žáky k identifikaci účastníků a složek problému a k identifikaci proměnných v problému a jejich vzájemných vztahů
- učitel pomáhá problém analyzovat z různých hledisek
- učitel umožňuje rozpoznat, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určit, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- učitel dává příležitost vyhodnotit různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhodnout se mezi nimi
- učitel vytváří prostor pro změnu svých závěrů na základě nových informací či změněných podmínek

Výtvarné praktikum

- zadáváním problémových úloh učitel učí žáky správně nacházet a formulovat problém
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a výrazových prostředků
- učitel využívá metody projektového vyučování, skupinové práce, konzultuje se žáky možnost volby při výběru tématu

Pohybové aktivity

- učitel učí žáky uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- učitel vede k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Ekologický seminář

- učitel rozvíjí diskuzi na probíraná témata
- učitel podporuje hledání dostupných informací k tématu
- učitel analyzuje se žáky aktuální problémy
- učitel pracuje s chybou, ukáže správný postup
- učitel aplikuje postupy a činnosti na místní situaci a domovský region

Anglická konverzace

- učitel zařazuje práci se slovníky, encyklopediemi, časopisy, různými informačními zdroji, podněcuje a moderuje diskusi
- učitel vede žáky k toleranci vůči jiným lidem
- učitel vytváří prostor pro samostatnou práci, zadává adekvátní úkoly, pozoruje činnost žáků a usměrňuje ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince
- učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
- učitel umožňuje žákům prezentovat a obhajovat svoje názory, vystupovat před třídou
- učitel vede žáky k správnému způsobu řešení problému, poskytuje jim rady, materiály a pomůcky
- učitel vede k prezentaci výsledku
- učitel vede žáky k porovnání stavby cizího a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
- učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
- učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
- zařazováním motivačních úkolů umožní učitel žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor

Zájmová hudební výchova

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel podněcuje žáky k řešení problémových úkolů
- učitel podporuje netradiční způsoby hudebního vyjádření a vede žáky k obhajování jejich postojů

Technické kreslení

- učitel motivuje žáky k hledání různých možností řešení, k aplikaci osvědčených postupů řešení
- učitel vede žáky k ověřování výsledků práce
- učitel pracuje s chybami žáků a navozuje cestu ke správnému řešení

Základy sebeobrany

- učitel vede žáky k vnímání, rozpoznání a pochopení problémové situace
- učitel vede žáky k samostatnému řešení problémů
- učitel vede žáky k volbě různých postupů řešení
- učitel vede žáky k ověřování správnosti řešení problémů
- učitel vede žáky k správným rozhodnutím a zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

VYJÁDRĚNÍ MYŠLENKY A NÁZORU, NASLOUCHÁNÍ

- Vedeme žáky k vzájemnému naslouchání, k vyjadřování svých myšlenek a názorů ústně i písemně slušnou a výstižnou formou.
- Učíme žáky formulovat své názory, diskutovat o nich, vhodně argumentovat a své závěry, stanoviska a názory korigovat.

KOMUNIKACE, VNÍMÁNÍ OKOLNÍHO SVĚTA

- Vedeme žáky k budování kvalitní partnerské oboustranné komunikace mezi žáky a učitelem, mezi žáky navzájem, mezi žáky a dalšími osobami.
- Vedeme žáky k osvojování prostředků komunikace (verbální i neverbální).

- V komunikaci vedeme žáky k dodržování základních etických pravidel – naslouchání, empatie, respektování druhého, prostor pro různé názory.
- Při zpracovávání různých miniprojektů motivujeme žáky k využívání komunikace různými prostředky (ústně, písemně, e-mailem, telefonem, ...).

SOUŽITÍ A SPOLUPRÁCE

- Vedeme žáky ke spolupráci při různých akcích pořádaných školou, třídami, žákovským parlamentem (rozhlasové relace žáků, školní diskotéka apod.).
- Vedeme žáky k využití získaných komunikativních dovedností při vytváření nových vztahů např. při projektových dnech, tematických jazykových zájezdech apod.

Český jazyk a literatura

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů
- simulovanými situacemi, diskuzemi a besedami k výukovým tématům vede učitel žáky ke schopnosti otevřeně a vhodným způsobem sdělit vlastní názor, obhajovat jej a vhodně argumentovat
- ústním i písemným vyjadřováním vede učitel žáky k prezentaci a hodnocení své práce, využívá k tomu referáty, soutěže, projekty
- při práci na projektech vede učitel žáky k využívání médií
- prací s odbornou literaturou a na PC učitel učí žáky vyhledávat, zpracovávat informace a následně je využívat při řešení konkrétních problémů
- přípravou mluvních cvičení, referátů z četby, didaktickými hrami, psaním dopisů učitel učí v písemném i ústním projevu žáky formulovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně
- učitel učí žáky vhodně reagovat na promluvy jiných lidí, zapojuje je do diskuze formou otázek
- učitel se snaží rozvíjet v žácích schopnost argumentovat vhodnými připomínkami
- přípravou písemného projevu vede učitel žáky k formulaci myšlenek a názorů

Cizí jazyk - anglický

- učitel vede žáky k osvojování si a prohlubování slovní zásoby
- učitel vede žáky k hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací
- učitel procvičuje se žáky orientaci ve slyšeném textu proneseném rodilým mluvčím
- učitel prohlubuje slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic
- učitel učí žáky reagovat na jednoduché instrukce učitele
- učitel procvičuje reagování na základní otázky
- učitel opravuje výslovnost, vybírá texty přiměřené věku a osobní zkušenosti žáků, pracuje s chybou
- učitel nacvičuje delší konverzační celky i mezi více osobami
- učitel směřuje žáky k vytvoření samostatného mluveného projevu na dané téma
- učitel vštěpuje zásady tichého čtení a práce s textem
- učitel vede k aktivnímu využívání poznatků z předcházejícího období
- učitel vede k používání frází běžného života
- učitel komunikuje s žáky v anglickém jazyce
- učitel nabízí žákům dostatek možností k porozumění rozhovoru vedeného cizojazyčně a cizím jazykem psaným jednoduchým textům
- učitel vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v nich i schopnost autokorekce
- učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace v cizím jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek

Další cizí jazyk - německý

- učitel nabízí žákům dostatek možností k porozumění německy vedeného rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům
- učitel vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v nich i schopnost autokorekce
- učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace v německém jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek

Další cizí jazyk - francouzský

- učitel nabízí žákům dostatek možností k porozumění francouzsky vedeného rozhovoru a francouzsky psaným jednoduchým textům
- učitel vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonalé zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v něm i schopnost autokorekce
- učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace ve francouzském jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek

Matematika

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- učitel obohacuje žáky o užívání matematického jazyka včetně matematické symboliky
- učitel zařazuje práci s grafy, tabulkami, diagramy apod.
- učitel dává žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

Informatika

- učitel vede žáky k využívání vhodné technologie ke komunikaci na dálku
- učitel vede žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- učitel umožňuje žákům diskutovat, argumentovat s ostatními při řešení problémů pomocí ICT
- učitel vede žáky ke schopnosti přijímat názor jiných
- učitel požaduje po žácích formulaci svých názorů a závěrů v celých větách

Prvouka

- učitel napomáhá žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech
- učitel vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- učitel umožňuje žákům pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech, přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemnou pomoc

Vlastivěda

- učitel učí žáky vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- učitel napomáhá využívat časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Přírodověda

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- učitel vede žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- učitel vede žáky k vyjadřování svých myšlenek, poznatků a dojmů

Dějepis

- učitel vede žáky k uplatňování vhodných prostředků komunikace, k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- učitel efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace
- učitel učí žáky rozumět sdělením různého typu textů a záznamů, obrazových materiálů v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat

Výchova k občanství

- učitel vhodnými metodami a formami práce dává žákům prostor pro komunikaci s vrstevníky
- učitel vede žáky k souvislému a výstižnému formulování vlastního názoru nejen na společenské dění
- učitel vyžaduje od žáků dodržování pravidel komunikace (umění naslouchat, prosadit slušným způsobem svůj názor, vyslechnout druhého, asertivní chování apod.)

Fyzika

- učitel umožňuje žákům diskutovat, učeně argumentovat s ostatními při řešení fyzikálních problémů
- učitel vede žáky ke schopnosti přijímat názor jiných
- učitel požaduje po žácích formulaci svých názorů a závěrů v celých větách

Chemie

- učitel umožňuje žákům diskutovat, učeně argumentovat s ostatními při řešení chemických problémů
- učitel vede žáky ke schopnosti přijímat názor jiných
- učitel požaduje po žácích formulaci svých názorů a závěrů v celých větách

Přírodopis

- učitel dává žákům prostor k diskusi, komunikuje s nimi o různých tématech
- učitel zadává žákům práci, se kterou potom seznamují ostatní spolužáky, vyžaduje srozumitelný a jasný projev
- svým vyjadřováním a mluvou upevňuje učitel v žácích základní gramatické návyky
- učitel dává žákům prostor pracovat s nejrůznějšími komunikačními technologiemi – literatura, televize, rádio, PC, internet, ...

Zeměpis

- učitel vede žáky k samostatné prezentaci úkolů a případné diskusi na dané téma

Hudební výchova

- učitel nechá žáky při každé jejich činnosti hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení daného úkolu
- učitel přijímá často neodborně vyjádřené žákovské názory, upřesňuje je, vyjadřuje uspokojení nad správnými závěry žáků
- učitel umožní žákům hovořit o poznáních souvislostech a zkušenostech z jejich života
- učitel dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učitel učí žáky naslouchat názorům spolužáků, využívat možností o názorech diskutovat, respektovat se navzájem
- učitel hovoří o vlastních hudebních prožitcích, o zajímavých poznatcích z poslechu nebo ze sledování hudebních pořadů
- učitel zařazuje do výuky jednoduché referáty na zvolené téma
- učitel nechá žáky pokusit se vyjadřovat dojmy z uměleckého díla

Výtvarná výchova

- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- učitel nechává žáky individuálně zvolenými výtvarnými postupy vyjádřit svůj názor
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace, vede žáky k respektování názorů jiných

Výchova ke zdraví

- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů apod.
- učitel vytváří příležitosti pro odpovídající komunikaci mezi žáky

Tělesná výchova

- učitel vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učitel vede žáky k orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích

Pracovní výchova

- učitel dává žákům příležitost k rozšíření si slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí je popisovat postupy práce
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie
- učitel klade důraz na správné vyjadřování při popisování postupu práce
- učitel vede žáky ke vzájemné komunikaci se spolužáky, učiteli, ale i ostatními dospělými osobami ve škole i mimo školu
- učitel učí žáky vhodnou formou prosazovat a obhajovat svůj názor, ale zároveň naslouchat názoru ostatních
- prací ve skupinách podporuje učitel kamarádské vztahy mezi žáky
- učitel využívá skupinovou práci a vzájemnou pomoc při práci i učení
- učitel vede žáky k respektování předem dohodnutých pravidel chování i bezpečnosti při práci
- učitel vede žáky ke kooperaci a týmové práci

Etická výchova

- učitel vede k zamýšlení se nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních
- učitel podporuje žáky ve světle nových příspěvků v přehodnocení nebo potvrzení svého předchozího názoru, případně jeho upravení v situaci, kdy je argumenty druhého přesvědčily
- učitel nabádá k akceptování, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- učitel vede k pohledu na věci z různých hledisek
- učitel učí, aby žáci při sdělování svých názorů a pocitů druhým jednali tak, aby je neurazili, aby se nedotkli jejich přesvědčení, a aby oddělovali svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- učitel dává příležitost k obhajobě svého názoru asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); učí předkládat konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- učitel pomáhá žákům poznat, když s nimi chce někdo manipulovat, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a nabídne možnosti odmítnutí takové komunikace společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje

Výtvarné praktikum

- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- učitel nechává žáky individuálně zvolenými výtvarnými postupy vyjádřit svůj názor
- učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace, vede žáky k respektování názorů jiných

Pohybové aktivity

- učitel vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učitel vede žáky k orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích

Ekologický seminář

- učitel podporuje tvůrčí diskuzi a vlastní postoj
- učitel dává prostor pro prezentaci řešení problému
- učitel dbá na jasnou a zřetelnou formulaci

Anglická konverzace

- učitel vede žáky k osvojování si a prohlubování slovní zásoby
- učitel vede žáky k hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací
- učitel procvičuje se žáky orientaci ve slyšeném textu proneseném rodilým mluvčím
- učitel prohlubuje slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic
- učitel učí žáky reagovat na jednoduché instrukce učitele
- učitel procvičuje reagování na základní otázky
- učitel opravuje výslovnost, vybírá texty přiměřené věku a osobní zkušenosti žáků, pracuje s chybou
- učitel nacvičuje delší konverzační celky i mezi více osobami
- učitel směřuje žáky k vytvoření samostatného mluveného projevu na dané téma
- učitel vštěpuje zásady tichého čtení a práce s textem
- učitel vede k aktivnímu využívání poznatků z předcházejícího období
- učitel vede k používání frází běžného života
- učitel komunikuje s žáky v anglickém jazyce
- učitel nabízí žákovi dostatek možností k porozumění rozhovoru vedeného cizojazyčně a cizím jazykem psaným jednoduchým textům
- učitel vede žáka, aby se nebál používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v něm i schopnost autokorekce
- učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace v cizím jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek

Zájmová hudební výchova

- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k pochopení hudebního díla jako svébytného prostředku komunikace
- učitel vytváří prostředí pro diskusi, hodnocení hudebního díla
- učitel učí žáky vnímat hudební projevy druhých jako nezbytný prvek mezilidské komunikace

Technické kreslení

- učitel podle potřeby žákům pomáhá
- učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

Základy sebeobrany

- učitel vede žáky k naslouchání jiným lidem
- učitel vede žáky k dodržování etiky komunikace
- učitel vede žáky ke komunikaci mezi sebou vhodným způsobem, ke správným reakcím na povely

Kompetence sociální a personální

TÝMOVÁ PRÁCE

- Vedeme žáky k využívání prvků kooperativní a týmové práce.
- Při začleňování kooperativní činnosti do výuky vedeme žáky k práci ve dvojicích, ve skupinách, proměňování skupin, střídání rolí ve skupinách.
- Vedeme žáky k osobní odpovědnosti za výsledky týmové práce.

MEZILIDSKÉ VZTAHY

- Vedeme žáky k prosociálnímu chování.
- Vedeme žáky k rozvíjení schopnosti pracovat ve skupině, spolupracovat, projevovat ochotu pomáhat druhým.
- Vedeme žáky k vzájemné pomoci při učení.
- Motivujeme k budování pozitivního klimatu ve škole i ve třídě.

RESPEKTOVÁNÍ DRUHÝCH

- Vedeme žáky k získávání odmítavých postojů ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
- Vedeme žáky k ohleduplnosti a uznání práce a názorů druhých, k poskytnutí vzájemné rady a pomoci.

SEBEDŮVĚRA

- Využitím metod etické výchovy vedeme žáky k sociálnímu chování – projevovat se pozitivním způsobem, získat pocit sebeúcty, být zdvořilý a otevřený k ostatním lidem, ovládat své citové reakce, respektovat ostatní.
- Vedeme žáky k získávání pozitivní představy o sobě samém, k možnosti vyslovit svůj názor a obhájit svůj

způsob řešení.

Český jazyk a literatura

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu ve skupině
- učitel vytváří příležitosti pro odpovídající komunikaci mezi žáky
- učitel vede žáky k vzájemné spolupráci, rozvoji komunikace, diskuze a vhodnému chování
- učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i k žákům s poruchami učení
- učitel učí žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně
- učitel posiluje u žáků sebevědomí, fantazii, originalitu
- učitel vede žáky, aby spolupracovali ve skupině a pod vedením vyučujícího hodnotili své výsledky a schopnosti

Cizí jazyk - anglický

- učitel využívá skupinové práce
- učitel povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují, cíleně střídá role ve skupině
- učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učitel chválí i slabé žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje
- učitel vytváří zdravé klima v kolektivu
- učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří příjemné prostředí
- učitel dokáže sám přiznat chybu
- učitel dbá na dodržování zásad konstruktivního rozhovoru
- učitel monitoruje práci ve skupině, koordinuje práci skupiny
- učitel vede žáky k hodnocení navzájem a sebehodnocení
- učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
- učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce

Další cizí jazyk - německý

- učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
- učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce

Další cizí jazyk - francouzský

- učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
- učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce

Matematika

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- učitel zařazuje práci ve skupině
- učitel klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, organizace práce
- učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení
- učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj

Informatika

- učitel vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech učí žáky pracovat v týmu, rozděluje a naplňuje práci, hlídá časový harmonogram apod.
- učitel zve žáky k hodnocení prací - k hodnocení vlastní práce i práce ostatních, při vzájemné komunikaci učí žáky ohleduplnosti a taktu, učí je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- učitel stanovuje pravidla práce a nabádá k jejich dodržování

Prvouka

- učitel umožňuje žákům pracovat ve skupině
- učitel učí je efektivně spolupracovat na řešení problémů
- učitel klade důraz na respektování názorů druhých
- učitel organizuje diskusní kroužky a besedy
- učitel vede žáky k oceňování jejich vlastních názorů a přínosů
- učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel uplatňuje individuální přístup k žákům

Vlastivěda

- učitel vede žáky k rozlišování vztahů mezi lidmi, národy
- učitel vede žáky k odvození významu a potřeb různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Přírodověda

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- učitel vede žáky k práci ve skupině, učí je spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat názory a zkušenosti druhých
- učitel zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Dějepis

- učitel podporuje rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; napomáhá ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- učitel zařazuje práci ve skupině, vede žáky k rozdělení rolí, spolupráci, ohleduplnosti, úctě a k vzájemnému respektování
- učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení, posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj, vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel rozvíjí názorové postoje žáků, učí je hodnotit různé prezentace a interpretace minulosti (obrazy, divadelní hry, filmy, rekonstrukce, muzejní expozice a fiktivní a nefiktivní vysvětlení)

Výchova k občanství

- učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří bezpečné prostředí, svým jednáním vzbuzuje důvěru
- učitel vede žáky k hodnocení druhých a k sebehodnocení
- učitel vytváří zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikuje třídu, mapuje dosažené výsledky
- učitel dokáže sám přiznat chybu, učí i žáky přiznat svou chybu
- učitel dbá na dodržování pravidel hry, jasně stanoví sankce za nedodržování pravidel

Fyzika

- učitel navozuje dostatek situací, které umožní žákům uvědomit si svou individualitu a jedinečnost, a rozvíjí jeho sebedůvěru při řešení fyzikálních problémů případnou dopomocí
- učitel stanovuje pravidla práce a dbá na jejich dodržování

Chemie

- učitel navozuje dostatek situací, které umožní žákům uvědomit si svou individualitu a jedinečnost, a rozvíjí jeho sebedůvěru při řešení chemických problémů případnou dopomocí
- učitel stanovuje pravidla práce a dbá na jejich dodržování

Přírodopis

- učitel zadává skupinovou práci, kontroluje podílení se všech žáků na plnění úkolu
- učitel potírá a jasně dává najevo nesouhlas s jakýmikoliv náznaky netolerance k jinému názoru, nadřazenosti a ponižování druhého
- při diskusi vede učitel žáky k vyslechnutí názoru druhého a následnému sdělení názoru svého
- učitel učí žáky sebekritice

Zeměpis

- učitel využívá skupinové práce
- učitel povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují, cíleně střídá role ve skupině
- učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří příjemné prostředí
- učitel dokáže sám přiznat chybu, učí žáky rovněž přiznat svou chybu
- učitel dbá na dodržování zásad konstruktivního rozhovoru
- učitel chválí i slabé žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje
- učitel monitoruje práci ve skupině, koordinuje práci skupiny
- učitel vede žáky k hodnocení druhých a sebehodnocení
- učitel vytváří zdravé klima v kolektivu

Hudební výchova

- učitel dbá na to, aby se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a aby tato pravidla respektovali
- učitel vede žáky k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout
- učitel dbá na to, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře

Výtvarná výchova

- učitel vede žáky, aby spolupracovali ve skupině a pod vedením vyučujícího hodnotili své výsledky a schopnosti, vede je k vzájemné spolupráci, rozvoji komunikace, diskuze a vhodnému chování
- učitel uplatňuje individuální přístup k žákům
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáhá
- učitel zohledňuje individuální pracovní tempo
- učitel učí žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně
- učitel posiluje u žáků sebevědomí, fantazii, originalitu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Výchova ke zdraví

- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Tělesná výchova

- učitel vede žáky k jednání v duchu fair - play - dodržování pravidel, označování přestupků, respektování opačného pohlaví
- učitel vede žáky ke zvládnutí pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Pracovní výchova

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- učitel zařazuje práci ve skupině, k vytváření společných prací, při kterých se žáci učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům méně motoricky zdatným
- učitel učí žáky realističtěji hodnotit své osobní zvláštnosti, předpoklady, možnosti i omezení a pochopit, které faktory proces sebepoznání ovlivňují
- učitel nabádá žáky si uvědomit svou roli v procesu rozhodování, zamyslet se nad faktory, které mohou jejich rozhodování ovlivňovat, a nad tím, jaké překážky jim v rozhodování mohou bránit
- učitel učí žáky rozumně si volit z daných možností
- učitel dbá na dodržování stanovených pravidel, dává prostor na podloženou argumentaci, sám je příkladem
- učitel vytváří prostor pro vyjádření vlastních názorů, předkládá různé učební materiály, organizuje besedy, návštěvy, exkurze
- učitel pomáhá nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

Etická výchova

- učitel podněcuje u žáků nabídku pomoci v případě potřeby
- učitel vede k využívání zpětné vazby pro své další jednání
- učitel dává prostor k pojmenování emocí v daném okamžiku, předkládá jednoduché postupy, jak zvládat své emoce

Výtvarné praktikum

- učitel vede žáky, aby spolupracovali ve skupině a pod vedením vyučujícího hodnotili své výsledky a schopnosti, vede je k vzájemné spolupráci, rozvoji komunikace, diskuze a vhodnému chování
- učitel uplatňuje individuální přístup k žákům
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáhá
- učitel zohledňuje individuální pracovní tempo
- učitel učí žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně
- učitel posiluje u žáků sebevědomí, fantazii, originalitu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Pohybové aktivity

- učitel vede žáky k jednání v duchu fair - play - dodržování pravidel, označování přestupků, respektování opačného pohlaví
- učitel vede žáky ke zvládnutí pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Ekologický seminář

- učitel nabízí práci ve skupinách
- učitel rozdělí role a práci ve skupinách, vede k tomu i žáky
- učitel sleduje a koordinuje spolupráci

Anglická konverzace

- učitel využívá skupinové práce
- učitel povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují, cíleně střídá role ve skupině
- učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učitel chválí i slabé žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje
- učitel vytváří zdravé klima v kolektivu
- učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří příjemné prostředí
- učitel dokáže sám přiznat chybu
- učitel dbá na dodržování zásad konstruktivního rozhovoru
- učitel monitoruje práci ve skupině, koordinuje práci skupiny
- učitel vede žáky k hodnocení navzájem a sebehodnocení
- učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
- učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce

Zájmová hudební výchova

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel pomáhá dle možností žáků stanovovat jeho cíle v dosahovaných produktivních hudebních činnostech
- učitel podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj jedince
- učitel zadává problémové úkoly pro malou skupinu i celou třídu

Technické kreslení

- učitel motivuje žáky k využití zkušené rady a pomoci učitele podle své potřeby
- učitel vyžaduje dodržování pravidel
- učitel umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- učitel zadává úkoly umožňující spolupráci žáků

Základy sebeobrany

- učitel vede žáky ke spolupráci při řešení úkolů, k práci v družstvech
- učitel vede žáky k rozvíjení spolupráce uvnitř kolektivu, družstva
- učitel vede žáky k utváření příjemné atmosféry v kolektivu, k upevňování dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

EMPATIE A ODMÍTÁNÍ NÁSILÍ

- Na praktických situacích ze života učíme žáky účtět k životu a člověku, k pravdě a spravedlnosti a odmítání nespravedlnosti, brutality, násilí, lži.
- Vedeme žáky k uvědomělému respektování ostatních a toleranci individuálních odlišností.

PRÁVNÍ A MRAVNÍ VĚDOMÍ

- Vedeme žáky k samostatnému rozhodování a odpovědnosti za svá rozhodnutí.
- Vedeme žáky k pochopení pojmu demokracie a svoboda (a odlišení od pojmu anarchie a svévole).
- Vedeme žáky k účtět k právu a zákonům, k pochopení nebezpečí a důsledků protiprávního jednání.
- Vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel školy a třídy a ke spoluúčasti na jejich vytváření.
- Pomocí situací běžného života vedeme žáky k pochopení potřeby dodržovat mravní hodnoty a slušné chování.

POSTOJE KE SPOLEČNOSTI

- Vedeme žáky k účtět k národním tradicím, mateřskému jazyku a dědictví českého národa.
- Vedeme žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k tradicím školy, pomáháme vytvářet tradice třídy.
- Klademe důraz na myšlení v globálních souvislostech – vedeme žáky k vytvoření ekologicky myslícího jedince.

Český jazyk a literatura

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- učitel vede žáky ke zvládnutí komunikace i ve vyhraněných situacích
- učitel četbou literatury seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím
- učitel vede žáky k tomu, aby měli smysl pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění formou návštěv filmových a divadelních představení; četbou cizí literatury seznamuje žáky se životem a názory jiných národů a ras a vede žáky k tomu, aby je respektovali
- učitel využívá metody dramatické výchovy, skupinové práce
- učitel organizuje soutěže, umožní žákům se prezentovat

Cizí jazyk - anglický

- učitel simuluje možné situace praktického života, diskutuje se žáky o daných situacích
- učitel vede k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život
- učitel seznamuje žáky s odlišnostmi života v anglicky mluvících zemích, se zvyky a tradicemi
- učitel vede žáky k vyhledávání informací – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních lístcích, propagačních materiálech, kulturních programech, na internetu, v denním tisku
- učitel zařazuje do výuky sestavení osobního dopisu, pohlednice, blahopřání, vyplnění formuláře s osobními daty
- učitel vede k toleranci, empatii
- učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
- učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
- učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
- učitel vede žáky k sebeúctě a k účtět k druhým lidem
- učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
- učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje vztah žáků k rodnému kraji

Další cizí jazyk - německý

- učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
- učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
- učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
- učitel vede žáky k sebeúctě a k účtět k druhým lidem
- učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
- učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje vztah žáků k rodnému kraji

Další cizí jazyk - francouzský

- učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
- učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
- učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
- učitel vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstuje pozitivní a negativní projevy chování lidí
- učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje vztah žáků k rodnému kraji

Matematika

- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel nabízí dostatečné množství situací k propojení matematiky s problematikou žáků, jejich zájmové činnosti a společnosti (slovní úlohy, kvízy, hádanky)
- učitel zařazuje úlohy s ekologickou problematikou

Informatika

- učitel seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- učitel vede žáky k nutnosti je dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- učitel vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
- učitel pomáhá žákům uvědomit si základní principy duševního vlastnictví
- učitel navrhuje vhodné situace pro zaujetí správného přístupu k nevhodnému obsahu vyskytujícímu se na internetu

Prvouka

- učitel utváří u žáků ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvarům
- učitel motivuje žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Vlastivěda

- učitel umožňuje poznat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- učitel vede k toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Přírodověda

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k chápání rozdílů mezi lidmi, učí je tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, k chování v situacích ohrožujících vlastní zdraví i zdraví a bezpečnost druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Dějepis

- učitel vede k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utváření a upevňování vědomí sounáležitosti k evropské kultuře
- učitel směřuje žáky k utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- učitel vede k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- učitel vede žáky k utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v historii, v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti

Výchova k občanství

- učitel dbá na správné postupy při stanovování pravidel, dává prostor pro podloženou argumentaci, sám je příkladem
- učitel seznamuje žáky s právy jak dětskými, tak i základními lidskými, podněcuje aktivní sledování a pozorování nejen v blízkém okolí, ale i ve světě, zařazuje prvky dramatické výchovy, vytváří bezpečné prostředí pro diskusi
- učitel vytváří prostor pro vyjádření vlastních názorů, předkládá různé učební materiály, organizuje besedy, návštěvy, exkurze
- učitel vede žáky k poznání kulturních tradic a historického dědictví a tím k poznání potřeby je chránit
- učitel pomáhá nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

Fyzika

- učitel pomáhá žákům chápat základní principy, na nichž spočívají zákony fyzikální i společenské
- na modelových situacích ukazuje učitel způsoby ochrany zdraví a životního prostředí
- učitel zdůrazňuje potřebu šetrného nakládání s přírodními zdroji

Chemie

- učitel pomáhá žákům chápat základní principy, na nichž spočívají zákony chemické i společenské
- na modelových situacích ukazuje učitel způsoby ochrany zdraví a životního prostředí při nakládání s chemickými látkami

Přírodopis

- učitel působí na žáky příkladně ve vztahu k přírodě
- učitel dohlíží na slušné chování a vyjadřování ve škole i mimo ni, např. na exkurzi, vycházce, pobytové akci ...

Zeměpis

- učitel diskutuje s žáky o významu přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
- pomocí map, encyklopedií, videa, exkurzí i jiných aktivit představuje učitel žákům naši vlast v komplexní podobě, zdůrazňuje také její odlišnosti a unikátnost jednotlivých oblastí
- učitel diskutuje s žáky o postavení naší vlasti v Evropě i ve světě
- učitel porovnává naši vlast s Evropou i se světem, seznamuje žáky s možnostmi geografického srovnání
- učitel diskutuje o různorodosti světa, lidských rasách, národech, kulturách, o jejich významu, odlišnostech i přínosu pro společnost
- učitel nechává žáky pozorovat a porozumět jedinečnosti a kráse přírody i lidských výtvorů
- pomocí map, encyklopedií, videa i jiných pomůcek představuje učitel žákům jednotlivé světadíly, významné státy, jejich obyvatelstvo, politické, hospodářské i kulturní postavení těchto lokalit
- učitel se snaží v žácích probudit trvalý zájem o Zemi, na které žijeme

Hudební výchova

- učitel vede žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
- učitel vede žáky ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- učitel vede žáky ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností i uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- učitel podporuje u žáků pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- učitel podporuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic

Výtvarná výchova

- učitel podporuje občanské citění žáků při vytváření propagačních materiálů
- učitel využívá skupinové práce
- učitel seznamuje žáky se životem a názory jiných národů a ras
- učitel seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím
- učitel vede žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc, ale také aby pomoc dovedli poskytnout

Výchova ke zdraví

- učitel dbá na dodržování stanovených pravidel, dává prostor pro podloženou argumentaci, sám je příkladem
- učitel seznamuje žáky se zdravým životním stylem, podněcuje aktivní sledování a pozorování nejen v blízkém okolí, ale i ve světě, zařazuje prvky dramatické výchovy, vytváří bezpečné prostředí pro diskusi
- učitel vytváří prostor pro vyjádření vlastních názorů, předkládá různé učební materiály, organizuje besedy, návštěvy, exkurze

Tělesná výchova

- učitel vede žáky k realizaci pravidelného pohybového režimu
- učitel učí samostatnosti a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- učitel se snaží o propojení pohybové činnosti se zdravím
- učitel vede žáky k zařazování korektivních cvičení do vlastního pohybového režimu
- učitel vede ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení
- učitel učí ohleduplnosti a taktu
- učitel umožňuje žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Pracovní výchova

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- učitel podporuje u žáků projevování pozitivních postojů k lidské práci a lidským výtvorům
- učitel směřuje žáky k projevení jejich pozitivního vztahu k přírodě a životnímu prostředí
- učitel vede žáky k dodržování základních hygienických a bezpečnostních předpisů

Etická výchova

- učitel vytváří prostor pro přijímání názorů nebo přesvědčení druhých jako možných, umožňuje žákům svůj názor předkládat také jako jeden z možných se správnou argumentací
- učitel vede k posuzování a hodnocení jevů, procesů, událostí a problémů ve svém okolí z různých úhlů pohledu
- učitel nabízí v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, takové způsoby chování, které neobtěžují a neškodí; klade důraz na respektování pravidla, že svoboda každého končí tam, kde začíná svoboda druhého
- učitel vede k využívání různých vyjádření a postupů, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
- učitel podněcuje k aktivní pomoci slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, k zapojení podle svých možností do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni

Výtvarné praktikum

- učitel využívá skupinové práce
- učitel seznamuje žáky se životem a názory jiných národů a ras
- učitel seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím
- učitel vede žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc, ale také aby pomoc dovedli poskytnout

Pohybové aktivity

- učitel vede žáky k realizaci pravidelného pohybového režimu
- učitel učí samostatnosti a vůli pro zlepšení své zdatnosti
- učitel se snaží o propojení pohybové činnosti se zdravím
- učitel vede žáky k zařazování korektivních cvičení do vlastního pohybového režimu
- učitel vede ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení
- učitel učí ohleduplnosti a taktu
- učitel umožňuje žákům podílení na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Ekologický seminář

- učitel zadává projekty a referáty s ekologickými tématy
- učitel pozitivním přístupem podněcuje aktivitu žáků
- učitel aktuálně reaguje na problémy současného světa

Anglická konverzace

- učitel simuluje možné situace praktického života, diskutuje se žáky o daných situacích
- učitel vede k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život
- učitel seznamuje žáky s odlišnostmi života v anglicky mluvících zemích, se zvyky a tradicemi
- učitel vede žáky k vyhledávání informací – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních lístcích, propagačních materiálech, kulturních programem, na internetu, v denním tisku
- učitel zařazuje do výuky sestavení osobního dopisu, pohlednice, blahopřání, vyplnění formuláře s osobními daty
- učitel vede k toleranci, empatii
- učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
- učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
- učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
- učitel vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
- učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje jeho vztah k rodnému kraji

Zájmová hudební výchova

- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- na základě znalostí hudební kultury české i znalosti kultury jiných národů vytváří učitel pozitivní vztah jedince k ostatním kulturám a celému kulturnímu a historickému dědictví
- učitel vede žáka k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vytváření osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům okolního světa

Technické kreslení

- učitel vede žáky k sebekontrolě a sebehodnocení na základě jasně daných kritérií hodnocení
- učitel vede žáky ke zkoumání pohledů a názorů, lišících se od jeho vlastních

Základy sebeobrany

- učitel vede žáky k odmítání útlatku a hrubého zacházení
- učitel vede žáky k pochopení základních principů, zákonů, práv a povinností ve škole i mimo ni
- učitel vede žáky k zajištění první pomoci při úrazech lehčího charakteru

Kompetence pracovní

VZTAH K PRACOVNÍ ČINNOSTI

- Vedeme žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků.
- Systematicky vedeme žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků.
- Zapojujeme žáky do stanovování pravidel pracovních postupů při všech činnostech z hlediska bezpečnosti i funkčnosti.
- Vedeme žáky k uvědomělému dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci.
- Vedeme žáky k vzájemnému kritickému i sebekritickému hodnocení práce z různých hledisek, k diskusi o možných důsledcích práce na zdraví a životní prostředí.

PŘÍPRAVA NA PROFESI

- Vedeme žáky ke stanovení objektivního sebehodnocení a k porovnání se svými reálnými možnostmi při rozhodování v profesní orientaci.
- Vedeme žáky k uvědomělému plánování a rozhodování.
- Vedeme žáky k systematickému a cílenému získávání povědomí o profesní orientaci a volbě povolání.

Český jazyk a literatura

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- učitel učí žáky pracovním návykům přehledným vedením sešitů, shromažďováním studijních materiálů, přípravou na výuku
- učitel kontroluje samostatné práce žáků, hodnotí projekty
- učitel vede žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc, ale také aby pomoc dovedli poskytnout

Cizí jazyk - anglický

- učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
- učitel vede žáky k využívání znalostí získaných v anglickém jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

Další cizí jazyk - německý

- učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
- učitel vede žáky k využívání znalostí získaných v německém jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

Další cizí jazyk - francouzský

- učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
- učitel vede žáky k využívání znalostí získaných ve francouzském jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

Matematika

- učitel zařazuje do výuky práci s různými materiály (dřevem, papírem apod.) – např. pro modelování těles, modelování situací apod.
- učitel vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Informatika

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- učitel při zadávání činností definuje jejich smysl a cíl
- učitel dbá na dokončení práce
- učitel motivuje žáky k šetrnému zacházení s výpočetní technikou
- učitel zavádí do práce pracovní schémata a správné způsoby řešení a vyžaduje jejich plnění
- učitel napomáhá žákům využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Prvouka

- učitel vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

Vlastivěda

- učitel předává základní poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Přírodověda

- učitel umožňuje žákům pozorovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Dějepis

- učitel vede žáky ke shromažďování studijních materiálů
- učitel klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, organizace práce
- učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost, vyžaduje domácí přípravu na výuku a plnění stanovených úkolů
- učitel kontroluje samostatné práce žáků
- učitel vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

Výchova k občanství

- získané poznatky žáků využívá učitel při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k volbě povolání – hraní rolí, diskuse, skupinová práce, interview
- učitel pěstuje v žácích smysl pro povinnost
- učitel dbá na dokončení úkolu nebo zadané práce

Fyzika

- učitel zavádí do práce pracovní schémata a správné způsoby řešení a vyžaduje jejich plnění
- učitel při zadávání činností definuje jejich smysl a cíl, propojuje teorii a praxi se zaměřením na profesní budoucnost
- učitel dbá na dokončení práce

Chemie

- učitel zavádí do práce pracovní schémata a správné způsoby řešení a vyžaduje jejich plnění
- učitel při zadávání činností definuje jejich smysl a cíl, propojuje teorii a praxi se zaměřením na profesní budoucnost
- učitel dbá na dokončení práce

Přírodopis

- učitel vyžaduje po žácích svědomitou práci, kontroluje ji a hodnotí
- při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech umožňuje učitel žákům pracovat s laboratorní technikou, dbá na dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví
- učitel zadává samostatné úkoly, a tím žáky podporuje v samostatné práci a zvolení si vlastního přístupu k věci

Zeměpis

- učitel vede žáky k účelnému rozvržení práce a učí je používat všechny dostupné prostředky (globus, mapy, atlas, internet, encyklopedie) umožňující zjednodušení učení i vytváření projektů

Hudební výchova

- učitel vede žáky k získávání zručnosti při vlastních hudebních činnostech
- učitel dbá na udržování pořádku na pracovním místě, dbá na systém v ukládání pomůcek
- učitel dbá na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech (pohybové, instrumentální)

Výtvarná výchova

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
- učitel podporuje a vede žáky ve výtvarných soutěžích, připravuje je na využití svých schopností v profesní budoucnosti

Výchova ke zdraví

- učitel zařazuje do výuky práci s počítačem a jinou technikou
- učitel pěstuje v žácích smysl pro povinnost
- učitel dbá na dokončení úkolu nebo zadané práce
- učitel vede žáky k dodržování základních pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

Tělesná výchova

- učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učitel učí správnému užívání jednotlivých tělocvičných nářadí a náčiní

Pracovní výchova

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- učitel doporučuje žákům správný způsob užití materiálů a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel učí žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami
- učitel rozvíjí u dětí smysl pro pořádek a dbá na úklid pracovních míst
- učitel učí žáky podle potřeby zvládnout jednoduché pracovní postupy práce
- učitel dbá na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygienu práce a technologickou kázeň
- učitel učí správně zacházet s používaným nářadím a také toto nářadí ošetřovat a ukládat
- učitel učí ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- učitel vede žáky k používání vhodných pomůcek a nástrojů
- učitel se snaží v rámci volby povolání žáky naučit orientovat se v získaných prvotních informacích o technologiích a organizaci práce, uvědomit si vztah člověka k technologiím a výrobním postupům a jejich možné zneužití
- učitel vytváří základní představy o drobném podnikání a jeho řízení na základě základních právních a ekonomických informací
- učitel ukazuje nutnost sebezpoznaní pro správnou volbu povolání
- učitel vede žáky k nevyhnutelnosti změn v životě, zamyšlení se nad změnami, se kterými se budou muset v budoucnosti vyrovnat, a poznat způsoby, jak se mohou na změny připravit a jak je mohou zvládnout
- učitel nabízí přehled o nabídkách vzdělávání, profesní přípravy a zaměstnání, poznání místních možností a příležitostí, které se v dané chvíli nabízejí a naučí žáky zamýšlet se nad různými cestami k dosažení zvoleného cíle
- učitel učí žáky vyhledávat, třídít a správně využívat informace o vhodných vzdělávacích a pracovních příležitostech
- učitel učí využívat důležité informace o různých povoláních a profesích pro svoji profesní volbu, zvažovat klady i záporné stránky jednotlivých povolání a realisticky hodnotit své šance ve vybraném povolání na trhu práce
- učitel vede žáky k přesnější a komplexnější představě o některých pracovních činnostech a profesích
- učitel učí rozpoznávat překážky, které mohou bránit v dosažení osobních a profesních cílů a nalézat vhodné způsoby, jak čelit profesní diskriminaci
- učitel seznámí žáky s postupy při přijímání uchazečů o studium na středních školách a při přijímání do zaměstnání, vede žáky k uvědomění si, co od nich potenciální zaměstnavatelé budou očekávat a jak lze tato očekávání naplnit

Etická výchova

- učitel nabádá ke zdržování se posměšků nebo opovržení nad prací druhých, vede k vyjadřování názoru o práci a jejím výsledku, a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby

Výtvarné praktikum

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
- učitel podporuje a vede žáky ve výtvarných soutěžích, připravuje je na využití svých schopností v profesní budoucnosti

Pohybové aktivity

- učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učitel učí správnému užívání jednotlivých tělocvičných nářadí a náčiní

Ekologický seminář

- učitel dbá na dodržování pravidel při používání pomůcek a na dodržování bezpečnosti při práci a při pohybu v terénu
- učitel učí správným postupům při práci

Anglická konverzace

- učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
- učitel vede žáky k využívání znalostí získaných v anglickém jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

Zájmová hudební výchova

- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
- učitel podporuje a motivuje žáky k vlastní hudební tvořivosti
- učitel povzbuzuje žáky k úsilí o dosažení stanovených cílů, motivuje k dosahování úspěchu
- učitel pomáhá hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání

Technické kreslení

- učitel motivuje žáky k práci pomocí různých metod výuky
- učitel vyžaduje dokončení práce v dohodnutém termínu a kvalitě
- učitel umožňuje žákům reflexi úspěšnosti při dosažení cíle
- učitel vede žáky ke zvládnutí pracovní činnosti, dodržování dohodnuté kvality a termínů pro dokončení

Základy sebeobrany

- učitel vede žáky ke správnému provádění cviků během sportovních aktivit
- učitel vede žáky k dodržování pravidel a pokynů
- učitel vede žáky k organizování své činnosti

3 Charakteristika školy

Název školy	Základní škola Slovan, Kroměříž, příspěvková organizace		
Adresa	Kroměříž, Zeyerova 3354, PSČ 767 01		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Slovan Kroměříž - inkluze		
Platnost	od 1. 9. 2016	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání	Délka studia v letech:	9

Základní škola Slovan, Zeyerova 3354 je úplnou školou s 1.- 9. postupným ročníkem.

Je umístěna na sídlišti Slovan a je největší základní školou v Kroměříži. Byla postavena v letech 1972-1973. Komplex školy tvoří tři učební pavilony a pavilon TDS se dvěma tělocvičnami, školní jídelnou, družinou a dílnami. Kapacita školy je 1200 žáků. Vzdělává se zde kolem 900 žáků, průměrná naplněnost tříd je 24 žáků. Výuka probíhá většinou ve třech až pěti paralelních třídách.

Naše škola je zapojena do několika dlouhodobých projektů. Od roku 1996 jsme součástí celonárodní sítě škol podporujících zdraví a od roku 2001 se zaměřujeme na zvýšení bezpečí dětí zajišťováním pozitivního sociálního klimatu cestou prevence fyzického i psychického násilí v projektu Bezpečná škola. Cílem projektu je snížit výskyt a závažnost úrazů, procento nehodovosti a stanovit hlavní směry prevence zaměřené na změnu chování a změnu prostředí. Již několik let jsou žáci 1. stupně zapojeni do projektu Zdravé zuby, jehož cílem je zlepšit zubní zdraví dětí a vytvořit tak předpoklady k zajištění zdravých zubů i u dospělé populace.

Škola spolupracuje se Základní uměleckou školou v Kroměříži a nabízí dětem výuku hry na zobcovou flétnu už od 1. ročníku. Ve 2. ročníku organizujeme základní plavecký kurz a ve 3. ročníku zdokonalovací plavecký kurz. V 1.- 5.ročníku mají žáci možnost účastnit se pobytů ve škole v přírodě a v 7. ročníku lyžařského výcvikového kurzu. Čtyři sportovní třídy šestého až devátého ročníku se pravidelně zúčastňují sportovních soustředění v Hostýnských horách, Chřibech a Jeseníkách. Pro žáky ostatních tříd 6. ročníku škola pořádá několikadenní seznamovací pobyt v přírodě s aktivitami zaměřenými na vytváření kolektivu, vzájemné poznávání a týmovou spolupráci. Sport má mezi našimi žáky hodně příznivců. Škola spolupracuje s SK Hanácká Slávia Kroměříž, basketbalovou školou mládeže a je součástí Asociace školních sportovních klubů. Velká pozornost je na naší škole tradičně věnována bezpečnosti silničního provozu. V dopravních soutěžích se naši žáci umísťují v republikových kolech. V rámci výchovy ke zdravému životnímu stylu a prevence sociálně-patologických jevů organizuje škola řadu akcí ve spolupráci se Střediskem výchovné péče, Městskou policií, Policií ČR, Hasičským záchranným sborem, Knihovnou Kroměřížska a Muzeem Kroměřížska.

Ve škole působí hanácký národopisný soubor Rozmarýnek, velmi úspěšný divadelní soubor a nově otevřený školní klub s kapacitou 100 míst, který umožňuje žákům navštěvovat mimoškolní a volnočasové aktivity, které rozšiřují a prohlubují obsah vyučovacího procesu nebo plní oddechovou a kompenzační funkci. S velkým ohlasem žáků i rodičů se setkávají jazykově vzdělávací zájezdy do Anglie, Francie, Německa a Rakouska.

Jako organická součást školy pracuje školní družina s kapacitou 175 míst v pěti odděleních. Její prostory byly zmodernizovány a v současné době se dětem 1.- 3. ročníku věnuje 5 vychovatelek. Činnost školní družiny je velmi rozmanitá. Její náplní jsou výchovně vzdělávací akce, zábavné pořady a sportovní soutěže.

Vybavení školy

Školní areál tvoří čtyři pavilony, školní pozemek se skleníkem, dvě nádvoří, atrium a školní hřiště. Ve třech učebních pavilonech je 38 tříd, odborné pracovny fyziky, chemie, biologie, hudební výchovy, výtvarné výchovy, tři jazykové učebny, cvičná kuchyně, dvě učebny informatiky, knihovna, sklad učebnic, kanceláře vedení školy, sborovna, školní klub, 13 kabinetů a byt školníka. Tyto části školy spojuje prosklená chodba s vestibulem, z něhož se vstupuje do pavilonu s tělocvičnami, školní jídelnou, kuchyní, dílnami pro práci se dřevem a kovem a keramickou dílnou. V přízemí jsou místnosti sloužící pro potřeby školní družiny s vlastním samostatným vchodem. Žáci mohou využívat všech prostor školy, přestávky a volné hodiny mohou trávit ve školním atriu a na nádvoří. K dispozici mají nápojové automaty na chodbách a pro zájemce připravuje školní kuchyně mléčné svačinky. Žáci mají možnost se stravovat ve školní jídelně, která nabízí výběr ze tří jídel a individuálně připravuje pro žáky s diabetem a s celiakií speciální jídla.

Škola má kvalitní hygienické zázemí v souladu s normami.

V posledních letech byla provedena řada úprav. Týkaly se rekonstrukcí vnitřních částí jednotlivých budov, ale i venkovních prostor.

Rekonstrukce proběhla i ve školní jídelně.

Učitelé mají ve svých kabinetech vytvořeno kvalitní pracovní zázemí. Kabinety jsou vybaveny počítačem, popř. tiskárnou. Všichni učitelé mají k dispozici vybavenou sborovnu (Pc s internetem, kopírky), kterou je možno využívat také jako zasedací místnost, místnost pro školení, porady atd. Jazykové učebny, odborné pracovny a některé třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má okolo 60 členů, v němž se spojují mladí i zkušenější pedagogové. Prioritou školy je zaměstnávat plně kvalifikované pedagogy. Škola umožňuje doplnění chybějící kvalifikace. V současnosti je kvalifikovanost a aprobovanost sboru na dobré úrovni.

Na škole pracuje výchovný poradce, 2 metodici primární prevence, zdravotník, preventista PO a preventista BOZP. Učitelé I. stupně jsou členy metodického sdružení, učitelé II. stupně pracují v jednotlivých předmětových komisích. V oblasti BOZP škola smluvně spolupracuje s poskytovatelem služeb v oblasti BOZP Ing. Janem Romaněnkem.

Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí. V rámci vzdělávání ICT absolvovali kurzy základních a nadstavbových dovedností (Z, P).

Učitelé mají zájem o učení a práci ve škole, neodcházejí na jiné školy. Škola získává stále větší podporu veřejnosti. Učitelé se ve větší míře zapojují do různých aktivit směřujících k převzetí zodpovědnosti za zlepšení kvality života ve škole. Ve své práci vycházejí ze znalostí vývojových a individuálních charakteristik dětí. Dávají žákům dostatek příležitostí ke hře a neformálnímu způsobu učení. Využívají činnostní učení, didaktické hry, exkurze, vycházky, besedy, dramatizace, výstavy, kooperativní vyučování a prvky Daltonského plánu.

Úzce spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Kroměříži. Její pracovníci nabízejí učitelům možnost konzultací při řešení výchovných a vzdělávacích problémů žáků.

Charakteristika žáků

Do školy chodí děti z místního sídliště, spádových oblastí, ale i z širšího okolí školy. V posledních letech vzrostl i počet cizích státních příslušníků.

Věnujeme se dětem talentovaným ve třídách s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů a s rozšířenou výukou tělesné výchovy, ale i žákům se zdravotním znevýhodněním, integrujeme žáky se zdravotním postižením.

Ve škole pracuje logopedická asistentka a dva speciální pedagogové. Žáci mají možnost navštěvovat dyslektické a logopedické kroužky.

Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Práce školy je ve městě kladně hodnocena, spolupracujeme s ostatními základními školami, mateřskými školami, Střední zdravotnickou školou, Střední pedagogickou a vyšší odbornou školou (její studenti u nás vykonávají praxi ve školní družině), Střediskem výchovné péče, Pedagogicko-psychologickou poradnou, Speciálním pedagogickým centrem, Knihovnou Kroměřížska, Červeným křížem, městskými orgány a organizacemi.

Škola má také přes činnost svých sportovních tříd navázanu mezinárodní spolupráci se sportovními kluby ve Francii.

Pro zákonné zástupce organizujeme konzultační hodiny, dny otevřených dveří, týden otevřených dveří v prvních třídách, školní jarmarky, besídky, vystoupení divadelního souboru, folklorního souboru, školní společenský večer.

Na škole je ustavena Rada školy, jejímiž členy jsou zástupci rodičů, pedagogů a zřizovatele.

4 Učební plán

Učební plán ročníkový

1. stupeň

Povinné předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	
Český jazyk a literatura	8	9	8	8	7	40
Cizí jazyk - anglický	1	1	3	3	3	11
Matematika	5	5	5	5	5	25
Informatika	-	-	-	-	1	1
Prvouka	2	2	3	-	-	7
Vlastivěda	-	-	-	2	2	4
Přírodověda	-	-	-	1	2	3
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Celkem základní dotace	18	18	21	23	22	102
Celkem disponibilní dotace	3	4	3	2	4	16
Celkem v ročníku	21	22	24	25	26	118

2. stupeň

Povinné předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Český jazyk a literatura	5	4	4	4	17
Cizí jazyk - anglický	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	-	-	3	3	6
Matematika	4	5	4	5	18
Informatika	1	1	-	-	2
Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství	-	1	1	1	3
Fyzika	2	2	2	2	8
Chemie	-	-	2	2	4
Přírodopis	1	2	2	2	7
Zeměpis	2	2	1	2	7
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	1	2	1	6
Výchova ke zdraví	-	1	1	1	3
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Pracovní výchova	2	1	1	1	5
Etická výchova	2	-	-	-	2
Volitelný 7	-	2	-	-	2
Celkem základní dotace	24	24	28	28	104
Celkem disponibilní dotace	5	6	3	4	18
Celkem v ročníku	29	30	31	32	122

Celkový učební plán

RVP		ŠVP			
Jazyk a jazyková komunikace		51	35	86	
	Cizí jazyk	Cizí jazyk - anglický	11	12	23
	Další cizí jazyk	Další cizí jazyk	0	6	6
	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	40	17	57
Matematika a její aplikace		25	18	43	
	Matematika	Matematika	25	18	43
Informační a komunikační technologie		1	2	3	
	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	2	3
Člověk a jeho svět		14	0	14	
	Člověk a jeho svět	Prvouka	7	0	7
	Člověk a jeho svět	Přírodověda	3	0	3
	Člověk a jeho svět	Vlastivěda	4	0	4
Člověk a společnost		0	11	11	
	Dějepis	Dějepis	0	8	8
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	0	3	3
Člověk a příroda		0	26	26	
	Chemie	Chemie	0	4	4
	Fyzika	Fyzika	0	8	8
	Přírodopis	Přírodopis	0	7	7
	Zeměpis	Zeměpis	0	7	7
Umění a kultura		12	10	22	
	Hudební výchova	Hudební výchova	5	4	9
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	7	6	13
Člověk a zdraví		10	11	21	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	10	8	18
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	0	3	3
Člověk a svět práce		5	5	10	
	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	5	5	10
Doplňující vzdělávací obory		0	2	2	
	Etická výchova	Etická výchova	0	2	2
Volitelné předměty		0	2	2	
		Volitelný 7	0	2	2
Celková dotace		102	104	206	
Disponibilní dotace		16	18	34	

Volitelné předměty

7. ročník

Volitelný 7

Anglická konverzace	2
Výtvarné praktikum	2
Ekologický seminář	2
Pohybové aktivity	2
Zájmová hudební výchova	2
Technické kreslení	2
Základy sebeobrany	2

8. ročník

Další cizí jazyk

Další cizí jazyk - německý	3
Další cizí jazyk - francouzský	3

9. ročník

Další cizí jazyk

Další cizí jazyk - německý	3
Další cizí jazyk - francouzský	3

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU PRO I. STUPEŇ

Každý vyučovací předmět má v učebních osnovách svou podrobnou charakteristiku zahrnující obsahové, časové a organizační vymezení předmětu, výchovné a vzdělávací strategie a začlenění průřezových témat.

Přehled využití disponibilní časové dotace:

Jazyk a jazyková komunikace 7 (ČJ - 1. r. - 5. r.)
Anglický jazyk 2 (AJ - 1. r. - 2. r.)
Matematika a její aplikace 3 (M - 1. r. - 3. r.)
Člověk a jeho svět 4 (PRV - 3. r., PŘ - 5. r., VL - 4. r., VL - 5. r.)
CELKEM 16 hodin

Vyučovací předmět Český jazyk je na 1.stupni posílen v 1., 3. a 4. ročníku o 1 hodinu, ve 2. a 5. ročníku o 2 hodiny z disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah předmětu je doplněn skupinovým a kooperativním učením.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je zaveden v 1. a 2. ročníku z disponibilní časové dotace a umožňuje získat základní seznámení s jazykem.

Vyučovací předmět Matematika je v 1., 2., a 3. ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Základ vzdělávacího obsahu předmětu tvoří činnostní učení.

Vzdělávací obsah oboru Člověk a jeho svět je realizován vyučovacími předměty Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Vyučovací předmět Prvouka je ve 3. ročníku posílen o 1 disponibilní hodinu. Vyučovací předmět Přírodověda je v 5. ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Ve 4. a 5.ročníku je vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda posílen o 1 disponibilní hodinu. V rámci těchto předmětů jsou realizována průřezová témata.

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU PRO II. STUPĚŇ - třídy bez zaměření

Každý vyučovací předmět má v učebních osnovách svou podrobnou charakteristiku zahrnující obsahové, časové a organizační vymezení předmětu, výchovné a vzdělávací strategie a začlenění průřezových témat.

Cizí jazyk:

Anglický jazyk navazuje v 6. ročníku na výuku I. stupně v 1.- 5. ročníku.

Další cizí jazyk:

Na základě změn v RVP ZV je zařazen další povinný cizí jazyk s hodinovou dotací 3 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Žákům je nabízen německý a francouzský jazyk.

Volitelné předměty:

Jsou zařazovány do učebního plánu školy v 7. ročníku.

Hodinová dotace je stanovena na 2 hodiny týdně.

Žáci si mohou zvolit z aktuální nabídky volitelné předměty s dvouhodinovou dotací, dané předměty si žák volí na celý školní rok. Počet volitelných předmětů je závislý na počtu žáků v daných ročnících.

Přehled využití disponibilní časové dotace:

Volitelné předměty: 2 (7. r.)

Jazyk a jazyková komunikace: 2 (ČJ - 6. r., ČJ - 7. r.)

Matematika a její aplikace: 3 (M - 7. r., M - 8. r., M - 9. r.)

Informační a komunikační technologie: 1 (Inf - 7. r.)

Člověk a příroda: 5 (F - 6. r., F - 8. r., CH - 9. r., P - 9. r., Z - 9. r.)

Člověk a zdraví: 1 (VZ - 7. r.)

Člověk a svět práce: 2 (PV - 6. r., PV - 8. r.)

Etická výchova: 2 (EV - 6. r.)

CELKEM 18 hodin

Český jazyk:

V 6. ročníku je předmět posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu vyšší náročnosti učiva v oblasti Jazykové výchovy.

V 7. ročníku je přidána 1 vyučovací hodina za účelem zachování hodinové dotace pro jazykovou, slohovou a literární výchovu.

Matematika:

Hodinová dotace posílena v 7. ročníku o 1 disponibilní hodinu z důvodu množství probíraného učiva.

V 8. ročníku je hodinová dotace posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu zachování 4hodinové týdenní dotace.

V 9. ročníku je hodinová dotace rozšířena o 1 disponibilní hodinu z důvodu dosažení kvalitní úrovně znalostí odpovídající výstupům žáka 9. ročníku.

Informatika:

V 7. ročníku zařazena 1 vyučovací hodina z disponibilní dotace, vychází se z velkého zájmu žáků o tento předmět.

Fyzika:

Hodinová dotace předmětu je posílena o 1 vyučovací hodinu v 6. ročníku s cílem poskytnout žákům dostatek prostoru pro vytvoření základů tohoto pro ně nového předmětu.

V 8. ročníku posílena hodinová dotace o 1 vyučovací jednotku z disponibilních zdrojů. Cílem je vyhovět nárokům výuky tohoto předmětu ve vyšších ročnících.

Chemie:

Hodinová dotace předmětu je rozšířena o 1 vyučovací hodinu v 9. ročníku z disponibilní časové dotace za účelem poskytnutí dostatečného prostoru pro tento předmět, který se vyučuje pouze v 8. a 9. ročníku.

Přírodopis:

V 9. ročníku je posílena dotace o 1 disponibilní hodinu. Cílem je poskytnout žákům dostatek prostoru pro praktická cvičení.

Zeměpis:

V 9. ročníku posílena hodinová dotace o jednu hodinu z disponibilních zdrojů s cílem poskytnout dostatek prostoru pro učivo probírané v tomto ročníku.

Výchova ke zdraví:

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví je částečně realizován také v předmětu Tělesná výchova. Předmět je dotován 1 hodinou z disponibilních zdrojů v 7. ročníku také z důvodu, že se škola profiluje v projektech Zdravá škola a Bezpečná škola, které jsou začleněny také do tohoto předmětu.

Pracovní výchova:

Hodinová dotace je posílena o 1 disponibilní hodinu v 6. ročníku za účelem seznámení žáků se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce.

Hodinová dotace je posílena o 1 vyučovací hodinu v 8. ročníku tak, aby byl předmět vyučován ve všech čtyřech ročnících II. stupně.

Etická výchova:

Pro doplňující vzdělávací oblast Etická výchova je vytvořen prostor s dvouhodinovou dotací v 6. ročníku. Zařazení předmětu odpovídá celkové filozofii školy.

5 Učební osnovy

Název školy	Základní škola Slovan, Kroměříž, příspěvková organizace		
Adresa	Kroměříž, Zeyerova 3354, PSČ 767 01		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Slovan Kroměříž - inkluze		
Platnost	od 1. 9. 2016	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání	Délka studia v letech:	9

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních schopností, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve výuce Českého jazyka a literatury jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrozličnějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepcce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím prvků Dramatické výchovy.

Cizí jazyky a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1

(podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky) .

Uspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 Český jazyk a literatura

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
7+1	7+2	7+1	7+1	5+2
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
4+1	3+1	4	4	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do tří složek:

1. Komunikační a slohová výchova
2. Jazyková výchova
3. Literární výchova

Vzdělávací obsah jednotlivých složek se vzájemně prolíná.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí základní pravidla rozhovoru, vnímat a chápat různá jazyková sdělení, kultivovaně psát, vyjadřovat se srozumitelně jak ústně, tak i písemnou formou.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti, které vedou k osvojení spisovné podoby jazyka. Učí se přesnému a logickému myšlení, které vede ke srozumitelnému vyjadřování. Český jazyk se od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské dovednosti a návyky, učí se interpretaci literárního textu, seznamují se s různými literárními žánry, pokouší se o vlastní literární tvorbu. Prostřednictvím četby se žáci učí postihovat umělecké záměry autora a formulovat i vlastní názory o přečteném díle.

Formy a metody práce používané ve výuce:

I. stupeň:

Učitel používá dostupných nebo vlastních materiálů a metod. Žáci se podílejí na výstavbě hodiny, učí se pracovat s vlastními chybami. Značný význam má individuální přístup učitele k žákům.

Aktivní osvojování učiva, metoda výkladu, vyprávění, popisu, vysvětlování, metoda rozhovoru, práce s textem (četba literární ukázky, přečtení zajímavé zprávy z časopisu nebo denního tisku), užívání tabule, videa, magnetofonu, počítače, samostatné učení z knih, pozorování a demonstrace, čtení s výkladem, metoda samostatné práce žáků s učebnicí a jinými literárními prameny, skupinová práce, srovnávání. Střídání a obměňování cvičení, stálá kontrola. Užívání jazykových příruček. Přednes, krátký referát, veřejné vystoupení, diskuse, soutěživé hry, křížovky, hádanky, účast na dramatizaci pohádky, návštěvy kulturních akcí.

II. stupeň:

při výuce je používáno všech dostupných materiálů a metod: frontální výuky, skupinové práce, krátkodobých projektů, samostatné i kolektivní práce, výuky s demonstračními pomůckami, soutěží, dramatizací, práce s knihou a příručkami, slovníky, pravidly, pravidelná spolupráce s knihovnou, výukové programy na PC

Způsob a místo realizace předmětu:

předmět se realizuje jako samostatný v kmenové třídě, dle potřeby je možno využít učebnu s videem nebo PC učebnu

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy
- zvládat pravidla mezilidské komunikace, respektovat názory vlastních i druhých, upevňovat svou sebedůvěru
- rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku, učit se samostatnosti při získávání nových poznatků
- vnímat a osvojovat si jazyk jako prostředek získávání a předávání informací
- úspěšně zformulovat své myšlenky ve formě ústního i písemného projevu, srozumitelného a pochopitelného pro čtenáře či posluchače
- umět diskutovat o svých názorech a být schopen je obhájit
- pochopit myšlenky různých typů ústních i písemných projevů, tlumočit je a vhodně se o nich vyjadřovat
- vnímat myšlenkové i emocionální kvality slovesného uměleckého díla

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Poznávání lidí

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Kreativita

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

Hodnoty, postoje, praktická etika

Rozvoj schopností poznávání

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Lidské vztahy
- Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
 - učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
 - učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
 - učitel motivuje k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
 - uplatněním deduktivních metod, prací ve skupinách učitel rozvíjí logické myšlení žáků, jejich schopnost použít získané znalosti a dovednosti
 - tvorbou projektů a využíváním skupinové práce učitel vede a učí žáky vyhledávat potřebné informace z různých informačních zdrojů: z novin, časopisů, z internetu; na základě jejich třídění a zpracování je učí vyčlenit důležité body
 - při hledání a třídění informací vede učitel žáky k samostatnosti
 - učitel klade důraz na práci s odbornou literaturou
 - v hodinách literatury a slohu učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby a k rozvoji jejich jazykového a estetického citění
 - učitel využívá audiovizuální techniku
 - výkladem, diskuzí, formou cvičení a skupinovou prací učitel seznamuje žáky s různými metodami učení a jejich srovnáváním jim pomáhá vybrat si nejvhodnější metodu učení
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel vede žáky k navrhování různých řešení problémů, k dokončování úkolů a zdůvodňování svých postupů
 - učitel vede žáky k vzájemné spolupráci
 - učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
 - učitel učí žáky správně nacházet a formulovat problém zadáváním problémových úloh; diskutuje s žáky nad nezdarem při řešení problémů a vede je k práci s chybou a rozvíjení jejich sebekontroly

- učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce písemnou i ústní formou s důrazem na schopnost sebehodnocení
- učitel využívá metody skupinové i samostatné práce žáků při práci na projektech i na jejich prezentaci, s žáky konzultuje možnost volby při výběru tématu
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
 - učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů
 - simulovanými situacemi, diskuzemi a besedami k výukovým tématům vede učitel žáky ke schopnosti otevřeně a vhodným způsobem sdělit vlastní názor, obhajovat jej a vhodně argumentovat
 - ústním i písemným vyjadřováním vede učitel žáky k prezentaci a hodnocení své práce, využívá k tomu referáty, soutěže, projekty
 - při práci na projektech vede učitel žáky k využívání médií
 - prací s odbornou literaturou a na PC učitel učí žáky vyhledávat, zpracovávat informace a následně je využívat při řešení konkrétních problémů
 - přípravou mluvních cvičení, referátů z četby, didaktickými hrami, psaním dopisů učitel učí v písemném i ústním projevu žáky formulovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně
 - učitel učí žáky vhodně reagovat na promluvy jiných lidí, zapojuje je do diskuze formou otázek
 - učitel se snaží rozvíjet v žácích schopnost argumentovat vhodnými připomínkami
 - přípravou písemného projevu vede učitel žáky k formulaci myšlenek a názorů
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
 - učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu ve skupině
 - učitel vytváří příležitosti pro odpovídající komunikaci mezi žáky
 - učitel vede žáky k vzájemné spolupráci, rozvoji komunikace, diskuze a vhodnému chování
 - učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům i k žákům s poruchami učení
 - učitel učí žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně
 - učitel posiluje u žáků sebevědomí, fantazii, originalitu
 - učitel vede žáky, aby spolupracovali ve skupině a pod vedením vyučujícího hodnotili své výsledky a schopnosti
- **Kompetence občanské**
 - učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
 - učitel vede žáky ke zvládnutí komunikace i ve vyhraněných situacích
 - učitel četbou literatury seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím
 - učitel vede žáky k tomu, aby měli smysl pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění formou návštěv filmových a divadelních představení; četbou cizí literatury seznamuje žáky se životem a názory jiných národů a ras a vede žáky k tomu, aby je respektovali
 - učitel využívá metody dramatické výchovy, skupinové práce
 - učitel organizuje soutěže, umožní žákům se prezentovat
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k organizování a plánování učení
 - učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
 - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
 - učitel učí žáky pracovním návykům přehledným vedením sešitů, shromažďováním studijních materiálů, přípravou na výuku
 - učitel kontroluje samostatné práce žáků, hodnotí projekty
 - učitel vede žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc, ale také aby pomoc dovedli poskytnout

1. ročník

7+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- Kompetence komunikativní
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- Kompetence sociální a personální
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky

1. ročník

- žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
- žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
- žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
- po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Čtení

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • čte texty přiměřeného rozsahu a náročnosti <ul style="list-style-type: none"> - přečte písmena abecedy - spojí písmena do slabik, pochopí a zvládne slabikování i plynulé čtení jednoduchých slov - čte nahlas i potichu s porozuměním slov, krátkého textu • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost <ul style="list-style-type: none"> - při čtení srozumitelně a výrazně artikuluje 	<p>Abeceda Plynulé spojování slabik a slov Výslovnost délky hlásek</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Naslouchání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti <ul style="list-style-type: none"> - vnímá slyšené slovo a dokáže na něj reagovat 	<p>Řízený rozhovor</p>

1. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru <ul style="list-style-type: none"> - poprosí, poděkuje, omluví se • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh <ul style="list-style-type: none"> - povídá o tom, co vidí na obrázku 	<p>Základní formy společenského styku Základ vypravování Říkadla a pohádky známé z MŠ Dramatizace pohádek Projekt - OD JABLÍČKA DO PODZIMU</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Komunikace</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		

4. Písemný projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním <ul style="list-style-type: none"> - upevňuje si návyky správného sezení a držení psacího náčiní, umístění sešitu - upevňuje návyk správného držení těla při čtení a psaní • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písenný projev <ul style="list-style-type: none"> - provádí přípravné cviky pro uvolnění ruky - zvládne psaní jednotlivých prvků písmen a číslic - orientuje se v liniatuře - píše kvalitní znaky písmen - osvojuje si psaní písmen, slabik, slov, krátkých vět - zvládne opis, přepis, diktát, autodiktát - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova - vytváří si základ rukopisu - správně spojuje písmena - používá diakritická znaménka - vyhledává stejné tvary, hledá rozdíly - rozpoznává první jednoduché grafomotorické tvary • píše jednoduchá sdělení <ul style="list-style-type: none"> - napíše své jméno, jednoduché přání 	<p>Základní hygienické návyky Technika psaní Formální úprava textu Žánry písenného projevu Pravolevá orientace (vpředu, vzadu) Souvislá klikatá čára, tečky, kruhy Šikmá čára, horní a dolní oblouk, vlnovky, závitnice Dolní a horní zátrh, horní klička, srdcovka, pilka, dolní klička, šikmá čára, oblouky, ovál</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		

1. ročník

5. Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozdlišuje zvukovou a grafickou podobu slova <ul style="list-style-type: none"> rozvíjí prostorovou orientaci sluchově rozpozná počáteční a koncovou hlásku rozdlišuje zrakově a sluchově dané hlásky určí slovo začínající a končící danou hláskou pracuje se skládací abecedou uvědomuje si rozdíly a shodné tvary mezi podobnými písmeny zvládá graficky zaznamenat daná písmena a jejich spoje rozloží a složí slabiku z hlásek a na hlásky-analýza, syntéza slabiky graficky zaznamená slabikuje slovo pomocí optického znázornění (obloučky, mezery) uvědoměle slabikuje a přechází k vázanému čtení určí počet slabik ve slově porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost <ul style="list-style-type: none"> porovná dvě slova podle významu, zda k sobě patří přihadí k sobě dvě až tři slova podobného významu podle zadané kategorie vybere ze skupiny slov slova se stejným či podobným významem zařadí slova se stejným nebo podobným významem do skupiny se společným názvem 		Učivo Rozvoj zrakového a sluchového vnímání, myšlení a tvořivosti Hlásková a písmenná: mM, lL, sS, pP, aA, oO, uU, eE, iI Písmeno: e, i, a, u, o Tvoření a čtení slabik s hláskou a písmenem: M, L, S, P Písmeno: s, p, M, O, A, U, I Procvičování čtení slabik, slov, vět Hlásková a písmenná: tT, jJ, yY, nN, dD, kK, vV, au, uo, rR, šŠ, zZ, hH, cC, čČ, žŽ, bB, řŘ, gG, fF, dĎ, tĚ, ňŇ, ě Seznámení s danými písmeny v grafické podobě Projekt - Z POHÁDKY DO POHÁDKY
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Pravopis

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky <ul style="list-style-type: none"> rozdlišuje délky samohlásek rozdlišuje písmeno: malé, velké, tiskací, psací graficky vyjádří podle sluchového vjemu slovo – větu 		Učivo Opis - přepis slabik, slov, vět
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku <ul style="list-style-type: none"> procvičuje plynulé čtení s porozuměním dbá na správnou intonaci orientuje se na řádku, sloupce, odstavce správně čte slabiky čte uvědoměle slova i krátké věty recituje motivační říkanky 		Učivo Poslech audionahrávek Četba učitele Čtení slov: se dvěma souhláskami na začátku a uprostřed slova, se slabikami: di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Čtení slov s otevřenou a zavřenou slabikou Čtení slov se třemi souhláskami Učíme se číst (přípravná cvičení sluchová i zraková)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

1. ročník

8. Tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA vyjadřuje své pocity z přečteného textu <ul style="list-style-type: none"> rozumí čtenému textu text reprodukuje vyjadří pocity z četby slovně a výtvarně rozdlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění <ul style="list-style-type: none"> poslouchá četbu literárních textů pro děti reprodukuje říkadla, hádanky přednáší básně vypráví jednoduchou pohádku pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností <ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s povídkami ze života dětí pozná pohádkové postavy hodnotí vlastnosti postav rozumí pojmům a výrazům: říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, báseň, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace, maňáskové divadlo 	<p>Učivo</p> <p>Pracujeme s literárním textem Povídáme si nad literárním textem, nad knihou Projekt - Z POHÁDKY DO POHÁDKY Seznamujeme se se základy literatury</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>1. ročník</p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Vlastnosti materiálu</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>1. ročník</p> <p>Osobní postoj v komunikaci</p>

2. ročník

7+2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že jí potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje

2. ročník

- žák určí, koho a čeho se problém týká
- žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
- žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protiče
 - žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele

2. ročník

- po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyzptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnicích
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam

1. Čtení

Očekávané výstupy		Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti <ul style="list-style-type: none"> - plynule čte jednoduché věty - užívá správného slovního přízvuku - uplatňuje přirozenou intonaci - čte s porozuměním - zvládá plynulé, výrazné, správné čtení s porozuměním 		Četba různých textů	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	

2. Naslouchání

Očekávané výstupy		Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti <ul style="list-style-type: none"> - vnímá slyšené slovo a dokáže na něj vhodně reagovat - udržuje oční kontakt 		Řízený rozhovor	

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru <ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, poděkuje, požádá o něco, osloví spolužáka a známého dospělého • na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev <ul style="list-style-type: none"> - pojmenovává předměty a jejich vlastnosti • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh <ul style="list-style-type: none"> - vypráví podle obrázkové osnovy 	<p>Základní forma společenského styku Projekt - AJAX Základ vypravování Jednoduchý popis Projekt - NA LODI ZA POHÁDKOU</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Komunikace</p>		

4. Písemný projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním <ul style="list-style-type: none"> - správně sedí, správně drží psací nůž • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev <ul style="list-style-type: none"> - píše psacím písmem podle tvarových skupin - klade důraz na štihlou písmen - dodržuje stejnoměrnou výšku - kontroluje vlastní písemný projev - umísťuje diakritická znaménka - správně napojuje písmena, zachovává rozestupy • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení <ul style="list-style-type: none"> - napíše adresu, přání, jednoduchý text 	<p>Základní hygienické návyky psaní Technika psaní Formální úprava textu Žánry písemného projevu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		

5. Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s uspořádáním písmen - rozlišuje hlásky dlouhé, krátké, měkké, tvrdé - vyhledá v psaném textu slova se slabikami tvořenými hláskami r, l - dělí slova na konci řádku 	<p>Abeceda a písmo Rozdělení hlásek Samohlásky, souhlásky, dvojhásky Slabikotvorné r, l Písmeno ě Význam slabiky pro dělení slov</p>

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná <ul style="list-style-type: none"> - třídí slova - rozlišuje nadřazenost • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost <ul style="list-style-type: none"> - porovná známá slova podle významu, přiřadí k sobě slova podobného významu podle zadané kategorie - rozřídí skupinu známých slov do podskupin slov se stejným či podobným významem - přiřadí skupině známých slov se stejným nebo podobným významem společný název 	<p>Slovní význam (slovo nadřazené, podřazené, souřadné)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru <ul style="list-style-type: none"> - pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu - rozlišuje jména obecná a vlastní - procvičuje pravopis jmen místních 	<p>Slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky Projekt - MOUDRÁ SOVA Vlastní jména Projekt - NA LODI ZA POHÁDKOU</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>		

8. Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se ústně i písemnou formou v jednoduchých větách a souvětích - rozlišuje české věty od jiných jazyků - pozná funkci spojek, procvičuje a užívá ty nejčastější - seřadí správně věty v textu - tvoří věty ze slov - sestavuje slova do vět - určuje pořádek slov ve větě • rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a zdůvodňuje druhy vět - píše věty s náležitými znaménky - rozlišuje věty podle postoje mluvčího 	<p>Věta a souvětí Věta – jednotka jazykového (řečového) projevu Projekt - NA LODI ZA POHÁDKOU Spojení dvou a více vět, spojky Pořádek vět Druhy vět podle postoje mluvčího Věta, slovo Pořádek slov ve větě</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. ročník

9. Pravopis

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • odůvodňuje a píše správně: <i>i/y</i> po tvrdých a měkkých souhláskách <ul style="list-style-type: none"> - <i>píše a zdůvodňuje i/y po měkkých a tvrdých souhláskách</i> - <i>vyslovuje souhlásky na konci a uvnitř slova</i> - <i>vyslovuje a píše slova se skupinou: dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</i> 		Tvrdé a měkké souhlásky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

10. Poslech literárních textů

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • vyjadřuje své pocity z přečteného textu <ul style="list-style-type: none"> - <i>seznamuje se s knihami o přírodě</i> - <i>orientuje se v pohádkách</i> - <i>doporučí knihu spolužákovi</i> - <i>pokouší se o vlastní literární tvorbu</i> 		Povíáme si nad literárním textem, nad knihou
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení		

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění <ul style="list-style-type: none"> - <i>poslouchá četbu poezie a prózy</i> - <i>vypráví pohádky a povídky o dětech</i> - <i>řeší hádanky a slovní hříčky</i> - <i>dramatizuje pohádky nebo povídky</i> 		Pracujeme s literárním textem Projekt - NA LODI ZA POHÁDKOU
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět		

12. Základní literární pojmy

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností <ul style="list-style-type: none"> - <i>seznámí se s poezií (báseň, verš, rytmus), prózou (vyprávění, vypravěč, příběh, děj), divadlem (jeviště, herec, divák, maňásek, loutka), výtvarným doprovodem (ilustrace, ilustrátor)</i> 		Seznamujeme se základy literatury
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života	Výtvarná výchova 2. ročník Typy vizuálně obrazných vyjádření	

3. ročník

7+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy

3. ročník

- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protirečí
 - žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny

3. ročník

- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druhí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druhí, vyznívá se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam

1. Čtení

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - čte plynule souvětí a věty, při čtení člení text 		Četba různých textů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Naslouchání

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pozorně naslouchá při rozhovoru a zdvořile komunikuje - odpoví na dotaz 		Řízený rozhovor

3. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - <i>rozumí písemným i mluveným pokynům</i> • pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - <i>pečlivě vyslovuje</i> - <i>opraví se ve výslovnosti</i> • v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - <i>správně dýchá a volí tempo řeči v krátkých mluvených projevech</i> • seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - <i>seřadí ilustrace podle děje</i> • volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích - <i>slušně mluví se spolužáky i dospělými</i> - <i>nepoužívá nevhodná slova ani gesta</i> 	<p>Základy techniky mluveného projevu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>		

4. Písemný projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> • píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - <i>píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře, s držetím sklonu písma a rozestupů písmen</i> - <i>píše čitelně, úhledně, přiměřeně hbitě</i> - <i>provádí kontrolu vlastního projevu</i> • píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - <i>vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu</i> - <i>souvisle se vyjadřuje a klade otázky</i> - <i>vypravuje podle názorných pomůcek</i> - <i>popisuje jednoduché předměty</i> 	<p>Technika psaní Základní hygienické návyky psaní Žánry písemného projevu: popis, adresa, pozdrav, inzerát, dopis, vypravování</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Prvouka 3. ročník Obec (město), místní krajina</p>	<p>Prvouka 3. ročník Obec (město), místní krajina</p>

3. ročník

5. Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - rozlišuje slabiky a hlásky 		Učivo Slabika a hláska
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Poznávání lidí	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává významy slov – slova opačného významu, slova významem souřadná, nadřazená, podřazená - vyhledává slova příbuzná • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost - porovná slova podle významu, přiřadí k sobě slova podobného významu podle zadané kategorie - roztrídí skupinu slov do podskupin slov se stejným či podobným významem - přiřadí skupině slov se stejným nebo podobným významem společný název • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - použije správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu 		Učivo Význam slov
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Tvarosloví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - rozlišuje slovní druhy - pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen - píše správně obvyklá vlastní jména - rozlišuje slova ohebná od neohebných 		Učivo Slovní druhy Rod, číslo, pád podstatných jmen Velká písmena
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. Skladba

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - odlišuje věty od souvětí - pozná skladební dvojice 		Učivo Věta jednoduchá, souvětí Skladební dvojice
---	--	---

3. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. Pravopis

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA odůvodňuje a píše správně: <i>i/y</i> po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; <i>dě, tě, ně, ú/ě, bě, pě, vě, mě</i> - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování <ul style="list-style-type: none"> - zvládá přehled i užívání vyjmenovaných slov - zvládá pravopis po obojetných souhláskách 	<p>Vyjmenovaná slova</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

10. Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku <ul style="list-style-type: none"> - užívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů - recituje básnický text - samostatně předčítá vybranou literaturu - uvědoměle poslouchá literární texty vyjadřuje své pocity z přečteného textu <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří pocity z přečteného textu slovně i výtvarně 	<p>Povídáme si nad literárním textem, nad knihou Dětská literatura</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v textu knih určeném dětem - rozeznává různé typy vyjadřování autorů písničích pro děti - domýšlí příběhy - chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě 	<p>Práce s literárním textem</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola</p>		

3. ročník

12. Základní literární pojmy

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA rolišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění <ul style="list-style-type: none"> roliší vyjadřování v próze a ve verších rozezná pohádku od ostatních vyprávění seznamuje se se základními pojmy z oblasti poezie, prózy, divadla odliší literaturu uměleckou od věcné vnímá umělecké vyjádření skutečnosti 		Seznamujeme se se základy literatury poezie: báseň s dějem, přirovnání, zosobnění próza: pověst, povídka, postava, děj, prostředí divadlo: dějství, herec literatura umělecká a věcná skutečnost a její umělecké vyjádření výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

7+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem

4. ročník

- žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují

4. ročník

- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protiřečí
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní meziterminy dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**

4. ročník

- žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
- žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
- žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
- žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
- žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
- žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
- žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam

1. Čtení

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas <ul style="list-style-type: none"> - udržuje vhodné tempo čtení - správně dýchá a intonuje • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává <ul style="list-style-type: none"> - pochopí hlavní smysl textu, stručně jej shrme - postřehne některé doplňkové informace 		Technika čtení, čtení pozorné, plynulé Čtení vyhledávací, klíčová slova
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Vlastivěda 4. ročník Regionální památky, báje, mýty, pověsti	

2. Naslouchání

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení <ul style="list-style-type: none"> - klade vhodné otázky pro lepší pochopení 		Pozorné naslouchání, reagování vhodnými otázkami
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta <ul style="list-style-type: none"> - <i>pararázuje vlastními slovy jednoduchý děj</i> • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku <ul style="list-style-type: none"> - <i>do drží pravidla komunikace</i> - <i>vhodně odpovídá na otázky</i> • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru <ul style="list-style-type: none"> - <i>dbá na správnou a zřetelnou artikulaci</i> • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědoměle si rozvíjí svou slovní zásobu</i> 		Učivo Užívání vhodných jazykových prostředků Pravidla dialogu, oslovení, střídání role posluchače a mluvčího, zdvořilé vystupování Vypravování, omluva, prosba Spisovná, nespisovná a hovorová mluva
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Písemný projev

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry <ul style="list-style-type: none"> - <i>dbá na úpravu, úhlednost a čitelnost</i> • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti <ul style="list-style-type: none"> - <i>dbá na správnou techniku mluveného projevu</i> - <i>dokáže spojit obsah textu s ilustrací</i> 		Učivo Adresa, dopis, jednoduchý popis, členění textu na odstavce Osnova, dodržování časové posloupnosti
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová <ul style="list-style-type: none"> - <i>poznává významy slov</i> • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku <ul style="list-style-type: none"> - <i>zkoumá různé podoby slova</i> - <i>vytváří slova příbuzná se společným kořenem</i> • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary <ul style="list-style-type: none"> - <i>prakticky využije podle situace slovo spisovné a nespisovné</i> 		Učivo Význam slov Slova jednoznačná a mnohoznačná, citově zbarvená Stavba slov, předložky a předpony od, nad, pod, před, roz, bez, vz
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

6. Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu <ul style="list-style-type: none"> - určí pád, číslo, rod a vzor - pozná infinitiv - časuje slovesa v čase minulém, budoucím a přítomném 	<p>Slovní druhy Podstatná jména Slovesa</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Skladba

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty <ul style="list-style-type: none"> - označí ve větě základní skladební dvojici gramaticky • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí <ul style="list-style-type: none"> - použije vhodné spojovací výrazy • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu <ul style="list-style-type: none"> - používá správné tvary přídělní minulého - doplní správné čárky ve větě jednoduché 	<p>Skladba - podmět a přísudek Shoda podmětu s přísudkem Skladba, stavba věty</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>4. ročník</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p>

8. Pravopis

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • píše správně <i>í</i> y ve slovech po obojetných souhláskách <ul style="list-style-type: none"> - píše správně vyjmenovaná slova - hledá a dotváří slova příbuzná 	<p>Vyjmenovaná slova a slova příbuzná</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. Poslech literárních textů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů <ul style="list-style-type: none"> - zařadí jednotlivé umělecké texty ke správným druhům a žánrům dětské literatury 	<p>Druhy a žánry dětské literatury, lidová slovesnost</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>		

4. ročník

10. Zážitekové čtení a naslouchání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je <ul style="list-style-type: none"> prokáže, že rozumí textu zapiše stručný obsah textu vlastními slovy 		Učivo Vyjádření dojmu z četby a poslechu Ztvárnění zážitku
Průřezová témata MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Přírodověda 4. ročník Rovnováha v přírodě Výtvarná výchova Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma <ul style="list-style-type: none"> prispívá vhodným textem do školního časopisu vystoupí před spolužáky s textem přiměřeným jeho věku 		Učivo Volná reprodukce, dramtizace textu, ilustrace k přečtenému, recitace
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Výtvarná výchova 4. ročník Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	přesahy z učebních bloků:

12. Základní literární pojmy

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v dětské literatuře 		Učivo Poezie, próza, pohádka, povídka, divadelní představení, verš, rým, přirovnání
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Vlastivěda 4. ročník Regionální památky, báje, mýty, pověsti

5. ročník

5+2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
 - žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
 - žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem

5. ročník

- žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
- žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák formuluje s pomocí učitele, za jakých podmínek je možné zvolit dané řešení
- žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- žák změní své závěry na základě nových informací
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - žák přemýšlí o názorech druhých (chce je slyšet, není k nim netečný) a respektuje, že mohou mít názory odlišné od jeho; přijme, když druhý nesouhlasí s jeho názorem (nezlobí se na něj pro jeho názor)

5. ročník

- v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné
- žák hájí svůj názor na věc, zformuluje, proč je o věci přesvědčen; je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací
- v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protirečí
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- k získávání a výměně informací využije žák základní funkce informačních a komunikačních prostředků a technologií, v dané situaci použije informační a komunikační prostředky nebo technologie, které ovládá
- žák s pomocí učitele pozná, když ho autor textu o něčem přesvědčuje manipulativním způsobem (když nezdůvodňuje, a jen konstatuje, zdůvodňuje nelogicky, tvrzení nedává smysl apod.)
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu

5. ročník

- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užitečných objektů
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
 - žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby
 - žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

5. ročník

1. Čtení

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas <ul style="list-style-type: none"> - čte výrazně, rychle a plynule - používá prvky uměleckého přednesu - orientuje se ve slovnících, encyklopediích a dalších učebních textech • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru <ul style="list-style-type: none"> - používá prvky uměleckého přednesu • rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě <ul style="list-style-type: none"> - ověří si informace získané v televizi, časopise u dospělého - reklamu vnímá jako produkt lákající k akci a promýšlí své jednání spojené s nabídkou 		Učivo Praktické, pozorné, přiměřeně rychlé čtení Výrazné čtení, dramatizace Studijní čtení textů, reklama Členění vět, frázování Síla a barva hlasu
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Hudební výchova 4. ročník Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace 5. ročník Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace	přesahy z učebních bloků:

2. Naslouchání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení <ul style="list-style-type: none"> - dokončí neúplný text - volí vhodné a spisovné výrazy 		Učivo Naslouchání praktické i věcné
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří zkrácený zápis textu - vypravuje, popisuje • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku <ul style="list-style-type: none"> - používá správné oslovení druhé osoby - rozliší, s kým vede dialog, a upraví svou mluvu podle toho • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti <ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu - vypráví podle osnovy reprodukovány i vlastní příběh 		Učivo Rozvoj vyjadřovacích schopností, komunikace Připravený i nepřipravený projev na základě poznámek Referát
---	--	--

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy Kreativita Psychohygienu Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebezpečí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Rozvoj schopností poznávání	Cizí jazyk - anglický 5. ročník Tematické okruhy	Vlastivěda 5. ročník Evropa a svět Regiony ČR Cizí jazyk - anglický Tematické okruhy

4. Písemný projev

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává <ul style="list-style-type: none"> - rozliší podstatné od nepodstatného - pozná hlavní myšlenku - odliší fikci od literárního zpracování 	Základní pravidla stylistiky

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		Informatika 5. ročník Základní funkce textového a grafického editoru

5. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku <ul style="list-style-type: none"> - pozná stavbu slova, rozlišuje jeho části - tvoří nová slova s využitím přípon a předpon 	Určování kořene, předpon, přípon Vyznačování slovotvorných základů Odvozování slov

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu <ul style="list-style-type: none"> - pozná mluvnické kategorie - rod, číslo, pád, vzor - podstatných a přídavných jmen - určuje osobu, číslo, čas, způsob sloves - pozná jednotlivé druhy zájmen - skloňuje zájmena a číslovky • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary <ul style="list-style-type: none"> - používá spisovný jazyk ve správných tvarech - poznává bohatost českého jazyka - používá jazyk jako nástroj dorozumívání 	Osvojování slovních druhů, jejich užívání Nahrazování podstatných a přídavných jmen, zájmen Podstatná jména Přídavná jména Slovesa Zájmena, zájmena osobní Číslovky

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Matematika 5. ročník Přirozená čísla

7. Skladba

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - <i>určí základní skladební dvojice, určovací dvojice</i> užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - <i>pracuje s různými typy souvětí</i> - <i>pozná spojky v souvětí</i> zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - <i>ovládá a používá základní pravidla interpunkce</i> - <i>rozezná v textu a označí přímou řeč</i> 	Učivo Základní a určovací skladební dvojice Věta, souvětí Několikanásobný podmět, přísudek Přímá řeč
--	---

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. Pravopis

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - <i>osvojuje si shodu podmětu s přísudkem</i> - <i>zvládá í/y v přičestí minulém</i> 	Učivo Shoda podmětu s přísudkem
--	---

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. Poslech literárních textů

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - <i>hovoří souvisle o přečteném textu, o prožité příhodě</i> 	Učivo Druhy a žánry dětské literatury
---	---

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

10. Zážitek čtení a naslouchání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - <i>zdokonaluje plynulé a výrazné čtení i předčítání, přednes</i> 	Učivo Technika mluveného projevu, reprodukce, přímá řeč
--	---

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy		Výtvarná výchova 5. ročník Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - orientuje se v literatuře pro děti a mládež - všímá si postojů literárních postav - porovnává různé vydání knih, ilustrací - hodnotí konzumní pořady - zařadí vybrané umělecké texty ke správným druhům a žánrům dětské literatury	Povídáme si o knihách, divadle, rozhlasových a televizních pořadech

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět		Výtvarná výchova 5. ročník Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření

12. Základní literární pojmy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - seznamuje se s výrazy: <i>lyrika, epika (bajka), přirovnání, básnický přívlastek, divadlo (tragédie, komedie), film (hraný, kreslený, loutkový), televizní inscenace - scénář</i>	Poznáváme základy literatury

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Vlastivěda 5. ročník Současnost a minulost v našem životě

6. ročník

4+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj neefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)

6. ročník

- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval

6. ročník

- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- Kompetence občanské
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Čtení

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v jednoduchých odborných i uměleckých textech základní informace • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci <ul style="list-style-type: none"> - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo 	<p>Učivo</p> <p>Praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé) Studijní čtení (vyhledávání)</p>
--	---

<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>
--	--	---

2. Naslouchání

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru <ul style="list-style-type: none"> - pozorně naslouchá věkově přiměřený mluvený projev - rozlišuje základní zvukové a mimojazyčné prostředky užívané v mluveném projevu - vnímá reprodukováný umělecký text 	<p>Učivo</p> <p>Praktické naslouchání Kritické naslouchání (zvukové mimojazyčné prostředky) Zážitkové naslouchání</p>
--	--

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči <ul style="list-style-type: none"> podle připravené osnovy vypravuje pohádku nebo příběh pokračuje v započatém vypravování jednoduše popíše předmět, místnost, děj, osobu, pracovní postup 	Vypravování Popis Popis pracovního postupu

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		Dějepis 6. ročník Antické Řecko a Řím

4. Písemný projev

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova <ul style="list-style-type: none"> zvládne výpisky z jednoduchého odborného textu uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel <ul style="list-style-type: none"> cvičí se v sestavování osnovy vypravování / heslovitě i pomocí vět / zvládá základní postup při popisu zpracovává jednoduchý pracovní postup pokouší se o výtah z odborného textu využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu <ul style="list-style-type: none"> seznamuje se s pravidly pro napsání zprávy a oznámení, rozlišuje rozdíly mezi nimi cvičí psaní dopisů různým adresátům 	Vypravování (časová posloupnost, osnova) Popis (funkce popisu) Význam pracovního postupu Zpráva a oznámení Výpisky a výtah Dopis (osobní a úřední)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

5. Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	Zvuková stránka jazyka Spisovná a nespisovná výslovnost

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace	Hudební výchova 6. ročník Intonace a vokální improvizace, reflexe vokálního projevu	

6. ročník

6. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozdlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby <ul style="list-style-type: none"> rozdlišuje slovotvorný základ, příponu, předponu vyhledává a tvoří příbuzná slova 		Stavba slova
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita		

7. Tvarosloví

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov <ul style="list-style-type: none"> rozdlišuje slovní druhy – tvoří správné tvary slov rozdlišuje druhy podstatných jmen rozdlišuje jména obecná a vlastní rozdlišuje druhy přídavných jmen skloňuje a stupňuje přídavná jmen vyhledává a určuje zájmena využívá spisovných tvarů podmiňovacího způsobu využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <ul style="list-style-type: none"> tvoří správné tvary slova a vědomě jich využívá ve správné komunikační situaci 		Tvarosloví Slovní druhy Druhy podstatných jmen: konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná, vlastní Jména osobní a místní Druhy přídavných jmen: tvrdá, měkká, přivlastňovací Jmenné tvary přídavných jmen Stupňování přídavných jmen Zájmena Slovesa – tvary podmiňovacího způsobu přítomného a minulého
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		

8. Skladba

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozdlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí <ul style="list-style-type: none"> určí základní větné členy za pomoci učitele rozlišuje rozvíjející větné členy rozdlišuje větu hlavní a vedlejší spojuje věty spojovacími výrazy v souvětí zvládá interpunkci v jednoduchých souvětích 		Skladba Základní větné členy Rozvíjející větné členy Věta jednoduchá Souvětí Interpunkce v souvětí Projekt - ČINNOSTNÍ UČENÍ (větné členy)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. Pravopis

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický <ul style="list-style-type: none"> aplikuje znalost tvarosloví při psaní správných koncovek využívá znalost slovotvorby při správném pravopise souhláskových skupin zvládá pravopis vyjmenovaných slov 		Pravopis (koncovky podstatných jmen, přídavných jmen, zájmena, koncovky slovesné, souhláskové skupiny) Vyjmenovaná slova

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení		Informatika 6. ročník Počítačová grafika, prezentace informací

10. Obecné poučení o jazyce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <ul style="list-style-type: none"> - <i>seznámí se se základními jazykovými příručkami</i> rozlíší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozlíší spisovnou a nespisovnou podobu jazyka</i> - <i>má povědomí o útvarech národního jazyka</i> - <i>vnímá a částečně i reprodukuje pauzu, tempo, důraz a přízvuk řeči</i> 	Úvod o českém jazyce Rozvrstvení národního jazyka Nářečí Obecná čeština Jazykové příručky

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita		Výchova k občanství 7. ročník Naše vlast Naše obec, region, kraj Dějepis 8. ročník Barokní kultura a osvícenství

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích <ul style="list-style-type: none"> - <i>orientuje se v jednoduchých odborných i uměleckých textech a vyhledá v nich základní informace</i> formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <ul style="list-style-type: none"> - <i>přednese vhodnou ukázkou poezie i prózy</i> - <i>provede pokus o reprodukci a záznam hlavních myšlenek přečteného nebo slyšeného textu</i> tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základě literární teorie <ul style="list-style-type: none"> - <i>vytvoří pokus vlastního literárního textu</i> - <i>doprovodí literární text vlastní kresbou</i> 	Práce s ukázkami v čítance (tematicky řazené literární celky domácích i světových autorů) Mimočítanková četba

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita		

6. ročník

12. Způsoby interpretace literárních a jiných děl

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla <ul style="list-style-type: none"> - čte s přiměřeným tempem s vhodnou modulací v hlase - vnímá obsah čteného textu • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá některé základní rysy k rozpoznání individuálního stylu autora 	Práce s ukázkami v čítance (tematicky řazené literární celky domácích i světových autorů) Mimočítanková četba

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

13. Základy literární teorie a historie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní <ul style="list-style-type: none"> - vnímá uměleckou hodnotu literárního díla - seznamuje se s ukázkami literatury pro děti a mládež a je motivován k vlastní četbě 	Česká literatura 19. století (Erben, Němcová, Neruda, ...) Domácí i světová literatura pro děti a mládež Projekt - ČTENÍ NA PRÁZDNINY

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

14. Literární druhy a žánry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní literární druhy - snaží se rozpoznat obsah literárního díla - má povědomí o nejvýznamnějších autorech a dílech české literatury 19. století 	Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) Rozlišení poezie a prózy Mýty, báje, pohádky, pověsti

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané		Dějepis 6. ročník Antické Řecko a Řím

7. ročník

7. ročník

3+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění

7. ročník

- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák pozná, když si informace protiřečí
 - žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)

7. ročník

- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s navedením, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet

7. ročník

1. Čtení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení <ul style="list-style-type: none"> - <i>čte plynule nahlas i potichu, průběžně vnímá obsah čteného textu</i> • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu <ul style="list-style-type: none"> - <i>zpracuje výtah odborného textu, hledá vhodné jazykové prostředky</i> - <i>orientuje se v jednoduchých odborných i uměleckých textech</i> • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích <ul style="list-style-type: none"> - <i>orientuje se v systému knihovny</i> 	<p>Praktické čtení Věcné čtení (studijní, vyhledávací) Prožitkové čtení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>		

2. Naslouchání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně naslouchá a využívá schopnost empatie, rozeznává podněty k jednání</i> 	<p>Praktické naslouchání Věcné naslouchání (aktivní) Kritické naslouchání</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace Kreativita</p>		

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • v mluveném projevu připraveném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči <ul style="list-style-type: none"> - <i>vypravuje složitější příběh, využívá dějová slovesa</i> - <i>přednese přiměřeně náročný řečový projev na základě poznámek i bez nich</i> • zapojuje se do diskuse, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si rozdíl v komunikaci s dospělým a kamarádem</i> - <i>vystihne vhodný okamžik pro zapojení se do diskuse a vystoupení z ní</i> 	<p>Komunikační žánry Zásady mluveného projevu Zásady dorozumívání</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p>		

7. ročník

4. Písemný projev

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní pravidla při sestavování popisu výrobků, uměleckých děl, pracovních postupů - snaží se vystihnout povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy - rozlišuje charakteristiku vnitřní a vnější - při sestavování charakteristiky využívá rčení, přísloví a pořekadla • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel <ul style="list-style-type: none"> - formuluje ústní i písemnou žádost • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem <ul style="list-style-type: none"> - zkouší a procvičuje subjektivně zabarvený popis - sestaví vlastní životopis (i strukturovaný) 	<ul style="list-style-type: none"> Popis Charakteristika Charakt. lit. postav Líčení Výtah Žádost Životopis Vypravování

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Komunikace Poznávání lidí Rozvoj schopností poznávání 	<p>Pracovní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> 7. ročník Vlastnosti materiálu, technologické postupy, technické výkresy 	

5. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje slova a sousloví - vyhledává rčení, využívá běžná rčení a zná jejich význam - volí vhodná slova a využívá je ve slohových útvarech - vyhledává mnohoznačná a citově zabarvená slova v literárních útvarech • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává významy slov a sousloví v pravopisných příručkách - využívá termíny z jiných vyučovacích předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> Nauka o významu slov Slovo a sousloví Rčení Jednoznačná a mnohoznačná slova, odborné názvy, termíny Synonyma a homonyma Citově zabarvení slov Odborné názvy Nauka o tvoření slov Obohacování slovní zásoby Tvoření slov Odvozování pods. jmen Odvozování sloves Skládání Zkracování Přejímání slov z cizích jazyků Slova mezinárodní

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Multikulturalita <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> Komunikace 	<p>Cizí jazyk - anglický</p> <ul style="list-style-type: none"> 7. ročník Slovní zásoba 	<p>Cizí jazyk - anglický</p> <ul style="list-style-type: none"> 8. ročník Slovní zásoba

7. ročník

6. Tvarosloví

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci <ul style="list-style-type: none"> aplikuje pravidla o psaní velkých písmen, ověřuje si znalosti v pravidlech správně vytváří a v psaném i mluveném textu využívá obtížnější tvary zájmen, slovesa různých vidů, příslovečné spřežky a neohebná slova 		Tvarosloví Psaní velkých písmen Skloňování zájmen Slovesný rod Slova neohebná Stupňování příslovčí
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		

7. Skladba

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí <ul style="list-style-type: none"> určuje druhy vět podle charakteristických prostředků na základě zvládnutí základních větných členů rozliší věty jednočlenné a dvojčlenné vyhledá a určí základní větné členy vyhledá podmět a přísudek a určí, kterým slovním druhem jsou vyjádřeny vyhledá a určí jednoduché rozvíjející větné členy rozliší věty hlavní a vedlejší, aplikuje znalosti o větných členech na vedlejší věty 		Skladba Druhy vět podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné a jednočlenné Základní větné členy Vyjádření podmětu Vyjádření přísudku Rozvíjející větné členy Druhy vedlejších vět Projekt - ČINNOSTNÍ UČENÍ (větné členy, vedlejší věty)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Cizí jazyk - anglický 7. ročník Mluvnice

8. Pravopis

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický <ul style="list-style-type: none"> zvládá pravidla psaní velkých písmen ve vlastních jménech 		Psaní velkých písmen ve jménech vlastních Procvičování pravopisu <i>iy</i>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení		

7. ročník

9. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základě literární teorie <ul style="list-style-type: none"> zvládne jednoduchou dramaturgii části díla dle svých schopností vytvoří výtvarný doprovod k literárnímu dílu provede pokus o tvorbu vlastního literárního textu podle svých schopností formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <ul style="list-style-type: none"> formuluje vlastní názory k četbě, divadelnímu či filmovému představení chápe smysl kulturních akcí 		Učivo Práce s ukázkami v čítance (tematicky řazené literární celky domácích i světových autorů) Mimočítanková četba
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

10. Způsoby interpretace literárních a jiných děl

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla <ul style="list-style-type: none"> reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného textu přednese vhodnou ukázkou poezie i prózy rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora <ul style="list-style-type: none"> vyhledá základní rysy stylu autora rozdělí literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty <ul style="list-style-type: none"> uvede konkrétní příklad hodnotné a konzumní literatury vyhledá argumenty v různých zdrojích 		Učivo Práce s ukázkami v čítance (tematicky řazené literární celky domácích i světových autorů) Mimočítanková četba
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

11. Základy literární teorie a historie

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje středověkou literaturu na našem území rozdělí žánry středověké literatury má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období 		Učivo Literární teorie Staroslověnské písemnictví Cyrilometodějská mise Vznik český psané literatury Literatura předhusitská a husitská, Husova literární tvorba Jan Amos Komenský Počátky světových literatur Gilgameš Odysseova dobrodružství Projekt - ČTENÍ NA PRÁZDNINY
---	--	---

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá	Dějepis 7. ročník Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	Dějepis 7. ročník Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě

12. Literární druhy a žánry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - vnímá rozdíl poezie a prózy - rozlišuje základní žánry lyriky a epiky - ovládá pravidla práce s textem - rozumí základním literárním pojmům - přiřadí text k literárnímu žánru • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - orientuje se v systému knihovny	Literární historie Žánry lyriky a epiky Základní tropy Verš, rým Kritické čtení textu Návštěva knihovny

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

8. ročník

4 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)

8. ročník

- žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení

8. ročník

- délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
- žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
- žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
- žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům

8. ročník

- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat

8. ročník

- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet

1. Čtení

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji <ul style="list-style-type: none"> - <i>plynule vnímá obsah čteného textu</i> • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozliší charakteristiku vnitřní a vnější v literárních textech</i> - <i>sestaví charakteristiku literární postavy, je vnímavý k vlastnostem a postojům</i> - <i>zvládne napsat jednoduchý výklad a výtah látky jiného vyučovacího předmětu</i> - <i>orientuje se ve věkově přiměřených odborných i uměleckých textech a vyhledá v nich základní informace</i> 	<p>Učivo</p> <p>Praktické čtení Věcné čtení (studijní, vyhledávací) Kritické čtení (hodnotící) Prožitkové čtení</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

8. ročník

2. Naslouchání

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru <ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně naslouchá a využívá schopnost empatie</i> - <i>rozeznává podněty k jednání</i> • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozpozná manipulativní prvky ve sdělení</i> 		<p>Praktické naslouchání Věcné naslouchání (aktivní) Kritické naslouchání</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>			

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči <ul style="list-style-type: none"> - <i>přednese přiměřeně náročný řečový projev na základě poznámek i bez nich</i> • zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu <ul style="list-style-type: none"> - <i>uplatňuje vlastní názory, zkušenosti a postoje</i> 		<p>Komunikační žánry Zásady mluveného projevu Zásady dorozumívání</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
		<p>Zeměpis</p> <p>8. ročník Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p> <p>Další cizí jazyk - francouzský</p> <p>Tematické okruhy</p> <p>Další cizí jazyk - německý</p> <p>Tematické okruhy</p>	

4. Písemný projev

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování <ul style="list-style-type: none"> - <i>zpracuje osnovu a pokusí se sestavit subjektivně zabarvený popis</i> • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů <ul style="list-style-type: none"> - <i>zpracuje úvahu na vhodně zvolené téma</i> 		<p>Charakteristika literárních postav Líčení Výklad Výtah Úvaha Souhrnné poučení o slohu</p>	

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí Rozvoj schopností poznávání	Výchova k občanství 8. ročník Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka	Výchova k občanství 8. ročník Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka

5. Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje slova cizího původu a vyhledává jejich význam v jazykových příručkách procvičuje výslovnost a pravopis frekventovaných cizích slov 	Slova přejatá Přejímání slov z cizích jazyků

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita	Cizí jazyk - anglický 8. ročník Mluvnice	

6. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech <ul style="list-style-type: none"> užívá základní způsoby obohacování slovní zásoby a způsoby tvoření slov 	Tvoření nových pojmenování Obohacování slovní zásoby

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita		

7. Tvarosloví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci <ul style="list-style-type: none"> s pomocí jazykových příruček a pravidel skloňuje slova přejatá tvoří vidové dvojice a určuje slovesný vid 	Tvarosloví Skloňování přejatých a cizích jmen Slovesný vid

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		

8. ročník

8. Skladba

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <ul style="list-style-type: none"> aplikuje pravidla o rozlišení souřadného a podřadného souvětí na interpunkci souvětí rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje vedlejší věty, zná interpunkci vedlejší věty vložené na základě znalosti souřadných spojek, vztažných zájmen a příslovcí určuje poměr mezi větami aplikuje tyto znalosti na několikanásobný větný člen 		<p>Skladba</p> <p>Druhy vedlejších vět, věta vložená</p> <p>Rozlišení souvětí souřadné a podřadné</p> <p>Souvětí souřadné - významový poměr mezi větami hlavními</p> <p>Významový poměr mezi členy několikanásobného vět členu</p> <p>Projekt - ČINNOSTNÍ UČENÍ (větné členy, vedlejší věty, významové poměry mezi větami hlavními)</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. Pravopis

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí <ul style="list-style-type: none"> zvládá všechna základní pravopisná pravidla a využívá je ve svých písemných projevech seznamuje se s výjimkami v pravopisných pravidlech 		<p>Shrnutí pravopisných pravidel</p> <p>Výjimky v pravopise</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p>		

10. Obecné poučení o jazyce

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití <ul style="list-style-type: none"> má povědomí o slovanských jazycích, pracuje s ukázkami rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu převéde text do spisovné podoby 		<p>Obecný výklad o jazyce</p> <p>Slovanské jazyky</p> <p>Útvary jazyka</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>		

8. ročník

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <ul style="list-style-type: none"> <i>přednese vhodnou ukázkou poezie a prózy četbou, z paměti</i> tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základě literární teorie <ul style="list-style-type: none"> <i>zvládne dramaturgii vhodného literárního díla</i> <i>vytvoří výtvarný doprovod k literárnímu textu</i> 		Učivo Práce s ukázkami významných literárních děl našich i světových autorů
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

12. Způsoby interpretace literárních a jiných děl

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla <ul style="list-style-type: none"> <i>čte a rozebírá ukázky z lit. tvorby významných našich i světových autorů 19. století</i> rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora <ul style="list-style-type: none"> <i>rozeznává rysy individuálního stylu autora literárního díla, hledá svůj čtenářský styl</i> 		Učivo Práce s ukázkami významných literárních děl našich i světových autorů
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Hudební výchova 8. ročník Hra na hudební nástroje, pohybový doprovod

13. Základy literární teorie a historie

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře <ul style="list-style-type: none"> <i>seznámí se se základními biblickými texty a jejich významem pro rozvoj světové literatury</i> <i>charakterizuje pojem renesance</i> <i>zařadí hlavní renesanční představitele a jejich díla</i> <i>vyjmenuje hlavní rysy bajky</i> <i>vymezuje období Národního obrození v českých zemích</i> <i>má přehled o autorech a základních dílech první poloviny 19. století</i> <i>seznamuje se se základními charakteristikami uměleckých směrů 19. století</i> 		Učivo Literární historie Literatura židovská – Starý a Nový zákon Renesance v Itálii, Francii, Španělsku Shakespearovské drama Bajka, Jean de la Fontaine, Krylov Doba Temna Národní obrození Formování novodobého českého národa Dobrovský, Jungmann, Palacký Ohlasová poezie Máchova poezie a próza Erbenova balada Havlíčkova satira Tvorba B. Němcové J. K. Tyl – divadlo Romantismus Umělecký realismus Projekt - ČTENÍ NA PRÁZDNINY
---	--	--

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá	Dějepis 7. ročník Český stát a velmoci v 15. - 17. století 8. ročník Český stát a velmoci od 17. století Výchova k občanství 7. ročník Kulturní život	Hudební výchova 9. ročník Hudební styly a žánry Dějepis 8. ročník Český stát a velmoci od 17. století

14. Literární druhy a žánry

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: • LITERÁRNÍ VÝCHOVA • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty <i>- je motivován k vlastní četbě prostřednictvím výběru vhodných ukázek z hodnotné literatury</i> • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování <i>- nachází podobnosti a rozdíly mezi jednotlivými druhy literárních textů</i> <i>- orientuje se v základních termínech vztahujících se k dramatu</i>	Literární teorie Čtenářský zážitek Autorská poetika Obrazná pojmenování Podobnosti a rozdíly lit. textů Drama	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

4 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)

9. ročník

- žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
 - žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
 - žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné

9. ročník

- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
 - žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo

9. ročník

- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezcasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval

9. ročník

- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
 - žák rozpozná a posuzuje extremistické projevy národní hrdosti s odkazem na lidská práva, nalézá souvislosti s tragickými příklady z historie i současnosti
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet

9. ročník

1. Čtení

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s různorodým materiálem (knihy, učebnice, noviny, časopisy, média) - vyhledává různé styly • využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát <ul style="list-style-type: none"> - dobře se orientuje v odborných i uměleckých textech a vyhledá v nich potřebné informace 		Učivo Praktické čtení Věcné čtení (studijní, vyhledávací) Kritické čtení (hodnotící) Prožitkové čtení
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Naslouchání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru <ul style="list-style-type: none"> - pozorně naslouchá a využívá schopnost empatie 		Učivo Praktické naslouchání Věcné naslouchání (aktivní) Kritické naslouchání
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Mluvený projev

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru <ul style="list-style-type: none"> - připraví krátký proslov, reprodukuje ho • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu <ul style="list-style-type: none"> - účastní se diskuse, je ochoten respektovat její pravidla, obhájit své názory i vyslechnout druhého 		Učivo Proslov Diskuse
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Komunikace	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Zeměpis 9. ročník Regiony České republiky

9. ročník

4. Písemný projev

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci <ul style="list-style-type: none"> - zvládá popis složitějšího pracovního postupu a popis uměleckých děl - charakterizuje pomocí charakteristiky vnitřní i vnější osoby i literární postavy - vytvoří subjektivně zabarvený popis • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování <ul style="list-style-type: none"> - zpracuje osnovu výkladu, vhodně volí jazykové prostředky • využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří jednoduchou úvahu na libovolné téma - uplatňuje a formuluje vlastní názory a postoje - vyhledá fejeton, zná příklady z české literatury 		Učivo Popis Charakteristika Líčení Výklad Úvaha Fejeton Funkční styly
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Poznávání lidí	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Zvuková stránka jazyka

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <ul style="list-style-type: none"> - zvládá správnou výslovnost skupin hlásek, kladení přízvuku, větnou melodii a jiné komunikační dovednosti 		Učivo Hlásky Přízvuk Větná melodie
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Slovní zásoba a tvoření slov

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s jazykovými příručkami a se způsoby, jak s nimi nakládat - používá slovní zásobu a termíny ze všech vyučovacích předmětů - orientuje se ve slovníku cizích slov, spojuje své poznatky z výuky cizích jazyků 		Učivo Slovní zásoba a význam slova Slovo a sousloví Rozvoj slovní zásoby Odborné názvy Význam slova Slova domácí, mezinárodní
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace	přesahy do učebních bloků: Cizí jazyk - anglický 9. ročník Slovní zásoba	přesahy z učebních bloků: Cizí jazyk - anglický 9. ročník Slovní zásoba

9. ročník

7. Tvarosloví

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci <ul style="list-style-type: none"> - používá kategorizaci slovních druhů, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci - vyhledá a správně zařadí ohebné i neohebné slovní druhy - pracuje s tvary slovesa být a v slohových pracích je nahradí plnovýznamovými slovesy 		<p>Slovní druhy Podstatná jména Přídavná jména Druhy zájmen a číslovek Sloveso být Příslovce Předložky, spojky</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace			

8. Skladba

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, větu jednoduchou i souvětí - určuje základní i vedlejší skladební dvojice, rozlišuje základní i vedlejší větné členy - ovládá pravopis shody přísudku s podmětem - zvládá rozbor složitých souvětí – věty vedlejší, poměry mezi větami hlavními - zvládá pravopis přímé řeči 		<p>Věty podle postoje mluvčího Věta jednoduchá a souvětí Skladební dvojice Shoda přísudku s podmětem Doplněk, přístavek Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi větami hlavními Složitá souvětí Řeč přímá a nepřímá Projekt - ČINNOSTNÍ UČENÍ (větné členy, vedlejší věty, významové poměry mezi větami hlavními)</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	

9. Pravopis

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí <ul style="list-style-type: none"> - zvládá jazyková pravidla i jejich aplikaci 		<p>Pravopis</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	

10. Obecné poučení o jazyce

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JAZYKOVÁ VÝCHOVA • spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a používá jazyk spisovný a odhalí prohřešky proti správné češtině • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s různými ukázkami z literatury starší i současné, z literatury slovanských jazyků - má povědomí o disciplínách jazykovědy 		<p>Obecné výklady o jazyce Řeč, jazyk, projev mluvený a psaný Slovanské jazyky Vývoj jazyka Útvary českého jazyka Jazykověda Jazyková kultura</p>	

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>Dějepis 8. ročník Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa</p>	

11. Tvořivé činnosti s literárním textem

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích <ul style="list-style-type: none"> navštíví knihovnu a seznámí se se způsobem vyhledávání informací používá bezpečné internetové zdroje 	<p>Internet a CD-ROM jako zdroj informací Knihovna jako kulturní a literární centrum, knihovní katalog</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

12. Způsoby interpretace literárních a jiných děl

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování <ul style="list-style-type: none"> vyhledá s pomocí učitele rozdíly různých zpracování uměleckého díla 	<p>Čtenářský zážitek Projekt - ČTENÍ NA PRÁZDNINY</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>		

13. Základy literární teorie a historie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla <ul style="list-style-type: none"> dodržuje časovou a dějovou posloupnost zvládně srozumitelně vyjádřit svou myšlenku, názor rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje styl autora uvede příklad jeho díla formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo <ul style="list-style-type: none"> svou myšlenku, svůj prožitek nebo dojem sdělí s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech neodbíhá od tématu rozdělí literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty <ul style="list-style-type: none"> vysloví vlastní názor na různé druhy literatury, opírá se o argumenty vyhledané v různých zdrojích 	<p>Teorie literatury Obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, ironie, sarkasmus, alegorie) Recenze, literární kritika, reflexe četby Specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace Aspekty umělecké literatury</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

14. Literární druhy a žánry

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> LITERÁRNÍ VÝCHOVA rolišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele <ul style="list-style-type: none"> vyhledá podobnosti a rozdílnosti literárních textů různých druhů a žánrů porovná literární druhy a žánry historické a současné uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře <ul style="list-style-type: none"> s pomocí učitele uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře má přehled o nejdůležitějších sbornících, almanaších a literárních časopisech 19. a 20. století za přispění vhodné literatury se orientuje ve vývoji českého dramatu, postihuje významné osobnosti českého divadelnictví 	Literární historie Podobnosti a rozdílnosti literárních textů od 30. let 19. století do současnosti Almanach Máj, almanach Ruch, časopisy Květy, Lumír, Osvěta, Čas, Host do domu, Literární noviny a další Drama historické a ze současnosti

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Dějepis 8. ročník Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa Barokní kultura a osvětlení	Dějepis 9. ročník Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa

5.1.2 Cizí jazyk - anglický

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0+1	0+1	3	3	3
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
3	3	3	3	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je členěn na:

- řečové dovednosti (1. - 3. ročník)
- poslech s porozuměním (4. - 9. ročník)
- mluvení (4. - 9. ročník)
- čtení s porozuměním (4. - 9. ročník)
- psaní (4. - 9. ročník)

Formy a metody práce používané ve výuce:

Žáci pracují s obrazovým materiálem a texty v učebnicích a pracovních sešitech. V kombinaci se zvukovou

nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Využívány jsou písňe, dialogy a obrazový materiál. Hlavní metody výuky jsou samostatná, skupinová a projektová práce.

Další způsoby:

- výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, reprodukce, vyprávění
- popis obrázku ústní i písemnou formou, práce se slovníkem
- vyhledávání informací
- hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty
- olympiády

Způsob a místo realizace předmětu:

- třídy se dělí na skupiny v rámci ročníku
- žáci dodržují zásady bezpečnosti práce podle řádu učebny
- k výuce se využívá kmenová třída, jazyková učebna, počítačová učebna, knihovna

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- prakticky užívat jazyk v běžných situacích
- chápat slyšené a čtené texty, reagovat na ně
- vzbudit zájem o studium cizího jazyka
- vytvořit kladný vztah k jazyku
- seznámit žáky s reáliemi příslušných jazykových oblastí
- rozšiřovat všeobecný kulturní obzor
- pěstovat toleranci a respekt k jiným národům
- vytvořit u žáků potřebu komunikovat v cizím jazyce
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- osvojit si správné učební postupy potřebné ke studiu cizího jazyka
- rozvíjet schopnost písemného projevu v cizím jazyce s využitím moderních technologií

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Kreativita

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kulturní diference

Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel zajistí pro výuku odborný materiál, seznamuje žáky s různými zdroji informací a vede je k jejich posuzování
 - učitel střídá různé metody a formy práce
 - učitel podporuje zvědavost, vhodně motivuje k dalšímu vzdělávání
 - učitel nabízí žákům aktivační metody, které ho vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
 - učitel zadává úkoly, jejichž splnění je v silách žáků
 - učitel využívá mezipředmětových vztahů, projektového vyučování, podněcuje diskusi
 - učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
 - při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá učitel žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
 - pozitivní motivací umožní učitel žákům vidět smysl učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel zařazuje práci se slovníky encyklopediemi, časopisy, různými informačními zdroji, podněcuje a moderuje diskusi
 - učitel vede žáky k toleranci vůči jiným lidem
 - učitel vytváří prostor pro samostatnou práci, zadává adekvátní úkoly, pozoruje činnost žáků a usměrňuje ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince
 - učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
 - učitel umožňuje žákům prezentovat a obhajovat svoje názory, vystupovat před třídou
 - učitel vede žáky k správnému způsobu řešení problému, poskytuje jim rady, materiály a pomůcky
 - učitel vede k prezentaci výsledku
 - učitel vede žáky k porovnání stavby cizího a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
 - učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
 - učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
 - zařazováním motivačních úkolů umožní učitel žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k osvojování si a prohlubování slovní zásoby
 - učitel vede žáky k hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací
 - učitel procvičuje se žáky orientaci ve slyšeném textu proneseném rodilým mluvčím
 - učitel prohlubuje slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic
 - učitel učí žáky reagovat na jednoduché instrukce učitele
 - učitel procvičuje reagování na základní otázky

- učitel opravuje výslovnost, vybírá texty přiměřené věku a osobní zkušenosti žáků, pracuje s chybou
- učitel nacvičuje delší konverzační celky i mezi více osobami
- učitel směřuje žáky k vytvoření samostatného mluveného projevu na dané téma
- učitel všlpuje zásady tichého čtení a práce s textem
- učitel vede k aktivnímu využívání poznatků z předcházejícího období
- učitel vede k používání frází běžného života
- učitel komunikuje s žáky v anglickém jazyce
- učitel nabízí žákům dostatek možností k porozumění rozhovoru vedeného cizojazyčně a cizím jazykem psaným jednoduchým textům
- učitel vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v nich i schopnost autokorekce
- učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace v cizím jazyce – dialog, písemně vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel využívá skupinové práce
 - učitel povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují, cíleně střídá role ve skupině
 - učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
 - učitel chválí i slabé žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje
 - učitel vytváří zdravé klima v kolektivu
 - učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
 - učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
 - učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří příjemné prostředí
 - učitel dokáže sám přiznat chybu
 - učitel dbá na dodržování zásad konstruktivního rozhovoru
 - učitel monitoruje práci ve skupině, koordinuje práci skupiny
 - učitel vede žáky k hodnocení navzájem a sebehodnocení
 - učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
 - učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
 - učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
 - učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
 - učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
 - učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce
- **Kompetence občanské**
 - učitel simuluje možné situace praktického života, diskutuje se žáky o daných situacích
 - učitel vede k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život
 - učitel seznamuje žáky s odlišnostmi života v anglicky mluvících zemích, se zvyky a tradicemi
 - učitel vede žáky k vyhledávání informací – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních listcích, propagačních materiálech, kulturních programech, na internetu, v denním tisku
 - učitel zařazuje do výuky sestavení osobního dopisu, pohlednice, blahopřání, vyplnění formuláře s osobními daty
 - učitel vede k toleranci, empatii
 - učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
 - učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
 - učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
 - učitel vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
 - učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
 - učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
 - učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje vztah žáků k rodnému kraji
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
 - učitel vede žáky k využívání znalostí získaných v anglickém jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

1. ročník

1. ročník

0+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence komunikativní
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě

1. Zvuková podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal <ul style="list-style-type: none"> - použije foneticky správnou výslovnost - rozumí jednoduchým pokynům a větám a reaguje na ně - seznámí se se základní slovní zásobou probíraných témat - sdělí o sobě několik informací 	Pozdravy, představení se, pokyny Barvy, čísla, zvířata, hračky Vánoce Tělo Moje rodina	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. ročník

0+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě

2. ročník

1. Zvuková podoba jazyka

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal <ul style="list-style-type: none"> - upevní si výslovnost osvojené slovní zásoby - rozšiřuje si slovní zásobu, užívá základní slovní zásobu tématických celků - reprodukuje naučené jednoduché dialogy • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na pokyny učitele - pochopí obsah pomalé jednoduché konverzace dvou osob 		<p>Anglická abeceda Domov, dům, rodina Jídlo, ovoce a zelenina Školní pomůcky Halloween Volnočasové aktivity</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. ročník

3 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i

3. ročník

- postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
- žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
 - **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
 - **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny

3. ročník

- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- Kompetence občanské
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
- Kompetence pracovní
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení <ul style="list-style-type: none"> - chápe rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka - respektuje rozdíl mezi vyslovenou a psanou formou slova 		Anglická abeceda, spelling, fonetické znaky Základní výslovnostní návyky Zvuková a grafická podoba slova
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal <ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje naučené jednoduché dialogy a texty - užívá základní slovní zásobu tématických celků • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - používá základní slovesné tvary v jednoduchých větách - začlení do vět zájmena 	Čísla 0 – 12, telefonování Barva, poloha (in, on, there is, there are), přídavná jména, počet (množné číslo) Práce se slovníkem

3. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Matematika 3. ročník Přirozená čísla, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa	

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně <ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním pokynům a příkazům týkajících se pozdravů a činností v hodině, dokáže na ně reagovat • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - pochopí jednoduchou konverzaci dvou osob - pochopí obsah jednoduchého čteného textu 	Pozdrav, představení se, rozloučení, oslovení Škola, hračky, oblečení, části těla, rodina, zvířata, dům, byt Věci a jejich barvy Básničky, písničky, rozhovory Ráno, odpoledne, večer PROJEKT - My family, my house

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět	Prvouka 3. ročník Rodina, soužití lidí	

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si základy psaní anglických slov 	Slovesa „ to be “, „ to have got “ ve větě oznamovací a tázací Krátká odpověď Zájmena osobní a přivlastňovací

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

3 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů

4. ročník

- žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
- žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
- žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
- žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
- žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
- žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
- žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů

4. ročník

- mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
- žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
- žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
- žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
- nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
- žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
- nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
- v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
- v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat

4. ročník

- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyzptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnicích
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na pokyny učitele - pracuje podle jednoduchých pokynů zadaných učitelem • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu <ul style="list-style-type: none"> - zvládne přečíst jemu přiměřený text 		Poslech a sledování textu, chápání slov v kontextu Četba textu z učebnice, fonetický zápis, vázání slov (slovní zásoba daných oblastí) Odvození významu slova z kontextu Reakce na otázky v textu Porovnání smyslů textů Reprodukce čteného a slyšeného textu odpovídající obtížnosti
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita Kulturní diference	Český jazyk a literatura 4. ročník Skladba	

4. ročník

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - pochopí poslouchaný i čtený text a dokáže jej reprodukovat • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do jednoduchých rozhovorů <ul style="list-style-type: none"> - reaguje ve vymezených situacích a vede jednoduchý dialog - reaguje na fráze každodenních situací • PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> • vyplní osobní údaje do formuláře <ul style="list-style-type: none"> - napíše datum - rozliší označení křestního jména a příjmení 		Poslech a sledování textu, chápání slov v kontextu Četba textu z učebnice, fonetický zápis, vázání slov (slovní zásoba daných oblastí) Odvození významu slova z kontextu Reakce na otázky v textu Porovnání smyslů textů Reprodukce čteného a slyšeného textu odpovídající obtížnosti Pravidla komunikace v každodenních situacích-pozdrav, poděkování, představení Vyjádření souhlasu, nesouhlasu Jednoduchá sdělení, omluva, žádost
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - zná typické anglické svátky a k nim základní slovní zásobu • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - vhodně uplatní slovní zásobu z tematických celků - reaguje na jednoduché otázky - porovná informace o zvycích a tradicích v ČR a v anglicky mluvících zemích • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům <ul style="list-style-type: none"> - využije získanou slovní zásobu z tematických celků 		Slovní zásoba z tematických celků (My family, Seasons, Food, School) Sport, školní předměty, oblečení, povolání Říkaný, básničky, vyprávění pohádky Porovnání zvyků a tradic v ČR a v anglicky mluvících zemích (Christmas, Easter, Birthday) Reakce na otázky - čas, aktivity Poznávání hodin Projekt - POPULÁRNÍ SPORTY
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Vlastivěda 4. ročník Regiony ČR	

4. ročník

4. Mluvnice

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá - <i>reprodukuje říkanky, básničky, jednoduché vyprávění</i> • PSANÍ • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - <i>ovládá předložky pro určení polohy, zájmena, počítat</i> - <i>vytvoří větu ve správném slovosledu</i> - <i>chápe gramatiku present continuous, present simple</i> 		<p>Rozdíl českého a anglického slovosledu Tvorba otázky a záporu (present simple, present continuous) Popis umístění (vazba There is/are), určení polohy předmětu (prepositions) Modální sloveso "can" Přivlastňovací a ukazovací zájmena Numbers 13 – 100, countable, uncountable nouns Vyjádření souhlasu, nesouhlasu</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Matematika</p> <p>4. ročník</p> <p>Přirozená čísla, zlomky</p>	

5. ročník

3 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny

5. ročník

- žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
- žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
- žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují

5. ročník

- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- k získávání a výměně informací využije žák základní funkce informačních a komunikačních prostředků a technologií, v dané situaci použije informační a komunikační prostředky nebo technologie, které ovládá
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
 - pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí

5. ročník

- žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
- žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnicích
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje a čte foneticky správně v rozsahu slovní zásoby • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům <ul style="list-style-type: none"> - naváže kontakt s konkrétní osobou, vyžádá si jednoduchou informaci • rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu <ul style="list-style-type: none"> - popíše děj podle obrázku - vyhledá slova známá ze své slovní zásoby v textu - pochopí obsah textu se známými slovy 	<p>Anglická abeceda, Spelování, fonetické značky Čísla 0-100, telefonování</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Hudební výchova</p> <p>4. ročník Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace</p> <p>5. ročník Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace</p>	

5. ročník

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkájí se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova • MLUVENÍ • zapojí se do jednoduchých rozhovorů <ul style="list-style-type: none"> - používá základní zdvořilostní obraty v jednoduchých větách - rozliší, s kým vede rozhovor (dospělý, dítě, cizí, známý ap.), a vede jej podle toho - sdělí jednoduchým způsobem, co má či nemá, co umí či neumí 		Učivo Četba autentických textů Psaní slovní zásoby Používání slovníku Dialogy, písničky, rozhovory Použití past, to Návčik komunikace - rozhovor
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Matematika 5. ročník Přirozená čísla	přesahy z učebních bloků:

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchému sdělení a konverzaci • MLUVENÍ • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - využívá slovní zásobu z tematických celků - sděluje základní informace o sobě, o kamarádech a členech rodiny - popíše některé jednoduché děje, věci, činnosti • PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje dialogy a texty - zeptá se na čas, řekne čas • napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života <ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký dopis - popíše osobu, věc, zvíře - správně napíše časové údaje a označení dnů 		Učivo Slovní zásoba z temat. celků (škola, třída, dopisování, obchod, nakupování, školní předměty, dny v týdnu, čas, volný čas, domov, město, země a kontinenty, popis osoby, oblečení, zvířata) Projekt - ANGLIE A LONDÝN
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Český jazyk a literatura 5. ročník Mluvený projev Vlastivěda 4. ročník Regiony ČR	přesahy z učebních bloků: Vlastivěda 5. ročník Evropa a svět Český jazyk a literatura Mluvený projev

5. ročník

4. Mluvnice

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <ul style="list-style-type: none"> - použije slovesa ve větách kladných, záporných a otázkách - rozliší přít. čas prostý a průběhový, použije je - vytvoří kladnou a zápornou větu a otázku, na otázky odpoví - rozlišuje jednotné a množné číslo podstatných jmen • PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje dialogy a texty - zeptá se na čas, řekne čas • vyplní osobní údaje do formuláře <ul style="list-style-type: none"> - napíše datum - popíše, co vlastní, má rád, umí, a co ne - správně zapíše číselné údaje 		<p>Slovesa: to be, to have got Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Modální slovesa: can, must How much, how many</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. ročník

3 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech

6. ročník

- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje

6. ročník

- žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
- žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- **Kompetence občanské**
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - rozumí v slyšeném textu názvům nejběžnějších věcí kolem sebe - rozumí číslům a běžným číselným a časovým údajům - rozumí ve slyšeném textu základním informacím o lidech a jejich rodině - rozumí hlavní myšlence krátkého příběhu a dramaticky ho ztvární • PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký text o svých činnostech během dne - popíše svoje aktivity ve volném čase - popíše své oblíbené a neoblíbené činnosti 	<p>Slovní a větný přízvuk Intonace Pravidla interpunkce Psaní malých a velkých písmen</p>

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace	Hudební výchova 6. ročník Vyjadřování hudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje, hra na hudební nástroje	

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <ul style="list-style-type: none"> - odhadne smysl nových slov na základě pochopení textu - rozumí krátkému sdělení, běžným pokynům, stručným otázkám • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <ul style="list-style-type: none"> - představí se, pozdraví, rozloučí se, poděkuje - sdělí o sobě základní informace - počítá do 100 - pojmenuje barvy, předměty ve škole, dny v týdnu, nejnámější evropské a světové státy - přivlastní osobám běžné předměty - popíše podle obrázku umístění známého předmětu v místnosti • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům a informacím krátkých jednoduchých čtených textů, vyhledá v nich známá slova - vyhledá informace nebo význam slov ve vhodném slovníku - používá dvojjazyčný slovník - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <ul style="list-style-type: none"> - rozumí ve čteném textu základním informacím o lidech a jejich rodině - rozumí krátkému kreslenému příběhu s představením osob, o činnostech ve volném čase a o dárcích k narozeninám - rozumí čtenému popisu volného času 3. osoby 	Pozdravy Oslovení Představení se Omluva Poděkování Rozloučení Blahopřání Jednoduché pokyny Já, moje rodina Číslovky 1 - 100 Zájmové činnosti, režim dne Škola, předměty ve škole, vyučovací předměty Části lidského a zvířecího těla Názyv země Dny v týdnu Domácí mazlíčci Běžné technické vybavení domácnosti

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita		

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <ul style="list-style-type: none"> - najde správné místo, kam zapíše jméno a příjmení - zapíše datum narození • reaguje na jednoduché písemné sdělení <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří krátký dopis s pozdravem, představením se, rozloučením a poděkováním 	Neformální dopis Jednoduchý dotazník Vlastnosti kamaráda a členů rodiny Projekt - O MNĚ A MÉ RODINĚ Četba textu o životě, škole a tradicích ve Velké Británii Příprava konverzačních témat: rodina, volný čas, můj denní program, moje škola, můj domov

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p> <p>Kreativita</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Zeměpis</p> <p>6. ročník</p> <p>Světadíly, oceány, makroregiony světa</p>	

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> MLUVENÍ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech <ul style="list-style-type: none"> popíše svoje aktivity ve volném čase zeptá se na čas a na podobnou otázku odpoví zeptá se kamaráda, v jakou dobu dělá nějakou činnost zeptá se na základní osobní údaje porovná své zájmy se zájmy kamaráda řekne, jaké předměty osobní potřeby a jaká zvířata vlastní a zeptá se na totéž kamaráda zeptá se na školní rozvrh a oblíbené vyučovací předměty kamaráda vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <ul style="list-style-type: none"> sdělí, co každý den dělá a co nedělá, co dělá rád a co nerad popíše svůj denní režim porovná dva obrázky a vyjmenuje rozdíly zopakuje informace získané z textu nebo rozhovoru hláskuje jména a slova 	<p>Otázky ANO/NE - sloveso BÝT, MÍT, přítomný čas prostý významových sloves</p> <p>Otázky s tázacími zájmeny - sloveso BÝT, MÍT, přítomný čas prostý významových sloves</p> <p>Slovesa BÝT, MÍT</p> <p>Přítomný čas prostý významových sloves, přítomný čas průběhový</p> <p>Tvorba kladné a záporné věty, tvorba otázky a krátkých odpovědí</p> <p>Osobní a přivlastňovací zájmena</p> <p>Neurčitý člen</p> <p>Množné číslo podstatných jmen</p> <p>Postavení přídavných jmen ve větě</p> <p>Přivlastňovací pád ve větě</p> <p>Vazba THERE IS/THERE ARE</p> <p>Modální sloveso "CAN"</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

3 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)

7. ročník

- žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta

7. ročník

- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu

7. ročník

- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům a informacím krátkých jednoduchých čtených textů, vyhledává v nich známá slova - získává základní informace o anglicky mluvících zemích - rozumí hlavním informacím populárně-naučného textu - popisu zvířete a jeho způsobu života - rozliší různé předem dané informace ve slyšeném textu • PSANÍ • reaguje na jednoduché písemné sdělení <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří krátkou zprávu, napíše jednoduchý text - popis, příběh 	<ul style="list-style-type: none"> Procvičování instrukcí Přání k narozeninám Dialog v obchodě Popis osoby, zvířat, místa Dotazy na dovednosti Situační rozhovory 	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <ul style="list-style-type: none"> reaguje v běžných situacích zúčastní se i vede jednoduchý rozhovor jednoduše vyjádří svůj názor ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <ul style="list-style-type: none"> dobře se orientuje v textu, postihne hlavní smysl sdělení, ale také vnímá i detaily ve čteném textu odhadne význam neznámých slov z kontextu bez použití slovníku porozumí obsahu článku, určí jeho hlavní myšlenku bez toho, aby znal význam všech slov v článku rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <ul style="list-style-type: none"> používá běžný česko-anglický slovník při zpracovávání tematických okruhů vyhledává nová slovní spojení orientuje se v jazykové i v mluvnické části slovníku PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> zvládne napsat pohlednici, krátký dopis, přáníčko dokáže popsat osobu, oblíbené zvíře, pokoj, město ovládá základní fráze konverzace při nakupování 	<p>Řadové číslovky, datumy Části lidského a živočišného těla Oblečení Byt, dům - zařízení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Český jazyk a literatura</p> <p>7. ročník</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> porozumí jednoduchým monologům nebo dialogům rozumí slyšenému i čtenému popisu místnosti, města, osoby, zvířete rozumí obsahu článku a dokáže vyjádřit hlavní myšlenku MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech <ul style="list-style-type: none"> dokáže se zeptat kamaráda na různé dovednosti PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <ul style="list-style-type: none"> vyplní správně jméno a příjmení zapiše datum narození zapiše bydliště 	<p>Popsání zvyků, denní rutiny, životního stylu Psaní jednoduchých dopisů Popis lidí, oblečení, jednoduchá charakteristika Povídání o zvířatech Procvičování konverzace při nákupu a v restauraci Žádost o radu, o pomoc Dotaz na směr cesty Dialogy v obchodě, na nádraží, restauraci Žádost o přijetí (do sportovního centra) - rozšířený formulář</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Komunikace Rozvoj schopností poznávání	Výchova ke zdraví 7. ročník Tělesná a duševní hygiena, denní režim	Anglická konverzace 7. ročník Tematické okruhy

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> MLUVENÍ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <ul style="list-style-type: none"> rozliší aktuální děj od pravidelně se opakujícího při popisu místnosti, bytu, města používá existenční vazbu vypráví jednoduchý příběh podle obrázku nebo komiksu ČTENÍ S POROZUMĚNÍM vyhledá informace o minulých událostech v krátkém čteném textu <ul style="list-style-type: none"> vyhledá v textu událost již proběhlou rozliší přítomnost a minulost 	Přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový Vazba there is/there are Slovosled anglické rozvitě věty Osobní zájmena vyjadřující předmět ve větě Frekvenční příslovce Otázky na podmět a předmět THIS, THAT, THESE, THOSE Minulý čas - sloveso BÝT, pravidelná a nepravidelná slovesa Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Český jazyk a literatura 7. ročník Skladba	

8. ročník

3 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)

8. ročník

- žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky

8. ročník

- žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezeričasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek

8. ročník

- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <ul style="list-style-type: none"> - stručně převypráví příběh, komiks, rozhovor - sdělí krátkou zprávu, vypráví jednoduchý příběh - gramaticky správně vyjádří, proč nemůže něco dělat, jaké povinnosti místo toho má - užívá jednoduché obraty, vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své zážitky z prázdnin - podá informace o místech, která se mu líbí - zeptá se kamaráda, kde byl a co dělal v uplynulých dnech nebo o prázdninách a na podobné otázky odpoví - simuluje situaci v běžné restauraci, zeptá se na množství jídla a pití - zeptá se kamaráda, co hodlá v nejbližších chvílích dělat a na stejné otázky odpoví - navrhne kamarádům nebo svým příbuzným něco podniknout a na obdobné návrhy reaguje • PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat <ul style="list-style-type: none"> - napíše osobní dopis, pohlednici, e-mail - napíše postup přípravy jídla, popíše cestu, počasí - napíše jednoduše obsah filmu • reaguje na jednoduché písemné sdělení <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na osobní dopis, pohlednici, e-mail 	<p>Učivo</p> <p>Vyjádření svolení, odmítnutí, radosti, omluvy, prosby Struktura osobní korespondence – dopis, pohlednice, e-mail Situační rozhovory</p>	
<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

8. ročník

2. Slovní zásoba

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje běžné dopravní prostředky a věci spojené s cestováním, běžné druhy potravin a nápojů, běžné geografické útvary, různé druhy počasí, běžné typy TV pořadů a filmové žánry - sdělí, jaké jídlo a pítí má v oblíbě - sestaví nákupní seznam, seznam svých oblíbených TV pořadů - popíše postup přípravy jídla - stručně charakterizuje místo, kde žije, a místa, která se mu líbí, a jejich typické počasí - porovná a přirovná vlastnosti, kvalitu či vzhled různých věcí • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <ul style="list-style-type: none"> - dobře se orientuje v textu, postihne hlavní smysl sdělení, ale také vnímá i detaily - rozumí hlavní myšlence a hlavním bodům krátkého, komiksového příběhu - odhadne význam neznámých výrazů použitých v textu, v komiksovém příběhu - rozumí čtenému popisu přípravy jídla, geografických pojmů, počasí 		<p>Učivo</p> <p>Dopravní prostředky Jídlo, potraviny a pítí Geografické útvary Pocasí Druhy TV pořadů, filmové žánry</p>
<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>7. ročník</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

3. Tematické okruhy

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <ul style="list-style-type: none"> - postihne hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů - získává všeobecné poznatky, které přispívají k formování vzájemného porozumění mezi národy (k toleranci a respektu odlišných kulturních hodnot jiných zemí) - odhadne význam neznámých výrazů použitých v promluvě - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu promluvy, dokáže se orientovat v monologu, dialogu s malým počtem neznámých výrazů - rozpozná nebo rozliší v slyšeném textu jednotlivé mluvčí na základě poskytnutých dílčích informací - rozumí hlavní informaci slyšeného vyprávění o prázdninách - rozumí slyšenému popisu přípravy jídla, geografických pojmů, počasí 		<p>Učivo</p> <p>Prázdniny a cestování Jídlo a nápoje Geografické útvary, místa a názvy Pocasí Popisná přídavná jména TV programy, filmové žánry Projekt - STÁTY</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Výchova k občanství</p> <p>7. ročník</p> <p>Naše obec, region, kraj</p> <p>8. ročník</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

8. ročník

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • vede rozhovor o svých plánech a představách do budoucna <ul style="list-style-type: none"> - vede rozhovor ve dvojici i ve větší skupině - dokáže popsat své vysněné povolání • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním informacím v neformálním textu (např. v e-mailu, v krátkém naučném popisu, v kvízu) - vyhledá informace o minulých událostech v krátkém čteném textu • PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <ul style="list-style-type: none"> - zapíše své jméno, příjmení a datum narození - zapíše jména svých příbuzných a svůj vztah k nim - vyplní informace o svých zájmech a zálibách - odpoví na otázky jednoduchého vědomostního kvízu 	<p>Minulý čas prostý - sloveso být, pravidelná a nepravidelná slovesa Some, any Vyjádření množství Stupňování přídavných jmen, srovnání a porovnání Přídavná jména a příslovce, odvozování příslovců z přídavných jmen Vyjádření "chystat se / hodlat něco udělat" Budoucí čas prostý Opis slovesa "muset" - have to Předpřítomný čas prostý</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Český jazyk a literatura 8. ročník Zvuková stránka jazyka</p>

9. ročník

3 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)

9. ročník

- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)

9. ročník

- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezeričasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení

9. ročník

- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <ul style="list-style-type: none"> - vyplní jednoduchý dotazník, zajímavící se o jeho plány do budoucna • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - porovná svůj způsob života teď a před nějakou dobou - popíše hlavní etapy svého života - vytvoří stručný životopis významné osobnosti 	<p>Vyjádření souhlasu, lítosti, možnosti, návrhu, slibu Udělení rady v problematických situacích Vyplnění dotazníku</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

2. Slovní zásoba

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovené promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - rozumí souvislému projevu učitele, který mluví v přirozeném tempu a jehož projev obsahuje několik neznámých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu - porozumí rozuzlení zápletky události z dílčích rozhovorů jejich účastníků - rozliší ve slyšeném textu, jaké činnosti dělali mluvčí a jaký z toho měli pocit - rozumí slyšenému popisu cesty • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <ul style="list-style-type: none"> - dokáže vlastními slovy (dle svých možností) převyprávět příběh, článek - pojmenuje přírodní katastrofy - simuluje rozhovor reportéra a svědka přírodní katastrofy - pojmenuje paměťhodnosti a nejznámější symboly Londýna, Velké Británie - využívá správné výrazy k pojmenování zážitků • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty) - orientuje se v základních zeměpisných, kulturních a historických reáliích - rozumí popisu události v minulosti a rozliší v něm činnosti konané a vykonané - vyhledá v čteném popisu konkrétní informace - rozumí hlavním bodům a hlavní myšlence čteného populárně-naučného článku, textu - používá různé druhy slovníků - využívá internetový překladač - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <ul style="list-style-type: none"> - odhaduje významy neznámých výrazů podle kontextu - vyhledá v textu specifické informace - rozumí hlavní zápletky čteného detektivního komiksového příběhu - rozumí hlavní myšlence čteného situačního příběhu svých vrstevníků - rozumí čtenému popisu cesty 	<p>Učivo</p> <p>Životní etapy, rodina Vesmír Přírodní katastrofy Orientace ve městě - budovy, směry Výrazy k pojmenování zážitků a běžných problémů Znamé státy světa</p>	
<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>9. ročník</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>9. ročník</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>

9. ročník

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <ul style="list-style-type: none"> - <i>postihne hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů</i> - <i>získává všeobecné poznatky, které přispívají k formování životních postojů (k životnímu prostředí, umění, politice ap.)</i> - <i>odhadne význam neznámých výrazů použitých v promluvě</i> • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích <ul style="list-style-type: none"> - <i>sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení</i> - <i>nabídne pomoc blízké osobě při běžné činnosti</i> - <i>poradí blízké osobě v problematické situaci</i> - <i>zeptá se kamaráda, co dělal v určité době v minulosti, a na podobné otázky odpoví</i> - <i>pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v situacích každodenního života</i> - <i>vyjadřuje vlastní názor</i> - <i>souvisle hovoří na známá témata (včetně základních reálií)</i> - <i>využívá běžné společenské fráze ve vhodné situaci</i> - <i>vede rozhovor o svých plánech a představách do budoucna</i> - <i>zeptá se na cestu a na stejný dotaz odpoví</i> • PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na jednoduché písemné sdělení <ul style="list-style-type: none"> - <i>sestaví jednoduché písemné sdělení</i> 	<p>Poznávání anglicky mluvících zemí Londýn Vyjádření osobních zážitků a zkušeností Životní postoje Význačné osobnosti z oblasti vědy, umění, historie, politiky, sportu Přírodní živly, katastrofy Plány do budoucna, povídání o sobě Projekt - VELKÁ BRITÁNIE, LONDÝN</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznání a sebepojetí</p>	<p>Hudební výchova 9. ročník Hudební styly a žánry</p> <p>Výtvarná výchova Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p>	

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech <ul style="list-style-type: none"> - <i>gramaticky správně formuluje prognózy do budoucnosti</i> - <i>gramaticky správně formuluje okamžité rozhodnutí</i> - <i>gramaticky správně popíše průběh běžné činnosti v minulosti</i> - <i>gramaticky správně vyjádří, co bude dělat v nejbližším čase</i> - <i>gramaticky správně poradí blízké osobě, co by měla dělat v problematické situaci</i> - <i>gramaticky správně formuluje záměry třetí osoby</i> 	<p>Přítomný čas prostý a průběhový Minulý čas prostý a průběhový Budoucí čas prostý, going to Předpřítomný čas prostý Podmiňovací způsob Určitý člen a jeho použití u zeměpisných názvů Modální slovesa (should, must, mustn't, have to, would, might, could) Vztažná zájmena - who, which, that Frázová slovesa So do I / Neither do I</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5.1.3 Další cizí jazyk - německý

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
		3	3	

Charakteristika předmětu

• OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je členěn na:

1. poslech s porozuměním
2. mluvení
3. čtení s porozuměním
4. psaní

Formy a metody práce používané ve výuce:

Žáci pracují s obrazovým materiálem a texty v učebnicích a pracovních sešitech. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost roditelých mluvčích. Využívány jsou písně, dialogy a obrazový materiál. Hlavní metody výuky jsou samostatná, skupinová a projektová práce.

Další způsoby:

- výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, reprodukce, vyprávění
- popis obrázku ústní i písemnou formou, práce se slovníkem
- vyhledávání informací
- hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Způsob a místo realizace předmětu:

- třídy se dělí na skupiny v rámci ročníku
- žáci dodržují zásady bezpečnosti práce podle řádu učebny
- k výuce se využívá kmenová třída, jazyková učebna, počítačová učebna, knihovna

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- prakticky užívat jazyk v běžných situacích
- chápat slyšené a čtené texty, reagovat na ně
- vzbudit zájem o studium cizího jazyka
- vytvořit kladný vztah k jazyku
- seznámit žáky s reáliemi příslušných jazykových oblastí
- rozšiřovat všeobecný kulturní obzor
- pěstovat toleranci a respekt k jiným národům
- vytvořit u žáků potřebu komunikovat v cizím jazyce
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- osvojit si správné učební postupy potřebné ke studiu cizího jazyka
- rozvíjet schopnost písemného projevu v cizím jazyce s využitím moderních technologií

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Komunikace

Kreativita

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kulturní diference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel nabízí žákům aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
 - učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
 - učitel při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
 - učitel pozitivní motivací umožní žákům vidět smysl učení
 - učitel zadává úkoly, jejichž splnění je v silách žáků
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel vede žáky k porovnání stavby německého a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
 - učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití německého jazyka nebo jeho porozumění
 - učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
 - učitel zařazováním motivačních úkolů umožní žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel nabízí žákům dostatek možností k porozumění německy vedeného rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům
 - učitel vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonalé zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v nich i schopnost autokorekce
 - učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace v německém jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
 - učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
 - učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
 - učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
 - učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
 - učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
 - učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
 - učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
 - učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce
- **Kompetence občanské**
 - učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
 - učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
 - učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
 - učitel vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem

- učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
- učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje vztah žáků k rodnému kraji
- Kompetence pracovní
 - učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při popisu souvislejšího textu, k dokončování práce
 - učitel vede žáky k využívání znalostí získaných v německém jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

8. ročník

3 týdně, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení

8. ročník

- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- **Kompetence občanské**

8. ročník

- žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná osvojovaná slova, číselné a časové údaje - přiřadí ke slovu jeho obrázkové vyjádření • PSANÍ • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - zapíše slyšené slovo podle diktátu - respektuje základní pravidla německého psaní 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně) Základní výslovnostní návyky Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně <ul style="list-style-type: none"> - odpoví na jednoduché dotazy o sobě, svém bydlišti, rodině - reaguje na pozdrav a pokyny k činnosti • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <ul style="list-style-type: none"> - zachytí v poslechu známá slova, čísla a časové údaje - spojí v poslechu slova do správných slovních spojení • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k přečtenému textu obrázek vyjadřující popisovanou situaci - vyhledá v textu odpovědi na konkrétní otázky k tématu • PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <ul style="list-style-type: none"> - označí a zapíše správně jméno a příjmení - zapíše datum narození - napíše svou adresu 	<p>Pozdrav, poděkování, představování Adresa, blahopřání, omluva, žádost Základní fráze a ustálená spojení Realie: Německy mluvící města. PROJEKT: Moje rodina.</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Zeměpis</p> <p>8. ročník</p> <p>Světadíly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa</p>	

8. ročník

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat <ul style="list-style-type: none"> - odpoví na otázky: jak se jmenuje, kde bydlí - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho rodiny, školy, volného času: jak se jmenuje tvoje rodina, škola, jaké máš koníčky? • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům <ul style="list-style-type: none"> - přečte si a pochopí informační cedule ve městě - zjistí si otevírací dobu kulturních památek a obchodů 	<p>Rodina, domov, bydlení Škola, zájmy, záliby, volný čas Roční období, dny v týdnu, hodiny Nákupy Zvyky a tradice</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace Kreativita</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>8. ročník Mluvený projev</p>	

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • se zapojí do jednoduchých rozhovorů <ul style="list-style-type: none"> - v rozhovoru vytvoří jednoduché věty týkající se pozdravu, rozloučení, prosby, poděkování - na otázky reaguje jednoslovnou odpovědí nebo jednoduchou větou • PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho, rodiny, volného času a dalších osvojených témat <ul style="list-style-type: none"> - napíše své jméno, věk, bydliště - popíše, co rád dělá, co umí - představí členy své rodiny a sdělí o nich stručné informace - sestaví písemný vzkaz, dotaz nebo pozdrav 	<p>Skladba - slovosled ve větách tázacích, oznamovacích, rozkazovacích; rámcová. Tvorba otázky a záporu Pořádek slov ve větě Základní gramatické struktury a typy vět Tvarosloví Podstatná jména - skloňování se členem určitým (jednotné číslo), skloňování se členem neurčitým (jednotné číslo), používání členu. Složeniny podstatných jmen. Přídavná jména - v přísudku. Skloňování, stupňování (pouze lexikálně) Zájmena - osobní, přivlastňovací, tázací. Skloňování kromě 2. pádu, neurčité zájmeno „es“. Číslovky - základní do 1000, řadové (dle komunikačních potřeb), datum, letopočet, čas Slovesa - slabá (pravidelná), pomocná (haben, sein). Příslovce - tázací (wo, wann, wie, wie viel), stupňování pouze lexikálně. Předložky – základní (lexikálně) Spojky - frekventované souřadící Cítilovce - lexikálně (wau, miau, muh...) Vyjádření záporu včetně „kein“ Vyjádření co dělám rád: gern, mögen</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

3 týdne, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní

9. ročník

- žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
- žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
- délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
- žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
- žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
- žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby

9. ročník

- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <ul style="list-style-type: none"> - čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - používá kapesní a studijní dvojjazyčný slovník - najde v textu známá slova a slovní spojení • PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - zapíše slyšené slovo podle diktátu - respektuje základní pravidla německého psaní 	Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně <i>- reaguje na pozdrav a pokyny k činnosti</i> • rozumí slovům a větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <i>- rozezná ve slovním projevu jména a označení osob, pozná jejich činnost</i> <i>- rozpozná pojmenování některých předmětů používaných ve škole, v domácnosti, ve sportu</i> <i>- rozpozná názvy některých zvířat a přiřadí je k vizuálnímu vyjádření</i> • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <i>- reaguje na pokyny v poslechu</i> <i>- vyhledá v poslechu určenou informaci - o číslech, činnostech, osobách, předmětech či zvířatech</i> • MLUVENÍ • se zapojuje do jednoduchých rozhovorů <i>- vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby</i> <i>- používá kapesní a studijní dvojjazyčný slovník</i> <i>- zapojuje se do pečlivě vyslovované konverzace dalších osob</i> • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům <i>- pochopí smysl jednoduchého krátkého textu i bez znalosti všech slov</i> <i>- odvodí význam krátkých vět z kontextu textu</i> 	<p>Reálie: Německy mluvící země - základní informace PROJEKT: Německy mluvící země.</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Zeměpis</p> <p>8. ročník</p> <p>Světadílly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa</p>	

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat <i>- popíše svoji rodinu, kamaráda, pokoj, zájmy</i> • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <i>- zeptá se na zájmy kamaráda, na činnost ve volném čase</i> <i>- zeptá se na oblíbené předměty ve škole</i> <i>- odpoví na otázky o svých zájmech, o škole a školních předmětech, o svém volném čase</i> <i>- odpoví na otázky, co dělá rád a co nerad</i> 	<p>Domov, můj den, koníčky Jídlo, nákupy Škola, školní den Lidské tělo, zdraví Země, města, doprava Počasí, prázdniny Tradice, svátky, pohádky</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kulturní diference</p>		

9. ročník

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - sestaví krátký životopis • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět - napíše dopis, email kamarádovi 	<p>Základní gramatické struktury a typy vět Skladba - souvětí souřadné, souvětí podřadné Slovosled vedlejší věty (po spojce damit,dass) Vyjádření záporu Tvarosloví Podstatná jména - množné číslo, skloňování vlastních jmen, skloňování podst. jmen cizího původu, zpodstatnělá příd. jména Přídavná jména - skloňování po členu určitém, neurčitém a bez členu, stupňování, přídavná jména zeměpisná Zájmena - osobní, přivlastňovací, tázací - procvičování a prohlubování učiva Číslovky - základní, řadové, datum, letopočet - praktické užití učiva Slovesa - časování, rozkazovací způsob, budoucí čas, přítomný čas; préteritum sein a haben; další slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami; perfektum pravidelných sloves; modální slovesa; odlučitelné předpony; tvar "man" Příslovce - stupňování; zájmenná, směřová Předložky - se 3. pádem, se 4. pádem, se 3. a 4. pádem; vyjádření času – am, um, in... Spojky - souřadící, frekventované podřadící Vazba „es gibt“</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5.1.4 Další cizí jazyk - francouzský

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
		3	3	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je členěn na:

1. poslech s porozuměním
2. mluvení
3. čtení s porozuměním
4. psaní

Formy a metody práce používané ve výuce:

Žáci pracují s obrazovým materiálem a texty v učebnicích a pracovních sešitech. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost roditelých mluvčích. Využívány jsou písně, dialogy a obrazový materiál. Hlavní metody výuky jsou samostatná, skupinová a projektová práce.

Další způsoby:

- výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, reprodukce, vyprávění
- popis obrázku ústní i písemnou formou, práce se slovníkem
- vyhledávání informací
- hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Způsob a místo realizace předmětu:

- třídy se dělí na skupiny v rámci ročníku
- žáci dodržují zásady bezpečnosti práce podle řádu učebny
- k výuce se využívá kmenová třída, jazyková učebna, počítačová učebna, knihovna

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- prakticky užívat jazyk v běžných situacích
- chápat slyšené a čtené texty, reagovat na ně
- vzbudit zájem o studium cizího jazyka
- vytvořit kladný vztah k jazyku
- seznámit žáky s reáliemi příslušných jazykových oblastí
- rozšiřovat všeobecný kulturní obzor
- pěstovat toleranci a respekt k jiným národům
- vytvořit u žáků potřebu komunikovat v cizím jazyce
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- osvojit si správné učební postupy potřebné ke studiu cizího jazyka
- rozvíjet schopnost písemného projevu v cizím jazyce s využitím moderních technologií

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Komunikace

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kulturní diference

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel nabízí žákům *aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky*
 - učitel vytváří žákům *dostatek komunikačních příležitostí pro používání francouzského jazyka*
 - učitel při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů *ponechá žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku*
 - učitel *pozitivní motivací umožní žákům vidět smysl učení*
 - učitel *zadává úkoly, jejichž splnění je v silách žáků*
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel *vede žáky k porovnání stavby francouzského a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování*
 - učitel *předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití francouzského jazyka nebo jeho porozumění*
 - učitel *vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu*
 - *zařazováním motivačních úkolů umožní učitel žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor*

- **Kompetence komunikativní**
 - učitel nabízí žákům dostatek možností k porozumění francouzsky vedeného rozhovoru a francouzsky psaným jednoduchým textům
 - učitel vede žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v něm i schopnost autokorekce
 - učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace ve francouzském jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
 - učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
 - učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
 - učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
 - učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
 - učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
 - učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
 - učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
 - učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce
- **Kompetence občanské**
 - učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
 - učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
 - učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
 - učitel vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
 - učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
 - učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
 - učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje vztah žáků k rodnému kraji
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
 - učitel vede žáky k využívání znalostí získaných ve francouzském jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

8. ročník

3 týdne, V

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)

8. ročník

- žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě

8. ročník

- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
- žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, a má k dispozici vizuální oporu <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje osoby a zvířata, barvy a činnosti podle obrázku - popíše jednoduchým způsobem dění na obrázku • PSANÍ • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - zapíše slyšené slovo podle diktátu - respektuje základní pravidla francouzského psaní 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně). Základní výslovnostní návyky. Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně <ul style="list-style-type: none"> - odpoví na jednoduché dotazy o sobě, svém bydlišti, rodině - reaguje na pozdrav a pokyny k činnosti - omluví se a poděkuje • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <ul style="list-style-type: none"> - postřehne v poslechu pozdrav, oslovení, přivítání, představení se, jednoduché časové údaje, barvy • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <ul style="list-style-type: none"> - přiřadí k přečtenému textu obrázek vyjadřující popisovanou situaci - vyhledá v textu odpovědi na konkrétní otázky k tématu • PSANÍ <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři <ul style="list-style-type: none"> - označí a zapíše správně jméno a příjmení - zapíše datum narození - napíše svou adresu 		Učivo Pozdravy, oslovení, přivítání, představení se, Omluva, poděkování. Pokyny vyučujícího. Fráze, ustálená spojení. Realie: setkání s francouzštinou, francouzskou kulturou a frankofonií, vlastní jména ve Francii, místa ve Francii. PROJEKT: osobnosti z různých frankofonních zemí a ČR, tvorba plakátu, Une journée en plein air – den v přírodě.
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Zeměpis 8. ročník Světadíly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa	přesahy z učebních bloků:

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ <ul style="list-style-type: none"> • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného <ul style="list-style-type: none"> - odpoví na otázky: jak se jmenuje, kde bydlí • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM <ul style="list-style-type: none"> • rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům <ul style="list-style-type: none"> - rozumí pokynům vlevo - vpravo, nahoru - dolů, vpředu - vzadu - rozumí jednoduchému popisu krátké známé cesty 		Učivo Rodina Profese rodičů Domov, domácí zvířata Škola a pomůcky Barvy, dny v týdnu, části dne, hodiny Zájmy a záliby, denní aktivity Oslava narozenin Roční období
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference	přesahy do učebních bloků: Český jazyk a literatura 8. ročník Mluvený projev	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • se zapojí do jednoduchých rozhovorů - v rozhovoru vytvoří jednoduché věty týkající se pozdravu, rozloučení, prosby, poděkování • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho rodiny, školy, volného času - odpoví na otázky: jak se jmenuje tvoje rodina, škola, jaké máš koníčky? - na otázky reaguje jednoslovnou odpovědí nebo jednoduchou větou • PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, jeho rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat - napíše své jméno, věk, bydliště - popíše, co rád dělá, co umí - představí členy své rodiny a sdělí o nich stručné informace - sestaví písemný vzkaz, dotaz nebo pozdrav 	<p>Základní gramatické struktury a typy vět. Tvarosloví. Podstatná jména – spojení podstatných jmen se členem určitým a neurčitým, jednotné a množné číslo podstatných jmen. Shoda podstatného jména s přídatným jménem. Zájmena – osobní, přivlastňovací (nesamostatná), tázací – quel(s), quelle(s), ukazovací zájmena – ce, cet, cette, ces. Číslovky – základní v intervalech od 1-20, od 21 do 69, od 69 – 100. Datum, letopočet, čas. Slovesa – être, avoir, aller, slovesa 1. třídy (parler), commencer, zvrtná slovesa. Základní nepravidelná slovesa v přítomném čase. Rozkazovací způsob. Vyjádření budoucnosti pomocí future proche. Předložky – à, en, dans. Spojky – et, mais, parce que. Vyjádření záporu. Vazba il y a. Skladba – slovosled ve větách tázacích, oznamovacích, rozkazovacích. Tvorbá otázky a záporu. Pořádek slov ve větě.</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

3 týdne, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování

9. ročník

- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)

9. ročník

- při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
- žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Zvuková a grafická podoba jazyka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • se zapojí do jednoduchých rozhovorů <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <ul style="list-style-type: none"> - čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - používá kapesní a studijní dvojazyčný slovník - najde v textu známá slova a slovní spojení • PSANÍ • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, jeho rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat <ul style="list-style-type: none"> - napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - zapíše slyšené slovo podle diktátu - respektuje základní pravidla francouzského psaní 	<p>Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Slovní zásoba

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECH S POROZUMĚNÍM • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně - reaguje na pozdrav a pokyny k činnostem • rozumí slovům a větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozezná ve slovním projevu jména a označení osob, pozná jejich činnost - rozpozná pojmenování některých předmětů používaných ve škole, v domácnosti, ve sportu - rozpozná názvy některých zvířat a přiřadí je k vizuálnímu vyjádření • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - reaguje na pokyny v poslechu - vyhledá v poslechu určenou informaci - o číslech, činnostech, osobách, předmětech či zvířatech • ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - pochopí smysl jednoduchého krátkého textu i bez znalosti všech slov - odvodí význam krátkých vět z kontextu textu 	<p>Reálie – francouzsky mluvících zemí (svátky ve Francii). PROJECT: Tradition et modernité. Les parcs animaliers.</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Zeměpis</p> <p>8. ročník</p> <p>Světadíly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa</p>	

3. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat - popíše svůj volný čas, zájmy, školní rozvrh - popíše některá jídla, části oblečení a obydlí - pojmenuje části lidského těla • odpovídá na otázky týkající se jeho rodiny, školy, volného času: popíše svoji rodinu, kamaráda, pokoj, zájmy - zeptá se na zájmy kamaráda, na činnost ve volném čase - zeptá se na oblíbené předměty ve škole - odpoví na otázky o svých zájmech, o škole a školních předmětech, o svém volném čase - odpoví na otázky, co dělá rád a co nerad 	<p>Škola, školní rozvrh a předměty Všední den, volný čas, sport Dům a byt Orientace v prostoru Dopravní prostředky Jídlo a stolování, nákupy, oblečení Svátky, tradice a zvyky Lidské tělo, zdraví a nemoc Příroda a zvířata</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p>		

4. Mluvnice

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PSANÍ • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - <i>sestaví krátký životopis</i> • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - <i>napiše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět</i> - <i>napiše dopis, email kamarádovi</i> 	<p>Základní gramatické struktury a typy vět. Skladba – souvětí souřadné a podřadné. Vyjádření záporu (ne...plus, jamais, rien). Tvarosloví Podstatná jména – jednotné a množné číslo podstatných jmen, shoda s přídavným jménem (prohlubování učiva). Členy určité a neurčité, člen dělivý. Stupňování přídavných jmen. Zájmena v přímém předmětu. Číslovky – základní a řadové, datum, letopočet. Slovesa – procvičování tvarů pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase, passé composé s avoir a s être, blízká minulost s venir de a infinitivem. Imparfait. Předložky – časové a místní. Spojky – souřadící a frekventované podřadící.</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrt, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulatory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení pomocí protipříkladů

5.2.1 Matematika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4+1	4+1	4+1	5	5
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
4	4+1	3+1	4+1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. Čísla a početní operace (1.- 5. ročník), Číslo a proměnná (6.- 9. ročník)
2. Závislosti, vztahy a práce s daty (1.- 9. ročník)
3. Geometrie v rovině a prostoru (1.- 9. ročník)
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy (4.- 9. ročník)

Formy a metody práce:

I. stupeň:

Vyučovací hodina ve třídě, práce ve skupinách, výuka v počítačové učebně.

Využití výpočetní techniky, kalkulatory, rýsovací pomůcky.

Pomůcky: I. období (1.- 3. ročník) - počítadlo, papírové peníze, kostka, rýsovací potřeby

II. období (4.- 5. ročník) - rýsovací potřeby, kalkulátor, výukové programy

II. stupeň:

Výuka formou výkladu, skupinová práce, procvičování na výukových programech PC, samostatná práce

Pomůcky: III. období (6.- 9. ročník) - kalkulátor, rýsovací potřeby, PC, matematické tabulky

Způsob a místo realizace předmětu:

I. stupeň:

Předmět lze vyučovat ve třídě, počítačové učebně, tělocvičně, na škole v přírodě.

Žáci dodržují v jednotlivých učebnách zásady bezpečnosti práce, řídí se řádem dané učebny.

II. stupeň:

Samostatný předmět, výuka v kmenové třídě, nedělí se na skupiny

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
 - na základě získaných poznatků odvodit nová fakta a jevy, aplikovat je v jiných oblastech života
 - využívat dostupnou literaturu a média při řešení praktických příkladů
 - při nalezení problému provést logický rozbor problému a tvořivě zhotovit plán řešení, své řešení zdůvodnit a obhájit
 - samostatně formulovat problém, vyjádřit svůj názor a prosazovat ho, ale i vést dialog a respektovat názory jiných
 - nalézt chybu a poučit se z ní
 - efektivně promýšlet práci, spolupracovat ve skupinách, zohledňovat způsob řešení ostatních, objektivně hodnotit práci
 - osvojit si prostorovou představivost, zdokonalit se v grafickém projevu
 - provádět odhady výsledků a posuzovat jejich reálnost

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Kreativita

Mezilidské vztahy

Kooperace a kompetice

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel srozumitelně žákům vysvětluje, co a jak se mají naučit
 - učitel vede žáky k ověřování výsledků
 - učitel podporuje u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů apod.
 - učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností, nebo jejich výsledků
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
 - učitel klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
 - učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
 - učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
 - učitel dodává žákům sebedůvěru
 - učitel nabízí žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problému
 - učitel podporuje u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
 - učitel zadává nové úkoly a problémy, u kterých žáci mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
 - učitel provádí se žáky rozbor úkolu (problému) – tvoří společně se žáky plán jeho řešení, odhaduje výsledky, společně volí správný postup k vyřešení problému a vyhodnocuje správnost výsledku vzhledem k zadání
 - učitel poskytuje žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a poskytuje prostor pro jejich ověření
- Kompetence komunikativní
 - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
 - učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
 - učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
 - učitel obohacuje žáky o užívání matematického jazyka včetně matematické symboliky
 - učitel zařazuje práci s grafy, tabulkami, diagramy apod.
 - učitel dává žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro

komunikaci a spolupráci s ostatními

- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
 - učitel podněcuje žáky k argumentaci
 - učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
 - učitel zařazuje práci ve skupině
 - učitel klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, organizace práce
 - učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení
 - učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
- **Kompetence občanské**
 - učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
 - učitel nabízí dostatečné množství situací k propojení matematiky s problematikou žáků, jejich zájmové činnosti a společnosti (slovní úlohy, kvízy, hádanky)
 - učitel zařazuje úlohy s ekologickou problematikou
- **Kompetence pracovní**
 - učitel zařazuje do výuky práci s různými materiály (dřevem, papírem apod.) – např. pro modelování těles, modelování situací apod.
 - učitel vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
 - učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
 - učitel vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
 - učitel vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

1. ročník

4+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvidá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému

1. ročník

- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- Kompetence komunikativní
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- Kompetence sociální a personální
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- Kompetence občanské
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
- Kompetence pracovní
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech

1. ročník

1. Přirozená čísla

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, vpřed, vzad) - rozliší řádek, sloupec - popíše konkrétní soubor - rozliší rozdíly mezi jednotlivými prvky souboru (barva, tvar) - vnímá, chápe a pamatuje si to, co sám dělá - vidí počet věcí do 5 a do 10 na konkrétních věcech - tvoří soubory s daným počtem věcí a vypráví o nich - postupně provádí činnost samostatně a správně • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose <ul style="list-style-type: none"> - označí obraz čísla do 10 na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech <ul style="list-style-type: none"> - spočítá prvky daného konkrétního souboru do 5 - sčítá a odčítá v oboru do 5 a do 10 - rozkládá čísla na základě názoru - má zautomatizované spoje +, - do 10 a do 20 bez přechodu přes desítku - počítá po dvou a pěti tam i zpět • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel a ke sčítání a odčítání v oboru do 5 - vymýšlí a formuluje slovní úlohy na porovnávání čísel v oboru do 10 - řeší slovní úlohy na porovnávání, sčítání a odčítání do 10 	<p>Předpočtářské období Vidění počtu věcí do 5 Číselný obor do 5 Vidění počtu do 10 Číselný obor do 10 Číselný obor 0-10, 0-20 Projekt - OD JABLÍČKA DO PODZIMU</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		

2. Písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti <ul style="list-style-type: none"> - rozezná čísla od 0 do 20 - správně je napíše - porovnává počty věcí, přiřadí počet k číslu - zaznačí čísla do číselné osy - vymýšlí a formuluje slovní úlohy ze svého života - ovládá názvy čísel, rozliší pojmy číslo a číslice, názvy znamének operací (+, -) a význam symbolu = - porovná čísla - samostatně pozoruje a experimentuje a získané výsledky porovnává, má konkrétní představu o čísle, pojmenuje ho, napíše a čte - má první povědomí o desítkové soustavě 	<p>Numerace do 5 Numerace do 10</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

1. ročník

3. Závislosti a jejich vlastnosti

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • popisuje jednoduché závislosti z praktického života <ul style="list-style-type: none"> - <i>dopočítá do určitého počtu peněz</i> - <i>vyplatí určitý počet peněz do 5, 10, 20</i> - <i>má představu o pojmu desítka, jednotka</i> 		Obchodování
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Prvouka 1. ročník Rodina, chování lidí	

4. Základní útvary v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozezná rovinné obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh)</i> - <i>rozezná hlavní rozdíly mezi jednotlivými geometrickými obrazy</i> - <i>rozezná geom. tělesa (krychle, kvádr, válec, koule) a najde v prostoru kolem sebe jejich užití</i> 		Geometrické tvary Tělesa
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	Pracovní výchova 1. ročník Stavebnice, sestavování modelů	

2. ročník

4+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- Kompetence k řešení problémů

2. ročník

- žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
- žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
- žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- **Kompetence komunikativní**
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele

2. ročník

- žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
- žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech

1. Přirozená čísla, násobilka

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - vytváří si představu velikosti přirozeného čísla na konkrétních souborech • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - čte číselnou řadu - zapisuje číslo podle diktátu - užívá znaky pro vztahy rovnosti a nerovnosti • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - orientuje se a zobrazí čísla na číselné ose • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech - zvládá zaokrouhlování čísla na desítky - vypočítá součet a rozdíl čísel - provádí početní úkony se závorkami - ovládá násobilku 2,3,4,5 		Učivo Číselný obor 0 až 100 (počítání do sta) Násobení a dělení přirozených čísel v oboru násobíků do 100
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Závislosti a jejich vlastnosti

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • orientuje se v čase, převádí jednotky času - rozpozná určité typy časových změn a závislostí vycházejících z běžného reálného života 		Učivo Orientace v čase
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí	přesahy do učebních bloků: Prvouka 2. ročník Orientace v čase a časový řád, současnost v našem životě, regionální památky	přesahy z učebních bloků: Prvouka 2. ročník Orientace v čase a časový řád, současnost v našem životě, regionální památky

2. ročník

3. Délka úsečky; jednotky délky a jejich převody

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci <ul style="list-style-type: none"> - geometricky modeluje reálné situace - pozná základní rovinné útvary • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky <ul style="list-style-type: none"> - porovnává úsečky, odhaduje a měří délku úsečky - rozezná úsečku, lomenou čáru, určuje délku úsečky - pozná jednotky délky (centimetr, metr) 	Rýsování úseček a měření jejich délek

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>		

3. ročník

4+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat

3. ročník

- žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- **Kompetence komunikativní**
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny

3. ročník

- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech

1. Přirozená čísla, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří konkrétní soubor (penězi, milimetrovým papírem) s daným počtem prvků do 1000 • čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti <ul style="list-style-type: none"> - čte a píše trojčíferná čísla - porovnává čísla do 1000 • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose <ul style="list-style-type: none"> - zakreslí obraz daného čísla na číselné ose 	<p>Učivo</p> <p>Přirozená čísla do 1000 Porovnávání a zaokrouhlování trojčíferných čísel</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života Ekosystémy</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Prvouka</p> <p>3. ročník Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Vlastivěda</p> <p>4. ročník Orientace v čase a časový řád</p> <p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>3. ročník Slovní zásoba</p>

3. ročník

2. Písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech <ul style="list-style-type: none"> - používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh - písemně sčítá a odčítá dvě trojčíferná čísla, provádí kontrolu svého výpočtu - automaticky užívá spojení všech násobitek - dělí se zbytkem - násobí pamětně dvojcíferné číslo jednocíferným v jednoduchých případech - dělí dvojcíferné číslo jednocíferným mimo obor násobitek • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojčíferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíferných čísel, na vztahy o n-více (méně), provádí předběžný odhad výsledku řešení - užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh - řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení a dělení dvojcíferného čísla jednocíferným, provádí odhad výsledku - řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n-krát více, n-krát méně 		Učivo Pamětné sčítání a odčítání do 1000 Slovní úlohy (sčítání, odčítání) Násobilka 6 – 10 Dělení se zbytkem Násobení dvojcíferných čísel jednocíferným Dělení mimo obor násobitelky Slovní úlohy (násobení, dělení)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Závislosti a jejich vlastnosti, tabulky

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • orientuje se v čase, převádí jednotky času <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase, umí převádět jednoduché jednotky času • popisuje jednoduché závislosti z praktického života <ul style="list-style-type: none"> - užívá tabulkové zápisy v praxi – ceny zboží, vzdálenosti • doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel <ul style="list-style-type: none"> - čte a sestavuje tabulky násobků 		Učivo Závislosti a jejich vlastnosti Jednotky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystémy VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Rozvoj schopností poznávání	Prvouka 3. ročník Orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě Tělesná výchova Komunikace v TV, měření pohybových dovedností	

4. Základní útvary v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci <ul style="list-style-type: none"> - označí bod, krajní bod úsečky, průsečík dvou přímek - rozezná a pojmenuje přímku - popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - narýsuje pomocí kružítka kruh o stanoveném poloměru a středu - sestrojí pomocí kružítka trojúhelník 		Učivo Čtverec, obdélník Kružnice Konstrukce trojúhelníka Modely těles
--	--	--

3. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod a obsah obrazce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky <ul style="list-style-type: none"> - změří délku úsečky s přesností na milimetry - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr - přenáší délku úsečky - najde střed úsečky - převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 - provádí odhad délky vzdálenosti - určí obvod jednoduchého obrazce sečtením délek stran 	<p>Bod, úsečky, polopřímky Rýsování úseček Odhady délek Obvod čtverce a obdélníku</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Vlastivěda</p> <p>4. ročník Mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <p>Přírodověda</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p>

6. Osově souměrné útvary

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a znázorní ve čtverečkované síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti 	<p>Osově souměrné obrazce</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

5 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo

4. ročník

- žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
- žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
- žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák formuluje s pomocí učitele, za jakých podmínek je možné zvolit dané řešení
 - žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
 - žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
 - žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech

4. ročník

- žák změní své závěry na základě nových informací
- **Kompetence komunikativní**
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
 - pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyzptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje

4. ročník

- žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
 - žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

1. Přirozená čísla, zlomky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení <ul style="list-style-type: none"> - pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla mající nejvýše dvě číslice různé od nuly - pamětně násobí a dělí jednociferným číslem • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě - čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose - porovnává čísla do 1 mil. 	<p>Číselný obor do 1 000 000 Zlomky</p>

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Kreativita Sebezpoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Rozvoj schopností poznávání</p>		<p>Cizí jazyk - anglický 4. ročník Mluvnice</p>

2. Písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - počítá do 1 milionu po státech, desetitísících, tisících - písemně násobí jednociferným a dvouciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) - provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - řeší slovní úlohy na dva až tři početní výkony - názorně vyznačí polovinu a čtvrtinu celku - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem - řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - využívá názorných obrázků k určování $1/2$, $1/4$, $1/3$, $1/5$, $1/10$ celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel <ul style="list-style-type: none"> - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 	<p>Číselný obor do 1 000 000 Zlomky</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola</p>		

3. Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy <ul style="list-style-type: none"> - sestaví a doplní jednoduché tabulky - doplňuje řady čísel 	<p>Tabulky</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Tělesná výchova 4. ročník Organizace při TV, měření a posuzování pohybových dovedností</p>	<p>Vlastivěda 4. ročník Vlastnictví</p>

4. ročník

4. Obvod a obsah obrazce

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu <ul style="list-style-type: none"> - určí obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce - sestrojí síť kvádrů a krychle - vymodeluje kvádr a krychli z dané sítě 		Učivo Obsah čtverce a obdélníku, síť kvádrů a krychle
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Přírodověda 4. ročník Látky a jejich vlastnosti

5. Vzájemná poloha dvou přímek v rovině

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran <ul style="list-style-type: none"> - převádí jednotky délek - používá správné nářadí - pravítka, kružítko - chápe práci ve čtvercové síti • sestrojí rovnoběžky a kolmice <ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu dvou přímek - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - pomocí trojúhelníku s ryskou sestrojí kolmici k dané přímce - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem 		Učivo Rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice Grafický součet a rozdíl úseček
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Osově souměrné útvary

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru <ul style="list-style-type: none"> - pozná souměrný útvar - určí osu souměrnosti modelováním, překládáním - nakreslí osově souměrný útvar 		Učivo Souměrnost osová
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky <ul style="list-style-type: none"> - objasní své neobvyklé úvahy a úsudky, které použije při řešení úloh - doplňuje číselné a obrázkové řady, magické čtverce 		Učivo Nestandardní úlohy
---	--	------------------------------------

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

5. ročník

5 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že jí potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
 - žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém

5. ročník

- žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
- žák identifikuje alespoň jedno místo, které je z hlediska řešení problému rizikové
- žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
- žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák formuluje s pomocí učitele, za jakých podmínek je možné zvolit dané řešení
- žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
- žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
- žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- žák změní své závěry na základě nových informací
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady
- **Kompetence komunikativní**
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role

5. ročník

- než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
- žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
- žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
- žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
- žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
- žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
- při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
- v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
- žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
- po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
- žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák za pomoci učitele ve skupině posuzuje, zda má dost informací k tomu, aby se mohl rozhodnout
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo

5. ročník

- žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
- žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
- žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
- žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
- žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérii); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérii práci ostatních i vlastní práci
- žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
- žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
- žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
- žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

1. Přirozená čísla

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • využívá při pamětném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení <ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti - násobí a dělí přirozená čísla z paměti • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - porovnává přirozená čísla do milionu i přes milion - zapisuje přirozené číslo v desítkové soustavě - chápe a používá písemné algoritmy při písemném sčítání tří a čtyř přirozených čísel - ovládá písemné odčítání dvou př. čísel - při písemném násobení až čtyřciferným činitelem využívá vlastností početních výkonů - ovládá dělení jednociferným a dvouciferným číslem • zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - zobrazí přirozená čísla na číselné ose - řeší jednoduché nerovnice podle číselné osy - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky - odhadne výsledek a zkontroluje výpočet • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché a složené slovní úlohy s přirozenými čísly 	<p>Učivo</p> <p>Přirozená čísla Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění na číselné ose</p>
---	--

<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>5. ročník Tvarosloví</p> <p>Vlastivěda</p> <p>Evropa a svět</p> <p>Přírodověda</p> <p>Vesmír a Země</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Vlastivěda</p> <p>5. ročník Evropa a svět Regiony ČR</p> <p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>Slovní zásoba</p>
---	--	---

5. ročník

2. Desetinná čísla, celá čísla a zlomky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel <ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - provádí písemné početní operace s desetinným číslem - zapíše a přečte des. číslo řádu desetin a setin - zobrazí des. číslo na číselné ose - zaokrouhluje des. čísla řádu desetin na celky - sčítá a odčítá des. čísla řádu desetin a setin - ovládá násobení a dělení des. čísel přirozeným číslem menším než 10 - chápe význam des. čísel a jejich užití v praktických situacích - řeší jednoduché slovní úlohy s des. čísly • porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose <ul style="list-style-type: none"> - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě 	<p>Desetinná čísla Zlomky Celá čísla Číselná osa, teploměr</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Pracovní výchova</p> <p>5. ročník</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p>	<p>Informatika</p> <p>5. ročník</p> <p>Funkce a popis počítače, operační systémy, multimediální využití</p>

3. Závislosti, diagramy, grafy, tabulky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • vyhledává, sbírá a třídí data <ul style="list-style-type: none"> - podle pokynů učitele vytvoří soubor dat • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy <ul style="list-style-type: none"> - čte a sestavuje tabulky různých závislostí - doplňuje řady čísel - orientuje se ve sloupkovém diagramu - zakresluje jednoduché grafy závislostí v soustavě souřadnic 	<p>Tabulky, grafy, diagramy</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p>		

5. ročník

4. Základní útvary v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje obdélník, čtverec, trojúhelník • sestrojí rovnoběžky a kolmice <ul style="list-style-type: none"> - využívá rovnoběžky a kolmice v konstrukcích • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu <ul style="list-style-type: none"> - vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníka - zná jednotky obsahu a používá a převádí je - řeší slovní úlohy na výpočet obsahu obdélníka a čtverce z praktického života - pomocí stavebnice chápe pojem objem tělesa - znázorňuje síť krychle a kvádrů a z nich modeluje tělesa 	<p>Rovinné obrazce Tělesa a jejich sítě</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p>	<p>Pracovní výchova</p> <p>5. ročník</p> <p>Stavebnice, práce s návodem</p>	

5. Slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky <ul style="list-style-type: none"> - doplňuje číselné a obrázkové řady - pokusí se zdůvodnit své nestandardní úvahy a úsudky při řešení problémových úloh - doplňuje magické čtverce - zvládá jednodušší úkoly k procvičení prostorové představivosti 	<p>Slovní, početní a grafické nestandardní úkoly</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>		

6. ročník

4 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování

6. ročník

- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky pro smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- Kompetence sociální a personální
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- Kompetence občanské
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
- Kompetence pracovní

6. ročník

- žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
- žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitého návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
- žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
- žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
- žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Desetinná čísla

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • provádí početní operace v oboru přirozených a desetinných čísel <ul style="list-style-type: none"> - zobrazí des. číslo na číselné ose, provádí početní operace z paměti i písemně - vypočítává aritmetický průměr - převádí jednotky (délka, hmotnost, obsah) - aplikuje výpočty ve slovních úlohách • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor <ul style="list-style-type: none"> - pomocí zaokrouhlených veličin odhadne předpokládaný výsledek - při počítání na kalkulátoru zvládá základní numerické výpočty a počítá se závorkami 		Učivo Násobení, dělení Převod jednotek Slovní úlohy
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků: Fyzika 6. ročník Měřené veličiny	přesahy z učebních bloků: Fyzika 6. ročník Měřené veličiny Zeměpis Geografická kartografie a topografie Informatika Počítačová grafika, prezentace informací

2. Dělitelnost přirozených čísel

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojem násobek a dělitel - používá znaky dělitelnosti - rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené - rozloží číslo na součin prvočísel - určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího spol.násobku a největšího spol.dělitele - řeší situace s využitím dělitelnosti 		Učivo Násobek, dělitel Znaky dělitelnosti Prvočíslo, složené číslo Společ.násobek, dělitel Slovní úlohy
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Kreativita Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. ročník

3. Prostorové útvary - kvádr, krychle

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje krychli a kvádr - popíše základní vlastnosti kvádra a krychle - pojmenuje a označí jednotlivé části kvádra a krychle - podstavy, stěny, hrany, vrcholy, úhlopříčky • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> - užívá a převádí jednotky povrchu a objemu - odhadne a spočítá povrch a objem kvádra a krychle • načrtne a sestrojí sítě základních těles <ul style="list-style-type: none"> - načrtne a narýsuje síť kvádra a krychle - označí v síti rozměry kvádra a krychle • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <ul style="list-style-type: none"> - zobrazí obraz kvádra a krychle v rovině - vyznačí úhlopříčky • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy s využitím znalostí o kvádra, krychli 		Učivo Jednotky obsahu, objemu Povrch, objem kvádra a krychle Konstrukce těles, sítí Praktické úlohy
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků: Fyzika 6. ročník Měřené veličiny Pracovní výchova Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka	přesahy z učebních bloků: Technické kreslení 7. ročník Volné rovnoběžné promítání, kótované promítání, zobrazování těles Pracovní výchova 6. ročník Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka Fyzika Měřené veličiny

4. Metrické vlastnosti v rovině - úhel

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná v rovině bod, přímku a její části, úhel, n-úhelníky pravidelné a nepravidelné - používá matematické symboly • určuje velikost úhlu měřením a výpočtem <ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu úhel - pojmenuje základní jednotky velikosti úhlu a používá je ve výpočtech i při rýsování - změří velikost úhleměrem - úhel narýsuje - graficky přenesení úhel, sestrojí osu úhlu - rozliší a pojmenuje úhly: ostrý, tupý, pravý, přímý - provede početné součet, rozdíl, násobek, dělení úhlu ve stupních a minutách - pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů 		Učivo Úhel a jeho velikost Úhel a jeho konstrukce Přenesení a osa úhlu, druhy čar Klasifikace úhlů, jednotky Početní operace s velikostmi úhlů Druhy úhlů
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Pracovní výchova 6. ročník Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka Fyzika 9. ročník Elektrické a magnetické pole

6. ročník

5. Konstrukční úlohy - osová souměrnost, trojúhelník

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje osově souměrné útvary - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti - rozumí pojmu samodružný bod • užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků <ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu trojúhelník, ověří trojúhelníkovou nerovnost - rozlišuje druhy trojúhelníků podle velikosti stran a úhlů, popíše jejich vlastnosti - pozná vnitřní a vnější úhly, vypočítá jejich velikost - užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách - sestrojí těžnice, výšky trojúhelníku 	<ul style="list-style-type: none"> Osová souměrnost Souměrnost obrazců Konstrukce podle osy Samodružný bod Trojúhelník Druhy trojúhelníků Konstrukce trojúhelníku Věty o shodnosti trojúhelníků Osy úhlů, stran, těžnice, výšky

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Pracovní výchova</p> <p>6. ročník</p> <p>Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka</p>	<p>Technické kreslení</p> <p>7. ročník</p> <p>Druhy čar, technické písmo</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>8. ročník</p> <p>Technické výkresy, jednoduché pracovní postupy, úloha techniky v životě člověka</p>

7. ročník

4+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování

7. ročník

- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění

7. ročník

- žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
- žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
- žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
- žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s navedením, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet

7. ročník

1. Celá čísla, desetinná čísla, zlomky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel <ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace se zlomky - upraví složený zlomek - užívá vztahy mezi zlomky a desetinnými čísly - užívá zlomky při řešení praktických situací - provádí početní operace s celými čísly, desetinnými čísly a zlomky - vyjádří racionální číslo v desetinném a zlomkovém tvaru - zobrazuje daná čísla na číselné ose - vysvětlí a vyznačí na číselné ose dvojice opačných čísel • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor <ul style="list-style-type: none"> - vhodně zaokrouhlí čísla a pomocí nich provádí odhad výsledku - řeší praktické slovní úlohy v oboru celých a racionálních čísel odhadem, výpočtem pomocí početních algoritmů a pomocí kalkulátoru 	<p>Celá čísla Racionální čísla Číselná osa, opačná čísla Početní úkony Využití v praktických úlohách Zlomky Základní tvar, převrácené číslo, společný jmenovatel, porovnávání Početní operace se zlomky Smíšené číslo, složený zlomek Převod na desetinné číslo Slovní úlohy</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Fyzika</p> <p>6. ročník</p> <p>Měřené veličiny</p>	<p>Zeměpis</p> <p>8. ročník</p> <p>Světadíly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa</p> <p>Chemie</p> <p>Chemické reakce</p> <p>Částicové složení látek</p> <p>Výchova k občanství</p> <p>7. ročník</p> <p>Majetek, vlastnictví, peníze</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Příprava pokrmů, úprava stolu a stolování</p> <p>Zeměpis</p> <p>8. ročník</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p> <p>7. ročník</p> <p>Světadíly, oceány, makroregiony světa</p>

2. Poměr

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů <ul style="list-style-type: none"> - porovná dvě veličiny poměrem - řeší situace vyjádřené poměrem - vyjádří vzdálenost, délku pomocí měřítka mapy a plánu 	<p>Poměr Měřítka, slovní úlohy</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Zeměpis</p> <p>6. ročník</p> <p>Geografická kartografie a topografie</p>	

7. ročník

3. Procenta

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) <ul style="list-style-type: none"> - geometricky zobrazí (pomocí úsečky, kruhu, pravouhelníku) vztah celek - část - označí celek a některé části pomocí zlomku, poměru, procent - zamění zlomkové vyjádření celku a části za procentuální • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) <ul style="list-style-type: none"> - vypočítá základ, procentovou část a počet procent přes 1% nebo trojčlenkou - určí jedno promile a aplikuje postup pro počítání s procenty na výpočty s promile - používá terminologii a základní vztahy jednoduchého úrokování 		<p>Procenta Základ, procento, procentová část – výpočty Úrok, jednoduché úrokování Promile</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>		<p>Chemie</p> <p>8. ročník Chemické reakce Směsi</p>

4. Funkce - přímá a nepřímá úměrnost

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti <ul style="list-style-type: none"> - rozliší vztah přímé a nepřímé úměrnosti - zapíše oba vztahy do zápisu trojčlenky a vypočítá • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem <ul style="list-style-type: none"> - pracuje při vyjádření vztahu přímé a nepřímé úměrnosti s tabulkou, rovnicí a grafem - narýsuje graf obou úměrností v pravouhlé soustavě souřadnic - pracuje s rovnicemi obou úměrností • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů <ul style="list-style-type: none"> - pomocí trojčlenky řeší základní slovní úlohy přímé a nepřímé úměrnosti 		<p>Pravouhlý souřadnicový systém Přímá a nepřímá úměrnost, graf, rovnice, slovní úlohy Trojčlenka, slovní úlohy</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Fyzika</p> <p>7. ročník Pohyby těles</p> <p>Chemie</p> <p>9. ročník Chemické reakce</p> <p>Fyzika</p> <p>8. ročník Elektrické a magnetické pole</p>

7. ročník

5. Rovinné útvary - trojúhelníky, čtyřúhelníky

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku <ul style="list-style-type: none"> - využívá potřebnou matematickou symboliku k zápisu postupu konstrukce - pomocí symbolických zápisů vyjádří vztah rovnosti, shodnosti, velikosti veličin • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí čtyřúhelníky a trojúhelníky podle velikostí stran a vnitřních úhlů • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů <ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtyřúhelníků a trojúhelníků podle vzorců, pomůže si rozdělením na jednodušší útvary - převádí potřebné délkové a čtverečné jednotky - řeší úlohy z praxe • načrtne a sestrojí rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> - provádí konstrukční úlohy na sestrojení rovnoběžníku, lichoběžníku s využitím konstrukcí sss, sus, usu - řeší konstrukční úlohu daným postupem • NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací <ul style="list-style-type: none"> - logickou úvahou a kombinací geometrických znalostí řeší zadané problémy 		<p>Učivo</p> <p>Čtyřúhelníky Rovnoběžníky, vlastnosti, obvod, obsah, slovní úlohy, konstrukce Trojúhelníky, obsah, slovní úlohy Lichoběžník, obvod, obsah, vlastnosti, slovní úlohy, konstrukce Logické a netradiční geometrické úlohy</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>7. ročník Vlastnosti materiálu, technologické postupy, technické výkresy 8. ročník Technické výkresy, jednoduché pracovní postupy, úloha techniky v životě člověka</p>

6. Prostorové útvary - hranoly

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> - určí a pojmenuje hranol podle druhu podstavy - označí a pojmenuje jednotlivé části a prvky hranolu - analyzuje vlastnosti hranolů, aplikuje znalosti o rovinných útvarech • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> - odhadne a vypočítá objem a povrch hranolu s podstavou rovnoběžníku, lichoběžníku, trojúhelníku - vypočítá částečný povrch tělesa • načrtne a sestrojí sítě základních těles <ul style="list-style-type: none"> - načrtne a narýsuje síť jednoduchých hranolů - označí v síti rozměry hranolu • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <ul style="list-style-type: none"> - využije pravidla pro zobrazení obrazu kvádrů a krychle v rovině k sestrojení obrazu jednoduchého hranolu - vyznačí úhlopříčky stěnové a tělesové • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje znalosti o čtyřúhelnících a trojúhelnících na praktických příkladech ve výpočtech i geometricky - spojuje teoretické znalosti o hranolech s poznatky z praxe - řeší úlohy na prostorovou představivost 	<p>Učivo</p> <p>Hranoly Kolmý hranol Síť hranolu Objem a povrch hranolu Slovní úlohy</p>
--	---

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Technické kreslení 7. ročník Volné rovnoběžné promítání, kótované promítání, zobrazování těles Pracovní výchova Vlastnosti materiálu, technologické postupy, technické výkresy

7. Konstrukční úlohy - středová souměrnost

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar <ul style="list-style-type: none"> - popíše vztah mezi vzorem, obrazem a středem souměrnosti - zobrazí rovinný útvar ve středové souměrnosti - pozná středově souměrný útvar a označí jeho střed souměrnosti • NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • řeší úlohy na představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí <ul style="list-style-type: none"> - doplní s využitím souměrností analogické tvary do obrazce, řady 	Shodnost geometrických obrazců Středová souměrnost Obrazkové analogie

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Technické kreslení 7. ročník Druhy čar, technické písmo Pracovní výchova 8. ročník Technické výkresy, jednoduché pracovní postupy, úloha techniky v životě člověka

8. ročník

3+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)

8. ročník

- žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
 - žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
 - žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl

8. ročník

- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu

8. ročník

- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Mocniny a odmocniny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu <ul style="list-style-type: none"> - určí druhou mocninu výpočtem, pomocí tabulek a kalkulatoru - určí druhou odmocninu pomocí tabulek a kalkulatoru - užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech - zaokrouhluje a provádí odhady mocnin a odmocnin - rozpozná reálné číslo • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s mocninou o základu čísla 10 při psaní a čtení rozvinutého a zkráceného zápisu čísla v desítkové soustavě - provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem - zapíše číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ 	<ul style="list-style-type: none"> Druhá mocnina (určování pomocí tabulek, kalkulatoru, výpočtem) Druhá odmocnina (určování pomocí tabulek, kalkulatoru) Využití druhé mocniny v příkladech Mocniny s přirozeným mocnitelem Pojem mocniny s přirozeným mocnitelem Zápis čísla v desítkové soustavě Sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem Násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem Mocnina součinu, podílu, mocniny Zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$, $1 < a < 10$, n je přirozené číslo

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Zeměpis 6. ročník Země jako vesmírné těleso	Fyzika 9. ročník Sluneční soustava, hvězdy

2. Výrazy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním <ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu výraz, rozliší číselný výraz a výraz s proměnnou - určí hodnotu číselného výrazu - zapíše pomocí výrazu s proměnnou matematické vztahy zadané slovně - upravuje výrazy pomocí početních operací a vzorců 	<p>Výrazy Číselný výraz – pojem Hodnota číselného výrazu Proměnná Výraz s proměnnou Mnohočlen Sčítání a odčítání mnohočlenů Dělení mnohočlenu jednočlenem Násobení mnohočlenu jednočlenem a mnohočlenem Užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ Rozklad mnohočlenu na součin</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání		

3. Rovnice

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic <ul style="list-style-type: none"> - řeší rovnice s užitím ekvivalentních úprav - provádí zkoušku správnosti svého řešení - užívá řešení lineárních rovnic v praxi - užívá logické úvahy pro nalézání řešení slovních úloh 	<p>Lineární rovnice Pojem rovnice (kořen, zkouška, lineární rovnice, neznámá) Ekvivalentní úpravy lineárních rovnic Slovní úlohy řešené pomocí rovnic s jednou neznámou (úlohy o pohybu, směsích, společné práci) Výpočet neznámé ze vzorce</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Fyzika 7. ročník Pohyby těles	

4. Rovinné a prostorové útvary - kruh, kružnice, válec

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • charakterizuje a třídí základní rovinné a prostorové útvary, načrtne a sestrojí sítě základních těles <ul style="list-style-type: none"> - rozliší kruh a kružnici, zapíše jejich parametry pomocí matematické symboliky - rozliší vzájemnou polohu přímky a kružnice, dvou kružnic - využije Thaletovu kružnici v konstrukčních úlohách - popíše válec a jeho vlastnosti - sestrojí síť válce • odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů, objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy kruh, kružnice, válec v praktických situacích - řeší jednoduché slovní úlohy za pomoci výpočtů obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce 	<p>Pojmy - kruh, kružnice Vzájemná poloha přímky a kružnice Thaletova věta a její využití Vzájemná poloha dvou kružnic Obsah kruhu, obvod kruhu, délka kružnice Význam čísla π (pi) Válec Konstrukce sítě válce Výpočet objemu a povrchu válce Slovní úlohy</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Dějepis 6. ročník Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	

8. ročník

5. Metrické vlastnosti v rovině - pravoúhlý trojúhelník

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si Pythagorovu větu a její vztahy - používá terminologii označení stran pravoúhlého trojúhelníku - přepona, odvěsny - počítá velikosti stran pravoúhlého trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty - řeší slovní úlohy s využitím vztahů Pythagorovy věty - řeší situace vedoucí k užití Pythagorovy věty v praxi 		Učivo Pythagorova věta a její význam Řešení úloh z praxe na užití Pythagorovy věty
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků: Dějepis 6. ročník Antické Řecko a Řím	přesahy z učebních bloků:

6. Konstrukční úlohy - trojúhelníky, čtyřúhelníky

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základní pravidla přesného rýsování - provádí jednoduché konstrukce - rozumí pojmu množiny všech bodů dané vlastnosti - označí již známé geometrické prvky (osa, kružnice, rovnoběžka) jako množiny bodů dané vlastnosti - využívá poznatků o množinách bodů dané vlastnosti v konstrukčních úlohách • načrtne a sestrojí rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> - sestrojí množiny bodů podle dané vlastnosti v rovině - řeší konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníku a čtyřúhelníku - zná význam jednotlivých geometrických symbolů - zapíše postup konstrukce úlohy pomocí symbolického zápisu 		Učivo Množina bodů dané vlastnosti Základní konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníků a čtyřúhelníků Řešení konstrukčních úloh
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Závislosti a data - statistika

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data <ul style="list-style-type: none"> - získává data z dění kolem sebe - čte a sestavuje jednoduché tabulky a grafy - přečte hodnoty z jednotlivých grafů • porovnává soubory dat <ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu aritmetický průměr - vypočítá aritmetický průměr na jednoduchých praktických příkladech • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů <ul style="list-style-type: none"> - statisticky vyhodnotí jednoduché reálné situace 		Učivo Základy statistiky Statistický soubor Statistické šetření Jednotka, znak, četnost Aritmetický průměr Diagramy, grafy a tabulky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Informatika 6. ročník Počítačová grafika, prezentace informací	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

4+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů

9. ročník

- žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
- žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
- žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
- žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti

9. ročník

- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu

9. ročník

- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- Kompetence pracovní
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Výrazy

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním <ul style="list-style-type: none"> - určí podmínky řešitelnosti lomeného výrazu - naváže na znalost krácení a rozšiřování zlomků krácením a rozšiřováním lomených výrazů - využije poznatků o sčítání, odčítání a násobení zlomků k zvládnutí těchto operací s lomenými výrazy - užívá rozkladu součinu při krácení a hledání společného jmenovatele lomených výrazů 	Lomený výraz Podmínky lomeného výrazu Hodnota lom.výrazu Krácení a rozšiřování lom. výrazu Sčítání, odčítání, násobení a dělení lom. výrazu	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

2. Rovnice

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÍSLO A PROMĚNNÁ • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav <ul style="list-style-type: none"> - řeší rovnice a rozezná počet řešení na podmínkách lomených výrazů - řeší soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými graficky, dosazovací a sčítací metodou - vypočítá neznámou ze vzorce - osvojí si postup řešení slovních úloh a správné provádění zkoušky - řeší některé úlohy pouhým úsudkem 		Učivo Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustava rovnic Slovní úlohy
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života	přesahy do učebních bloků: Fyzika 7. ročník Pohyby těles Chemie 8. ročník Směsi	přesahy z učebních bloků:

3. Funkce - lineární a nelineární

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem <ul style="list-style-type: none"> - pracuje v pravoúhlé soustavě souřadnic - rozezná, co je a není funkce, předpis funkce a její definiční obor, obor hodnot funkce - vytvoří k funkčnímu vztahu tabulku, rovnici, graf - sestaví graf lineární funkce a grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic - vyjádří lineární funkci rovnicí - klasifikuje lineární funkci (přímá úměrnost, konstantní funkce) - seznámí se s grafy nelineárních funkcí 		Učivo Funkce Závislost, přiřazování a předpisy Co je funkce Užití funkcí Lineární funkce Přímá úměrnost Funkce rostoucí a klesající Užití lineárních funkcí v praxi Nelineární funkce
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	přesahy do učebních bloků: Zeměpis 8. ročník Světové hospodářství	přesahy z učebních bloků:

4. Prostorové útvary - jehlan, kužel, koule

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> - popíše jehlan a kužel - rozlišuje tvary jehlanů podle podstavy - narýsuje síť jehlanu a kužele - vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele - řeší úlohy na prostorovou představivost - používá vzorce pro výpočet povrchu a objemu koule - vypočítá objem a povrch koule 		Učivo Jehlan Síť a povrch jehlanu Objem jehlanu Rotační kužel Síť a povrch kužele Objem kužele Koule Povrch koule Objem koule
--	--	---

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Dějepis 6. ročník Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz Pracovní výchova 9. ročník Tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž	

5. Rovinné útvary - trojúhelníky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s pojmem podobnost geometrických útvarů, poměr podobnosti a větami o podobnosti - používá praktické aplikace podobnosti - užívá logickou úvahu k řešení praktických úloh - načrtne i sestrojí podobné útvary - dopočítá pomocí vztahů o podobnosti velikosti stran a úhlů podobných trojúhelníků 	Podobnost Podobnost geometrických útvarů Věty o podobnosti trojúhelníků Úžití podobnosti

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Závislosti a data - finanční matematika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními pojmy finanční matematiky - vypočítá úrok za dané období i jeho zdanění - pracuje s kalkulačkou - při řešení praktických úloh si upevňuje vědomí důležitosti matematických vědomostí 	Základy finanční matematiky Opakování procent Výpočet daně a úroku

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		Výchova k občanství 9. ročník Výroba, obchod, služby, principy tržního hospodářství Pracovní výchova Finance, provoz a údržba domácnosti

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoliv“, vede k žádoucímu

odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmičké myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

5.3.1 Informatika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
				1
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	0+1			

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je členěn na:

1. Základy práce s počítačem (5. ročník)
2. Vyhledávání informací a komunikace (5.- 7. ročník)
3. Zpracování a využití informací (5.- 7. ročník)

Formy a metody práce používané ve výuce:

Práce na PC, samostatné práce, tvorba prezentace, využívání výukových programů

Způsob a místo realizace předmětu:

Žáci mohou být v hodině dělení do dvou skupin. Učební osnovy jsou tedy zpracovány jednotně pro obě skupiny. Výuka probíhá v počítačových učebnách.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- chápat a správně užívat pojmy z oblasti hardware, software a práce v síti
- prakticky zvládnout práci s grafikou, textem, tabulkami, tvořit prezentace a pochopit základy tvorby WWW
- zpracovávat informace vyhledávané na internetu
- používat elektronickou poštu pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Kreativita

Komunikace

Hodnoty, postoje, praktická etika

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - *zadávanými úkoly vede učitel žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání vede žáky k využívání zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, využívání nápovědy (help) u jednotlivých programů, literatury apod.*
 - *učitel vede žáky ke schopnostem ovládnutí ICT u vybraných vstupních a výstupních zařízení*
 - *učitel vede žáky ke schopnostem aktivně vyhledávat a třídit informace*
 - *učitel buduje u žáků soubor vědomostí pomocí schematizovaného způsobu zavádění informací o ICT*
- **Kompetence k řešení problémů**
 - *učitel vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více*
 - *učitel vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce*
 - *učitel nechává žáky rozpoznávat problém, zvolit vhodnou metodu k jeho řešení, provést řešení, vyhodnotit závěry za využití ICT*
 - *učitel vytváří prostor, ve kterém mohou žáci korigovat chybná řešení problému*
 - *učitel buduje soubor vědomostí a dovedností pro racionální využití ICT potřebných k řešení problémů při vyhledávání a zpracování informací*
- **Kompetence komunikativní**
 - *učitel vede žáky k využívání vhodné technologie ke komunikaci na dálku*
 - *učitel vede žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)*
 - *učitel umožňuje žákům diskutovat, argumentovat s ostatními při řešení problémů pomocí ICT*
 - *učitel vede žáky ke schopnosti přijímat názor jiných*
 - *učitel požaduje po žácích formulaci svých názorů a závěrů v celých větách*
- **Kompetence sociální a personální**
 - *učitel vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech učí žáky pracovat v týmu, rozděluje a naplňuje práci, hlídá časový harmonogram apod.*
 - *učitel zve žáky k hodnocení prací - k hodnocení vlastní práce i práce ostatních, při vzájemné komunikaci učí žáky ohleduplnosti a taktu, učí je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný*
 - *učitel stanovuje pravidla práce a nabádá k jejich dodržování*

- **Kompetence občanské**
 - učitel seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
 - učitel vede žáky k nutnosti je dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
 - učitel vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
 - učitel pomáhá žákům uvědomit si základní principy duševního vlastnictví
 - učitel navozuje vhodné situace pro zaujetí správného přístupu k nevhodnému obsahu vyskytujícím se na internetu
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
 - učitel při zadávání činností definuje jejich smysl a cíl
 - učitel dbá na dokončení práce
 - učitel motivuje žáky k šetrnému zacházení s výpočetní technikou
 - učitel zavádí do práce pracovní schémata a správné způsoby řešení a vyžaduje jejich plnění
 - učitel napomáhá žákům využívat ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

5. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák ve škole dodržuje přestávky a nevyplňuje je doháněním zmeškané práce nebo domácích úkolů; na vyučování se připravuje průběžně a vhodně střídá přípravu s odpočinkem a relaxací
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nebojí přijít za učitelem a poradit se, jak by mohl své výsledky zlepšit; vyhledává podporu, radu a pomoc, v případě, že ji potřebuje; nestydí se chodit na doučování; nezlehčuje nepříznivé hodnocení ze strany učitele, ale chápe jej jako podnět k další práci a učení
 - žák si s pomocí učitele předem stanoví základní podmínky a kritéria, za kterých bude jeho práce úspěšná (odevzdá úkol včas, dodrží předepsanou úpravu a rozsah, správně odpoví na zadanou otázku, v případě nejasností či různých možností správnost své odpovědi i postup obhájí); porovná svůj výsledek s předchozím stavem
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák odhadne, co způsobuje problém

5. ročník

- žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
- žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- **Kompetence komunikativní**
 - k získávání a výměně informací využije žák základní funkce informačních a komunikačních prostředků a technologií, v dané situaci použije informační a komunikační prostředky nebo technologie, které ovládá
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)

5. ročník

1. Funkce a popis počítače, operační systémy, multimediální využití

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje základní části počítače, periferie, rozlišuje význam HARDWARE, SOFTWARE seznáší se s historií a významem PC v současné době pracuje s operačním systémem Windows uvědomuje si multimediální význam počítače 	<p>POČÍTAČ A PŘÍDAVNÁ ZAŘÍZENÍ Základní jednotka, disketová mechanika, CD-Rom, DVD, HDD Monitor, klávesnice, myš, tiskárna, joystick, scanner Počátky počítačů, oblasti jejich využití Zapnutí a vypnutí PC Ovládání pomocí myši a klávesnice Pracovní plocha, ikony, hlavní panel, nabídka start, průzkumník Práce s výukovými programy PC hry Poslech hudby</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Matematika 5. ročník Desetinná čísla, celá čísla a zlomky</p>	

2. Jednoduchá údržba počítače, zásady bezpečnosti práce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje znalost o základech péče o PC dodržuje správný režim práce u počítače chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím <ul style="list-style-type: none"> v případě závady PC postupuje podle poučení učitele 	<p>ÚDRŽBA HARDWARE A SOFTWARE Péče o počítač – mechanické poškození Mazání souborů a složek, koš Ohrožení PC viry, antivirové programy Reset počítače OCHRANA ZDRAVÍ Poškození zdraví (oči, záda, krk, zápěstí) Přiměřená délka práce</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Základní způsoby komunikace, metody a nástroje vyhledávání informací, formulace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE komunikuje pomocí internetu <ul style="list-style-type: none"> napíše a odešle e-mailovou poštu seznáší se s některými dalšími komunikačními možnostmi na internetu respektuje zásady bezpečné komunikace vyhledá informaci na internetu pomocí jednoduché cesty <ul style="list-style-type: none"> vyhledává informace na portálech pomocí jednoduchých a vhodných cest dodržuje pravidla bezpečného vyhledávání vyhledá informaci na portálu, v knihovně, v databázi <ul style="list-style-type: none"> třídí vyhledané informace uloží vyhledané informace do vhodné složky orientuje se v knihovnách a databázích založí a smaže složku v knihovně 	<p>PŘENOS A ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ Dětský internet (www.alik.cz, www.wikipedie.cz) Získávání informací, e-mail (založení adresy na veřejném serveru), hry Portál a jeho ovládání (Centrum, Seznam) Vyhledávání pomocí adres a odkazů na danou informaci</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace</p>		

5. ročník

4. Základní funkce textového a grafického editoru

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru <ul style="list-style-type: none"> vytvoří krátký text upravený do vhodného formátu vytvoří vlastní kresbu vloží kreslený obrázek do textu 		WORD Vytvoření souboru, psaní krátkých textů, vkládání obrázků do textu Formátování písma Malování, barvy, lupa Tisk, ukládání na lokální disk a server třídy
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita	Český jazyk a literatura 5. ročník Písemný projev Výtvarná výchova Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	

6. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat

6. ročník

- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- **Kompetence sociální a personální**
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti

6. ročník

- žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)

1. Počítače a přídatná zařízení, operační systémy, programy

Očekávané výstupy		Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ • využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie <ul style="list-style-type: none"> - užívá základní ovládání OS WINDOWS a pracuje s periferiemi - uspořádá si data ve svém počítači - rozliší pojmy hardware a software 		POČÍTAČ A PŘÍDAVNÁ ZAŘÍZENÍ Orientace na klávesnici, klávesové zkratky Práce se složkami a soubory HW - monitory, tiskárny, základní jednotka (procesor, karty, porty, zdroj, mechaniky, RAM) SW - operační systém, aplikace, programy, antivirové programy, výukové programy	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání			

2. Vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací, internet

Očekávané výstupy		Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem internet a užívá základní služby - posoudí závažnost a vzájemnou návaznost informací 		INTERNET WWW adresa, doména, známé portály a vyhledávače, hypertextové odkazy, ukládání z webu do schránky E-mail – korespondence Hodnota informací, metody ověřování informací	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti			

3. Počítačová grafika, prezentace informací

Očekávané výstupy		Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ • ovládá práci s textovými a tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací <ul style="list-style-type: none"> - k psaní používá textový editor a účelně využívá výhody práce s ním - používá tabulkový editor - zvládá základy prezentací • uplatňuje základní estetická pravidla pro práci s textem <ul style="list-style-type: none"> - tvoří nadpisy, odstavce, zvýraznění textu - vloží do textu symboly, automatické tvary - vytvoří a vloží klipart, wordart • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě <ul style="list-style-type: none"> - vytvoří textový dokument a vhodně jej graficky upraví - vytvoří tabulku, k úpravě použije možnosti editoru - vytvoří prezentaci dané téma nebo pomocí získaných informací 		TVORBA DOKUMENTU Word – psaní textu, formát textu, kopírování, vkládání klipartů a wordartů, automatické tvary, uložení, otevření, změny dokumentu Excel – buňka, tabulka, vzorec, graf, formát tabulek a grafů PowerPoint – tvorba, časování, ozvučení	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita	Český jazyk a literatura 6. ročník Pravopis Matematika Desetinná čísla	Matematika 8. ročník Závislosti a data - statistika	

6. ročník

4. Ochrana práv k duševnímu vlastnictví

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví <i>- přistupuje zodpovědně k počítačovému softwaru</i> 		INFORMAČNÍ ETIKA Duševní vlastnictví SW, legálnost, autorská práva Zálohování programů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		

7. ročník

0+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další

7. ročník

- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- **Kompetence sociální a personální**
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořem postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)

7. ročník

1. Vývojové trendy informačních technologií, hodnota a relevance informací, internet

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává a zhodnotí informace z internetu - zvládá základní komunikační techniky - uvědomuje si význam PC v dnešní době - zhodnotí parametry základní jednotky a orientuje se v nabídkách počítačových firem - uvede základní mezníky historie PC, popíše jednotlivé části PC z hlediska funkce - komunikuje v místní síti 		Učivo VYUŽITÍ PC Obory lidské činnosti s PC Prezentace v PowerPointu - složení PC (teorie hardware a software) Vyhledávání nabídek PC firem na internetu Vyhledávání informací, e-mail, ICQ, Skype Zpracování a vyhodnocování informací Víry, antiviry Počítačové sítě a internet Nebezpečí zneužití internetu Druhy sítí, IP adresy, síťová tiskárna Ukládání dat na server, komunikace se serverem
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy, prezentace informací

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem <ul style="list-style-type: none"> - využívá možnosti editorů k úpravám textů, tabulek a prezentací - používá základní pravidla pro psaní text • zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základy PC grafiky - pracuje s digitálním fotoaparátem - spojí výhody textových a tabulkových editorů, prezentačních programů a internetu • využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie <ul style="list-style-type: none"> - uspořádá data v počítači, instaluje a odinstaluje programy 		Učivo TVORBA PREZENTACÍ Digitální fotoaparát, přenos fotografií do PC s Win XP, úprava fotografií ve speciálních programech Vypalování fotografií ve specializovaných programech Rastrové a vektorové programy Total commander, instalace výukových programů, instalace tiskárny na lokální disk, scandisk, defragmentace disku Word, excel, powerpoint, internet se zaměřením na výslednou grafickou formu
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Ochrana práv k duševnímu vlastnictví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví <ul style="list-style-type: none"> - respektuje povinnost uvádění zdrojů - zná způsob zapisování zdrojů - ve svých pracích uvádí použité zdroje • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji <ul style="list-style-type: none"> - zpracovává větší celky, ukládá je a pořizuje výstupy na přenosná média 		Učivo INFORMAČNÍ ETIKA Internet, USB, vypalování, flashdisk Vztah k duševnímu vlastnictví informací
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitky žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společností nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

5.4.1 Prvouka

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2+1		
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Místo, kde žijeme: poznávání nejbližšího okolí, život v rodině, škole, ve městě, ve společnosti, dopravní výchova, praktické poznávání místních a regionálních skutečností, utváření přímých zkušeností žáka
2. Lidé kolem nás: osvojování a upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, význam a podstata tolerance, solidarity a pomoci, vzájemná úcta, seznámení se základními právy a povinnostmi
3. Lidé a čas: orientace v dějích a čase, současnost, minulost, budoucnost

4. Rozmanitost přírody: Země jako součást sluneční soustavy, proměnlivost živé a neživé přírody, vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody, ekologie

5. Člověk a jeho zdraví: člověk jako živá bytost, jeho biologické a fyziologické funkce a potřeby, vývoj člověka, hygiena, mezilidské vztahy, zdraví, nemoc a prevence, první pomoc, bezpečné chování v různých situacích i při mimořádných událostech

Formy a metody práce používané ve výuce:

Formy – vyučovací hodina, práce ve skupinkách, vycházky, výukové programy na PC, práce na školním pozemku, besedy na daná témata

Metody

- metody slovního sdělení řečí a jevů, vyprávění, popis, vysvětlení, rozhovor, beseda, dramatizace
- metody praktických prací, pozorování, pokus, nácvik prakt. dovedností, grafické a výtvarné práce
- metody zprostředkování nazírání věcí a jevů, demonstrace přírodnin, všech druhů pomůcek, prostřednictvím didaktické techniky
- práce s textem, pracovní listy, s učebnicí, s ostatní literaturou
- didaktické hry
- metody kontroly, hodnocení a klasifikace

Způsob a místo realizace předmětu:

Způsob výuky je koordinovaný systém vyučovacích činností učitele a učebních aktivit žáků, který je zaměřen na dosažení výchovně vzdělávacích cílů.

Vyučování ve třídě, výukové programy v počítačové učebně, práce na školním pozemku, návštěvy muzea, vycházky do nejbližšího okolí, besedy v knihovně.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- utvářet pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřovat u žáků slovní zásobu v osvojovaných tématech, vést k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vést žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- podporovat u žáků zájem o objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by mohli v budoucnu uspět

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Poznávání lidí

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Kreativita

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské vztahy

Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
 - učitel umožňuje poznávat podstatu zdraví i příčin nemoci
 - učitel směřuje žáky k upevňování preventivního chování
 - učitel pomáhá žákům orientovat se ve světě informací, propojovat časové a místní historické, zeměpisné a kulturní informace
 - učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel vede žáky k účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
 - učitel pomáhá žákům poznat a ovlivňovat svou jedinečnost
 - učitel umožňuje žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
 - učitel učí žáky pracovat s přiměřenou odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívat různých informačních zdrojů
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel napomáhá žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech
 - učitel vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
 - učitel umožňuje žákům pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech, přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
 - učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se

naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemnou pomoc

- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel umožňuje žákům pracovat ve skupině
 - učitel učí je efektivně spolupracovat na řešení problémů
 - učitel klade důraz na respektování názorů druhých
 - učitel organizuje diskusní kroužky a besedy
 - učitel vede žáky k oceňování jejich vlastních názorů a přínosů
 - učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel uplatňuje individuální přístup k žákům
- **Kompetence občanské**
 - učitel utváří u žáků ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
 - učitel motivuje žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
 - učitel vede žáky k respektování pravidel
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
 - učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
 - učitel zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

1. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
 - žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- **Kompetence komunikativní**

1. ročník

- žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
- žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
- žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
- nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
- žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky

1. ročník

- žák posuzuje konkrétní a nepříliš komplikované jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z pohledu druhé osoby
- žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
- v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
- žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
- žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
- pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
- žák zná telefonní čísla, místa nebo osoby pro přivolání pomoci; ví, jak přivolá pomoc, případně ji poskytne
- v kritických situacích bez zmatku počká žák na instrukce, nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže
- žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užitečných objektů
- žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
 - žák získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)

1. Domov, škola, obec

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve škole, v blízkém okolí školy a bydliště - zná plnou adresu svého bydliště - seznámí se s významnými historickými prvky obce 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - adresa, nejbližší orientační body - obchod, park, hřiště - škola - prostory školy, činnosti probíhající ve škole - obec - části města, nejvýznamnější historické prvky

1. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí		Prvouka 2. ročník Orientace v čase a časový řád, současnost v našem životě, regionální památky

2. Rodina, chování lidí

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> LIDÉ KOLEM NÁS rozdělí blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům <ul style="list-style-type: none"> užívá správně pojmenování členů nejbližší rodiny označí a přiřadí k sobě některé vztahy širšího příbuzenstva neposmívá se spolužákům pomůže spolužákovi v rámci svých možností upozorní spolužáka na nevhodné chování vůči sobě i druhému odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností <ul style="list-style-type: none"> pojmenuje povolání svých rodičů s pomocí učitele vysvětlí náplň práce vybraných povolání 	Lidé kolem nás - rodina - členové rodiny, příbuzní, zaměstnání - chování lidí - pravidla slušného chování

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy		Matematika 1. ročník Závislosti a jejich vlastnosti

3. Orientace v čase a časový řád

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> LIDÉ A ČAS rozdělí děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti <ul style="list-style-type: none"> určuje čas podle ciferníku i podle digitálního ukazatele odlišuje části dne orientuje se v kalendáři rozezná čtyři roční období, pojmenuje dny v týdnu a měsíce v roce, charakterizuje je nejdůležitějšími znaky 	Lidé a čas - orientace v čase - současnost, minulost, budoucnost

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Životní podmínky, rovnováha v přírodě, ochrana přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ROZMANITOST PŘÍRODY pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích <ul style="list-style-type: none"> vybere a namaluje charakteristické zástupce ročních období z okruhu zvířátek, ovoce, květin popíše počasí ročních období sleduje počasí, udělá denní záznam do tabulky roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě <ul style="list-style-type: none"> odpovědně se chová k životnímu prostředí pozná některé chráněné rostliny popíše základní stavbu těla živočichů 	Rozmanitost přírody - životní podmínky - podnebí a počasí - ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana rostlin - rovnováha v přírodě - vztahy mezi organismy Projekt - OD JARA DO PODZIMU

1. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	Pracovní výchova 1. ročník Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin	Pracovní výchova 1. ročník Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin Výtvarná výchova Prvky vizuálně obrazného vyjádření

5. Lidské tělo, péče o zdraví, zdravý životní styl, osobní bezpečí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické a režimové návyky - popíše základní stavbu lidského těla - dodržuje hygienu rukou a uvede příklady, co způsobují špinavé ruce - sestaví si svůj základní denní režim a zařadí do něj důležité hygienické návyky • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných <ul style="list-style-type: none"> - pohybuje se pomalu a opatrně v prostorách školy - k ostatním žákům se chová neútočně - s věcmi manipuluje podle pokynů, aby neublížil sobě ani jiným - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa - bezpečně se chová v silničním provozu - vybaví si, po které straně silnice se pohybuje chodec - při přecházení silnice využívá přechod pro chodce a správně se rozhlédne - při jízdě na kole používá helmu, po silnici jezdí v doprovodu dospělého - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jak se zachovat při setkání s neznámým jedincem - nebere si od neznámého žádné věci, neodchází s ním nikam, nepouští se do dlouhé komunikace - zavíží, na kterého dospělého se obrátit v případě pocitu ohrožení cizím i známým člověkem - ví, kdy použít čísla tísňového volání - 112, 150, 155, 158 	<p>Učivo</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - základní stavba - péče o zdraví - denní režim, osobní hygiena - zdravá výživa - pitný režim, hygiena jídla - osobní bezpečí - chování v silničním provozu

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	Pracovní výchova 1. ročník Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	Pracovní výchova 1. ročník Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

6. Situace hromadného ohrožení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <ul style="list-style-type: none"> - ví, že situaci ohrožení ohlašují zvukové signály - dbá pokynů učitele při přesunu na bezpečné místo 	<p>Učivo</p> <p>Chování za mimořádných situací, krizové situace</p> <p>Rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nevymívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
 - žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech
- Kompetence komunikativní

2. ročník

- žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
- mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
- žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
- žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
- žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
- nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
- žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
- nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé

2. ročník

- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druhí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druhí, vyzptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák posuzuje konkrétní a nepříliš komplikované jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z pohledu druhé osoby
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák zná telefonní čísla, místa nebo osoby pro přivolání pomoci; ví, jak přivolá pomoc, případně ji poskytne
 - v kritických situacích bez zmatku počká žák na instrukce, nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže
 - žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užitečných objektů
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)

2. ročník

- žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
- žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
- žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
- žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
- žák získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)
- žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby
- žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech

1. Domov, škola, obec

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v místě bydliště - vyznačí bezpečnou cestu do školy - pozná prostředí školy, činnosti ve škole a úkoly školy • začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s minulostí a současností obce (města), s dopravní sítí 		Učivo Místo, kde žijeme - bydliště - bezpečná cesta do školy a na důležitá místa - okolí školy - prostředí školy, činnost školy; riziková místa a situace - obec, město - minulost a současnost, dopravní síť
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Komunikace	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Rodina, soužití lidí

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ KOLEM NÁS • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům <ul style="list-style-type: none"> - vhodně se chová k dospělým a dětem v různých situacích - uplatňuje základní pravidla slušného chování v soužití lidí, mezilidských vztazích a komunikaci • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s různými projevy kultury a kulturními institucemi 	Učivo Lidé kolem nás - rodina - role členů rodiny, vztahy mezi nimi - povolání - různost povolání, pracovní činnosti - mezilidské vztahy - tolerance, vstřícnost - komunikace - způsoby vhodného chování
--	--

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Komunikace	Výtvarná výchova 2. ročník Typy vizuálně obrazných vyjádření	

3. Orientace v čase a časový řád, současnost v našem životě, regionální památky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> LIDÉ A ČAS využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, v kalendáři, v režimu dne a v ročních obdobích na příkladu vysvětlí děj proběhlý v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije <ul style="list-style-type: none"> projevuje zájem o regionální památky, báje, mýty a pověsti kraje, vybrané převypráví vlastními slovy uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje předměty denní potřeby popíše průběh lidského života seznáší se se státními svátky a významnými dny 	Lidé a čas - rok - čas - významné dny - region - památky

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání	Matematika 2. ročník Závislosti a jejich vlastnosti Prvouka 1. ročník Domov, škola, obec	Matematika 2. ročník Závislosti a jejich vlastnosti

4. Životní podmínky, rostliny a živočichové, ochrana přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ROZMANITOST PŘÍRODY pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích <ul style="list-style-type: none"> pravidelně pozoruje počasí, průběžně zaznamenává do kalendáře přírody roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě <ul style="list-style-type: none"> popíše stavbu těla nejnámějších druhů rostlin a živočichů ohleduplně se chová k přírodě citlivě a účelně využívá přírodu ochraňuje a pečuje o přírodu 	Rozmanitost přírody - roční období - rostliny - živočichové - ekologie Projekt - DEN ZEMĚ

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		<p>Pracovní výchova</p> <p>2. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin</p> <p>3. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>2. ročník</p> <p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření</p>

5. Lidské tělo, péče o zdraví, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - určuje jednotlivé části lidského těla, nejdůležitější vnější a vnitřní orgány a ústrojí, popisuje je podle skutečnosti nebo modelu - získává elementární znalosti o lidském těle • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady odmítání návykové látky - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cíleně je používá - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě <ul style="list-style-type: none"> - nemluví s jedinci, kteří v něm vzbuzují nedůvěru - neodchází s nikým mimo svou známou cestu, nedoprovází neznámého nikam - ví, na koho se obrátit v případě ohrožení - dbá na dodržování dopravních předpisů na známé cestě • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <ul style="list-style-type: none"> - popíše základní postup přesunu na bezpečné místo - označí, jaké signály ohlašují nebezpečí 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - části těla - nemoci, úrazy - krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky, bezpečnostní prvky v dopravě - člověk v mimořádných situacích - BESIP <p>Projekt - TÝDEN ZDRAVÍ</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Komunikace</p>	<p>Tělesná výchova</p> <p>2. ročník</p> <p>Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti</p>	

3. ročník

3. ročník

2+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák aktivně vstupuje do výuky, je-li pro něho probírané učivo málo srozumitelné, obtížné, či naopak příliš triviální; nebojí se zeptat, požádat o vysvětlení nebo o konkrétní příklady; zajímá se o možnosti získání dalších poznatků o tématu, které ho zaujalo
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák se nevysmívá ostatním za nesprávné odpovědi; pokud se jí dopustí sám, nevymlouvá se na falešné příčiny
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
 - žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu

3. ročník

- žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
- žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák svou myšlenku, svůj prožitek nebo příběh podává písemně s jasnou logikou od začátku do konce, neztrácí se v podrobnostech
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem

3. ročník

- žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
- žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
- při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
- v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
- žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
- po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
- žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyzptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák posuzuje konkrétní a nepříliš komplikované jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z pohledu druhé osoby
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - žák posuzuje, jak v reálné životní situaci, kterou prožil, byla respektována nebo porušována jeho práva; využije spolupráce s dospělým v situacích, kde svá práva nemůže uplatnit sám

3. ročník

- pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
- žák zná telefonní čísla, místa nebo osoby pro přivolání pomoci; ví, jak přivolá pomoc, případně ji poskytne
- v kritických situacích bez zmatku počká žák na instrukce, nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže
- žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užitečných objektů
- žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
 - žák získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)
 - žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
 - žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

3. ročník

1. Obec (město), místní krajina

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje nejdůležitější části města (obce), orientuje se ve městě (obci) - určí základní směry do jiných částí města (do jiných měst a obcí) - uvede příklady umístění důležitých a význačných budov a objektů - vyjmenuje dopravní prostředky ve městě (obci) a bezpečně cestuje bez přestupu do nepřliš vzdáleného místa - vyjmenuje nejdůležitější telefonní čísla na záchrannou službu, policii, hasiče a popíše postup telefonického přivolání jejich pomoci - projevuje zájem o významná místa ve městě (obci), poznává je, chová se k nim ohleduplně a s úctou a hovoří o nich a vyjadřuje své dojmy - uvede některé významné osoby ve městě (obci) • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost <ul style="list-style-type: none"> - ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky a plochy, silnice, železniční trať, lesní a rekreační oblasti a řekne jejich názvy - popíše základní činnosti člověka v krajině a jeho vlivy na životní prostředí krajiny - určí hlavní světové strany podle kompasu či buzoly - určí světové strany i na mapě - vysvětlí význam barev na mapě - chápe nebezpečí osamocené pohybu v krajině (srázy, vodní toky a plochy, rozsáhlost lesů, proměnlivost počasí atd.) 		<p>Učivo</p> <p>Domov – město (obec), kde žiji</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace ve městě, obci - MHD - známé osobnosti <p>Krajina kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy krajiny - orientace v krajině
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>3. ročník</p> <p>Písemný projev</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>3. ročník</p> <p>Písemný projev</p>

3. ročník

2. Rodina, soužití lidí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ KOLEM NÁS • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní i širší příbuzenské vztahy - popíše rozdělení rolí v rodině, pojmenuje základní povinnosti a úkoly jednotlivých členů rodiny - uplatňuje vhodné chování k členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku - vypravuje o rodinných akcích a událostech, znázorní je kresbou nebo dramatickou scénkou - pozdraví, přivítá se s cizími lidmi, představí se, rozloučí se, zeptá se na všechno, co ho zajímá - chová se vhodně v různých situacích, uplatňuje pravidla slušného chování - snaží se řešit spory nenásilným způsobem - respektuje odlišné názory - chápe nevhodnost neslušných, hrubých a urážlivých výrazů a nepoužívá je v rozhovoru s jinými lidmi - vhodně se chová v různých situacích, uplatňuje pravidla slušného chování • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje profese svých rodičů - rozlišuje různé pracovní činnosti, uvědomuje si jejich význam - rozezná dobrou a špatnou práci a za pomoci učitele odsoudí ničení výsledků práce - orientuje se ve světě techniky, která ho obklopuje - chápe význam a potřebu některých nástrojů, přístrojů a strojů - popíše, jak bezpečně zacházet s nejběžnějšími nástroji a přístroji v domácnosti - zvládne obsluhu jednoduchého přístroje na baterie nebo ovládaného z bezpečné vzdálenosti od elektrického zdroje (hračky, telefon, televizi, CD přehrávač atd.) - chápe nebezpečí nevhodné manipulace s těmito přístroji a uvědomuje si škodlivé vlivy dlouhodobého používání PC, televize 	<p>Člověk – rodina Člověk – člověk mezi lidmi Člověk – pracovní činnosti Projekt - AJAX Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA Projekt - DEN S PREVENČÍ (drogy, hazardní hry, šikana)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy Kreativita Psychohygienu Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Výtvarná výchova 3. ročník Uspořádání objektů do celků</p>	<p>Cizí jazyk - anglický 3. ročník Tematické okruhy</p>

3. ročník

3. Orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LIDÉ A ČAS využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase, chápe rozdíly mezi minulostí, přítomností a budoucností určí čas podle hodin a kalendáře vyjmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled charakterizuje měsíce a roční období dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu i jejich vhodnou délku – čas k zahájení a ukončení učení, práce, hry, odpočinku, čas k návratu domů atd. používá kalendář uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost <ul style="list-style-type: none"> pamatuje si datum svého narození vyjmenuje data významných dnů a význam, co se s nimi pojí (přání, dárek apod.) 	<p>Člověk – lidé a čas Hodiny Kalendář Roční období Denní režim Významná data v životě člověka</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Matematika</p> <p>3. ročník Závislosti a jejich vlastnosti, tabulky</p> <p>Hudební výchova</p> <p>4. ročník Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru</p>

4. Látky a jejich vlastnosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ROZMANITOST PŘÍRODY provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů <ul style="list-style-type: none"> vnímá a pozoruje svět kolem sebe, vypravuje o něm, ptá se na věci, kterým nerozumí rozpoznává různé materiály a orientuje se v jejich výrobě a použití tvořivě je využívá ve své činnosti rozlišuje předměty denní potřeby, předměty pro zábavu a práci vysvětlí, jak se získávají a využívají suroviny popíše základní třídění odpadů a jejich druhotné zpracování popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů vysvětlí základní význam vody, vzduchu a ohně, nerostů, hornin a půdy pro člověka provádí elementární pokusy s různými látkami při použití jednoduchých měřicích pomůcek a dodržování zásad bezpečnosti používá základní jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a teploty 	<p>Vlastnosti látek a jejich měření Přírodniny a lidské výtvoř</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Občanská společnost a škola</p>	<p>Matematika</p> <p>3. ročník Přirozená čísla, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Vlastnosti materiálu</p>	<p>Pracovní výchova</p> <p>3. ročník Vlastnosti materiálu</p>

3. ročník

5. Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočichové

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě <ul style="list-style-type: none"> - popíše základní podmínky pro život na zemi, vysvětlí jejich základní význam pro člověka - porovná vlastnosti vzduchu, vody, přírodnin - vysvětlí koloběh vody v přírodě - popíše, jak člověk používá vodu ve svůj prospěch - objasní význam slova ekologie - vyjmenuje nejznámější rostliny a živočichy, určí je podle některých částí (list, květ, plod – tvar hlavy, těla atd.) - pozná jednotlivé zástupce rostlin a živočichů i z jiných oblastí podle jejich typických znaků - vysvětlí rozdíl mezi dřevinami, bylinami a houbami, savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky apod. - uvede příklady, co jsou okrasné, užitkové a chráněné rostliny, volně žijící, hospodářská i domácí zvířata - uvědomuje si rozdíly jejich existence - vysvětlí význam chráněných území, zoologických zahrad, botanických zahrad - vypěstuje nenáročnou rostlinu - vhodně zachází s drobnými domácími zvířaty - užívá pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými (jedovatými) rostlinami a zvířaty 	<p>Učivo</p> <p>Neživá příroda (voda, vzduch, půda) Živá příroda (rostliny, houby, živočichové)</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Ekosystémy</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>1. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin Vlastnosti materiálu</p> <p>2. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin Vlastnosti materiálu</p> <p>3. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin Vlastnosti materiálu</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>3. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin</p>

3. ročník

6. Péče o zdraví, zdravý životní styl

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny - chápe význam dostatečného spánku, odpočinku a aktivního pohybu - rozpozná na sobě základní příznaky běžných nemocí (bolest, nechutenství, malátnost, průjem) - změř si teplotu - vysvětlí, jaké jsou zásady podávání léků (vše pod dozorem rodičů či lékaře) - přivolá telefonem první pomoc a poskytne první pomoc při drobném poranění - popíše základní rozdíly mezi lidmi a jinými živočichy - označí základní části lidského těla, včetně nejdůležitějších vnitřních ústrojí, orgánů a orgánových soustav a orientuje se v jejich funkci - popíše etapy průběhu lidského života - zhodnotí svůj režim dne a náplň volného času a snaží se o případné zlepšení - chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka siničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných <ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky) - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) poznačí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek <ul style="list-style-type: none"> - dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji - v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - základní části - osobní hygiena - nemoci, úrazy, první pomoc při drobných poraněních, prevence nemocí a úrazů - průběh lidského života <p>Projekt - BEZPEČNÁ TŘÍDA</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Tělesná výchova</p> <p>3. ročník</p> <p>Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>	<p>Pracovní výchova</p> <p>3. ročník</p> <p>Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>

7. Situace hromadného ohrožení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje důležitá telefonní čísla IZS - telefonicky zavolá pomoc - určí své stanoviště podle terénních tvarů (např. kostel) - odhadne vzdálenosti - vyjádří vlastními slovy, co je evakuace obyvatel, co patří do evakuačního zavazadla, jaká jsou pravidla chování při evakuaci - charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje 	<p>Ochrana člověka za mimořádných situací</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. ročník

5.4.2 Vlastivěda

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
			1+1	1+1
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas

Formy a metody práce používané ve výuce:

Vycházky, exkurze, videozáznamy, pozorování, rozhovory, výklad, práce s učebnicemi a encyklopediemi, skupinová práce, práce s mapou, referáty, křížovky a kvízy, práce na počítači, projekt.

Způsob a místo realizace předmětu:

Vlastivěda je vyučována v učebně, v počítačové učebně, během vycházek a exkurzí

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- vytvářet si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, plnit povinnosti a společné úkoly
- orientovat se ve světě informací a propojovat historické, zeměpisné a kulturní informace
- poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, tolerantně se chovat a jednat
- samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat, bezproblémově a bezkonfliktně komunikovat i v méně běžných situacích
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech a použít ji ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Mezilidské vztahy

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Etnický původ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel vede žáky k dovednosti vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
 - učitel vede žáky k dovednosti začlenit obec (město) do příslušného kraje
 - učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
 - učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit a kde mohou najít informace
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel napomáhá žákům rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
 - učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, vhodně dopomůže s řešením problému
- Kompetence komunikativní
 - učitel učí žáky vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
 - učitel napomáhá využívat časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
 - učitel vede žáky k ověřování výsledků
 - učitel podněcuje žáky k argumentaci
- Kompetence sociální a personální
 - učitel vede žáky k rozlišování vztahů mezi lidmi, národy
 - učitel vede žáky k odvození významu a potřeb různých povolání a pracovních činností
 - učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
 - učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny
- Kompetence občanské
 - učitel umožňuje poznat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
 - učitel vede k toleranci k přirozeným odlišnostem lidské společnosti
 - učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
 - učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

- **Kompetence pracovní**
 - učitel předává základní poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
 - učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
 - učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

4. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech
 - žák změní své závěry na základě nových informací
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - žák přemýšlí o názorech druhých (chce je slyšet, není k nim netečný) a respektuje, že mohou mít názory odlišné od jeho; přijme, když druhý nesouhlasí s jeho názorem (nezlobí se na něj pro jeho názor)
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné

4. ročník

- žák hájí svůj názor na věc, zformuluje, proč je o věci přesvědčen; je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací
- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
- žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protirečí
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- žák s pomocí učitele pozná, když ho autor textu o něčem přesvědčuje manipulativním způsobem (když nezdůvodňuje, a jen konstatuje, zdůvodňuje nelogicky, tvrzení nedává smysl apod.)
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnicích
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahazuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí

4. ročník

- žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
- žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
- žák pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
- žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
- žák posuzuje, jak v reálné životní situaci, kterou prožil, byla respektována nebo porušována jeho práva; využije spolupráce s dospělým v situacích, kde svá práva nemůže uplatnit sám
- pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užitečných objektů
- žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
 - žák hospodáří s utrženými finančními prostředky, šetří finance pro konkrétní výdaje
 - žák s pomocí učitele vysvětlí na příkladech základní etické normy podnikání

1. Regiony ČR

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu <ul style="list-style-type: none"> - určí polohu ČR v Evropě - vyjmenuje sousední státy v ČR a určí jejich polohu vůči ČR pomocí světových stran - vysvětlí historické dělení ČR na Čechy, Moravu a Slezsko a současné územní a správní členění na kraje • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje přírodní tvářnost okresu KM, jeho povrch a vodstvo - označí významné obce a kulturní a historické památky okresu - shrne základní hospodářské aktivity okresu (pěstované plodiny, chov zvířat, podniky a služby) - uvede rekreační a chráněné oblasti okresu - jmenuje některé významné rodáky okresu 	<p>Poloha ČR, sousední státy Historické země Regionální rozdělení ČR (kraje, okresy) Zlínský kraj, okres KM: Povrch, vodstvo, významné obce, rekreační a chráněné oblasti okresu Hospodářství okresu (zemědělství, průmysl) Kulturní a historické památky okresu Významné osobnosti, pověsti okresu</p>

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Etnický původ</p>		<p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>4. ročník</p> <p>Tematické okruhy</p> <p>5. ročník</p> <p>Tematické okruhy</p>

2. Okolní krajina (místní oblast, region)

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě <ul style="list-style-type: none"> - určí světové strany podle kompasu - orientuje se na mapě podle hlavních a vedlejších světových stran 	<p>Světové strany</p> <p>Orientace v přírodě a na mapě podle světových stran</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Tělesná výchova</p> <p>5. ročník</p> <p>Pohybové a sportovní hry, turistika</p> <p>4. ročník</p> <p>Pohybové a sportovní hry, turistika</p>

3. Mapy obecně zeměpisné a tematické

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • rozlišuje mezi náčrtu, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje globus, různé typy map, plány - přečte měřítko mapy a zjistí podle něho vzdálenosti míst na mapě - rozlišuje nadmořskou výšku krajiny podle barev na mapě a kót - pracuje s legendou mapy a využívá jejich znaků k vyhledávání a určování údajů na mapě - na mapě vyhledá velká pohoří ČR a určí jejich nejvyšší vrchol - pozná nížiny ČR a kolem kterých řek se nachází - vyhledá na mapě největší řeky, jezera, rybníky a vodní nádrže ČR - rozlišuje pramen, horní, střední, dolní tok, ústí u řek, soutok řek, pravý a levý břeh řeky - vyhledá na mapě největší města ČR - rozezná typy půd – černozem, hnědozem, podzol a jejich rozmištnění v ČR - rozlišuje zemědělskou výrobu rostlinnou a živočišnou a vyjmenuje typické plodiny pěstované v nížinách a vrchovinách - vyhledá na mapě naleziště nerostných surovin ČR – uhlí, vápennec, kaolín, sklářské písky a stavební kámen - popíše nejvíce rozšířená průmyslová odvětví ČR - vyhledá národní parky ČR a stručně sdělí pravidla chování v nich 	<p>Glóbus, mapy, plány</p> <p>Měřítko mapy</p> <p>Nadmořská výška</p> <p>Značky na mapě</p> <p>Povrch ČR</p> <p>Vodstvo ČR</p> <p>Města ČR</p> <p>Počasi a podnebí ČR</p> <p>Půdy a zemědělství ČR</p> <p>Nerostné bohatství a průmysl ČR</p> <p>Životní prostředí ČR</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Matematika</p> <p>3. ročník</p> <p>Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod a obsah obrazce</p> <p>Přírodověda</p> <p>4. ročník</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	

4. ročník

4. Naše vlast

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a popíše státní symboly ČR - používá s porozuměním základní státoprávní pojmy: prezident, parlament, vláda, volby, demokracie - uvede jméno prezidenta a premiéra ČR 		<p>Státní zřízení ČR Parlament, prezident, vláda Státní symboly Armáda ČR</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Formy participace občanů v politickém životě		

5. Soužití lidí, chování lidí

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ KOLEM NÁS • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) <ul style="list-style-type: none"> - chápe a dodržuje pravidla pro soužití ve škole - dodržuje pravidla slušného chování • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení <ul style="list-style-type: none"> - vnímá rozdíly mezi fyzickými možnostmi mužů a žen, mladých a starých lidí - rozliší, co ještě zvládne dítě a co pouze dospělý - uzavře s kamarádem dohodu, domluví se na společném cíli - dokáže říci kamarádovi, že udělal chybu, že se mýlí 		<p>Soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace Pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emočnosti Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy		

6. Právo a spravedlnost

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ KOLEM NÁS • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy <ul style="list-style-type: none"> - chápe základní práva občanů ČR - vysvětlí, co je ústava, zákony a je si vědom nutnosti jejich dodržování - rozpozná porušování práv dítěte 		<p>Základní lidská práva a práva dítěte Práva a povinnosti žáků školy Principy demokracie, demokratická práva občanů Zákony, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku (reklamace)</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola		Přírodověda 5. ročník Osobní bezpečí

4. ročník

7. Vlastnictví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ KOLEM NÁS • orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost reakalizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklad využití platební karty - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu - uvede příklad využití platební karty - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správcem peněz - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší či menší než výdaje - na příkladech objasní rizika půjčování peněz - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží 	<p>Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné Rozpočet, příjmy a výdaje Způsoby placení, hotovostní a bezhotovostní forma peněz Banka</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Matematika</p> <p>4. ročník</p> <p>Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády</p>	

8. Základní globální problémy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ KOLEM NÁS • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) <ul style="list-style-type: none"> - všimá si změn v životním prostředí obce a okolí - pojmenuje nejvýznamnější národnostní menšiny ČR - chápe rovnocennost národností a soužití národů a národností v naší zemi 	<p>Základní globální problémy města, regionu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Přírodověda</p> <p>4. ročník</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	

9. Orientace v čase a časový řád

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ A ČAS • pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy do poloviny 18. století <ul style="list-style-type: none"> - přiřadí významné události historie do poloviny 18. století na časovou přímku - rozlišuje čas před našim letopočtem a našeho letopočtu 	<p>Dějiny jako časový sled událostí, časová přímka, letopočet</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Matematika</p> <p>3. ročník</p> <p>Přirozená čísla, zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa</p>	

4. ročník

10. Současnost a minulost v našem životě

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ A ČAS • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek <ul style="list-style-type: none"> - navštíví knihovnu a vyhledá historickou literaturu, noviny ap. - zná některé kulturní památky svého města, obce - vysvětlí, proč je třeba kulturní památky chránit • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní údaje o způsobu života v počátečních obdobích osídlení našeho území – lovci mamutů, Keltové, Germáni - charakterizuje svými slovy způsob života starých Slovanů - popíše první státní útvary na našem území – Velká Morava, Přemyslovský stát a jmenuje významné osobnosti této doby - charakterizuje hospodářský a kulturní rozvoj Českého státu za vlády Karla IV., popíše způsob života jednotlivých vrstev obyvatelstva (ve vsi, městě, hradě) - popíše období husitských válek, příčiny jejich vzniku, jmenuje významné osobnosti této doby - popíše způsob života lidí na počátku vlády Habsburků, významné události a osobnosti této doby (Rudolf II., české stavovské povstání a bitva na Bílé hoře, 30. letá válka, J.A.Komenský) • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů <ul style="list-style-type: none"> - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků 5.6., 6.6., 28.9. 	<p>Počátky osídlení našeho území (lovci mamutů, Keltové, Germáni, Slované)</p> <p>Velkomoravská říše</p> <p>Přemyslovci</p> <p>Lucemburkové</p> <p>Jan Hus, husitské války</p> <p>Jagellonci</p> <p>Habsburkové</p> <p>Třicetiletá válka</p> <p>J.A.Komenský</p> <p>5. 6. Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje</p> <p>6. 6. Den upálení mistra J. Husa</p> <p>28. 9. Den české státnosti</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Výtvarná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Proměny komunikačního obsahu</p>	

11. Regionální památky, báje, mýty, pověsti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LIDÉ A ČAS • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří rozdíl mezi pověstí a skutečností 	<p>Staré pověsti české (Čech, Krok, Libuše, Přemysl Oráč)</p> <p>Místní pověsti a mýty</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>4. ročník</p> <p>Základní literární pojmy</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>Čtení</p>

5. ročník

5. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
 - žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech
 - žák změní své závěry na základě nových informací
- Kompetence komunikativní
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - žák přemýšlí o názorech druhých (chce je slyšet, není k nim netečný) a respektuje, že mohou mít názory odlišné od jeho; přijme, když druhý nesouhlasí s jeho názorem (nezlobí se na něj pro jeho názor)
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky

5. ročník

- žák popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné
- žák hájí svůj názor na věc, zformuluje, proč je o věci přesvědčen; je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací
- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
- žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protičeří
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- žák s pomocí učitele pozná, když ho autor textu o něčem přesvědčuje manipulativním způsobem (když nezdůvodňuje, a jen konstatuje, zdůvodňuje nelogicky, tvrzení nedává smysl apod.)
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby

5. ročník

- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje konkrétní a nepříliš komplikované jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z pohledu druhé osoby
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všimá si křivdy, neoplácí
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - žák posuzuje, jak v reálné životní situaci, kterou prožil, byla respektována nebo porušována jeho práva; využije spolupráce s dospělým v situacích, kde svá práva nemůže uplatnit sám
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, projevuje znalostí místa, neničením památek, výzdoby, přírody, užžitných objektů
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho
- **Kompetence pracovní**
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
 - žák hospodáří s utrženými finančními prostředky, šetří finance pro konkrétní výdaje
 - žák s pomocí učitele vysvětlí na příkladech základní etické normy podnikání

1. Regiony ČR

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického <ul style="list-style-type: none"> - popíše podle mapy povrch a vodstvo jednotlivých oblastí ČR, podnebí - označí významná města oblastí ČR - vyhledá informace o hospodářství dané oblasti ČR (průmysl, zemědělství) - uvede a popíše přírodní a společenské atraktivity cestovního ruchu a rekreace dané oblasti 	<p>Praha a její okolí Střední Čechy Východní Čechy Severní Čechy Západní Čechy Jižní Čechy Českomoravská vrchovina Morava Brno Projekt - CESTOVNÍ KANCELÁŘ - ČR</p>

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Český jazyk a literatura 5. ročník Mluvený projev Matematika Přirozená čísla Hudební výchova 4. ročník Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální 5. ročník Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální	Výchova k občanství 7. ročník Naše vlast Naše obec, region, kraj

2. Evropa a svět

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MÍSTO, KDE ŽIJEME • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí <ul style="list-style-type: none"> - <i>vyjmenuje a najde na mapě světa a glóbusu jednotlivé světadílí a oceány</i> - <i>ukáže na mapě hranice Evropy</i> - <i>ukáže na mapě největší poloostrovy a ostrovy Evropy</i> - <i>podle mapy popíše povrch Evropy, největší pohoří, nížiny</i> - <i>vyhledá na mapě největší evropská moře, zálivy, řeky, jezera</i> - <i>přihadí k jednotlivým podnebným pásům Evropy živočišné a rostlinné zástupce</i> - <i>vyhledá na mapě významné státy a města Evropy</i> - <i>popíše polohu sousedních států ČR (Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko) a jejich přírodní podmínky, hospodářskou vyspělost, oblasti cestovního ruchu</i> • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích <ul style="list-style-type: none"> - <i>sdělí spolužákům zkušenosti a zážitky z vlastních cest po ČR a Evropě, ukáže fotografie a jiné materiály o navštívených místech</i> 	Evropa - hranice, povrch, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, evropské státy Německo Polsko Rakousko Slovensko Evropská unie

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá	Český jazyk a literatura 5. ročník Mluvený projev Cizí jazyk - anglický Tematické okruhy Matematika Přirozená čísla	Přírodověda 5. ročník Rostliny, houby, živočichové Matematika Přirozená čísla

5. ročník

3. Současnost a minulost v našem životě

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> LIDÉ A ČAS rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik <ul style="list-style-type: none"> popíše některé osvěcenská reformy za vlády Marie Terezie a Josefa II. chápe příčiny budítelských a národně - obrozeneckých snah a jmenuje některé jejich představitelů charakterizuje svými slovy společenský, politický a kulturní život českých zemí koncem 19. století a počátkem 20. století objasní vznik Československé republiky a uvede nejvýznamnější osobnosti (T.G. Masaryk, E. Beneš) popíše život v českých zemích v době nacistické okupace a význam obnovení Československé republiky charakterizuje způsob života v poválečném období, v období totality a po obnovení demokracie objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů <ul style="list-style-type: none"> objasní historické důvody pro zařazení státních svátků 8.5., 17.11., 1.1. 	<p>České země - součást Rakouska (Marie Terezie, Josef II.) Národní obrození Revoluční rok 1848 Rakousko-Uhersko Národní divadlo a kulturní rozkvet ve druhé polovině 19. století Hospodářský rozvoj českých zemí ve druhé polovině 19. století První světová válka Samostatné Československo Život v první republice Konec první republiky, mnichovská dohoda Druhá světová válka Poválečné Československo, období totality Návrat k demokracii, sametová revoluce 1989 Vznik České republiky 28.10.-Den vzniku samostatného československého státu 17.11.-Den boje za svobodu a demokracii 1.5.-Svátek práce 8.5.-Den vítězství 1.1.-Den obnovy samostatného českého státu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Český jazyk a literatura 5. ročník Základní literární pojmy</p> <p>Hudební výchova 4. ročník Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální</p> <p>5. ročník Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální</p>	

5.4.3 Přírodověda

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
			1	1+1
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

- Rozmanitosti přírody
- Člověk a jeho zdraví

Formy a metody používané ve výuce:

Vyučovací hodina, práce ve skupině, ve dvojicích, samostatná práce, besedy, referáty, filmy, exkurze,

vycházky, školní výlet, pokusy, besedy, projekty, didaktické hry

Způsob a místo realizace předmětu:

Vyučování ve třídě, výukové programy v PC učebně

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- utvářet kladný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a umožňovat aktivní uplatnění při jejich ochraně
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech a používat ji vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolí
- poznávat podstatu zdraví i příčin nemocí, upevňovat preventivní chování
- účelně se rozhodovat a jednat v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Kreativita

Mezilidské vztahy

Komunikace

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
 - učitel vede žáky k získávání informací o přírodě, učí je pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
 - učitel vede žáky k řešení zadaných úkolů, učí je správně se rozhodovat v různých situacích, učí je vyhledávat informace vhodné k řešení problémů
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k používání správné terminologie
 - učitel vede žáky k rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
 - učitel vede žáky k vyjadřování svých myšlenek, poznatků a dojmů
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
 - učitel vede žáky k práci ve skupině, učí je spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat názory a zkušenosti druhých
 - učitel zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků
- **Kompetence občanské**
 - učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
 - učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
 - učitel vede žáky k chápání rozdílů mezi lidmi, učí je tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, k chování v situacích ohrožujících vlastní zdraví i zdraví a bezpečnost druhých
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- **Kompetence pracovní**
 - učitel umožňuje žákům pozorovat a experimentovat
 - učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
 - učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

4. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje

4. ročník

- žák určí, koho a čeho se problém týká
- žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
- žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
- žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - žák přemýšlí o názorech druhých (chce je slyšet, není k nim netečný) a respektuje, že mohou mít názory odlišné od jeho; přijme, když druhý nesouhlasí s jeho názorem (nezlobí se na něj pro jeho názor)
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné
 - žák hájí svůj názor na věc, zformuluje, proč je o věci přesvědčen; je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací

4. ročník

- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
- žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protirečí
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
 - pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje konkrétní a nepříliš komplikované jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z pohledu druhé osoby
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák zná telefonní čísla, místa nebo osoby pro přivolání pomoci; ví, jak přivolá pomoc, případně ji poskytne
 - v kritických situacích bez zmatku počká žák na instrukce, nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže
 - žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu

4. ročník

- žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- Kompetence pracovní
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech

1. Látky a jejich vlastnosti

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka <ul style="list-style-type: none"> - popíše dopady některých činností člověka na přírodu, uvede příklad ze svého okolí - na příkladech ze svého okolí ukáže princip rovnováhy v přírodě 		Učivo Měření vlastností látek Vlastnosti vzduchu, vody, hornin a nerostů, půdy Magnetická síla
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života	přesahy do učebních bloků: Matematika 3. ročník Délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod a obsah obrazce 4. ročník Obvod a obsah obrazce	přesahy z učebních bloků:

2. Rovnováha v přírodě

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí <ul style="list-style-type: none"> - rozliší vybrané listnaté a jehličnaté stromy, vybrané druhy hub, rostlin - rozliší části rostlin - pozoruje změny v přírodě, život zvířat • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu <ul style="list-style-type: none"> - zapíše postup práce, vyhodnocení a výsledek jednoduchým způsobem - při neúspěchu hledá chybu a po opravě pokus zopakuje 		Učivo V lese U lidských obydlí Na poli Na louce Ve vodě a jejím okolí Hospodářská a domácí zvířata Přírodní společenstva v různých ročních obdobích POKUSY: Rašící listy a květy Odpařování a přijímání vody rostlinami Klíčení semen
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života Ekosystémy	přesahy do učebních bloků: Český jazyk a literatura 4. ročník Zážitek čtení a naslouchání Pracovní výchova Pěstování rostlin v místnosti, na zahradě	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

3. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje ekosystémy - vysvětluje vztahy organismů a neživé přírody • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit <ul style="list-style-type: none"> - v modelových situacích ohrožení bezpečí i v běžných situacích volí správné způsoby ochrany, přivolání pomoci sobě i pomoci jiným - uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany 		Učivo Ochrana půdy, vody, ovzduší, rostlin, živočichů Likvidace odpadů Rizika v přírodě - rizika spojená se sezónními činnostmi
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Pracovní výchova 4. ročník Pěstování rostlin v místnosti, na zahradě Vlastivěda Mapy obecně zeměpisné a tematické Tělesná výchova 5. ročník Pohybové a sportovní hry, turistika Vlastivěda 4. ročník Základní globální problémy Tělesná výchova Pohybové a sportovní hry, turistika

4. Péče o zdraví, zdravý životní styl

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou <ul style="list-style-type: none"> - naplňuje svůj denní režim, zásady zdravé výživy • rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním 	Učivo Osobní, intimní, duševní hygiena Výživa a zdraví - vhodná skladba stravy, pitný režim První pomoc při drobném poranění, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, tísňové volání Projekt - NA KOLO JEN S PŘILBOU
--	---

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Sebezpoznání a sebezpojetí</p>		<p>Tělesná výchova</p> <p>5. ročník</p> <p>Význam pohybu pro zdraví, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Význam pohybu pro zdraví, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p>

5. Návykové látky a zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek <ul style="list-style-type: none"> - nacvičí odmítnutí aspoň dvěma různými způsoby - se spolužáky způsoby odmítání natrénuje v hraných scénkách 	<p>Prevence osobního ohrožení a zneužívání návykových látek</p> <p>Jiné závislosti - hrací automaty, počítače</p> <p>Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p>		<p>Tělesná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech</p>

6. Situace hromadného ohrožení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista <ul style="list-style-type: none"> - poskytne první pomoc u lehkých poranění - obváže drobné zranění - prokazuje v situaci dopravního hříšně bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli cyklisty, cíleně je používá 	<p>Situace hromadného ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> - telefonní čísla IZS - nebezpečí u vody, na horách, v létě

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Občanská společnost a škola</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Sebepoznání a sebezpečí</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		

5. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ví, že se lze učit různými způsoby; s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, a při dalších úkolech používá ty, které se mu osvědčily
 - potřebuje-li se žák poradit, dohodne se na podmínkách (místo, čas, doba trvání), pokud dotyčná osoba (spolužák, učitel, jiný dospělý) nechce či nemůže ihned
 - žák vypracuje jednoduchý úkol s využitím nabídnutých informačních zdrojů
 - žák formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život, a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
 - žák s porozuměním textu zpracuje pod vedením učitele přiměřeně dlouhé poznámky z učebnice či výkladu a správně je strukturuje
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák otevřeně diskutuje s učitelem i se spolužáky o svých vědomostech a dovednostech v různých oblastech, případně požádá o radu, o pomoc či doučování
 - žák rozliší stěžejní cíle od těch méně důležitých a předem si rozvrhne čas na potřebnou přípravu; plánuje své učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák identifikuje alespoň jedno místo, které je z hlediska řešení problému rizikové
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák formuluje s pomocí učitele, za jakých podmínek je možné zvolit dané řešení

5. ročník

- žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
- žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
- žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- žák změní své závěry na základě nových informací
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady
- **Kompetence komunikativní**
 - při popisu situací nebo vyprávění příběhu ze života postupuje žák chronologicky od začátku do konce, najde příčiny a následky dané situace a popíše je
 - žák pro jednotlivce i pro celou třídu srozumitelně vysloví svou myšlenku, shrne nejdůležitější informace, které se dočetl nebo které vybral z ústního projevu druhého, a stručně a srozumitelně je sdělí ostatním; souvisle a zřetelně vypráví krátký příběh nebo popisuje jednoduchou situaci, uvědomuje si přítomnost posluchačů
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák se přihlásí o slovo, řídí se pravidly diskuse, která si se skupinou dohodl, v diskusi upozorní, když něčí vstup nepatří k hlavnímu tématu
 - v diskusi mluví žák tak, aby mu ostatní rozuměli
 - žák přemýšlí o názorech druhých (chce je slyšet, není k nim netečný) a respektuje, že mohou mít názory odlišné od jeho; přijme, když druhý nesouhlasí s jeho názorem (nezlobí se na něj pro jeho názor)
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák popisuje, co se mu nelíbí na názoru či výsledku práce druhé osoby, nikoliv na osobě samotné

5. ročník

- žák hájí svůj názor na věc, zformuluje, proč je o věci přesvědčen; je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací
- v textu, promluvě či jiném záznamu najde žák ty myšlenky a místa, které jsou vzhledem k zadanému úkolu klíčové, a stručně je shrne
- v různých zdrojích, které má žák k dispozici, najde informace, které souvisejí s tématem, o němž s učitelem a spolužáky diskutují
- žák pod vedením učitele pozná, které informace v textu si protirečí
- žák porovná různá tvrzení k danému tématu, pozná, když se od sebe liší
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
 - pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje konkrétní a nepřiliš komplikované jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z pohledu druhé osoby
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák pomáhá spolužákům, i když nejsou kamarádi, učiteli, rodičům, bližním; pod vedením dospělých promýšlí možnosti pomoci druhým a zapojuje se do podpory vzdálených lidí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje

5. ročník

- žák zná telefonní čísla, místa nebo osoby pro přivolání pomoci; ví, jak přivolá pomoc, případně ji poskytne
- v kritických situacích bez zmatku počká žák na instrukce, nebo si najde vhodnou osobu, která mu pomůže
- žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
- žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech

1. Vesmír a Země

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období <ul style="list-style-type: none"> - popíše Sluneční soustavu, vyjmenuje její planety - vysvětlí souvislost mezi pohybem planet a rozdělením času na Zemi 		Učivo Planeta Země, gravitační síla Měsíc - fáze, střídání dne a noci, střídání ročních období Slunce - sluneční soustava, planety Výpravy do vesmíru
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí	přesahy do učebních bloků: Výtvarná výchova 5. ročník Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností	přesahy z učebních bloků: Matematika 5. ročník Přirozená čísla

2. Rostliny, houby, živočichové

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa - uvede příčiny přizpůsobení organismů vnějším podmínkám 		Učivo Rostliny, houby a živočichové - život na Zemi, základní podmínky života, přizpůsobivost podnebí, počasí
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Vlastivěda 5. ročník Evropa a svět	přesahy z učebních bloků:

5. ročník

3. Životní podmínky

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí <ul style="list-style-type: none"> - <i>charakterizuje podnebný pás, ve kterém žije, a vyhledá rozdíly do ostatních</i> - <i>vyhledá některá základní společenstva v oblasti, ve které žije</i> 		Učivo Rozmanitost podmínek – podnebné pásy Botanické zahrady, ZOO
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života Ekosystémy	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZMANITOST PŘÍRODY • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat <ul style="list-style-type: none"> - <i>uveďte příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí</i> • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit <ul style="list-style-type: none"> - <i>v modelových situacích prokáže schopnost reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany</i> 		Učivo Člověk a příroda, ochrana životního prostředí, ekologie Mimořádné události způsobené přírodními vlivy, ochrana před nimi
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Pracovní výchova 5. ročník Pěstování rostlin v místnosti, na zahradě

5. Lidské tělo

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života <ul style="list-style-type: none"> - <i>popíše základní funkce jednotlivých orgánových soustav</i> - <i>uvědomuje si důležitost zdravého způsobu života pro správnou funkci orgánů</i> • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojmenuje období před a po narození</i> - <i>popíše změny lidského těla v jednotlivých etapách lidského života</i> • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob <ul style="list-style-type: none"> - <i>chápe význam denního režimu</i> - <i>sestaví si svůj denní režim</i> - <i>dokáže rozlišit důležitost svých činností a podstatně upřednostnit</i> 		Učivo Lidské tělo - kostra - svaly - kůže - oběhová soustava - dýchací soustava - močová soustava - rozmnožovací soustava - nervová soustava - smyslová soustava
--	--	---

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita Psychohygiena		Výtvarná výchova 5. ročník Prvky vizuálně obrazného vyjádření a uspořádání do celků

6. Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku <ul style="list-style-type: none"> - <i>respektuje zvláštnosti v chování druhého pohlaví</i> - <i>nezesměšňuje odlišnosti druhého pohlaví</i> - <i>uplatňuje základy společenského chování</i> 	Rodičovství, partnerství, základy sexuální výchovy Rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy Etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Návykové látky a zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si nebezpečí návykových látek</i> - <i>čelí tlaku okolí</i> 	Návykové látky - nikotin, alkohol, drogy, těkavé látky Odmítání návykových látek, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita Etnický původ Lidské vztahy		Tělesná výchova 5. ročník Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

8. Osobní bezpečí

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou <ul style="list-style-type: none"> - <i>chápe svá práva na své bezpečí</i> - <i>uvědomuje si nebezpečná místa</i> - <i>vysvětlí, jak se chovat v případě osobního ohrožení</i> 	Osobní bezpečí - krizové situace, rizikové prostředí, silniční provoz Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání Brutalita a jiné formy násilí v médiích

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Vlastivěda 4. ročník Právo a spravedlnost	

5. ročník

9. Situace hromadného ohrožení

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události <ul style="list-style-type: none"> - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování • rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc <ul style="list-style-type: none"> - v modelové situaci určí život ohrožující zranění 		<p>Ochrana člověka za mimořádných situací</p> <ul style="list-style-type: none"> - integrovaný záchranný systém, varovné signály - živelné pohromy, požáry - evakuace, záchranné práce - zásady 1. pomoci
Přřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu

různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1 Dějepis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	2	2	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Člověk v dějinách
2. Počátky lidské společnosti
3. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
4. Křesťanská a středověká Evropa
5. Počátky nové doby. Objevy a dobývání
6. Modernizace společnosti
7. Moderní doba
8. Rozdělený a integrující se svět

Formy a metody práce používané ve výuce:

Výklad, řízený rozhovor, skupinová práce, práce s textem, tvorba samostatného zápisu, využití pracovního sešitu – samostatná práce, práce s mapou a atlasem, referáty – využití internetu, doplňková četba, vykládání pojmů ve slovníku, využití obrazových materiálů (slohy), frontální opakování, hádanky, doplňovačky – vlastní tvorba žáků, práce s časovou přímkou, exkurze, výstavy (region), historické vycházky, využití videonahrávek, zapojení žáků do soutěží, miniprojekty.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je samostatný, vyučuje se v kmenové třídě, třída se nedělí.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- rozvíjet zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utvářet a upevňovat vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- poznávat a posuzovat každodenní situace a události ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- získávat úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjet respekt ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávat orientaci v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjet zájem o veřejné záležitosti

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Komunikace

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské vztahy

Etnický původ

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel podporuje a vytváří u žáků schopnost využívat jako zdroj informací různorodé odborné texty
 - učitel učí žáky vyhledávat a třídit informace, využívat je efektivně v procesu učení
 - učitel vysvětluje vzájemné vazby v širších souvislostech historických událostí
 - učitel vede žáky k samostatnému pozorování, porovnávání a posuzování získaných výsledků, a učí je vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel napomáhá u žáků rozvíjet orientaci v historických, kulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktech
 - učitel vede k rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
 - učitel vede žáky k porozumění chronologie, k rozpoznávání a používání datace, představuje různé interpretace historie (jak a proč byly historické události, osobnosti, situace a změny interpretovány různými způsoby)
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k uplatňování vhodných prostředků komunikace, k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
 - učitel efektivně a tvořivě využívá dostupných prostředků komunikace
 - učitel učí žáky rozumět sdělením různého typu textů a záznamů, obrazových materiálů v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel podporuje rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; napomáhá ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
 - učitel zařazuje práci ve skupině, vede žáky k rozdělení rolí, spolupráci, ohleduplnosti, úctě a k vzájemnému respektování
 - učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení, posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj, vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel rozvíjí názorové postoje žáků, učí je hodnotit různé prezentace a interpretace minulosti (obrazy, divadelní hry, filmy, rekonstrukce, muzejní expozice a fiktivní a nefiktivní vysvětlení)
- **Kompetence občanské**
 - učitel vede k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí sounáležitosti k evropské kultuře
 - učitel směřuje žáky k utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
 - učitel vede k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
 - učitel vede žáky k utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v historii, v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti

- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky ke shromažďování studijních materiálů
 - učitel klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu, organizace práce
 - učitel rozvíjí u žáků smysl pro povinnost, vyžaduje domácí přípravu na výuku a plnění stanovených úkolů
 - učitel kontroluje samostatné práce žáků
 - učitel vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

6. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda

6. ročník

- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesie z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK V DĚJINÁCH • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá potřebné informace v encyklopediích, na internetu ap. - vysvětlí důležitost a potřebnost znalostí historie • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány <ul style="list-style-type: none"> - jmenuje instituce, kde jsou zdroje shromažďovány - muzeum, archiv, knihovna, galerie 	Pravěk Význam historie jako vědy Historické prameny	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Zeměpis 6. ročník Geografická kartografie a topografie	

6. ročník

2. Historický čas a prostor

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK V DĚJINÁCH • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základní periodizaci dějin - zdůvodní nerovnoměrnost vývoje ve světě 		Historický čas a prostor
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Člověk a lidská společnost v pravěku

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vývojových stadiích člověka - charakterizuje materiální a duchovní život pravěkého člověka • objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost <ul style="list-style-type: none"> - chápe podmínky vzniku zemědělství a řemesel • uvede příklady archeologických kultur na našem území <ul style="list-style-type: none"> - jmenuje některá místa známých archeologických vykopávek - označí taková místa ve svém regionu 		Vývojová stadia člověka Způsob obživy, vznik zemědělství Počátky řemesel Počátky obchodu Naše země v pravěku
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		Výtvarná výchova 6. ročník Prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů Zeměpis 8. ročník Obyvatelstvo světa Přírodopis Fylogeneze a ontogeneze člověka

4. Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEJSTARŠÍ CIVILIZACE.KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací <ul style="list-style-type: none"> - chápe souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si význam kulturního dědictví - uvědomuje si ovlivňování a prolínání kultur 		Starověk Největší státy starověku Vývoj společnosti, náboženství Vznik písma, kultura

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>		<p>Výchova k občanství</p> <p>8. ročník Právní základy státu, státní správa a samospráva</p> <p>Matematika</p> <p>9. ročník Prostorové útvary - jehlan, kužel, koule</p> <p>8. ročník Rovinné a prostorové útvary - kruh, kružnice, válec</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Hudební styly a žánry</p> <p>Fyzika</p> <p>7. ročník Hydrostatický a atmosférický tlak, Archimédův zákon</p>

5. Antické Řecko a Řím

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NEJSTARŠÍ CIVILIZACE.KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem <ul style="list-style-type: none"> - chápe podstatu společenského uspořádání a vlivu náboženství na život člověka - uvědomuje si přínos řecké civilizace pro evropskou kulturu - uvědomuje si přínos řecké civilizace pro evropskou kulturu - uvědomuje si význam křesťanství pro raně feudální státy - pracuje s mapou – uvědomí si rozsah římské říše • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie <ul style="list-style-type: none"> - chápe podstatu antické demokracie - respektuje svobodu a identitu druhých - chápe formy státní moci v Římě – republika, císařství 	<p>Antika - Řecko Vznik řecké civilizace Archaické a klasické období Helénismus Řecká kultura a vzdělanost Antika – Řím Vznik Říma Království, republika, císařství Vznik křesťanství Šíření římské kultury a přínos pro rozvoj evropské civilizace</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>6. ročník</p> <p>Literární druhy a žánry</p> <p>Mluvený projev</p>	<p>Tělesná výchova</p> <p>7. ročník</p> <p>Komunikace v TV, pravidla pohybových činností, měření výkonů</p> <p>Matematika</p> <p>8. ročník</p> <p>Metrické vlastnosti v rovině - pravoúhlý trojúhelník</p> <p>Výchova k občanství</p> <p>Právní základy státu, právo v každodenním životě</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>6. ročník</p> <p>Komunikace v TV, pravidla pohybových činností, měření výkonů</p>

7. ročník

7. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa

7. ročník

- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Nový etnický obraz Evropy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si periodizaci středověku - seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, formování národních států 	<p>Středověk Raný středověk Nový etnický obraz Evropy</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět		

2. Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu, islám a

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti <ul style="list-style-type: none"> uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu charakterizuje vývoj v jednotlivých částech Evropy popíše vztahy s Orientem 	Byzantská, arabská a franská říše Přehled významných evropských států - anglické a francouzské království, polský a uherský stát, Kyjevská Rus

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje první státní útvary na našem území seznámí se se státopornou úlohou panovnických dynastií charakterizuje významná období vývoje českého státu v kontextu s evropským vývojem 	Počátky politické organizovanosti na našem území (Sámova říše, Velká Morava) Český stát v době knížecí za prvních Přemyslovců

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace	Český jazyk a literatura 7. ročník Základy literární teorie a historie	Český jazyk a literatura 7. ročník Základy literární teorie a historie

4. Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám <ul style="list-style-type: none"> chápe úlohu víry a křesťanství 	Šíření křesťanství Křížové výpravy do Svaté země Románská kultura a životní styl raného středověku

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát	Výchova k občanství 7. ročník Naše vlast	

7. ročník

5. Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti - románské a gotické

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život <ul style="list-style-type: none"> - <i>vyjmenuje důležité osobnosti období husitství a vysvětlí jejich postavení</i> - <i>objasní vliv husitství na krizi církve a feudalismu</i> • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury <ul style="list-style-type: none"> - <i>seznámí se s charakteristikou dobového životního stylu z hlediska sociálního</i> - <i>chápe změny politické, hospodářské, sociální, kulturní</i> - <i>charakterizuje gotickou kulturu</i> - <i>seznámí se s problémy, které vedly ke kritice a vyústily v českou reformaci</i> - <i>popíše hlavní události ve vývoji států vých. Evropy</i> - <i>uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí</i> - <i>popíše hospodářství, strukturu středověké společnosti</i> - <i>charakterizuje pozdně gotickou a renesanční kulturu</i> 	<p>Vrcholný středověk Zemědělství, řemeslná výroba a obchod, vznik měst Český stát za vlády posledních Přemyslovců Nástup Lucemburků, doba Karla IV. Gotická kultura v našich zemích a Evropě Vývoj ve východní Evropě, Polsko Husitství Pozdní středověk Český stát v období poděbradském a jagelonském - hospodářské, politické, náboženské a kulturní poměry Pozdní gotika, počátky humanismu a renesance v našich zemích a Evropě</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané</p>	<p>Český jazyk a literatura 7. ročník Základy literární teorie a historie</p> <p>Hudební výchova Hudební díla, styly a žánry</p>	<p>Výtvarná výchova 7. ročník Prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů</p> <p>Český jazyk a literatura Základy literární teorie a historie</p> <p>Hudební výchova 8. ročník Hudební styly a žánry</p>

6. Zámorské objevy a počátky dobývání světa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY • popíše a demonstruje průběh zámorských objevů, jejich příčiny a důsledky <ul style="list-style-type: none"> - <i>vysvětlí význam zámorských objevů</i> 	<p>Objevné plavby a jejich důsledky</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Zeměpis 8. ročník Světadíly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa</p>

7. Renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY • vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky <ul style="list-style-type: none"> - <i>vysvětlí obsah pojmu reformace, její příčiny a cíle</i> 	<p>Renesanční humanismus a náboženská reformace</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané</p>		<p>Výtvarná výchova 9. ročník Typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>8. ročník Typy vizuálně obrazných vyjádření</p>

7. ročník

8. Český stát a velmoci v 15. - 17. století

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie <ul style="list-style-type: none"> - poznává postavení českých zemí v habsburské monarchii i v Evropě, katolická - reformační církvev • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky <ul style="list-style-type: none"> - popíše události v českých zemích po třicetileté válce - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti 		<p>Počátky absolutních monarchií - Anglie, Francie, Rusko Český stát před rokem 1620 Třicetiletá válka</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět</p>		<p>Český jazyk a literatura 8. ročník Základy literární teorie a historie</p>

8. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování

8. ročník

- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby

8. ročník

- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesi z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Český stát a velmoci od 17. století

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná základní rozdíly mezi formami absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus - uvede příklady na tehdejších státech Evropy 		Učivo Upevňování vlády Habsburků po r. 1620 České země za vlády Marie Terezie a Josefa II.
Průřezová témata VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět	přesahy do učebních bloků: Český jazyk a literatura 8. ročník Základy literární teorie a historie	přesahy z učebních bloků: Český jazyk a literatura 8. ročník Základy literární teorie a historie

2. Barokní kultura a osvícenství

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává základní projevy barokní kultury - chápe význam osvícenství 	Učivo Barokní kultura a osvícenství Rozvoj vzdělanosti v době osvícenství
--	--

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět	Český jazyk a literatura 6. ročník Obecné poučení o jazyce Hudební výchova 8. ročník Hudební styly a žánry	Hudební výchova 8. ročník Hudební styly a žánry Český jazyk a literatura 9. ročník Literární druhy a žánry

3. Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - rozlišuje rozpory mezi projevy absolutismu a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve Francii, habsburské monarchii - uvědomí si důsledky konce středověkých politických, hospodářských a společenských struktur	Situace ve Francii, Rusku, Prusku, vzestup Velké Británie Boj amerických osad za nezávislost, vznik USA Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i Evropu Napoleonské války a jejich důsledky, jejich vliv na Evropu a svět	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá		

4. Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - uvědomí si rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn, vliv na životní prostředí	Průmyslová revoluce a její důsledky pro společnost	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Fyzika 7. ročník Tlaková síla a tlak, třecí síla, rovnováha na páce	Zeměpis 8. ročník Světové hospodářství

5. Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - pochopí národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - uvědomí si význam úsilí obrozeneckých osobností, chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby	Národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa, pojem vlastenectví Postavení českých zemí ve 2. pol. 19. st., základní rysy české politiky, její představitelé	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Český jazyk a literatura 9. ročník Obecné poučení o jazyce Literární druhy a žánry

8. ročník

6. Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích <ul style="list-style-type: none"> - objasní průběh revoluce v Itálii, Německu a v habsburské monarchii - vysvětlí úsilí o vytvoření jednotlivých národních celků - chápe pojem rasismus 		Revoluce 1848 v Evropě a českých zemích Sjednocení Itálie a Německa Občanská válka v USA
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané		

7. Politické proudy (konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava,

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní myšlenky politických proudů - konzervatismu, liberalismu, demokratismu, socialismu - přiřadí k těmto pojmům současné politické proudy 		Vznik Rakouska – Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran, konservatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát	Výchova k občanství 7. ročník Lidská práva	Výchova k občanství 9. ročník Právní řád ČR, protiprávní jednání, právo v každodenním životě

8. Kulturní rozrůzněnost doby

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní změny konce 19. a počátku 20.st. v oblastech ekonomické, společenské, kulturní a v mezinárodních vztazích - objasní postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku a hlavní cíle české politiky 		Vývoj ve světě a českých zemích na přelomu 19. a 20.st. Svět před 1. světovou válkou Hospodářský a politický vývoj České země na přelomu 19. a 20. st., vznik politických stran Kultura občanské společnosti
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MODERNIZACE SPOLEČNOSTI • charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdílné tempo vývoje v Evropě a světě včetně důsledků 		Mezinárodní vztahy, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

10. První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MODERNÍ DOBA • na příkladech demonstuje zneužití techniky v 1. světové válce a jeho důsledky <ul style="list-style-type: none"> - zformuluje příčiny a důsledky 1. světové války - na příkladech demonstuje zneužití techniky 		1. světová válka
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané		

9. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy

9. ročník

- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytýčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu

9. ročník

- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
 - žák rozpozná a posuzuje extremistické projevy národní hrdosti s odkazem na lidská práva, nalézá souvislosti s tragickými příklady z historie i současnosti
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesí z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MODERNÍ DOBA • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech po I. světové válce</i> - <i>vnímá rozmanitost projevů kultury, přínos národní a evropské kultury</i> - <i>zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní vývoj po II. světové válce</i> 	<p>Učivo</p> <p>Vznik Československa, hospodářsko - politický rozvoj, sociální a národnostní problémy Věda, technika a kultura před 2. světovou válkou Uspořádání světa po 2. světové válce</p>	
<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>9. ročník Literární druhy a žánry</p> <p>Hudební výchova</p> <p>8. ročník Hudební styly a žánry</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

9. ročník

2. Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MODERNÍ DOBA • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - <i>uvědomuje si změnu mezinárodně politických vztahů vznikem komunistického režimu</i> • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - <i>uvědomuje si historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese</i> 		<p>Ruské revoluce 1905, 1917 20.léta – mezinárodně politická situace v Evropě a v Československu Totalitní režimy – fašismus, komunismus Světová hospodářská krize a její důsledky 30. léta – nacismus, vznik válečných ohnisek</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>			

3. Druhá světová válka a její politické, mocenské a ekonomické důsledky

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MODERNÍ DOBA • na příkladech demonstuje zneužití techniky ve 2. světové válce a jeho důsledky - <i>charakterizuje příčiny a důsledky 2. světové války</i> - <i>na příkladech demonstuje zneužití techniky</i> • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - <i>popíše porušování lidských práv, odsoudí antisemitistické a rasistické chování</i> 		<p>Mnichovská konference a její důsledky 2. světová válka Situace v českých zemích Domácí a zahraniční odboj Holocaust, antisemitismus, rasismus Důsledky 2. světové války</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Etnický původ</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p>	<p>Výchova k občanství</p> <p>8. ročník</p> <p>Globalizace</p> <p>9. ročník</p> <p>Evropská integrace a mezinárodní spolupráce, globalizace</p>		

4. Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků; politické, hospodářské, sociální a

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZDĚLENÝ A INTEGROUJÍCÍ SE SVĚT • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - <i>objasní pojem "studená válka"</i> - <i>vysvětlí důsledky rozdělení světa na znepřátelené bloky z hlediska hospodářského, politického, kulturního</i> 		<p>Studená válka Rozdělení světa do dvou bloků, vojensko - hospodářské struktury Změny ve vztazích USA a SSSR</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	

9. ročník

5. Vnitřní situace v zemích východního bloku

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vnitřní rozpory v zemích sovětského bloku, které vedly ke krizi a následné změně - zdůvodní pád východního bloku, nastolení demokratického režimu 		Učivo Vývoj ve východní Evropě, satelitní státy SSSR Vnitřní situace v zemích východního bloku Krize sovětského impéria Obnova demokracie ve východní Evropě
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT • uvede etapy vývoje našeho státu mezi revolucemi 1948 a 1989 <ul style="list-style-type: none"> - zformuluje příčiny vývoje v ČSR, které vedly k totalitnímu režimu a jeho důsledky v 50. a 70. letech 		Učivo Československo v letech 1945 až 1948, únorový převrat 1948 50. – 70. léta v Československu Československo – sametová revoluce, rok 1989 Vznik České republiky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity		Zeměpis 9. ročník Česká republika

7. Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT • posoudí postavení rozvojových zemí <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si postavení rozvojových zemí - zdůvodní nutnost rozpadu koloniálního systému z hlediska současnosti 		Učivo Země třetího světa Rozpad koloniálního systému
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; problémy současnosti

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT • prokáže základní orientaci v problémech současného světa <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve vědecko-technickém rozvoji na konci tisíciletí i v kulturních směrech - uvede základní globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor, možnosti řešení, - uvede možné důsledky pro život lidstva - ujasní si začlenění ČR do integračního procesu 		Učivo Věda, technika a kultura 2. pol. 20. st Globální problémy lidstva: přelidnění, AIDS, znečištění životního prostředí, ozonová díra, jaderný odpad Evropská integrace, globalizace
--	--	--

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Výchova k občanství 9. ročník Evropská integrace a mezinárodní spolupráce, globalizace Zeměpis 8. ročník Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	Zeměpis 9. ročník Regiony České republiky

5.5.2 Výchova k občanství

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
	1	1	1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Člověk ve společnosti
2. Člověk jako jedinec
3. Člověk, stát a hospodářství
4. Člověk, stát a právo
5. Mezinárodní vztahy, globální svět

Formy a metody práce využívané ve výuce:

Při výuce je používáno všech dostupných materiálů a metod: skupinové vyučování, řízená diskuse, frontální výuka, výklad, reprodukce textu, dramatizace, soutěže, skupinová práce, samostatná práce, testy, projekty, PC, video

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět se realizuje v kmenové třídě, dle potřeby je možno využít učebnu s videem nebo PC učebnu. Výuka je doplněna návštěvami výstav, besed, exkurzemi a prací v knihovně.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- směřovat k postupnému formování a rozvoji občanského profilu žáka
- orientovat se ve významných okolnostech společenského života
- formovat postoje k důležitým oblastem lidského života
- rozvíjet a formovat vědomí odpovědnosti za vlastní život i za život veřejný, za životní prostředí
- vést k sebepoznání
- začleňovat znalosti, dovednosti a poznatky do osobního života

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Rozvoj schopností poznávání
- Poznávání lidí
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Sebepoznání a sebezpečí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

- Občanská společnost a škola
- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel dává příležitost vyhledávat informace podle zadaných kritérií
 - učitel zadává práci s dostupnými zdroji informací (encyklopedie, internet apod.)
 - učitel využívá dostupnou techniku (data projektor, DVD, video, CD přehrávač, interaktivní tabuli)
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel využívá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji a historickém kontextu
 - učitel dává žákům prostor pro vyjádření vlastního názoru
 - učitel podporuje žáky ve vytváření vlastních postupů řešení
 - učitel vede žáky k posuzování svého řešení s ohledem na nejrůznější společenské aspekty
 - učitel pozitivně motivuje žáky k vyřešení problému
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vhodnými metodami a formami práce dává žákům prostor pro komunikaci s vrstevníky
 - učitel vede žáky k souvislému a výstižnému formulování vlastního názoru nejen na společenské dění
 - učitel vyžaduje od žáků dodržování pravidel komunikace (umění naslouchat, prosadit slušným způsobem svůj názor, vyslechnout druhého, asertivní chování apod.)
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří bezpečné prostředí, svým jednáním vzbuzuje důvěru
 - učitel vede žáky k hodnocení druhých a k sebehodnocení
 - učitel vytváří zdravé klima v kolektivu žáků, diagnostikuje třídu, mapuje dosažené výsledky
 - učitel dokáže sám přiznat chybu, učí i žáky přiznat svou chybu
 - učitel dbá na dodržování pravidel hry, jasně stanoví sankce za nedodržování pravidel
- **Kompetence občanské**
 - učitel dbá na správné postupy při stanovování pravidel, dává prostor pro podloženou argumentaci, sám je příkladem
 - učitel seznamuje žáky s právy jak dětskými, tak i základními lidskými, podněcuje aktivní sledování a pozorování nejen v blízkém okolí, ale i ve světě, zařazuje prvky dramatické výchovy, vytváří bezpečné prostředí pro diskusi
 - učitel vytváří prostor pro vyjádření vlastních názorů, předkládá různé učební materiály, organizuje besedy, návštěvy, exkurze
 - učitel vede žáky k poznání kulturních tradic a historického dědictví a tím k poznání potřeby je chránit
 - učitel pomáhá nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů
- **Kompetence pracovní**
 - získané poznatky žáků využívá učitel při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k volbě povolání – hraní rolí, diskuse, skupinová práce, interview
 - učitel pěstuje v žácích smysl pro povinnost
 - učitel dbá na dokončení úkolu nebo zadané práce

7. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)

7. ročník

- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy

7. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
 - žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
 - žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
 - žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná,

7. ročník

- že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák zná a popíše i předvede některé záchranné i strategické postupy a zásady při krizových situacích (úraz, tonutí, požár, napadení útočníkem, okradení, svědectví při zločinu); ví, kdo v nouzové situaci pomůže, a přivolá pomoc, případně ji poskytne
- žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- žák rozpozná a posuzuje extremistické projevy národní hrdosti s odkazem na lidská práva, nalézá souvislosti s tragickými příklady z historie i současnosti
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)
 - žák použije různé způsoby, jak se prezentovat na trhu práce
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Naše škola

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, proč je třeba své chování ve škole podřizovat školnímu řádu a společným pravidlům - objasní na příkladech práva a povinnosti žáka - chápe význam vzdělání pro jeho vlastní rozvoj a životní kariéru 	<p>NAŠE ŠKOLA Život ve škole, školní řád, režim školy, tradice školy Význam a činnost žákovské samosprávy Práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy Vklad vzdělání pro život, vzdělávací systém</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola		

2. Naše obec, region, kraj

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti obce a regionu <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady památných míst a místních tradic - vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou - uvede, jaké možnosti realizace svých zájmů může využít ve své obci - popíše na příkladech, čím se zabývá obecní úřad a s jakými problémy se na něj může obrátit - vysvětlí na příkladech odlišení jednotlivých regionů - popíše znaky typické pro vlastní region (nářečí, zvyky, jídla, oděv, písně, tance apod.) - uvede příklady nejvýznamnějších míst památek, událostí, osobností a zvyklostí regionu • zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje <ul style="list-style-type: none"> - chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům 	<p>NAŠE OBEC Kulturní a veřejný život obce, místní tradice Minulost, přítomnost, památky, významné události, rodáci Správní orgány obce, demokratické prvky řízení obce, úkoly obecní samosprávy a obecního zastupitelstva NAŠ REGION, NAŠ KRAJ Minulost, přítomnost, významná místa a památky, rodáci a události Regionální zvláštnosti, tradice, zvyklosti Ochrana kulturních památek a přírodních objektů Projekt - OSOBNOST, DÍLO, MÍSTO, KTERÉ NÁS PROSLAVILO</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Formy participace občanů v politickém životě	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>6. ročník Obecné poučení o jazyce</p> <p>Vlastivěda</p> <p>5. ročník Regiony ČR</p>	<p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>8. ročník Tematické okruhy</p>

3. Naše vlast

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady nejvýznamnějších míst, památek, událostí, osobností a zvyklostí českých zemí, českého národa - popíše nejdůležitější národní zvyklosti a obyčeje v průběhu roku - zdůvodní, proč slavíme národní a státní svátky • objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a popíše státní symboly - uvede příklady příležitostí jejich použití • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří, co nás spojuje v národ a co rozumíme pod pojmem vlast a vlastenectví 	<p>NÁŠ NÁROD, NAŠE VLAST Kofeny národa, historie Národní bohatství (přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti, zvyklosti a tradice) Rok v jeho proměnách a slavnostech, národní a státní svátky Vztah k vlasti, mateřský jazyk, národnosti a národnostní menšiny Vlast a cizina, cestování Národní hrdost, pověsti o počátcích národa, slavní předkové, významná místa a události Tradice české státnosti, státní instituce a symboly, státní správa, volby</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>6. ročník Obecné poučení o jazyce</p> <p>Vlastivěda</p> <p>5. ročník Regiony ČR</p>	<p>Dějepis</p> <p>7. ročník Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy</p>

7. ročník

4. Kulturní život

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají <ul style="list-style-type: none"> - popíše na příkladech kulturní život svého bydliště - uvede své vlastní kulturní aktivity - uvede činnosti důležitých kulturních institucí ve svém bydlišti a regionu - uvede příklady kulturních tradic své rodiny, regionu v průběhu roku - vysvětlí, jaký význam má jejich dodržování pro jednotlivce a celou společnost - uvede a na příkladech charakterizuje základní součásti kultury, vyjádří význam kultury v životě člověka - uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic své rodiny (regionu), vysvětlí, jaký mají význam pro jednotlivce i pro společnost • kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí <ul style="list-style-type: none"> - vnímá rozmanitost kulturního dědictví jednotlivých kultur, chápe důležitost jejího zachování, respektování a přijímání - objasní možná nebezpečí působení masmédií a masové kultury na člověka a uvede příklady z vlastního života 	<p>KULTURNÍ DĚDICTVÍ Kulturní instituce v rámci obce, regionu, státu Kulturní bohatství národa, kulturní památky, jazyková kultura Kulturní sounáležitost, tradice, obyčej, zvyky Kultura hmotná a duchovní, projevy kultury v životě jednotlivce a společnosti, základní součásti kultury a jejich význam Zábavní kultura, kulturní průmysl, masová kultura, masmédiá – přínos a nebezpečí Svěbytnost, rovnocennost a rozmanitost kultur, vzájemné obohacování kultur, problémy prolínání kultur Tvorba a ochrana kulturních hodnot, předávání kulturního dědictví, význam vzdělání Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA (Masová kultura a masmédiá - úrazy tří generací - anketa)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Multikulturalita Lidské vztahy Kulturní diference</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá</p>		<p>Český jazyk a literatura</p> <p>8. ročník Základy literární teorie a historie</p>

5. Vztahy mezi lidmi

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování společenských norem - objasní význam dodržování zásad společenského styku a kulturního chování pro svůj vlastní život • rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech správně rozliší projevy nepřiměřeného chování a důsledky porušování norem - na příkladech správně rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace 	<p>ŽIVOT VE SPOLEČNOSTI Společenské hodnoty a normy, společenské normy chování, zásady společenského styku, pravidla kulturního chování Mezilidské vztahy – projevy, druhy, dorozumívání mezi lidmi, zásady efektivní mezilidské komunikace Význam lidské spolupráce, vstřícné způsoby komunikace ve veřejném, pracovním a soukromém životě Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA (Komunikace a mezilidské vztahy - V cizích botách)</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy Poznávání lidí</p>		<p>Výchova ke zdraví 7. ročník Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity</p>

6. Zásady lidského soužití

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní, proč je důležité, aby člověk řídil své jednání a rozhodování na základě mravních hodnot - vysvětlí, jaký význam má mravní odpovědnost za vlastní činy - na příkladech z vlastního života objasní úlohu svědomí - vysvětlí, jaký význam má osobní kázeň pro jeho život - uvede a vysvětlí příklady morálního a nemorálního jednání a zaujímá k nim vlastní postoj - na příkladech se pokusí rozlišit rozdíl mezi morálkou, mravností a právem a odlišností mezi morální a právní normou 	<p>ČLOVĚK A MORÁLKA Člověk a mravnost, mravní hodnoty Mravní rozhodování a odpovědnost, svědomí, mravní profil člověka, sebevýchova Osobní kázeň, sebekontrola, sebeovládání Morálka v osobním a veřejném životě Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA (Lidská práva a jejich porušování - tvorba plakátů)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Kooperace a kompetice Komunikace Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>		

7. ročník

7. Lidská práva

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady vztahů ve společnosti - na příkladech zdůvodní příčiny a vysvětlí význam sociální nerovnosti - uvede a charakterizuje nejdůležitější dokumenty upravující lidská práva: Úmluva o právech dítěte, Ústavní listina práv a svobod - vysvětlí, jaký význam má dodržování lidských práv - uvede příklady situací, v nichž se nejčastěji setkáváme s porušováním základních lidských práv a svobod, popíše možné důsledky - uvede příklady, jak se může jedinec domáhat svých lidských práv - na základě znalosti historie popíše nejzávažnější problémy v oblasti lidských práv - popíše příklady řešení problémů v oblasti lidských práv (i prostřednictvím mezinárodních iniciativ) - uplatní svoje oprávněné nároky při reklamaci 	<p>Učivo</p> <p>ČLOVĚK A LIDSKÁ PRÁVA Vztahy ve společenství, autorita, svoboda, soukromí, důstojnost Rovnost a nerovnost lidí Lidská práva univerzální a specifická Úprava lidských práv v dokumentech Péče o lidská práva, poškozování, ochrana Respektování základních práv a svobod jako základní předpoklad zapojení státu do mezinárodních struktur</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Dějepis</p> <p>8. ročník Politické proudy (konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>9. ročník Bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <p>Zeměpis</p> <p>8. ročník Obyvatelstvo světa</p>

7. ročník

8. Majetek, vlastnictví, peníze

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ • rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady <ul style="list-style-type: none"> - objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami - rozezná a chápe odlišnosti v zacházení se soukromým a veřejným vlastnictvím - rozlišuje hmotné a duševní vlastnictví, chrání svoje a respektuje cizí • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi <ul style="list-style-type: none"> - uvede, co patří do jednoduchého rozpočtu domácnosti - uvede konkrétní příklady hlavních a vedlejších příjmů a výdajů, jednorázových a pravidelných příjmů a výdajů - na příkladech vystihne, z čeho vzniká rozpočet domácnosti a jak se dále přerozděluje - vysvětlí, jak mohou kupní možnosti jedince (rodiny) ovlivnit rozhodování o nakládání s rozpočtem - objasní pojmy vyrovnaný, schodkový a přebytkový rozpočet - rozpozná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního (rodinného) rozpočtu - zhodnotí přínos racionálního hospodaření (s časem, vlastními silami, přírodními zdroji) pro svůj vlastní život i pro život společnosti • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení <ul style="list-style-type: none"> - uvede výhody a nevýhody hotovostního a bezhotovostního placení - vysvětlí rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou - uvede výhody a nevýhody jejich použití • uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu <ul style="list-style-type: none"> - uvede, jak nakládá s penězi, které neutratí ze svého kapesného atd. - porovná více způsobů využití ušetřených peněz v domácnosti - uvede, jaké možnosti má domácnost při nedostatku financí jednorázovém a dlouhodobém - porovná více možností řešení finančního nedostatku v rozpočtu domácnosti 	<p>Učivo</p> <p>MAJETEK, VLASTNICTVÍ, HOSPODAŘENÍ</p> <p>Peníze a majetek v životě člověka, zdroje získávání a tvorba majetku, hospodaření a ochrana majetku</p> <p>Rozpočet – osobní (kapesné), domácnosti (úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing), státní (význam daní), příjmy a výdaje, půjčky a vklady</p> <p>Osobní, rodinný, obecní a státní majetek, soukromý a veřejný majetek, vlastnictví - formy</p> <p>Majetková nerovnost, životní úroveň</p> <p>Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA (Tvorba finanční rozvahy zaměřené na otázky zdraví a bezpečí obyvatel)</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Matematika</p> <p>7. ročník</p> <p>Celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

8. ročník

8. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)

8. ročník

- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy

8. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
 - žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
 - žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
 - žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná,

8. ročník

- že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
 - žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
 - žák zná a popíše i předvede některé záchranné i strategické postupy a zásady při krizových situacích (úraz, tonutí, požár, napadení útočником, okradení, svědectví při zločinu); ví, kdo v nouzové situaci pomůže, a přivolá pomoc, případně ji poskytne
 - žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
 - žák rozpozná a posuzuje extremistické projevy národní hrdosti s odkazem na lidská práva, nalézá souvislosti s tragickými příklady z historie i současnosti
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesí z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)
 - žák použije různé způsoby, jak se prezentovat na trhu práce
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

8. ročník

1. Právní základy státu, právo v každodenním životě

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy občan, občanství - sdělí vlastními slovy svá základní práva jako občana ČR - vysvětlí, jaké povinnosti má jako občan ČR - na příkladech rozpozná porušování práv a neplnění povinností • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá důležité informace a právní dokumenty o občanskoprávních vztazích - vysvětlí, jakým způsobem může tato práva uplatňovat nebo se jich domáhat - vysvětlí a zdůvodní, jaký význam mají sociální příspěvky, jaké výhody poskytují, komu jsou určeny • rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu <ul style="list-style-type: none"> - uvede základní úkoly vlády, prezidenta, Parlamentu České republiky v souvislosti s obranou státu - vysvětlí základní povinnosti občana při obraně státu a pojem branná povinnost - vysvětlí rozdíl mezi stavem nebezpečí, nouzovým stavem, stavem ohrožení státu a válečným stavem - vysvětlí pojem kolektivní obrana, posláni a základní principy a podstatu fungování NATO a bezpečnostní politiku EU - uvede základní úkoly ozbrojených sil České republiky - rozliší, co jsou to ozbrojené síly a Armáda České republiky, - objasní postavení Armády České republiky při zajišťování bezpečnosti státu, vnitřní a vnější bezpečnost státu - uvede příklady použití Armády České republiky v krizových situacích nevojenského charakteru - charakterizuje postavení vojáka z povolání a vojáka v záloze 	<p>Učivo</p> <p>ČLOVĚK A OBČANSKÝ ŽIVOT Pojem občan a občanství Práva a povinnosti občana Občansko – právní smlouvy Sociální zabezpečení občanů Obrana státu úloha a postavení ozbrojených sil v bezpečnostním systému ČR základní povinnost státu – zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, ochrany demokratických základů, životů, zdraví a majetkových hodnot stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav povinnost k obraně státu – branná povinnost Armáda České republiky – součást ozbrojených sil České republiky (posláni, struktura, úkoly) úkoly Armády České republiky při odstraňování živelních pohrom charakteristika služebního poměru vojáka z povolání záloha ozbrojených sil – pojem</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Formy participace občanů v politickém životě Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>Dějepis 6. ročník Antické Řecko a Řím</p> <p>Zeměpis 8. ročník Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy</p>	

2. Právní základy státu, státní správa a samospráva

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí znaky samostatného státu - na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu) - vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje složky státní moci - vysvětlí, jaké úlohy plní jejich orgány a instituce 	<p>STÁT A PRÁVO Pojem stát – znaky samostatného státu Typy států Formy vlády Rozdělení moci v demokracii a autokracii Státní občanství ČR, Ústava ČR Složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity Lidské vztahy Kulturní diference VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě Občan, občanská společnost a stát Občanská společnost a škola	Dějepis 6. ročník Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	Zeměpis 8. ročník Regionální společenské, politické a hospodářské útvary

3. Principy demokracie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí volební systém - má základní přehled o politickém spektru ve státě 	STÁT A PRÁVO Základní znaky demokratického státu Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus Význam a formy voleb do zastupitelstev Rovnoprávné postavení národnostních menšin v demokratickém státě

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě		Zeměpis 8. ročník Regionální společenské, politické a hospodářské útvary

4. Globalizace

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech uvede a charakterizuje nejzávažnější planetární problémy současnosti a nachází způsoby jejich řešení - objasní význam celospolečenského řešení nastalých problémů - rozlišuje projevy konzumního chování jednotlivce a objasní jejich nevhodnost z hlediska zdravého životního stylu i racionálního hospodaření - rozezná projevy národnostní, náboženské i jiné nesnášenlivosti a uvede několik způsobů, jak tyto projevy zmírnit - vyjádří svůj osobní postoj k těmto otázkám • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva <ul style="list-style-type: none"> - objasní význam pojmů rasismus, xenofobie, nacismus, holokaust - uvědomuje si souvislost těchto pojmů s historickými událostmi - rozliší národnostní složení ČR - na příkladech rozezná projevy národnostní a náboženské nesnášenlivosti - vyjádří svůj osobní postoj k uvedeným problémům - vysvětlí vlastními slovy podstatu konfliktu a řešení na konkrétních situacích 	GLOBÁLNÍ PROBLÉMY LIDSTVA Důsledky lidských zásahů do přírody Problémy osídlování, přelidnění Účinky industrializace měst, průmyslová a technická kultura, problémy konzumní společnosti Problémy národnostní, náboženské aj. nesnášenlivosti, tolerance náboženských a národnostních zvyklostí, tradic a zvláštností jiných lidí žijících v jiné kultuře Národnostní problémy Náboženská nesnášenlivost Pojmy – rasismus, xenofobie, nacismus, holokaust Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA (Labyrint)

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita Lidské vztahy Kulturní diference</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Zeměpis 6. ročník Světadíly, oceány, makroregiony světa</p>	<p>Dějepis 9. ročník Druhá světová válka a její politické, mocenské a ekonomické důsledky</p>

5. Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK JAKO JEDINEC • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek <i>- rozlišuje aktivní a pasivní odpočinek a snaží se o zdravé trávení volného času</i> • objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života <i>- popíše své vlastnosti i vlastnosti osob sobě blízkých</i> <i>- uvede své schopnosti a dovednosti i své nedostatky</i> • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání <i>- na příkladech popíše kladné a záporné charakterové vlastnosti člověka</i> <i>- rozlišuje kladné a záporné vlastnosti vrstevnických skupin</i> • popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru <i>- vytváří své životní plány a cíle na základě svých schopností a dovedností</i> 	<p>ČLOVĚK JAKO OSOBNOST Pojem osobnost člověka, typy osobnosti Osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti Charakter člověka Sebehodnocení a seberegulace Volný čas, působení malých sociálních skupin na osobnost člověka Životní perspektivy, životní plány a cíle, způsob efektivního rozhodování</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Český jazyk a literatura 8. ročník Písemný projev</p> <p>Výchova ke zdraví Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p> <p>Pracovní výchova Volba povolání</p>	<p>Pracovní výchova 8. ročník Volba povolání</p> <p>Cizí jazyk - anglický Tematické okruhy</p> <p>Výchova ke zdraví Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování</p> <p>Český jazyk a literatura Písemný projev</p> <p>Pracovní výchova 9. ročník Zaměstnání, podnikání</p> <p>8. ročník Technické výkresy, jednoduché pracovní postupy, úloha techniky v životě člověka</p>

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky

9. ročník

- žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje

9. ročník

- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- Kompetence sociální a personální
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozborem postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
 - žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy

9. ročník

- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák zná a popíše i předvede některé záchranné i strategické postupy a zásady při krizových situacích (úraz, tonutí, požár, napadení útočником, okradení, svědectví při zločinu); ví, kdo v nouzové situaci pomůže, a přivolá pomoc, případně ji poskytne
- žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- žák rozpozná a posuzuje extremistické projevy národní hrdosti s odkazem na lidská práva, nalézá souvislosti s tragickými příklady z historie i současnosti
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)
 - žák analyticky uvažuje o možnostech podnikání ve svém prostředí, identifikuje potřeby a poptávku, odhaduje možné podnikatelské kroky; účastní se fiktivního podnikání
 - žák použije různé způsoby, jak se prezentovat na trhu práce
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku
 - žák na modelových příkladech zhodnotí dodržování etických norem podnikání

9. ročník

1. Osobní rozvoj

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK JAKO JEDINEC • posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vysvětlí, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese - zdůvodní, jaký význam má zodpovědná volba povolání pro vlastní život - vysvětlí souvislosti mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním - uvede, jaká má zaměstnanec základní práva a povinnosti, kde může hledat důležité informace o pracovněprávních vztazích - popíše, jaké pozitivní možnosti má před sebou nezaměstnaný člověk; na příkladech vyloží, jaké kroky může pro změnu své situace podniknout 		<p>Učivo</p> <p>ČLOVĚK A PRACOVNÍ ŽIVOT Systém školství Člověk na trhu práce - volba povolání, pracovní smlouva, nezaměstnanost Životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>8. ročník Volba povolání</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>9. ročník Zaměstnaní, podnikání</p>

2. Právní řád ČR, protiprávní jednání, právo v každodenním životě

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO • dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech popíše a z hlediska vlastního života objasní možné důsledky porušování právních norem • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech z běžného života vysvětlí, jaký význam mají orgány právní ochrany občanů • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivců a společností právní úprava některých oblastí společenského života • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání <ul style="list-style-type: none"> - sdělí vlastní názor na korupci - uvede konkrétní příklad korupčního jednání - obeznámí se s trestními postihy za korupční jednání • rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady nejzávažnějších protispolečenských jevů, objasní jejich možné příčiny a důsledky, popíše jejich možné postihy • přiměřeně uplatňuje svá práva spotřebitele <ul style="list-style-type: none"> - uplatní svoje oprávněné nároky při reklamaci - posoudí oprávněnost svého nároku na reklamaci 	<p>Učivo</p> <p>ČLOVĚK A PRÁVO Úloha práva v životě společnosti (právní vědomí) Rovnost občanů před zákonem (právní vztahy), základní práva spotřebitele Ústava ČR, hlavní druhy práva Ochrana veřejného pořádku Nejzávažnější protispolečenské jevy (trestná činnost) - korupce, silniční provoz, duševní vlastnictví atd. Prevence trestní činnosti</p>
---	--

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>Dějepis</p> <p>8. ročník</p> <p>Politické proudy (konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva</p>	

3. Výroba, obchod, služby, principy tržního hospodářství

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam zkratk RPSN, p.a. - uvede nejčastější druhy produktů bank - vyhledá produkty, které by mohl v blízké budoucnosti využít, a vyhodnotí jejich výhodnost pro sebe • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady významných výrobních a nevýrobních odvětví národního hospodářství - na příkladech činnosti některých institucí zachytné sociální sítě (např. pro nezaměstnané) vysvětlí podstatu a význam sociální politiky státu • rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní význam zdravotnictví, soudnictví, školství a kultury pro život jednotlivce ve společnosti • na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu <ul style="list-style-type: none"> - objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu a změnu ceny - uvede příklad tvorby ceny jako součtu nákladů, zisku a DPH - popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<p>STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <p>Lidské potřeby a spotřeba, druhy spotřeby, směna zboží, druhy statků, význam a funkce peněz</p> <p>Tržní vztahy, nabídka a poptávka, principy tržního hospodářství, tvorba ceny, inflace, trh práce v obci, regionu</p> <p>Banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu</p> <p>Struktura národního hospodářství z hlediska vlastnictví</p> <p>Hospodářská politika státu, její cíle, nástroje; daňový systém; státní rozpočet, jeho součásti, způsoby využívání</p> <p>Sociální politika státu, její význam, sociální péče, zachytná sociální síť</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Matematika</p> <p>9. ročník</p> <p>Závislosti a data - finanční matematika</p>	

9. ročník

4. Evropská integrace a mezinárodní spolupráce, globalizace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR - posoudí význam vybraných mezinárodních organizací a společenství ve světovém dění - popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti na zahraničních misích • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - propojí informace z ostatních předmětů - vyhledá informace v jiných zdrojích • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání - uvede základní postupy uplatňované při mimořádných událostech; popíše, jak se zachovat v krizové situaci - objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<p>GLOBÁLNÍ PROBLÉMY LIDSTVA Evropská integrace - podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR Globalizace – projevy, klady a zápory, významné mezinárodní organizace, důvody začlenění státu do mezinárodních struktur Problémy národnostní a náboženské nesnášenlivosti, terorismu, války - možnosti jejich řešení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Zeměpis 8. ročník Regionální společenské, politické a hospodářské útvary</p>	<p>Dějepis 9. ročník Druhá světová válka a její politické, mocenské a ekonomické důsledky Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; problémy současnosti</p> <p>Zeměpis Česká republika</p>

5. Lidská setkání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci - rozpozná, v jakých společenských vztazích je osobně začleněn a jaké role pro něj z těchto vztahů vyplývají • zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - rozpozná základní varovné signály - vyjmenuje složky IZS, seznámí se s náplní jejich práce - vysvětlí zásady evakuace a zabalí si evakuační zavazadlo - vyjádří své možnosti pomoci lidem v nouzi a v situacích ohrožení 	<p>LIDSKÁ SETKÁNÍ Začleňování člověka do společnosti Postupy a pravidla sdružování lidí Skupiny, ve kterých žijeme Společenské vztahy, vztahy ve skupinách a mezi skupinami Společenské role člověka a jejich projevy v běžných životních situacích OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ Varovné signály Integrovaný záchranný systém (IZS) Evakuace Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA (Modrá cesta)</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Poznávání lidí	Výchova ke zdraví 7. ročník Ochrana člověka za mimořádných událostí	

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovených domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby

- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovených hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Fyzika

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1+1	2	1+1	2	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Látky a tělesa
2. Pohyb těles. Síly
3. Mechanické vlastnosti tekutin
4. Energie
5. Zvukové děje
6. Elektromagnetické a světelné děje
7. Vesmír

Formy a metody práce používané ve výuce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- projekty

Způsob a místo realizace předmětu:

Vyučování probíhá zpravidla v odborné učebně fyziky.

Rád učebny fyziky je nedílnou součástí vybavení učebny, jeho dodržování je pro každého žáka i učitele závazné.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- orientovat se v obecném životě, vytvořit správný odhad a představu praktických věcí na základě získaných poznatků
 - využívat na určité úrovni informačních technologií k získávání potřebných informací a ke komunikaci
 - spolupracovat (ve skupině) při řešení daných úkolů, konzultovat svá pozorování, logický postup i řešení úloh, přijmout a ověřit další varianty řešení
 - využívat dostupnou literaturu a média (tabulky, přehled vzorců, encyklopedie, internet..) při řešení praktických příkladů
 - samostatně formulovat problém, vyjádřit svůj názor, klást otázky potřebné k nalezení řešení a svůj postup řešení obhájit

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Sebezpoznání a sebepojetí

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel vede žáky k získání schopnosti samostatně či ve skupině pracovat s fyzikálními jevy, objekty a procesy, měřit různé vlastnosti objektů, výsledky zpracovávat
 - učitel umožňuje žákům samostatně či ve skupině provádět fyzikální experimenty, které ověřují vyslovené hypotézy, nebo slouží k odhadování fyzikálních zákonitostí
 - učitel buduje u žáků soubor vědomostí pomocí schematizovaného způsobu zavádění informací o fyzikálních veličinách
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel nechává žáky rozpoznávat problém, zvolit vhodnou metodu k jeho řešení, provést řešení, vyhodnotit závěry
 - učitel vytváří prostor, ve kterém mohou žáci korigovat chybná řešení problému
 - učitel používá metod řešení jiných předmětů při řešení fyzikálních problémů
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel umožňuje žákům diskutovat, učeně argumentovat s ostatními při řešení fyzikálních problémů
 - učitel vede žáky ke schopnosti přijímat názor jiných
 - učitel požaduje po žácích formulaci svých názorů a závěrů v celých větách
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel navozuje dostatek situací, které umožní žákům uvědomit si svou individualitu a jedinečnost, a rozvíjí jeho sebedůvěru při řešení fyzikálních problémů případnou dopomocí
 - učitel stanovuje pravidla práce a dbá na jejich dodržování
- **Kompetence občanské**
 - učitel pomáhá žákům chápat základní principy, na nichž spočívají zákony fyzikální i společenské
 - na modelových situacích ukazuje učitel způsoby ochrany zdraví a životního prostředí
 - učitel zdůrazňuje potřebu šetrného nakládání s přírodními zdroji
- **Kompetence pracovní**
 - učitel zavádí do práce pracovní schémata a správné způsoby řešení a vyžaduje jejich plnění
 - učitel při zadávání činností definuje jejich smysl a cíl, propojuje teorii a praxi se zaměřením na profesní budoucnost
 - učitel dbá na dokončení práce

6. ročník

6. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací

6. ročník

- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**

6. ročník

- žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění

1. Měření veličiny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LÁTKY A TĚLESA • změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa <ul style="list-style-type: none"> - ovládá značky a jednotky základních veličin - vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změní délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách - změní hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - změní objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek - změní teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - změní časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin - změní sílu siloměrem • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty <ul style="list-style-type: none"> - předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů <ul style="list-style-type: none"> - získá pojem o hustotě jako odvozené fyzikální veličině, řeší jednoduché příklady - pracuje s tabulkami - používá hustoměry - vypočítá hustotu $\rho = m:V$ 	<p>Fyzikální veličiny Délka, měření délky Hmotnost, měření hmotnosti Objem a jeho měření Teplota Čas, měření času Síla působící na těleso a její měření Hustota a její měření Projekt - URČENÍ HUSTOTY PEVNÉ LÁTKY Z NAMĚŘENÉ HMOTNOSTI A OBJEMU</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Matematika</p> <p>6. ročník</p> <p>Prostorové útvary - kvádr, krychle</p> <p>Desetinná čísla</p>	<p>Chemie</p> <p>8. ročník</p> <p>Vlastnosti látek</p> <p>Matematika</p> <p>7. ročník</p> <p>Celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <p>6. ročník</p> <p>Prostorové útvary - kvádr, krychle</p> <p>Desetinná čísla</p>

2. Skupenství látek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LÁTKY A TĚLESA • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje látku a těleso, uvede příklady látek a těles - správně používá pojem atom, molekula, iont, má představu o tom, z čeho se skládá atom - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - pozná strukturu atomu - pochopí, proč je atom elektricky neutrální - pozná, jak se z atomu utvoří kladný a záporný iont 	<p>Látka a těleso Částicové složení látek, složení atomu Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné Model atomu</p>

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Chemie 8. ročník Prvky, chemické sloučeniny Vlastnosti látek Částicové složení látek Fyzika Elektrické a magnetické pole Formy energie

3. Magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet <ul style="list-style-type: none"> popíše magnetické pole tyčového a kulatého magnetu experimentálně znázorní magnetické pole dvou různě orientovaných magnetů pokusem rozdělí látky na feromagnetické a neferomagnetické vyzkouší magnetování feromagnetických těles magnetem pracuje s magnetkou 	Magnety a jejich vlastnosti Působení magnetu na tělesa z různých látek Magnetování Magnetické pole a magnetické indukční čáry Magnetické pole Země, kompas	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Elektrický obvod

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE sestaví správně podle schématu elektrický obvod <ul style="list-style-type: none"> používá pojmy elektrický proud a elektrické napětí jako fyzikální veličiny včetně jejich označení a jednotek chápe pojmy galvanický člunek, akumulátor, zásuvka rozezná elektrické spotřebiče podle účinku elektrického proudu na tepelné, světelné, pohybové správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu nakreslí elektrickou značku žárovky, vypínače, baterie, vodiče 	Elektrický proud, elektrické napětí Zdroje elektrického napětí Elektrické spotřebiče Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

7. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací

7. ročník

- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**

7. ročník

- žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
- žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet

1. Pohyby těles

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POHYB TĚLES • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si, kdy se jedná o pohyb tělesa a kdy je těleso v klidu</i> - <i>rozdílí křivočarý a přímočarý pohyb, rozlišuje pojem dráha a trajektorie</i> - <i>rozdílí pohyby na posuvné a otáčivé</i> - <i>rozdílí pohyby na rovnoměrné a nerovnoměrné</i> • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles <ul style="list-style-type: none"> - <i>užívá jednotky rychlosti a jejich vzájemné převody</i> - <i>vypočítá rychlost rovnoměrného pohybu pomocí vzorce, osvojí si výpočty dráhy a doby</i> - <i>určí průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu ze znalosti dráhy a času</i> - <i>rozšíří své dovednosti o výpočet dráhy a času</i> - <i>vysvětlí pojem okamžitá rychlost</i> - <i>popíše základní principy měření rychlosti</i> - <i>uplatňuje osvojené zásady kreslení fyzikálních grafů</i> 	<p>Učivo</p> <p>Co je pohyb Posuvný a otáčivý pohyb Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Rychlost rovnoměrného pohybu Průměrná rychlost, okamžitá rychlost Dráha rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu, výpočet doby Měření rychlosti Kreslíme grafy Projekt - VÝPOČET PRŮMĚRNÉ RYCHLOSTI</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Matematika</p> <p>7. ročník</p> <p>Funkce - přímá a nepřímá úměrnost</p> <p>Přírodopis</p> <p>Anatomie a morfologie rostlin</p> <p>Zeměpis</p> <p>6. ročník</p> <p>Země jako vesmírné těleso</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou</p> <p>7. ročník</p> <p>Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Matematika</p> <p>9. ročník</p> <p>Rovnice</p> <p>8. ročník</p> <p>Rovnice</p>

2. Gravitační pole a gravitační síla

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SÍLY • změní velikost působící síly <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozdílí statické a dynamické vzájemné působení těles, působení bezprostřední nebo působení prostřednictvím silových polí</i> - <i>vysvětlí vlastními slovy pojem deformace</i> - <i>chápe, že účinek síly závisí na velikosti, směru síly a na jejím působišti, sílu graficky znázorní</i> - <i>změní velikost působící síly</i> - <i>pracuje s pojmem gravitační síla a tíhová síla, chápe souvislost tíhové síly a hmotnosti tělesa, najde těžiště</i> 	<p>Učivo</p> <p>Vzájemné působení těles Síla Tíhová síla a těžiště</p>
--	---

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Zeměpis 6. ročník Země jako vesmírné těleso	

3. Tlaková síla a tlak, třecí síla, rovnováha na páce

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> SÍLY aplikuje poznatky o účincích síly <ul style="list-style-type: none"> chápe pojem tlaková síla, pojem tlak jako nová fyzikální veličina, počítá tlak, v praxi dokáže nalézt příklady, kdy se tlak snižuje či zvyšuje vysvětlí pojem třecí síla, smykové a valivé tření uveče způsoby ovlivňování třecí síly vypočte moment síly, určí jednotku, rozumí pojmu rameno síly dokáže vyjmenovat jednoduché stroje a uvést příklady jejich užití v praxi: páka, kladka, nakloněná rovina, kolo na hřídeli, šroub rozumí pojmu páka, pozná, kdy je páka v rovnovážné poloze, spočítá jednoduché příklady, uvede příklady použití páky v praxi 	Tlak, tlaková síla Smykové tření, valivé tření Moment síly Jednoduché stroje Páka

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Dějepis 8. ročník Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka

4. Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> SÍLY určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici <ul style="list-style-type: none"> graficky i výpočtem skládá rovnoběžné síly působící ve stejném směru nebo opačně, určuje jejich výslednici 	Skládání rovnoběžných sil

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Newtonovy zákony

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> SÍLY využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích <ul style="list-style-type: none"> formuluje zákon setrvačnosti, ukáže ho a vysvětlí na konkrétních příkladech chápe, že pod vlivem síly se mění velikost rychlosti tělesa nebo směr rychlosti vysvětlí zákon akce a reakce 	Setrvačnost. Síla a změny pohybu Akce a reakce

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

6. Hydrostatický a atmosférický tlak, Archimédův zákon

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní vlastnosti kapalin - pracuje s pojmem hydrostatický tlak a s jeho příčinou, s tlakovou silou kapaliny, provádí základní výpočty - chápe princip spojených nádob, uvede příklady využití - vysvětlí působení vztlačové síly na tělesa ponořená do kapaliny, vypočítá její velikost • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v plynech pro řešení konkrétních praktických problémů <ul style="list-style-type: none"> - popíše vlastnosti plynu - popíše složení vzduchu - objasní, že na tělesa v atmosféře působí vztlačová síla, předpoví chování tělesa v plynu na základě analýzy sil působících na těleso 	<p>Kapaliny Vlastnosti kapalin Hydrostatický tlak Spojené nádoby Archimédův zákon Plyny Vlastnosti plynů Atmosféra Země Atmosférický tlak a jeho měření Archimédův zákon pro plyny</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Dějepis</p> <p>6. ročník</p> <p>Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz</p> <p>Zeměpis</p> <p>7. ročník</p> <p>Světadíly, oceány, makroregiony světa</p>	

7. Pascalův zákon

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN • předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní <ul style="list-style-type: none"> - na základě analýzy sil působících na těleso v kapalině předpoví chování tělesa v ní - chápe změnu tlaku v kapalině v uzavřené nádobě, aplikuje poznatky při vysvětlení činnosti hydraulického zařízení 	<p>Chování těles v kapalině Pascalův zákon</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Přírodopis</p> <p>7. ročník</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů</p>	

8. Vlastnosti světla

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co je zdroj světla a jak se světlo různým prostředím šíří, určí rychlost světla ve vakuu - vysvětlí pojmy stín a polostín, rozumí příčinám vzniku zatmění Slunce a Měsíce 	<p>Světelné jevy Přímocharé šíření světla, rychlost světla Stín a polostín Zatmění Slunce a Měsíce</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů

8. ročník

- žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
- žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
- žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
- žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail,

8. ročník

- telefonický rozhovor apod.)
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesí z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

8. ročník

1. Formy energie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ENERGIE určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa <ul style="list-style-type: none"> rozhodne, zda těleso má pohybovou nebo polohovou energii užívá označení, jednotku, vzorec rozumí pojmu energie pružnosti určí, na čem závisí velikost polohové či pohybové energie tělesa popíše vzájemnou přeměnu energií vysvětlí pojmy kladka a kladkostroj, jejich využití v praxi využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem <ul style="list-style-type: none"> rozumí pojmu mechanická práce a výkon určí, kdy těleso práci koná spočítá práci, výkon, účinnost užívá značky a jednotky těchto veličin a má představu o jejich velikosti využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh <ul style="list-style-type: none"> popíše částicovou strukturu látek vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty nebo při tření rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) objasní pojem „Energie slunečního záření“ a uvede praktický příklad jejího využití určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem <ul style="list-style-type: none"> chápe souvislost tepla přijatého a odevzdaného se změnou vnitřní energie tělesa objasní pojem teplo, vyhledá v MFCH tabulkách měrnou tepelnou kapacitu různých látek vysvětlí praktický význam této veličiny, její označení a jednotku osvojí si vzorec pro výpočet tepla 	<p>Práce Práce při zvedání kladkami Výkon Výpočet práce z výkonu a času Účinnost Pohybová a polohová energie Energie pružnosti Vzájemná přeměna energií Projekt - ENERGIE Vnitřní energie Tepelná výměna Energie slunečního záření Teplo Měrná tepelná kapacita</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Fyzika</p> <p>6. ročník Skupenství látek</p> <p>Chemie</p> <p>8. ročník Částicové složení látek</p>	<p>Zeměpis</p> <p>8. ročník Vztah příroda a společnost</p> <p>Chemie</p> <p>9. ročník Chemické reakce</p>

2. Přeměny skupenství

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ENERGIE zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> rozpozná jednotlivé skupenské přeměny, popíše, za jakých podmínek k nim dochází a uvede praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace) a vysvětlí některé základní meteorologické děje vysvětlí pojmy teplota tání, teplota varu, na čem tyto veličiny závisejí vyhledá v MFCH tabulkách: teplota tání, teplota varu, měrné skupenské teplo tání a varu u některých látek podle modelu popíše základní prvky spalovacích motorů objasní rozdíl mezi zážehovým a vznětovým motorem s pomocí modelu (obrázku) popíše pracovní cyklus čtyřdobého zážehového motoru 	<p>Změny skupenství Pístové spalovací motory</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Chemie 8. ročník Zásady bezpečné práce, nebezpečné látky a přípravky Zeměpis 6. ročník Systém přírodní sféry na planetární úrovni, systém přírodní sféry na regionální úrovni	

3. Elektrický obvod

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu <ul style="list-style-type: none"> objasní podmínky, za kterých prochází obvodem elektrický proud sestaví jednoduchý elektrický obvod (sériový, paralelní) zakreslí schématické značky, schéma zapojení zapojí a nakreslí obvod při sériovém i paralelním spojení spotřebičů, určí celkové napětí, proud i odpor 	Elektrický proud Sériový, paralelní obvod	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Pracovní výchova 9. ročník Tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž

4. Elektrické a magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE rozlíší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí <ul style="list-style-type: none"> definiuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic, užívá značku a jednotku k měření elektrického proudu užívá ampérmetr užívá značku a jednotku napětí, k měření používá voltmetr popíše reostat, vysvětlí jeho použití ke změně proudu a jako děliče napětí rozumí pojmu elektrická práce, spočítá ji, přiřadí značku a jednotku, s porozuměním užívá termín elektrická energie rozumí pojmem výkon elektrického proudu, účinnost, přiřadí značku a jednotku, spočítá je rozlíší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností <ul style="list-style-type: none"> popíše, kdy dochází k elektrování těles, rozumí pojmu přitažlivá a odpuzivá elektrická síla, objasní vznik elektrického pole vysvětlí stavbu atomu, orientuje se v periodické soustavě prvků, popíše vznik iontů, rozliší elektrické vodiče a izolanty-uvede příklady pomocí elektroskopu určí, zda těleso má elektrický náboj používá pojem elementární elektrický náboj, jednotku coulomb na základě pokusu popíše elektrostatickou indukci a polarizaci izolantu popíše elektrické pole pomocí siločar, odliší stejnorodé elektrické pole využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů <ul style="list-style-type: none"> jmenuje příklady zdrojů napětí (Voltův článok, monočlánek, baterie, akumulátor), uvede příklady praktického použití vysloví Ohmův zákon a aplikuje jej ve výpočtech napětí, proudu a odporu vysvětlí pojem elektrický odpor, značku a jednotku, orientuje se v grafu závislosti proudu na napětí objasní závislost elektrického odporu na délce, průřezu, teplotě a materiálu vodiče, orientuje se v tabulkách při vyhledávání odporu vodičů 	Elektrický náboj Elektrické pole Elektroskop Elektrostatická indukce, polarizace izolantu Siločáry elektrického pole Měření elektrického proudu Měření elektrického napětí Zdroje napětí Ohmův zákon Elektrický odpor Závislost odporu na vlastnostech vodiče Reostat Elektrická práce, elektrická energie Výkon elektrického proudu, účinnost

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Matematika 7. ročník Funkce - přímá a nepřímá úměrnost</p> <p>Fyzika 6. ročník Skupenství látek</p> <p>Chemie 8. ročník Prvky, chemické sloučeniny Částečné složení látek</p> <p>Pracovní výchova 6. ročník Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka 7. ročník Vlastnosti materiálu, technologické postupy, technické výkresy 8. ročník Technické výkresy, jednoduché pracovní postupy, úloha techniky v životě člověka</p>	

5. Vlastnosti zvuku

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZVUKOVÉ DĚJE rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - určí zdroj zvuku, druhy zvuku a prostředí, ve kterém se zvuk šíří, má představu o rychlosti zvuku ve vzduchu, ve vakuu, ve vodě a v oceli - definuje kmitočet tónu, jednotku, značku, klasifikuje pásmo slyšitelnosti, infrazvuk, ultrazvuk - má představu o jeho využití v praxi, popíše části ucha, důležité pro vnímání zvuku - rozliší základní a harmonické tóny - vysvětlí pojem odraz zvuku, vznik ozvěny posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí - chápe hladinu zvuku jako míru hlasitosti, chápe nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka 	<p>Zvukové děje Zvukový rozruch, šíření zvuku Tón, výška tónu, ucho Odraz zvuku Hladina zvuku</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznání a sebepojetí</p>	<p>Přírodopis 7. ročník Vývoj, vývin a systém živočichů 8. ročník Anatomie a fyziologie Vývoj, vývin a systém živočichů</p> <p>Hudební výchova 5. ročník Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální</p>	

9. ročník

9. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů

9. ročník

- žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
- žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
- žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
- žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail,

9. ročník

- telefonický rozhovor apod.)
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
 - **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesi z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

9. ročník

1. Elektrické a magnetické pole

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní <ul style="list-style-type: none"> popíše magnetické pole cívky s proudem vysvětlí vznik elektromagnetu, na čem závisí jeho síla, jmenuje příklady jeho užití objasní chování cívky s proudem v mag. poli, uvede příklady využití tohoto jevu popíše složení a funkci elektromotoru, vysvětlí princip jeho fungování, uvede příklady použití nakreslí a popíše schéma elektromagnetické indukce, jev vysvětlí a uvede příklad využití rozlíší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí <ul style="list-style-type: none"> rozlíší stejnosměrný proud od střídavého, popíše časový průběh střídavého proudu, určí periodu a frekvenci, vysvětlí funkci a využití alternátoru rozlíší maximální a efektivní hodnoty střídavého proudu a napětí, své poznatky uplatní při řešení úloh popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu el. energie, určí transformační poměr a řeší praktické příklady popíše způsob přenosu el. energie zapojí správně polovodičovou diodu <ul style="list-style-type: none"> rozlíší polovodič na základě jeho vlastností, vysvětlí, na čem závisí odpor polovodičů popíše, jak vzniká polovodič typu N a P, na čem závisí jeho odpor popíše polovodičovou diodu a její zapojení v propustném a závěrném směru pomocí grafu objasní usměrnění stř. proudu, má představu o jeho využití jmenuje, nakreslí schematickou značku a popíše použití některých dalších polovodičových součástek je seznámen se základními pravidly bezpečnosti při práci s elektrickým proudem <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje několik el. spotřebičů z praxe, popíše el. zásuvku a zástrčku osvojí si zásady první pomoci při úrazu el. proudem využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh <ul style="list-style-type: none"> chápe světlo jako elektromagnetické vlnění, jmenuje další druhy elektromag. vln, uvede příklady jejich využití v praxi s pomocí tabulek přiřadí vlnovou délku jednotlivým druhům vlnění rozumí pojmem frekvence a vlnová délka, vypočítá je vytvoří si představu o rychlosti šíření elektromag. vln uvede příklady různých zdrojů záření určí vlastnosti obrazu, který vznikne zobrazením předmětu rovinným i kulovým zrcadlem využije zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami <ul style="list-style-type: none"> rozlíší spojku a rozptylku, objasní princip zobrazení těmito čočkami porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi 	<p>Elektromagnetické jevy Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet Působení magnetického pole na cívku s proudem Elektromotor Elektromagnetická indukce Střídavý proud Vznik střídavého proudu Měření stř. proudu a napětí Transformátor Přenos el. proudu Vedení el. proudu v polovodičích Odpor polovodiče Polovodič typu N a P Polovodičová dioda Dioda jako usměrňovač Další polovodičové součástky Bezpečné zacházení s el. zařízeními El. spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem el. proudem První pomoc při úrazu el. proudem Elektromagnetické záření Elektromagnetické vlny a záření Zdroje záření Světelné jevy Rovinná a kulová zrcadla Odraz světla Lom světla Čočky Optické vlastnosti oka</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Matematika</p> <p>6. ročník</p> <p>Metrické vlastnosti v rovině - úhel</p> <p>Přírodopis</p> <p>8. ročník</p> <p>Anatomie a fyziologie</p>	

9. ročník

2. Formy energie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ENERGIE využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor popíše, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně popíše nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus 	Jaderná energie Štěpení atomového jádra Řetězová reakce Jaderný reaktor Jaderná elektrárna Ochrana před radioaktivním zářením

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Chemie 9. ročník Paliva	Zeměpis 9. ročník Regiony České republiky

3. Sluneční soustava, hvězdy

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> VESMÍR objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje názvy planet ve Sluneční soustavě porovná planety podle velikosti odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností <ul style="list-style-type: none"> popíše vlastnosti hvězdy a planety určí mezi nimi rozdíly 	Země a vesmír Sluneční soustava - její hlavní složky; měsíční fáze Hvězdy - jejich složení

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Matematika 8. ročník Mocniny a odmocniny Zeměpis 6. ročník Země jako vesmírné těleso	

5.6.2 Chemie

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
		2	1+1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce
2. Směsi
3. Částicové složení látek a chemické prvky
4. Chemické reakce
5. Anorganické sloučeniny
6. Organické sloučeniny
7. Chemie a společnost

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka
- laboratorní práce - návčivky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- samostatná práce
- demonstrační pokusy
- chemická olympiáda (pouze 9.ročník)

Způsob a místo realizace předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně chemie.

Řád učebny chemie, laboratorní řád a požární řád jsou nedílným vybavením učebny a dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- utvářet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občan, občanská společnost a stát

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel vede žáky ke schopnostem samostatně, či v kolektivu, pracovat s chemickými jevy, objekty a procesy, měřit různé vlastnosti objektů, výsledky zpracovávat
 - učitel umožňuje žákům samostatně, či v kolektivu, provádět chemické pokusy, které slouží k odhadování, nebo ověřování chemických zákonitostí
 - učitel buduje u žáků soubor vědomostí pomocí schematizovaného způsobu zavádění informací o chemických zákonech a jevech
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel nechává žáky rozpoznávat problém, zvolit vhodnou metodu k jeho řešení, provést řešení, vyhodnotit závěry
 - učitel vytváří prostor, ve kterém mohou žáci korigovat chybná řešení problému
 - učitel používá metod řešení jiných předmětů při řešení chemických problémů
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel umožňuje žákům diskutovat, učeně argumentovat s ostatními při řešení chemických problémů
 - učitel vede žáky ke schopnosti přijímat názor jiných
 - učitel požaduje po žácích formulaci svých názorů a závěrů v celých větách
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel navozuje dostatek situací, které umožní žákům uvědomit si svou individualitu a jedinečnost, a rozvíjí jeho sebedůvěru při řešení chemických problémů případnou dopomocí
 - učitel stanovuje pravidla práce a dbá na jejich dodržování
- **Kompetence občanské**
 - učitel pomáhá žákům chápat základní principy, na nichž spočívají zákony chemické i společenské
 - na modelových situacích ukazuje učitel způsoby ochrany zdraví a životního prostředí při nakládání s chemickými látkami
- **Kompetence pracovní**
 - učitel zavádí do práce pracovní schémata a správné způsoby řešení a vyžaduje jejich plnění
 - učitel při zadávání činností definuje jejich smysl a cíl, propojuje teorii a praxi se zaměřením na profesní budoucnost
 - učitel dbá na dokončení práce

8. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)

8. ročník

- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
 - žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
 - žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
 - žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je

8. ročník

- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Vlastnosti látek

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE • určí společné a rozdílné vlastnosti látek <ul style="list-style-type: none"> - pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) - rozliší fyzikální a chemický děj 	<p>Úvod do chemie látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Fyzika 6. ročník Skupenství látek Měřené veličiny	

2. Zásady bezpečné práce, nebezpečné látky a přípravky

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje zásady bezpečné práce a uvědomuje si důležitost jejich dodržování laboratoři i běžném životě orientuje se v klasifikaci nebezpečných látek vysvětlí pojmy „H a P – věty“ vysvětlí význam piktogramů na obalech nebezpečných látek 	Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech Nebezpečné látky

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Fyzika 8. ročník Přeměny skupenství

3. Mimořádné události

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek <ul style="list-style-type: none"> poskytne první pomoc, použije tel. číslo záchranné služby popíše, jak se chovat v případě úniku jedovatých prvků do životního prostředí popíše zásady bezpečné práce s kyselinami a poskytne první pomoc při poleptání popíše zásady bezpečné práce s hydroxidy a poskytne první pomoc při poleptání 	Ošetření při ohrožení nebezpečnou látkou - první pomoc Ochrana obyvatel za mimořádných událostí - úniky nebezpečných látek

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Zeměpis 8. ročník Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života Výchova ke zdraví Bezpečné chování Pracovní výchova Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny

8. ročník

4. Směsi

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • SMĚSI • rozlišuje směsi a chemické látky <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje druhy směsí a rozliší je - uvádí příklady směsí z praxe • vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení <ul style="list-style-type: none"> - vypočítá hmotnostní zlomek složek směsí a procentovou koncentraci • vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek <ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený roztok - vysvětlí vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace - provede filtrace ve školních podmínkách - zvolí vhodný postup oddělování složek směsí 		Učivo Směsi směsi různorodé a stejnorodé roztoky, složení roztoků oddělování složek směsí
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	přesahy do učebních bloků: Matematika 7. ročník Procenta	přesahy z učebních bloků: Matematika 9. ročník Rovnice

5. Voda, vzduch

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • SMĚSI • rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje druhy a význam vod podle užití a znečištění • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění <ul style="list-style-type: none"> - jmenuje hygienické požadavky na pitnou vodu - vyjmenuje hlavní znečišťovatele pitné vody - určí procentový obsah hlavních složek vzduchu - vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny - vyjmenuje hlavní znečišťovatele vzduchu - vysvětlí vznik a význam inverze a smogu, chápe význam škodlivosti přzemního ozónu 		Učivo Voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody Vzduch - složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika	přesahy do učebních bloků: Přírodopis 6. ročník Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	přesahy z učebních bloků: Přírodopis 9. ročník Ochrana přírody a životního prostředí

8. ročník

6. Částicové složení látek

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY • používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, nukleonové číslo - popíše vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu - s PSP (periodickou soustavou prvků) popíše stavbu atomu a nakreslí schéma - odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu - vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou 		Učivo Částicové složení látek atomy, ionty, molekuly
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Matematika 7. ročník Celá čísla, desetinná čísla, zlomky Fyzika 6. ročník Skupenství látek	přesahy z učebních bloků: Fyzika 8. ročník Formy energie Elektrické a magnetické pole

7. Prvky, chemické sloučeniny

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY • rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou - určí počet atomů ve vzorci - objasní pojem elektronegativita a vyhledá elektronegativitu prvku v PSP - charakterizuje základní typy vazeb a určí charakter chemické vazby podle elektronegativity - používá české názvy a značky prvků H, Li, Na, K, Mg, Ca, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He • orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip uspořádání prvků v PSP a význam periodického zákona - vysvětlí pojmy kovy, nekovy, polokovy, těžké kovy - popíše vlastnosti a využití u vybraných chemických prvků - vyjmenuje jedovaté prvky 		Učivo Chemická vazba Chemické prvky názvy, značky definice chemického prvku Periodická soustava prvků (PSP) dělení prvků významné prvky
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika	přesahy do učebních bloků: Fyzika 6. ročník Skupenství látek	přesahy z učebních bloků: Přírodopis 9. ročník Nerosty a horniny Fyzika 8. ročník Elektrické a magnetické pole

8. ročník

8. Chemické reakce

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> CHEMICKÉ REAKCE roziší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání <ul style="list-style-type: none"> chápe význam symbolů v chemické rovnici vysvětlí pojmy produkt a reaktant určí základní typy reakcí zformuluje zákon zachování hmotnosti přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu <ul style="list-style-type: none"> vyčíslí jednoduchou rovnici definuje látkové množství a základní jednotku 1 mol vypočítá molární hmotnost molekuly sloučeniny 		Učivo Chemické reakce chemická rovnice typy chemických reakcí zákon zachování hmotnosti látkové množství
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Matematika 7. ročník Procenta Celá čísla, desetinná čísla, zlomky	přesahy z učebních bloků:

9. Oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ANORGANICKÉ SLOUČENINY porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem halogenid, pravidla názvosloví halogenidů a vytvoří vzorec z názvu a naopak popíše význam, vlastnosti a užití NaCl, KCl, AgBr, NH₄Cl vysvětlí pojem oxid, pravidla názvosloví oxidů a vytvoří vzorec z názvu a naopak popíše význam a užití CO, CO₂, SO₂, NO, NO₂, CaO, SiO₂, Fe₂O₃, Al₂O₃ vysvětlí pojem kyselina, pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých a vytvoří vzorec z názvu a naopak ovládá vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃ vysvětlí pojem hydroxid (zásada), pravidla názvosloví hydroxidů, vytvoří vzorec z názvu a naopak ovládá vzorec, vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂ vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet <ul style="list-style-type: none"> vyhledá informace o oblastech v ČR, které mají problémy s kyselými dešti popíše některá opatření a postupy, které omezují vliv kyselých dešťů na životní prostředí orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy kyselý, neutrální a zásaditý roztok orientuje se na stupnici pH, zná rozmezí pH kyselin a zásad vysvětlí pojem pH indikátor popíše barevné přechody lakmusu, fenolftaleinu a univerzálního indikátoru určí reakci některých běžně používaných látek napiše reaktanty a produkty neutralizace (obecně) a uvede příklady užití neutralizace v praxi 		Učivo Jednoduché anorganické sloučeniny halogenidy oxidy kyseliny hydroxidy reakce roztoků, neutralizace
--	--	---

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zeměpis 8. ročník Světové hospodářství	Přírodopis 9. ročník Nerosty a horniny
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

9. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje

9. ročník

- žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
- žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
- žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům

9. ročník

- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořem postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesie z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

9. ročník

1. Oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ANORGANICKÉ SLOUČENINY porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem sůl, pravidla názvosloví solí, vytvoří vzorec z názvu a naopak popíše vybrané metody přípravy solí uvede příklady použití solí v praxi - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec, ... popíše chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna a princip tvrdnutí malty připraví sůl neutralizací silně zředěných roztoků kyseliny a hydroxidu 		Učivo Jednoduché anorganické sloučeniny Soli
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	přesahy do učebních bloků: Přírodopis 9. ročník Nerosty a horniny Zeměpis 8. ročník Světové hospodářství	přesahy z učebních bloků:

2. Chemické reakce

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> CHEMICKÉ ROVNICE přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu <ul style="list-style-type: none"> sestaví jednoduchou rovnici a vypočítá hmotnost produktu aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu <ul style="list-style-type: none"> určí oxidační číslo prvku ve sloučenině vysvětlí pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce a určí redoxní reakci popíše princip výroby surového železa a oceli popíše princip koroze a způsob ochrany kovů před korozi vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl uvede příklady užití elektrolýzy v praxi objasní princip galvanického článku a příklady využití v praxi 		Učivo Klasifikace chemických reakcí Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Chemie a elektřina Výpočty z chemických rovnic redox reakce Energie
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Matematika 7. ročník Funkce - přímá a nepřímá úměrnost Fyzika 8. ročník Formy energie Přírodopis 9. ročník Ochrana přírody a životního prostředí	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

3. Uhlovodíky

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ORGANICKÉ SLOUČENINY • rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku - rozliší řetězec otevřený, uzavřený - popíše obecné vlastnosti uhlovodíků - napíše molekulové, racionální a strukturální vzorce C1 -C10 - vysvětlí pojmy alkan, alken, alkin, aren - sestaví model uhlovodíků C1 -C10 - zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb - uvede vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu 		<p>Uhlovodíky významné alkany, uhlovodíky s vícenásobnými vazbami</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Přírodopis</p> <p>6. ročník Organismy a prostředí</p>	

4. Paliva

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ORGANICKÉ SLOUČENINY • zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí - třídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - zhodnotí význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí 		<p>Paliva - jejich zdroje ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Fyzika</p> <p>9. ročník Formy energie</p>

9. ročník

5. Deriváty uhlovodíků

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ORGANICKÉ SLOUČENINY • rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy <i>charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek</i> - zařadí derivát <i>podle charakteristické uhlovodíkové skupiny</i> - popíše význam <i>freonů</i> - uvede <i>vlastnosti a užití teflonu a chloroformu</i> - uvede <i>vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu</i> - vysvětlí <i>rozdíl mezi lihem (etanolem) a denaturovaným lihem</i> - <i>charakterizuje podstatu alkoholového kvašení</i> - <i>uvědomuje si negativní důsledky působení metanolu a etanolu na člověka</i> - <i>napiše vzorce formaldehydu, acetaldehydu, acetonu a popíše jejich vlastnosti a využití</i> - <i>vysvětlí nebezpečné účinky formaldehydu a acetonu, pravidla bezpečné práce</i> - <i>uvede vzorec, význam, užití kyseliny mravenčí, kyseliny octové a benzoové</i> - <i>vyjmenuje další běžně používané kyseliny</i> - <i>vysvětlí pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny</i> - <i>definuje neutralizaci a esterifikaci, rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny</i> - <i>vysvětlí pojmy monomer, polymer, makromolekula</i> - <i>vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí</i> - <i>rozliší plasty podle vlastností</i> - <i>vyjmenuje běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastností a užití</i> - <i>popíše význam recyklace plastů</i> 	<p>Učivo</p> <p>Deriváty uhlovodíků halogenderiváty alkoholy a fenoly karbonylové sloučeniny karboxylové sloučeniny plasty</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

9. ročník

6. Přírodní látky

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ORGANICKÉ SLOUČENINY • orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů <ul style="list-style-type: none"> - napíše rovnici fotosyntézy - rozdělí sacharidy podle stavby molekuly - rozlišuje obecné vlastnosti mono- a polysacharidů - vysvětlí podstatu diabetes - rozliší tuky podle původu, uvede příklady z praxe - popíše princip a význam ztužování tuků - objasní podstatu zmydlnění - vysvětlí rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vlivu na životní prostředí - popíše faktory poškozující bílkoviny - vyjmenuje některé z funkcí bílkovin - vysvětlí význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E • určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem aktivní fotosyntéza • uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů <ul style="list-style-type: none"> - zařadí glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, určí jejich výskyt a význam - vyjmenuje zdroje tuků ve výživě a popíše jejich význam v organismu - vyjmenuje zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam - vyjmenuje zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě - charakterizuje zásady zdravé výživy 	<p>Učivo</p> <p>Přírodní sloučeniny sacharidy tuky bílkoviny biokatalyzátory</p>
---	---

<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Přírodopis</p> <p>7. ročník Anatomie a morfologie rostlin</p> <p>8. ročník Anatomie a fyziologie</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>
---	---	---

7. Chemie a společnost

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHEMIE A SPOLEČNOST • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi <ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy prvotní a druhotná surovina - vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe <ul style="list-style-type: none"> - zná látky vhodné a nevhodné k hašení různých požárů - vyhledá konkrétní informace o hašení skutečného požáru a sdělí je ostatním • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje významné chemické závody v ČR - uplatňuje pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. - orientuje se v pojmech léčiva, analgetika, antipyretika, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny - uvede příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání - popíše schéma výroby cukru, papíru, skla, porcelánu a keramiky - rozdělí hnojiva podle původu a složení, uvede názvy běžně užívaných hnojiv - vyjmenuje běžně užívané stavební materiály a pojiva 	<p>Učivo</p> <p>Chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze Průmyslová hnojiva Teplně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika Plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace Detergenty a pesticidy, insekticidy Hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti Léčiva a návykové látky</p>
--	---

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika	Zeměpis 8. ročník Vztah příroda a společnost Výchova ke zdraví Auto-destruktivní závislosti	Pracovní výchova 9. ročník Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny, chráněné rostliny Finance, provoz a údržba domácnosti

8. Mimořádné události

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE • objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech požáru a havárie s únikem nebezpečných látek - uplatňuje pravidla bezpečnosti práce s topnými plyny a hořavinami - poskytne první pomoc při popáleninách - uvede, jak postupovat při hašení požáru, popíše typy a užití hasících přístrojů - posoudí vliv produktů spalování na životní prostředí - popíše pravidla bezpečnosti práce s organickými rozpouštědly	Chování a jednání v situacích ohrožení zdraví, života a životního prostředí První pomoc

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity	Zeměpis 8. ročník Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života	

5.6.3 Přírodopis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1	2	2	1+1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Obecná biologie a genetika
2. Biologie hub
3. Biologie rostlin
4. Biologie živočichů
5. Biologie člověka
6. Neživá příroda
7. Základy ekologie
8. Praktické pozorování přírody

Formy a metody práce:

- samostatné práce, laboratorní práce
- krátkodobé a dlouhodobé projekty

- vycházky, exkurze
- výuka s demonstračními pomůckami

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je vyučován jako samostatný, výuka probíhá v učebně přírodopisu.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- zapojovat do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Sebepoznání a sebepojetí

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kulturní diference

Etnický původ

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel podněcuje žáky k procesu učení zadáváním samostatných domácích úkolů např. referátů, problémových úkolů
 - učitel dává žákům podnět k domácímu vyzkoušení pokusů probíraných teoreticky ve škole a následnému sdělení zjištěných výsledků ostatním
 - učitel kontroluje a hodnotí práci a přípravu žáků
 - učitel poskytuje žákům dostatek informačních zdrojů
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel zadává úkoly a otázky, které žáci následně řeší zejména při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech
 - učitel pomáhá žákům při řešení problémů svými radami a poskytnutím dostateku příležitostí a informačních zdrojů
 - učitel vybaví žáky dostatkem vědomostí a dovedností, které jim umožní řešit problémy samostatně v praxi

- **Kompetence komunikativní**
 - učitel dává žákům prostor k diskusi, komunikuje s nimi o různých tématech
 - učitel zadává žákům práci, se kterou potom seznamují ostatní spolužáky, vyžaduje srozumitelný a jasný projev
 - svým vyjadřováním a mlouvou upevňuje učitel v žácích základní gramatické návyky
 - učitel dává žákům prostor pracovat s nejrůznějšími komunikačními technologiemi – literatura, televize, rádio, PC, internet, ...
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel zadává skupinovou práci, kontroluje podílení se všech žáků na plnění úkolu
 - učitel potírá a jasně dává najevo nesouhlas s jakýmikoliv náznaky netolerance k jinému názoru, nadřazenosti a ponižování druhého
 - při diskusi vede učitel žáky k vyslechnutí názoru druhého a následnému sdělení názoru svého
 - učitel učí žáky sebekritice
- **Kompetence občanské**
 - učitel působí na žáky příkladně ve vztahu k přírodě
 - učitel dohlíží na slušné chování a vyjadřování ve škole i mimo ni, např. na exkurzi, vycházce, pobytové akci ...
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vyžaduje po žácích svědomitou práci, kontroluje ji a hodnotí
 - při laboratorních pracích a jiných praktických činnostech umožňuje učitel žákům pracovat s laboratorní technikou, dbá na dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví
 - učitel zadává samostatné úkoly, a tím žáky podporuje v samostatné práci a zvolení si vlastního přístupu k věci

6. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci

6. ročník

- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
 - žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
 - žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
 - žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- Kompetence sociální a personální

6. ročník

- žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
- žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- **Kompetence pracovní**
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesí z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Země

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - vysvětlí teorii vzniku Země 	Země, vznik, stavba

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Zeměpis 6. ročník Země jako vesmírné těleso	Zeměpis 6. ročník Krajinná sféra Země jako vesmírné těleso

2. Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vymezí základní projevy života, uvede jejich význam 	Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Zeměpis 6. ročník Systém přírodní sféry na planetární úrovni, systém přírodní sféry na regionální úrovni Světadíly, oceány, makroregiony světa Chemie 8. ročník Voda, vzduch

3. Základní struktura života

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel <ul style="list-style-type: none"> - popíše buňku, vysvětlí funkci organel - vysvětlí rozdíl mezi rostlinou a živočišnou buňkou • rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčným, nebuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady - vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus • BIOLOGIE ROSTLIN • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech řas, kvasinek a prvků vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravním řetězci 	Buňka Nebuněčnost, jednobuněčnost, mnohobuněčnost Jednobuněčné organismy: rostliny, houby, živočichové Mnohobuněčné organismy Vztahy mezi organismy

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života Ekosystémy		

4. Význam a zásady třídění organismů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy - uvede příklady rozmanitosti přírody 	Uspořádání živého světa Třídění organismů

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zeměpis 6. ročník Země jako vesmírné těleso	

5. Viry a bakterie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka <ul style="list-style-type: none"> - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem 	Viry a bakterie

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí		

6. Houby, lišejníky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE HUB • rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - popíše jednotlivé části hub • vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - vysvětlí rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin - vysvětlí význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou • objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník zeměpisný 	<p>Nižší rostliny Houby Lišejníky</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí		

7. Vývoj, vývin a systém živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - popíše tělo žízály a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů - popíše vnější i vnitřní stavbu těla členovců - popíše tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla - rozlišuje vodní a suchozemské druhy - pozná vybrané zástupce (hlemýžď, pásovka, škeble, srdcovka, sépie) - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků - uvede nejnámější zástupce jednotlivých tříd • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - uvede význam a postavení měkkýšů v přírodě - vysvětlí význam žízály v přírodě - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska 	<p>Nižší živočichové (bezobratlí) Měkkýši Kroužkovci Členovci: pavoukovci, korýši, hmyz Ostnokožci</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí		

6. ročník

8. Organismy a prostředí

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁKLADY EKOLOGIE • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů - sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce 		Učivo Ekologie
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Chemie 9. ročník Uhlovodíky Pracovní výchova Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny, chráněné rostliny

9. Praktické metody poznávání přírody

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • aplikuje praktické metody poznávání přírody <ul style="list-style-type: none"> - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát 		Učivo Práce s atlasem Práce s mikroskopem
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Pracovní výchova 6. ročník Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny

7. ročník

7. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací

7. ročník

- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života

7. ročník

- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- Kompetence pracovní
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Význam a zásady třídění organismů

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam a zásady třídění organismů - vyjmenuje jednotlivé taxonomické jednotky 		Učivo Třídění organismů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Vývoj, vývin a systém živočichů

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů <ul style="list-style-type: none"> - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - pozná vybrané zástupce ryb, obojživelníků, plazů, ptáků • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy <ul style="list-style-type: none"> - rozumí postavení ryb v potravním řetězci - vysvětlí význam ryb v potravě člověka - seznámí se s exotickými druhy plazů a možnostmi jejich chovu v teráriích - vysvětlí význam význam plazů v potravním řetězci 		Učivo Strunatci: podkmen obratlovci třídy <ul style="list-style-type: none"> - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci
--	--	---

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	Zeměpis 6. ročník Krajinná sféra	Přírodopis 9. ročník Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Fyzika 8. ročník Vlastnosti zvuku 7. ročník Pascalův zákon

3. Systém rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ROSTLIN • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - rozliší nižší a vyšší rostlinu - pozná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapradorosty - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - vysvětlí vývoj rostlin 	<p>Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechorosty Kapradorosty - plavuně, přesličky, kapradiny Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Přírodopis 9. ročník Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi

4. Anatomie a morfologie rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ROSTLIN • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stoněk, list, květ, plod) - pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin 	<p>Stavba rostlinného těla</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy		Přírodopis 9. ročník Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Fyzika 7. ročník Pohyby těles Chemie 9. ročník Přírodní látky

7. ročník

5. Organismy a prostředí

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ZÁKLADY EKOLOGIE • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému - vysvětlí význam lesa a způsoby jeho ochrany - vysvětlí význam lučních porostů 		Učivo Ekosystém přirozený a umělý
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy	přesahy do učebních bloků: Pracovní výchova 6. ročník Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka	přesahy z učebních bloků: Ekologický seminář 7. ročník Základy ekologie Pracovní výchova Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny, okrasné rostliny

6. Praktické metody poznávání přírody

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • aplikuje praktické metody poznávání přírody <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje významné zástupce jednotlivých čeledí rostlin a rozřídí je - pozná zástupce kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - rozlišuje nejnámější mořské a sladkovodní ryby - podle znaků rozdělí známé ptáky do řádů (pěvci, dravci, hrabaví atd.) - přizpůsobení prostředí - pozná zástupce tažných a přezimujících ptáků - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řady savců a správně rozřídí vybrané zástupce 		Učivo PROJEKT - Poznávání rostlin - přírodniny Mikroskop, atlas
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější

8. ročník

- získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
- žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
- žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
- žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení

8. ročník

- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval

8. ročník

- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Vývoj, vývin a systém živočichů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - pozná vybrané zástupce savců • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek apod.) 	<p>Strunatci: podkmen obratlovci třída - savci</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí		Fyzika 8. ročník Vlastnosti zvuku

2. Fylogeneze a ontogeneze člověka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ČLOVĚKA • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka <ul style="list-style-type: none"> - zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu - vysvětlí vývoj člověka - vyjmenuje lidské rasy a jejich charakteristické znaky • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí způsob oplození - popíše jednotlivé etapy života 	<p>Vývoj člověka Vývoj jedince</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ Kulturní diference	<p>Dějepis 6. ročník Člověk a lidská společnost v pravěku</p> <p>Výchova ke zdraví 7. ročník Dětství, puberta, dospívání</p>	

3. Anatomie a fyziologie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ČLOVĚKA • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - vyjmenuje stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla - vysvětlí význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb - pojmenuje základní kosti a svaly - vysvětlí, jak tělo získává energii - pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a zná jejich funkci - pojmenuje a popíše části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - vyjmenuje složení krve a funkci jednotlivých částí krve - popíše stavbu srdce a druhy cév - vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - objasní význam a stavbu kůže - popíše stavbu nervové soustavy - popíše činnost nervové soustavy - popíše části mozku a jejich význam - vyjmenuje stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí - vyjmenuje nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu - popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy 	<p>Buňky, tkáně, orgány Soustava opěrná a svalová Energie Trávicí soustava Dýchací soustava Tělní tekutiny Oběhová soustava Soustava vylučovací Soustava kožní Nervová soustava Smyslové orgány Žlázy s vnitřní sekrecí Pohlavní soustava</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Tělesná výchova 8. ročník Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	Fyzika 8. ročník Vlastnosti zvuku Chemie 9. ročník Přírodní látky Fyzika Elektrické a magnetické pole Výchova ke zdraví Sexuální dospívání a reprodukční zdraví

4. Nemoci, úrazy a prevence, životní styl

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • BIOLOGIE ČLOVĚKA • rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny nemocí kostí a svalů, jejich prevenci a zásady první pomoci - seznámí se s příčinami nemocí trávicí soustavy, jejich prevenci a zásadami první pomoci - vysvětlí příčiny nemocí dýchací soustavy, prevenci, zásady první pomoci - vyjmenuje příčiny nemocí oběhové soustavy a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci - uvede příčiny onemocnění vylučovací soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci - vysvětlí příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevenci a zásady první pomoci - vyjmenuje příčiny nemocí nervové soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci - popíše příčiny nemocí smyslových orgánů, jejich prevenci a zásady první pomoci - uvědomuje si nebezpečí přenosu pohlavních chorob - uvědomuje si vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - vyjmenuje návykové látky a jejich nebezpečí • aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla <ul style="list-style-type: none"> - provede praktické ošetření různých částí těla užitím obvazové techniky - popíše způsoby ošetření závažnějších zranění 	Člověk a zdraví - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie První pomoc Životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Výchova ke zdraví 7. ročník Tělesná a duševní hygiena, denní režim	Výchova ke zdraví 9. ročník Civilizační choroby 8. ročník Výživa a zdraví Auto-destruktivní závislosti

5. Dědičnost a proměnlivost organismů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu • uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem gen, křížení, genové inženýrství 	Genetika

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Zeměpis 8. ročník Obyvatelstvo světa

6. Praktické metody poznávání přírody

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • aplikuje praktické metody poznávání přírody <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje významné zástupce jednotlivých čeledí rostlin a roztrídí je - pozná zástupce kulturních plodin - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - podle znaků rozdělí známé ptáky do řádů (pěvci, dravci, hřabaví atd.) - přizpůsobení prostředí - pozná zástupce tažných a přezimujících ptáků - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řady savců a správně roztrídí vybrané zástupce 	Poznávání živočichů - přírodniny Lidské tělo Mikroskop, atlas

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech

9. ročník

- žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
 - žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
 - žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
 - žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
 - žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků

9. ročník

- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života

9. ročník

- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- Kompetence pracovní
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Země

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života 		Učivo Země, vznik, stavba
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Zeměpis 6. ročník Systém přírodní sféry na planetární úrovni, systém přírodní sféry na regionální úrovni Země jako vesmírné těleso	přesahy z učebních bloků:

2. Nerosty a horniny

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek <ul style="list-style-type: none"> - rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - uvede význam některých důležitých nerostů (rudy) - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - uvede význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) 		Učivo Mineralogie - nerost, hornina, krystal Třídění nerostů Petrologie - horniny
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Chemie 8. ročník Oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli Prvky, chemické sloučeniny	přesahy z učebních bloků: Chemie 9. ročník Oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli

9. ročník

3. Vnější a vnitřní geologické procesy

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody <ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - popíše vlivy erozí ve svém okolí (skalní města) 		Geologické děje vnitřní a vnější
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Zeměpis 6. ročník Krajinná sféra 8. ročník Krajina	

4. Půdy

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě <ul style="list-style-type: none"> - porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy 		Pedologie
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Zeměpis 6. ročník Systém přírodní sféry na planetární úrovni, systém přírodní sféry na regionální úrovni	Pracovní výchova 9. ročník Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny, chráněné rostliny

5. Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků <ul style="list-style-type: none"> - popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů 		Vznik a vývoj života na Zemi Éry vývoje Země
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Přírodopis 7. ročník Anatomie a morfologie rostlin Systém rostlin Vývoj, vývin a systém živočichů Zeměpis 8. ročník Krajina	

9. ročník

6. Podnebí a počasí ve vztahu k životu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NEŽIVÁ PŘÍRODA • uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí význam vody a teploty prostředí pro život</i> - <i>vyjmenuje různá využití přírodních zdrojů a jejich ochranu</i> - <i>uvede klimatické změny, které mají významný vliv na život člověka a na živé organismy</i> 	<p>Význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů</p> <p>Význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život</p> <p>Vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny, světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Ochrana přírody a životního prostředí

Očekávané výstupy	Učivo
	Člověk a životní prostředí

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Ekosystémy</p>	<p>Chemie</p> <p>8. ročník</p> <p>Voda, vzduch</p> <p>Zeměpis</p> <p>Krajina</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>6. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny</p> <p>7. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny, okrasné rostliny</p>	<p>Chemie</p> <p>9. ročník</p> <p>Chemické reakce</p> <p>Zeměpis</p> <p>Regiony České republiky</p> <p>Česká republika</p>

8. Praktické metody poznávání přírody

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY • aplikuje praktické metody poznávání přírody <ul style="list-style-type: none"> - <i>při pohybu v přírodě uplatňuje návyky a informace získané ve výuce</i> - <i>dbá na správné chování v přírodě v souladu s ochranou životního prostředí</i> • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody <ul style="list-style-type: none"> - <i>je opatrný při zkoumání živé i neživé přírody, obezřetně se chová ke všem organismům</i> - <i>každý (i drobný) úraz hlásí učiteli</i> 	<p>Poznávání rostlin, nerostů a hornin našeho teritoria - přírodniny</p> <p>Mikroskop, atlas</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Zeměpis</p> <p>9. ročník</p> <p>Regiony České republiky</p>	

5.6.4 Zeměpis

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	2	1	1+1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah je rozčleněn na tyto tématické okruhy:

1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
2. Přírodní obraz Země
3. Regiony světa
4. Společenské a hospodářské prostředí
5. Životní prostředí
6. Česká republika
7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Formy a metody práce používané ve výuce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami a obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím všech dostupných materiálů)
- zeměpisné exkurze a vycházky
- soutěže, hry
- projekty

Způsob a místo realizace předmětu:

Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět, vyučuje se v kmenových třídách.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- zabývat se otázkami o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- ověřovat vyslovované domněnky o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- umožnit zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- preferovat v uvažování a jednání co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Poznávání lidí

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Mezilidské vztahy

Komunikace

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kulturní diference

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturalita

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Stavba mediálních sdělení

Vnímání autora mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel využívá názorné pomůcky k vysvětlení zeměpisných pojmů a vztahů - globus, mapy, buzolu apod.
 - s pomocí vhodné zvolených příkladů z praxe seznamuje učitel žáky s krajinnou sférou, jejími zákonitostmi a vzájemnými podmíněnostmi a souvislostmi
 - učitel ukazuje příklady jedinečných geografických objektů, jevů a procesů v krajině
 - učitel pozorováním ukazuje žákům pravidelnosti a souvislosti objektů a jevů v krajině
 - učitel využívá mezipředmětových vztahů, projektového vyučování, podněcuje diskusi
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel seznamuje žáky s různými druhy geografických materiálů, vysvětluje význam informací v nich obsažených i způsob, jak je najít a interpretovat
 - učitel propojuje výuku s informacemi z médií, hledá s žáky využití takto získaných vědomostí v praxi
 - učitel umožňuje žákům prezentovat a obhajovat svoje názory, vystupovat před třídou
 - učitel vytváří prostor pro samostatnou práci, zadává adekvátní úkoly, pozoruje činnost žáků a usměrňuje ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k samostatné prezentaci úkolů a případné diskusi na dané téma
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel využívá skupinové práce
 - učitel povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují, cíleně střídá role ve skupině
 - učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří příjemné prostředí
 - učitel dokáže sám přiznat chybu, učí žáky rovněž přiznat svou chybu
 - učitel dbá na dodržování zásad konstruktivního rozhovoru
 - učitel chválí i slabé žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje
 - učitel monitoruje práci ve skupině, koordinuje práci skupiny
 - učitel vede žáky k hodnocení druhých a sebehodnocení
 - učitel vytváří zdravé klima v kolektivu
- **Kompetence občanské**
 - učitel diskutuje s žáky o významu přírodních podmínek pro existenci lidské společnosti
 - pomocí map, encyklopedií, videa, exkurzí i jiných aktivit představuje učitel žákům naši vlast v komplexní podobě, zdůrazňuje také její odlišnosti a unikátnost jednotlivých oblastí
 - učitel diskutuje s žáky o postavení naší vlasti v Evropě i ve světě
 - učitel porovnává naši vlast s Evropou i se světem, seznamuje žáky s možnostmi geografického srovnání
 - učitel diskutuje o různorodosti světa, lidských rasách, národech, kulturách, o jejich významu, odlišnostech i přínosu pro společnost
 - učitel nechává žáky pozorovat a porozumět jedinečnosti a kráse přírody i lidských výtvorů
 - pomocí map, encyklopedií, videa i jiných pomůcek představuje učitel žákům jednotlivé světadíly, významné státy, jejich obyvatelstvo, politické, hospodářské i kulturní postavení těchto lokalit
 - učitel se snaží v žácích probudit trvalý zájem o Zemi, na které žijeme
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k účelnému rozvržení práce a učí je používat všechny dostupné prostředky (globus, mapy, atlas, internet, encyklopedie) umožňující zjednodušení učení i vytváření projektů

6. ročník

6. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení

6. ročník

- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profesí z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

6. ročník

1. Země jako vesmírné těleso

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje planety sluneční soustavy - jednoduše charakterizuje vybrané planety podle daných vlastností • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pohyby Země a popíše jejich vliv na člověka v kladném i záporném důsledku 		Učivo Planeta Země Tvar, rozměry a pohyby Země Střídání dne a noci, střídání ročních období Časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas Měsíc - přirozená družice Země Sluneční soustava Slunce, vesmír Vývoj poznání o vesmíru
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace	přesahy do učebních bloků: Přírodopis 6. ročník Země	přesahy z učebních bloků: Přírodopis 9. ročník Země 6. ročník Země Matematika 8. ročník Mocniny a odmocniny Přírodopis 6. ročník Význam a zásady třídění organismů Fyzika 9. ročník Sluneční soustava, hvězdy 7. ročník Gravitační pole a gravitační síla Pohyby těles

2. Krajinná sféra

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE • přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině <ul style="list-style-type: none"> - označí hranice krajinné sféry, co ji tvoří - pojmenuje části přírody - litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra - a popíše, které části přírody se týkají • PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu <ul style="list-style-type: none"> - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře - rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - klasifikuje tvary zemského povrchu, vysvětlí pojem krajinná sféra - objasní stavbu zemského tělesa 		Učivo Krajinná sféra Země a její základní části Litosféra
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorbou mediálního sdělení	přesahy do učebních bloků: Přírodopis 6. ročník Země	přesahy z učebních bloků: Přírodopis 7. ročník Vývoj, vývin a systém živočichů 9. ročník Vnější a vnitřní geologické procesy

6. ročník

3. Systém přírodní sféry na planetární úrovni, systém přírodní sféry na regionální úrovni

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost <ul style="list-style-type: none"> - vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - zařadí typ krajiny do vegetačního pásma - s porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře - rozliší a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - seznámí se s rozložením vody na Zemi - popíše složení půdy, půdní typy a druhy, jejich hospodářské využití, rozumí pojmem: humus, eroze půdy - vysvětlí význam, využití a ochrany půd, příčiny úbytku půdy na světě - shrne vlivy člověka na přírodní prostředí 	<p>Biosféra Atmosféra Hydrosféra Pedosféra</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života</p>	<p>Přírodopis</p> <p>6. ročník</p> <p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam</p>	<p>Přírodopis</p> <p>9. ročník</p> <p>Země Půdy</p> <p>Fyzika</p> <p>8. ročník</p> <p>Přeměny skupenství</p>

4. Komunikační geografický a kartografický jazyk

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii <ul style="list-style-type: none"> - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót - stanoví místní čas - rozumí pojmem: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh, datová mez 	<p>Mapa Znázornění výškopisu a polohopisu na mapách Poledníky a rovnoběžky Čas na zeměkouli</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. ročník

5. Geografická kartografie a topografie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů <ul style="list-style-type: none"> - používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země, používá různé druhy plánů a map, orientuje je, přepočítává vzdálenosti podle různých měřítek - používá znázornění výškopisu a polohopisu na mapách - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi • vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu <ul style="list-style-type: none"> - používá myšlenkovou mapu k utřídění informací - dokáže si do myšlenkové mapy obstarat informace z různých zdrojů 	<p>Glóbus a mapa Určování zeměpisné polohy - zeměpisná síť Práce s turistickou mapou Místní krajina</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Tvorba mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>Matematika</p> <p>6. ročník Desetinná čísla</p>	<p>Tělesná výchova</p> <p>7. ročník Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou</p> <p>Matematika</p> <p>Poměr</p> <p>Dějepis</p> <p>6. ročník Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny</p> <p>Tělesná výchova</p> <p>Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou</p>

6. Světadíly, oceány, makroregiony světa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • REGIONY SVĚTA • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa <ul style="list-style-type: none"> - vymezí hlavní oblasti Afriky a Austrálie podle základních znaků • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny <ul style="list-style-type: none"> - provede regionalizaci a lokalizaci v jednotlivých světadílech, vytváří společné znaky Afriky a Austrálie • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadíly, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá a provede stručnou charakteristiku významných států jednotlivých oblastí Afriky a Austrálie - zhodnotí příhodné podmínky pro život organismů v Indickém a Tichém oceánu • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <ul style="list-style-type: none"> - sleduje aktuální změny 	<p>Poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů a světadíly Afrika - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, objevování a kolonizace Afriky, obyvatelstvo, oblasti Afriky Indický oceán - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, objevování Austrálie, obyvatelstvo, Australský svaz Tichý oceán Antarktida</p>

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity Etnický původ VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Občan, občanská společnost a stát OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Poznávání lidí	Přírodopis 6. ročník Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	Výchova k občanství 8. ročník Globalizace Cizí jazyk - anglický 6. ročník Tematické okruhy

7. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů

7. ročník

- žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
- žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
- žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**

7. ročník

- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- Kompetence pracovní
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem

1. Světadíly, oceány, makroregiony světa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • REGIONY SVĚTA • rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa <ul style="list-style-type: none"> - určí základní charakteristické znaky pro region Asie a Ameriky • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny <ul style="list-style-type: none"> - určuje, vyhledává na mapách a charakterizuje oblasti a státy Ameriky, Asie - určuje, vyhledává na mapách a charakterizuje zeměpisné oblasti Ameriky, Asie - vyhledává na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva a hospodářství Ameriky, Asie - vyhledává hlavní města a další významná města na kontinentech Ameriky, Asie - vyjmenovává a vyhledává na mapě světa jednotlivé oceány • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadíly, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje polohu, rozlohu, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje Ameriky, Asie - charakterizuje obyvatelstvo a hospodářství Ameriky, Asie - určuje zeměpisnou polohu oceánů a porovnává jejich rozlohu - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <ul style="list-style-type: none"> - posuzuje aktuální situaci dané oblasti, stav životního prostředí - sleduje stav a problémy životního prostředí oceánů - zjišťuje aktuální změny ve světě a hodnotí jejich příčiny 	<p>Zeměpis světadíly – Amerika, Asie poloha, rozloha, reliéf podnebí, vodstvo vegetační pásy, živočišstvo obyvatelstvo a kultura hospodářství politické rozdělení, administrativní členění vybrané státy a oblasti Zeměpis oceánů Atlantský oceán a Severní ledový oceán Projekt - POZNÁVÁME STÁTY AMERIKY A ASIE</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení Stavba mediálních sdělení ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Matematika 7. ročník Celá čísla, desetinná čísla, zlomky	Fyzika 7. ročník Hydrostatický a atmosférický tlak, Archimédův zákon

8. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování

8. ročník

- žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
- žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
- žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
 - žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům

8. ročník

- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

8. ročník

1. Světadíly, oceány, makroregiony a modelové regiony světa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> REGIONY SVĚTA porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států <ul style="list-style-type: none"> rozdělí základní charakteristiky modelových regionů světa na vybraných modelových regionech světa ukáže možnosti řešení přírodních, společenských, politických, hospodářských a environmentálních problémů rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa <ul style="list-style-type: none"> určí základní charakteristické znaky pro region Evropy a Ruska lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny <ul style="list-style-type: none"> určuje, vyhledává na mapách a charakterizuje oblasti a státy Evropy a Ruska rozlišuje více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy vyhledává na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě a Rusku vyhledává na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva a hospodářství Evropy a Ruska vyhledává hlavní města a další významná města na kontinentech Evropy a Ruska zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich <ul style="list-style-type: none"> posuzuje aktuální situaci dané oblasti, stav životního prostředí zjišťuje aktuální změny ve světě a hodnotí jejich příčiny objasňuje aktuální politické a hospodářské postavení Ruska ve světě 	<p>Zeměpis světadílů – Evropa, Rusko poloha, rozloha, reliéf podnebí, vodstvo vegetační pásy, živočišstvo obyvatelstvo a kultura hospodářství politické rozdělení, administrativní členění vybrané státy a oblasti Vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Projekt - POZNÁVÁME STÁTY EVROPY</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Matematika 7. ročník Celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <p>Dějepis Zámořské objevy a počátky dobývání světa</p>	<p>Další cizí jazyk - francouzský 9. ročník Slovní zásoba</p> <p>8. ročník Slovní zásoba</p> <p>Další cizí jazyk - německý 9. ročník Slovní zásoba</p> <p>8. ročník Slovní zásoba</p>

2. Světové hospodářství

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a posuzuje předpoklady lokalizačních faktorů sídel na hospodářské aktivity určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit <ul style="list-style-type: none"> porovnává a lokalizuje na mapách hlavní a vedlejší oblasti světového hospodářství 	<p>Sektorová a odvětvová struktura Ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Dějepis 8. ročník Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka Pracovní výchova 7. ročník Vlastnosti materiálu, technologické postupy, technické výkresy	Matematika 9. ročník Funkce - lineární a nelineární Chemie 8. ročník Oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli 9. ročník Oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli

3. Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ • porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků <ul style="list-style-type: none"> - vymezí kritéria hodnocení vyspělosti států - uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje 	Politická mapa dnešního světa - aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Matematika 7. ročník Celá čísla, desetinná čísla, zlomky	Výchova k občanství 8. ročník Právní základy státu, právo v každodenním životě Dějepis 9. ročník Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; problémy současnosti

4. Regionální společenské, politické a hospodářské útvary

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ • lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států současného světa - rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva - orientuje se ve státním zřízení a formách vlády, lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě, uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení 	Státy světa Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Vnímání autora mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Občan, občanská společnost a stát OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Český jazyk a literatura 8. ročník Mluvený projev Výchova k občanství Principy demokracie Právní základy státu, státní správa a samospráva	Výchova k občanství 9. ročník Evropská integrace a mezinárodní spolupráce, globalizace

8. ročník

5. Krajina

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ • porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajín 	Přírodní a společenské prostředí, typy krajín

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Ekosystémy</p>		<p>Přírodopis</p> <p>9. ročník</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi</p> <p>Vnější a vnitřní geologické procesy</p>

6. Vztah příroda a společnost

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ • uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - posuzuje působení přírodních krajinných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí - zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni - navrhne možná řešení problematiky životního prostředí - porozumí pojmům ekologie, ekosystém • uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení 	<p>Společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí</p> <p>Trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí</p> <p>Chráněná území přírody</p> <p>Globální ekologické a environmentální problémy lidstva</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Komunikace</p> <p>Sebezpoznání a sebepojetí</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Fyzika</p> <p>8. ročník</p> <p>Formy energie</p>	<p>Chemie</p> <p>9. ročník</p> <p>Chemie a společnost</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>8. ročník</p> <p>Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny</p>

8. ročník

7. Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - <i>vyhodnotí nejvhodnější opatření při ohrožení zdraví a života</i> 	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Stavba mediálních sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>Chemie</p> <p>8. ročník</p> <p>Mimořádné události</p>	<p>Chemie</p> <p>9. ročník</p> <p>Mimořádné události</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>8. ročník</p> <p>Bezpečné chování</p>

8. Obyvatelstvo světa

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - <i>orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi</i> - <i>popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací</i> • posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - <i>pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku</i> 	Lidé na Zemi Sídla Sídelní systémy

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>Multikulturalita</p> <p>Etnický původ</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>Kulturní diference</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Dějepis</p> <p>6. ročník</p> <p>Člověk a lidská společnost v pravěku</p> <p>Výchova k občanství</p> <p>7. ročník</p> <p>Lidská práva</p> <p>Přírodopis</p> <p>8. ročník</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů</p>	

9. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů

9. ročník

- žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
- žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
- žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek

9. ročník

- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Česká republika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČESKÁ REPUBLIKA • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy - hodnotí polohu, rozlohu, přírodní podmínky pro regionální využití - posoudí vhodnost rozmístění hospodářství vzhledem k přírodním i společenským podmínkám • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových, mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí hospodářské i politické postavení České republiky v Evropě i ve světě 	<p>Česká republika Poloha, státní hranice, postavení republiky ve světě Přírodní poměry Obyvatelstvo a sídla Hospodářství</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>Kulturní diference</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Dějepis</p> <p>9. ročník</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky</p> <p>Výchova k občanství</p> <p>Evropská integrace a mezinárodní spolupráce, globalizace</p> <p>Přírodopis</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p>	

2. Regiony České republiky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČESKÁ REPUBLIKA • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje - porovnává a hodnotí přírodní podmínky s hospodářstvím a s lidským potenciálem - charakterizuje hlavní přírodní a kulturní předpoklady jednotlivých krajů pro domácí i zahraniční cestovní ruch i rekreaci 	<p>Kraje České republiky</p> <p>Praha</p> <p>Středočeský kraj</p> <p>Jihočeský kraj</p> <p>Plzeňský kraj</p> <p>Karlovarský kraj</p> <p>Ústecký kraj</p> <p>Liberecký kraj</p> <p>Královhradecký</p> <p>Pardubický kraj</p> <p>Vysočina</p> <p>Jihomoravský kraj</p> <p>Olomoucký kraj</p> <p>Moravskoslezský kraj</p> <p>Zlínský kraj</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Komunikace</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Poznávání lidí</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>9. ročník</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Dějepis</p> <p>Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; problémy současnosti</p> <p>Fyzika</p> <p>Formy energie</p> <p>Přírodopis</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p>	<p>Přírodopis</p> <p>9. ročník</p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny, chráněné rostliny</p>

3. Místní region

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČESKÁ REPUBLIKA • vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy <ul style="list-style-type: none"> - na mapě vyhledá a vymezí Kroměřížsko • hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí přírodní, hospodářské, společenské poměry místního regionu - analyzuje a hodnotí region vzhledem k vyšším územním celkům 	<p>Regionální zeměpis</p> <p>Kroměříž</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		

4. Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu <ul style="list-style-type: none"> - <i>orientuje mapu, určí světové strany</i> - <i>určí azimut, pohybuje se podle mapy a azimutu</i> - <i>přečte značky na topografické mapě</i> - <i>vyhledá na mapě i v terénu významné orientační body</i> • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny <ul style="list-style-type: none"> - <i>orientuje se v terénu a ovládá základy topografie</i> - <i>prakticky vyhodnotí typ krajiny a navrhne její využití</i> - <i>aplikuje získané teoretické dovednosti v přírodě</i> • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech <ul style="list-style-type: none"> - <i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických a jiných informačních zdrojů</i> - <i>vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a mapy pro orientaci v konkrétním regionu pro prostorové vnímání a hodnocení míst</i> - <i>nacvičí bezpečné způsoby chování a jednání v modelových situacích simulujících stav mimořádné události</i> 	<p>Výcházka do okolí města - orientační body, světové strany - určování podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí		

5.7 Umění a kultura

Charakteristika oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě

pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot

- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národě a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1 Hudební výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	1	1

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Vokální činnosti
2. Instrumentální činnosti
3. Hudebně pohybové činnosti
4. Poslechové činnosti

Formy a metody práce používané ve výuce:

I. stupeň: vyučovací hodina, práce ve skupinkách, návštěva koncertů a divadelních představení

II. stupeň: skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, projekty

Způsob a místo realizace předmětu:

I. stupeň: vyučování ve třídě nebo v odborné učebně

II. stupeň: výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy

Dům kultury – hudební pořady, divadlo

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- porozumět hudebnímu umění a hudbě prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových a poslechových činností
 - vnímat a využívat hudbu jako prostředek komunikace
 - rozvíjet sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové dovednosti
 - uplatňovat svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při hře, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby
 - „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření
 - vnímat, chápat a hodnotit hudební díla a jejich vývojové proměny

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Poznávání lidí

Sebepoznání a sebepojetí

Psychohygienu

Kreativita

Komunikace

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Multikulturalita

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel dá žákům k učivu vždy konkrétní názor, aby bylo učivo žákům předkládáno s využitím co nejvíce smyslů, zejména zraku, hmatu a sluchu
 - učitel nechá žáky individuálně pracovat s hudebními nástroji
 - učitel klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
 - učitel podporuje porozumění uměleckému dílu
 - učitel nechá žáky vyjadřovat se k hudebnímu dílu a vyjadřovat své pocity
 - učitel dá příležitost k využívání žákovských zkušeností ve výuce (vlastní hra na hudební nástroj...)
 - učitel podporuje tvořivou činnost žáků
 - učitel klade na žáky v učivu přiměřené nároky, vede je k dobrému zvládnutí základního učiva a dá jim k tomu takový časový prostor, který zohledňuje individuální schopnosti jednotlivých žáků
 - učitel pomáhá podpořit sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti
 - učitel upozorňuje na konkrétní využití vědomostí a dovedností v životě
 - učitel vede žáky k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
 - učitel vytváří návyky k pozdějšímu samostatnému hudebnímu projevu
 - učitel individuálně vede žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel postupuje od jednoduchých hudebních ukázek a činností ke složitějším
 - učitel předkládá též neobvykle zadané úlohy, např. pomocí hudebních hádanek
 - učitel podporuje účast žáků, podle jejich schopností, v různých soutěžích
 - učitel vede žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem
 - učitel nechává žáky obhajovat různé závěry, řešení a rozhodnutí
 - učitel umožňuje žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem
 - učitel vede žáky k jednoduchému zaznamenávání svých pozorování a objevů
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel nechá žáky při každé jejich činnosti hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení daného úkolu

- učitel přijímá často neoborně vyjádřené žákovské názory, upřesňuje je, vyjadřuje uspokojení nad správnými závěry žáků
- učitel umožní žákům hovořit o poznáních souvislostech a zkušenostech z jejich života
- učitel dává žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učitel učí žáky naslouchat názorům spolužáků, využívat možnosti o názorech diskutovat, respektovat se navzájem
- učitel hovoří o vlastních hudebních prožitcích, o zajímavých poznáních z poslechu nebo ze sledování hudebních pořadů
- učitel zařazuje do výuky jednoduché referáty na zvolené téma
- učitel nechá žáky pokusit se vyjadřovat dojmy z uměleckého díla
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel dbá na to, aby se žáci podíleli na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a aby tato pravidla respektovali
 - učitel vede žáky k tomu, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout
 - učitel dbá na to, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře
- **Kompetence občanské**
 - učitel vede žáky k vzájemnému slušnému chování bez hrubostí a násilí
 - učitel vede žáky ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
 - učitel vede žáky ke snaze o co nejlepší plnění svých povinností i uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
 - učitel podporuje u žáků pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
 - učitel podporuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k získávání zručnosti při vlastních hudebních činnostech
 - učitel dbá na udržování pořádku na pracovním místě, dbá na systém v ukládání pomůcek
 - učitel dbá na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech (polybové, instrumentální)

1. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- **Kompetence komunikativní**
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé

1. ročník

- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druhí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnicích
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí tvorbu tónu - dbá na správnou výslovnost • rytmižuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná dynamické změny v hudbě: p-mf-f - realizuje písně ve 2/4 a 2/3 taktu 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pěvecké dovednosti Hudební rytmus Dvojhlas Intonace	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Hra na hudební nástroje

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře <ul style="list-style-type: none"> - využívá Orfeovy nástroje - píseň doprovází hrou na tělo - udrží daný rytmus 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Rytmižace Melodizace Hudební improvizace Intonace	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti		

3. Záznam instrumentální melodie

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • zvládne jednoduchý notový zápis <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje notu čtvrtovou, osminovou, půlovou 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Notový zápis	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

1. ročník

4. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie <ul style="list-style-type: none"> - pohybově vyjádří charakter písně - vytvoří poskočný krok - hraje jednoduché pohybové hry 		1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pohybový doprovod hudby Reakce na změny hudby
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání		Tělesná výchova 1. ročník Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, plavání

5. Kvality tónů, hudební výrazové prostředky

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pojmenuje některé hudební nástroje - poslouchá hudbu různých žánrů - pozná lidovou píseň - vyjádří své pocity z poslechu 		1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Kvalita tónů, délka, síla, barva, výška Rytmus, melodie Interpretace hudby
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu

2. ročník

- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- Kompetence občanské
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- Kompetence pracovní
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí tvorbu tónu - dbá na správnou výslovnost • rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná dynamické změny v hudbě: <i>p-mf-f</i> - realizuje písňe ve 2/4 a 2/3 taktu 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pěvecké dovednosti Hudební rytmus Dvojhlas Intonace	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Hra na hudební nástroje

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře <ul style="list-style-type: none"> - využívá Orfeovy nástroje - píseň doprovází hrou na tělo - udrží daný rytmus 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Rytmizace Melodizace Hudební improvizace Intonace	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti		

3. Záznam instrumentální melodie

Očekávané výstupy	Učivo	
žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • zvládne jednoduchý notový zápis <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje notu čtvrtovou, osminovou, půlovou 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Notový zápis	

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie <ul style="list-style-type: none"> - pohybově vyjádří charakter písně - vytvoří poskočný krok - hraje jednoduché pohybové hry 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pohybový doprovod hudby Reakce na změny hudby</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		<p>Tělesná výchova</p> <p>2. ročník</p> <p>Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, plavání</p>

5. Kvality tónů, hudební výrazové prostředky

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a pojmenuje některé hudební nástroje - poslouchá hudbu různých žánrů - pozná lidovou píseň - vyjádří své pocity z poslechu 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Kvalita tónů, délka, síla, barva, výška Rytmus, melodie Interpretace hudby</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem

3. ročník

- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- Kompetence občanské
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- Kompetence pracovní
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí tvorbu tónu - dbá na správnou výslovnost • rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná dynamické změny v hudbě: p-mf-f - realizuje písně ve 2/4 a 2/3 taktu 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Pěvecké dovednosti Hudební rytmus Dvojhlas Intonace</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Hra na hudební nástroje

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře <ul style="list-style-type: none"> - využívá Orfeovy nástroje - píšeň doprovází hrou na tělo - udrží daný rytmus 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Rytmizace Melodizace Hudební improvizace Intonace</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Fungování a vliv médií ve společnosti</p>		

3. ročník

3. Záznam instrumentální melodie

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • zvládne jednoduchý notový zápis - rozlišuje notu čtvrtovou, osminovou, půlovou 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Notový zápis
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - pohybově vyjádří charakter písně - vytvoří poskočný krok - hraje jednoduché pohybové hry 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pohybový doprovod hudby Reakce na změny hudby
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání		Tělesná výchova 3. ročník Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, plavání

5. Kvality tónů, hudební výrazové prostředky

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - rozliší a pojmenuje některé hudební nástroje - poslouchá hudbu různých žánrů - pozná lidovou píseň - vyjádří své pocity z poslechu 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Kvalita tónů, délka, síla, barva, výška Rytmus, melodie Interpretace hudby
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- Kompetence komunikativní

4. ročník

- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
 - pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

1. Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <ul style="list-style-type: none"> - zpívá jednoduché dvojhlasé písně - dbá na správné dýchání 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Dýchání, výslovnost, tvorba tónu 2/4, 3/4, 4/4 takt Kánon, dvojhlas Hudební hry, volné nástupy tónů, tónika, dominanta</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Výtvarná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</p>	<p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>5. ročník</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>Čtení</p>

4. ročník

2. Grafický záznam vokální hudby

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <ul style="list-style-type: none"> - užívá pojmy <i>stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení</i> - pozná <i>basový klíč</i> - čte <i>noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči</i> - provede <i>rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie</i> 	<p>Učivo</p> <p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Linka, znaky pro noty, houslový klíč, předznamenání, notová osnova</p>
---	--

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Hra na hudební nástroje

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <ul style="list-style-type: none"> - pozná <i>vybrané smyčcové nástroje</i> - seznámí se s <i>hudebními nástroji v symfonickém orchestru</i> 	<p>Učivo</p> <p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Jednoduché skladby pomocí Orfeových nástrojů</p>
---	--

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace <ul style="list-style-type: none"> - doprovází <i>písně na rytmické a melodické hudební nástroje a hrou na vlastní tělo</i> 	<p>Učivo</p> <p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Tvorba přede her, mezihry, doher Hra na tělo Hra na ozvěnu</p>
---	--

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Záznam melodie

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • graficky zaznamená melodii <ul style="list-style-type: none"> - zná <i>notovou osnovu, zakreslí do ní notové klíče</i> - zakreslí <i>značky not a pomlky, umístí je do notové osnovy</i> - přečte <i>noty a pomlky v notové osnově</i> 	<p>Učivo</p> <p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Čtení a zápis rytmického schématu</p>
--	---

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

6. Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace <ul style="list-style-type: none"> - pohybově vyjádří nálady - provede nácvik relaxace - pohybuje se podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 2/4 a 3/4 taktu - pohybově vyjádří melodií - vytvoří některé taneční kroky - taktuje ve 2/4 taktu - taktuje 4/4 takt - improvizuje a užívá pantomimu - pamětně si uchová a reprodukuje pohyby při tanci nebo pohybových hrách - seznámí se s krajovými lidovými tanci 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Vyjádření charakteru a emocí poslouchané hudby pohybem Pantomima, houpavý krok, jednoduché tance (polka, valčík, menuet, mazurka, sousedská)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Prvouka 3. ročník Orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě	přesahy z učebních bloků: Tělesná výchova 4. ročník Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, bruslení 5. ročník Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, bruslení Výtvarná výchova Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností

7. Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby <ul style="list-style-type: none"> - objasní původ státní hymny • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná rockovou a taneční melodií, hudbu k slavnostním příležitostem od populární - rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - jmenuje některé hudební skladatele a jejich hudební díla 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Kvalita tónu - délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord, melodie vzestupná a sestupná, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudební styly a žánry – jazz, rock, lidová kapela, symfonický orchestr Hudební formy – rondo, variace Interpretace hudby – epizody ze života skladatelů - A. Dvořák, B. Smetana, J. S. Bach, W. A. Mozart, L. Janáček Státní hymna
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Vlastivěda 5. ročník Současnost a minulost v našem životě Regiony ČR

5. ročník

5. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
 - pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- Kompetence občanské
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se nevyjadřuje pohrdlivě nebo s předsudky o skupinách lidí nebo jejich příslušnících
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- Kompetence pracovní
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné

5. ročník

1. Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> VOKÁLNÍ ČINNOSTI zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti <ul style="list-style-type: none"> zpívá jednoduché dvojhlasé písně dbá na správné dýchání 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Dýchání, výslovnost, tvorba tónu 2/4, 3/4, 4/4 takt Kánon, dvojhlas Hudební hry, volné nástupy tónů, tónika, dominanta
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Výtvarná výchova 4. ročník Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	přesahy z učebních bloků: Cizí jazyk - anglický 5. ročník Zvuková a grafická podoba jazyka Český jazyk a literatura Čtení

2. Grafický záznam vokální hudby

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> VOKÁLNÍ ČINNOSTI realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not <ul style="list-style-type: none"> užívá pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení pozná basový klíč čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči provede rozbor zapsané písně - druh písně, notový zápis, takt, melodie 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Linka, znaky pro noty, houslový klíč, předznamenání, notová osnova
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Hra na hudební nástroje

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní <ul style="list-style-type: none"> pozná vybrané smyčcové nástroje seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Jednoduché skladby pomocí Orfeových nástrojů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehery, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace <ul style="list-style-type: none"> doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje a hrou na vlastní tělo 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Tvorba předeher, mezihry, doher Hra na tělo Hra na ozvěnu
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. ročník

5. Záznam melodie

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • graficky zaznamená melodii <ul style="list-style-type: none"> - zná notovou osnovu, zakreslí do ní notové klíče - zakreslí značky not a pomlk, umístí je do notové osnovy - přečte noty a pomlky v notové osnově 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Čtení a zápis rytmického schématu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace <ul style="list-style-type: none"> - pohybově vyjádří nálady - provede nácvik relaxace - pohybuje se podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 2/4 a 3/4 taktu - pohybově vyjádří melodii - vytvoří některé taneční kroky - taktuje ve 2/4 taktu - taktuje 4/4 takt - improvizuje a užívá pantomimu - pamětně si uchová a reprodukuje pohyby při tanci nebo pohybových hrách - seznámí se s krajoými lidovými tanci 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Vyjádření charakteru a emocí poslouchané hudby pohybem Pantomima, houpavý krok, jednoduché tance (polka, valčík, menuet, mazurka, sousedská)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		<p>Tělesná výchova</p> <p>5. ročník</p> <p>Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, bruslení</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p>

7. Hudební výrazové prostředky, hudba vokální a instrumentální

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby <ul style="list-style-type: none"> - objasní původ státní hymny • rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná rockovou a taneční melodii, hudbu k slavnostním příležitostem od populární - rozpozná v proudu znějící hudby některé nástroje - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - jmenuje některé hudební skladatele a jejich hudební díla 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Kvalita tónu - délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord, melodie vzestupná a sestupná, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudební styly a žánry – jazz, rock, lidová kapela, symfonický orchestr Hudební formy – rondo, variace Interpretace hudby – epizody ze života skladatelů - A. Dvořák, B. Smetana, J. S. Bach, W. A. Mozart, L. Janáček Státní hymna</p>

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Fyzika 8. ročník Vlastnosti zvuku Vlastivěda 5. ročník Současnost a minulost v našem životě Regiony ČR

6. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- Kompetence sociální a personální
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- Kompetence pracovní
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy

6. ročník

- žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Intonace a vokální improvizace, reflexe vokálního projevu

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě <ul style="list-style-type: none"> - <i>dle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívá v jednohlase (popř. dvojhlas, trojhlas)</i> 	Intonační cvičení Zpěv lidových a umělých písní Zpěv koled Říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně Tvořivé hudební hry a hádanky

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	Výtvarná výchova 6. ročník Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	Český jazyk a literatura 6. ročník Zvuková stránka jazyka

2. Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů <ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně charakterizuje základní hudební pojmy (akord, stupnice)</i> - <i>orientuje se v jednoduchém notovém zápisu</i> - <i>vyhledá určené takty a rytmy</i> 	Vzestupná a sestupná řada tónů Práce s notovým zápisem

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Vyjadřování hudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje, hra na hudební

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách <ul style="list-style-type: none"> - <i>doprovází jednoduchou píseň na Orfeovy nástroje</i> - <i>vytváří vlastní rytmické motivy a obměňuje je</i> - <i>zapojí se do skupinové hry</i> 	Reprodukce známých písní Rytmické ozvěny a hádanky, rytmická hra na tělo Hudební variace Sólo, duo, trio

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Poznávání lidí		Cizí jazyk - anglický 6. ročník Zvuková a grafická podoba jazyka

6. ročník

4. Pohybový doprovod znějící hudby

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti především jednoduchou pohybovou vazbu <ul style="list-style-type: none"> - pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus - pohybem vyjádří obsah písně 		Učivo Pochod, polka, valčík Dramatizace písní
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Sebepoznání a sebepojetí	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Orientace v hudebním prostoru, hudební styly a žánry

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s hudebními výrazovými prostředky - pojmenuje vybrané hudební nástroje - rozliší skladbu vokální a instrumentální 		Učivo Melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace Poznávání hudebních nástrojů Vokální a instrumentální skladba Lidová a umělá píseň Opera, muzikál, melodram
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Výtvarná výchova 7. ročník Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly 6. ročník Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

6. Hudební dílo a její autor

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období <ul style="list-style-type: none"> - rozliší píseň lidovou a umělou, operu, muzikál - seznámí se s vybranými autory a skladbami 		Učivo Verdi, Schubert, Smetana, Dvořák
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

7. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- Kompetence sociální a personální
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- Kompetence pracovní
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

7. ročník

1. Pěvecký projev, reflexe vokálního projevu

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> VOKÁLNÍ ČINNOSTI využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách <ul style="list-style-type: none"> při zpěvu využívá správné pěvecké návyky podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně seznámí se s jednotlivými druhy lidových písní 		Učivo Zpěv lidových a umělých písní Polyfonie, kánon
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Zájmová hudební výchova 7. ročník Intonace a vokální improvizace, reflexe vokálního projevu

2. Orientace v hudebním prostoru

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu <ul style="list-style-type: none"> taktuje 2/4, 3/4, 4/4 takt pohybem reaguje na znějící hudbu, využívá jednoduchých gest a tanečních kroků 		Učivo Taktování Taneční kroky Moderní tance
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Psychohygiena Sebepoznání a sebezpojetí	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Hra na hudební nástroje

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI provádí jednoduché hudební improvizace <ul style="list-style-type: none"> hraje na hudební nástroj podle pokynů dirigenta 		Učivo Hra na dirigenta a orchestr
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Hudební díla, styly a žánry

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> POSLECHOVÉ ČINNOSTI zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období <ul style="list-style-type: none"> při poslechu využívá získané zkušenosti pozná hudební nástroje, jejich výrazové možnosti seznámí se s vybranými autory a skladbami pojmenuje vybrané hudební formy seznámí se s vývojem techniky v hudbě 		Učivo Pochod, tanec, vážná hudba k poslechu Výběr poslechových skladeb různých období - Vivaldi, Bach, Mozart, Beethoven Koncert, sonáta, symfonie, kantáta, oratorium Porovnání vybraných didaktických prostředků
---	--	---

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá		Zájmová hudební výchova 7. ročník Orientace v hudebním prostoru, hudební styly a žánry Dějepis Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost

8. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- Kompetence sociální a personální
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich neovládání ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat

8. ročník

- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- Kompetence pracovní
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Hudební rytmus, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů <ul style="list-style-type: none"> - rytmicky správně zazpívá vybrané písně - dodržuje hlasovou hygienu a pěvecké návyky - respektuje dynamiku písně - užívá pojem akord a jednoduché akordové značky - rozliší durovou a mollovou stupnici - zazpívá lidový dvojhlas, trojhlasý kánon 	Hlasová a rytmická cvičení Zpěv lidových a umělých písní	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání		

2. Hra na hudební nástroje, pohybový doprovod

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace <ul style="list-style-type: none"> - vytváří doprovody k melodiím - vytleská jednoduché i obtížnější rytmy - pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy 	Nástrojová improvizace Rytmické skladby, říkanky a hry Taneční kroky	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Kreativita Sebepoznání a sebepojetí	Český jazyk a literatura 8. ročník Způsoby interpretace literárních a jiných děl	

3. Hudební styly a žánry

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s vývojem světové populární hudby - seznamuje se s vývojem světové umělé hudby - charakterizuje styly v populární hudbě - pozná a charakterizuje vybrané hudební formy - seznámí se s vybranými autory a skladbami 	Hudba období pravěku, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus, expresionismus Populární hudba 20. století (jazz, swing, rock and roll, pop, rock) Poslech různých hudebních žánrů, srovnávání a postihování charakteristických rozdílů

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita	Dějepis 6. ročník Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz 7. ročník Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost 8. ročník Barokní kultura a osvícenství	Dějepis 8. ročník Barokní kultura a osvícenství Výtvarná výchova 9. ročník Proměny komunikačního obsahu 8. ročník Proměny komunikačního obsahu Dějepis 9. ročník Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- Kompetence sociální a personální
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozborem postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské

9. ročník

- žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- Kompetence pracovní
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Pěvecký a mluvní projev, reflexe vokálního projevu

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • VOKÁLNÍ ČINNOSTI • zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - <i>doдрžuje, prohlubuje pěvecké návyky, hlasovou hygienu</i> 		Hlasová a rytmická cvičení Opakování lidových a umělých písní Výběr písní dle období Populární hudba 20.st. (jazz, trampská píseň, folk, pop, rock)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Tvorba doprovodu pro hudebně dramatické projevy a pohybový doprovod znějící hudby

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - <i>spojuje poslech s pohybovou činností, vyjadřuje taneční rytmy</i> - <i>využívá tanečních kroků</i> • vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - <i>spojuje zpěv písní s instrumentální činností</i> 		Hudební výrazové prostředky Hudební nástroje Taneční kroky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Rozvoj schopností poznávání		

3. Hudební styly a žánry

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - <i>při poslechu využívá osvojených znalostí a zkušeností</i> - <i>seznamuje se s nejstaršími českými hudebními památkami</i> - <i>seznamuje se s vývojem populární české hudby</i> • orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky - <i>rozpoznává hudební nástroje a jejich výrazové možnosti</i> - <i>určí charakteristické znaky hudebních forem</i> 		Středověk Renesance (znaky, hud. formy, čeští představitelé) Baroko (znaky, představitelé) Klasicismus (tvorba symfonická, komorní, česká hudební emigrace) Romantismus (opera) Hudební směry 20.st. (vybrané skladby)

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Český jazyk a literatura 8. ročník Základy literární teorie a historie Výtvarná výchova Proměny komunikačního obsahu 9. ročník Proměny komunikačního obsahu	Cizí jazyk - anglický 9. ročník Tematické okruhy

4. Interpretace znějící hudby

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • POSLECHOVÉ ČINNOSTI • slovně charakterizuje hudební dílo, hledá souvislosti s jinými uměleckými díly - <i>objasní svoje hudební preference</i> 	Slovní charakteristika hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastního hodnocení, osobní preference

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5.7.2 Výtvarná výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	2	2
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
2	1	2	1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti
2. Uplatňování subjektivity
3. Ověřování komunikačních účinků

Formy a metody práce používané ve výuce:

I. stupeň:

Malba – použití barev prstových, vodových, temperových, voskového pastelu, suchého pastelu
 Kresba – použití pera, tuše, dřívka, voskového pastelu, rudky, tužky a křídly
 Kombinované techniky – koláž s kresbou nebo malbou, kolorovaná kresba, mastný pastel s vodovou barvou, voskový pastel krytý tuší, proškrabování, kombinace přírodních materiálů
 Materiálové techniky – papírová a textilní koláž, překlápění a vystřihování, textilní aplikace a úprava textury
 Technika tisku – tisk z přírodního materiálu, frotáž, monotyp, tisk z lepenky
 Modelování a keramika – využití modelovací hmoty, moduritu, hlíny
 Práce z různého materiálu – papír, dřevo, textil, drát, přírodniny aj.

Vyučující realizuje v každém ročním období některou z daných technik s ohledem na určité tematické celky:

- organizace prostoru a práce s hmotou – od části k celku (skupinová práce)
- uplatnění rytmu – práce v pásu i v ploše, volba barev, otisky
- linie – zhušťování, výrazové vlastnosti, různé materiály
- práce s barvou – zapouštění, míchání barev, kontrasty barev
- příroda – tvar přírodnin, jejich stavba, členění, fantazie a představy
- tematické práce – dějové situace, zobrazování figur na ploše

II. stupeň:

- individuální a skupinové činnosti
- metoda slovní, názorná, praktická
- skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty

Vyučující uplatňuje výukové metody v těchto oblastech:

Výtvarné osvojování skutečnosti

- a) tematické práce
- b) zobrazování přírodních a umělých forem

Užití práce dekorativní a prostorové

- a) dekorativní práce
- b) výtvarné práce v materiálu
- c) prostorové vytváření

Výtvarná kultura

Způsob a místo realizace předmětu:

Výuka probíhá ve třídách, v odborné učebně nebo v plenéru jako samostatný předmět.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- umožnit poznávat svůj vnitřní i okolní svět prostřednictvím výtvarných činností
- porozumět výtvarnému umění a chápat výtvarnou kulturu
- rozvíjet estetické citění, osvojovat estetické vnímání skutečnosti prostředky umění i mimouměleckými (krásy přírody, krása předmětů vytvořených člověkem aj.)
- podporovat vlastní tvořivou činnost a seberealizaci, představivost a výtvarné vyjádření
- samostatně vyhledávat a systematicky třídit informace, propojovat poznatky ostatních vzdělávacích oborů
- pochopit umělecké hodnoty vlastního národa, uvědomit si šíři a rozmanitost světového kulturního dědictví
- vnímat, chápat a hodnotit výtvarná díla a jejich vývojové proměny
- získat cit pro barvu, tvar a materiál, tvořivě vyjadřovat přírodní skutečnosti a dějový celek
- vytvořit estetický vztah k architektuře a životnímu prostředí
- spolupracovat ve dvojicích, ve skupinách i v celém třídním kolektivu, dodržovat pravidla spolupráce v týmu
- vytvořit představu o vlastních předpokladech a schopnostech

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebezpoznání a sebepojetí

Kreativita

Komunikace

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Fungování a vliv médií ve společnosti

Tvorba mediálního sdělení

Práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si žáci mohli sami zorganizovat vlastní činnost
 - učitel využívá kladné hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
 - učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby, jejím zhodnocením přispívá k rozvoji jejich estetického citění
 - složitějšími uměleckými úkoly rozvíjí učitel logické myšlení
 - učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce s důrazem na sebehodnocení
 - učitel využívá audiovizuální techniku, PC
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel zadáváním problémových úloh učí žáky správně nacházet a formulovat problém
 - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a výrazových prostředků
 - učitel využívá metody projektového vyučování, skupinové práce, konzultuje se žáky možnost volby při výběru tématu
- Kompetence komunikativní
 - učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
 - učitel nechává žáky individuálně zvolenými výtvarnými postupy vyjádřit svůj názor
 - učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace, vede žáky k respektování názorů jiných
- Kompetence sociální a personální
 - učitel vede žáky, aby spolupracovali ve skupině a pod vedením vyučujícího hodnotili své výsledky a schopnosti, vede je k vzájemné spolupráci, rozvoji komunikace, diskuze a vhodnému chování
 - učitel uplatňuje individuální přístup k žákům
 - učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáhá

- učitel zohledňuje individuální pracovní tempo
- učitel učí žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně
- učitel posiluje u žáků sebevědomí, fantazii, originalitu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- **Kompetence občanské**
 - učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů
 - učitel využívá skupinové práce
 - učitel seznamuje žáky se životem a názory jiných národů a ras
 - učitel seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím
 - učitel vede žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc, ale také aby pomoc dovedli poskytnout
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
 - učitel požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
 - učitel podporuje a vede žáky ve výtvarných soutěžích, připravuje je na využití svých schopností v profesní budoucnosti

1. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- **Kompetence komunikativní**
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**

1. ročník

- žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
- žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
- žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – objem, tvary, barvy, linie • projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti – uplatňuje linie, tvary, barvy, objemy v plošném uspořádání 		Učivo Pozorování prvků vizuálně obrazného vyjádření, jejich pojmenování Linie – kresba, pero, tuš, pastel Tvary – fantazie, tvořivost, muchláž Sledování tvarově zajímavých rostlin, věcí a předmětů Kresba a malba založená na přímém názoru, pozorování objektů, využití vjemů, zážitků, představ
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků: Prvouka 1. ročník Životní podmínky, rovnováha v přírodě, ochrana přírody	přesahy z učebních bloků: Český jazyk a literatura 1. ročník Tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy

2. Uspořádání objektů do celků

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností 		Učivo Využívání tematických prací Linie – kresba různým materiálem Tvary – pozorování, výtvarné vnímání, šablona Barvy – rozvíjení práce s barvou, zapouštění, míchání barev, barevná plocha
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

1. ročník

3. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly 		Vztahy zrakového vnímání podněty hmatové, sluchové pohybové vyjádření rozdílů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy		

4. Osobní postoj v komunikaci

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ • do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření 		Samostatně vytvořená a přejatá vyjádření v rámci skupin, komunikace se spolužáky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti	Český jazyk a literatura 1. ročník Tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy	

2. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu

2. ročník

- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – objem, tvary, barvy, linie 	<p>Učivo</p> <p>Pozorování prvků vizuálně obrazného vyjádření, jejich pojmenování Linie – kresba, pero, tuš, pastel Tvary – fantazie, tvořivost, muchláž Sledování tvarově zajímavých rostlin, věcí a předmětů Kresba a malba založená na přímém názoru, pozorování objektů, využití vjemů, zážitků, představ Pochopení tvarového základu, rozpoznání tvarového základu, výrazových prostředků, postupu v práci, uspořádání do objektu a celku Projekt - AJAX Projekt - DEN ZEMĚ</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Prvouka</p> <p>2. ročník Životní podmínky, rostliny a živočichové, ochrana přírody</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

2. ročník

2. Uspořádání objektů do celků

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI projevuje v tvorbě vlastní životní zkušenosti – znalost tvarů a objemu 		Učivo Pochopení tvarového základu, porovnání tvarových prvků, výrazových prostředků Uplatnění objemů v prostorovém uspořádání
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Typy vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření 		Učivo Pozorování tvarů a funkcí Rozvíjení smyslové citlivosti, smyslového vnímání, estetického vnímání a citění, rozvíjení smyslových účinků Hračka, loutka, maňásek Výrazové prostředky ilustrace pohádky Kultura bydlení a odívání Projekt - NA LODI ZA POHÁDKOU
Průřezová témata VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Prvouka 2. ročník Rodina, soužití lidí Český jazyk a literatura Základní literární pojmy

4. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ komunikuje – nalézá a zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření 		Učivo Komunikace se spolužáky Rozvíjení smyslu pro krásu přírody Hledání vztahu k životnímu prostředí (besedy, vzájemné motivace, návštěva divadel, četba pohádek, škola v přírodě, vycházky, škol.výlet aj.)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Prvouka 2. ročník Životní podmínky, rostliny a živočichové, ochrana přírody	přesahy z učebních bloků:

3. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou

3. ročník

- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- Kompetence občanské
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- Kompetence pracovní
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci

3. ročník

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, barvy, objekty 	Rozpoznání a pojmenování prvků vizuálně obrazného vyjádření Linie – hra s linií Zraková zkušenost, představivost Tvary – výtvarné vnímání Barvy – hra s barvami Tvary – využití přírodních útvarů, pozorování struktury, zobrazování tvarů věcí, užitkových předmětů Linie – výrazové vlastnosti druhů linie, jejich využití, kresba různým materiálem Objemy – vytváření modelováním Barvy – základní a podvojně Výtvarný rytmus – vystřihování, otisky, využití světlé a tmavé barvy, kontrasty

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání		

2. Uspořádání objektů do celků

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • projevuje v tvorbě své vlastní životní zkušenosti – uplatňuje další prvky a jejich kombinace 	Pozorování přírody, činnosti lidí, vztah postavy a prostředí Využití výraznosti Zachycení rozdílů při vnímání událostí, využití vhodných prostředků a výtvarných technik

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Prvouka 3. ročník Rodina, soužití lidí

3. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly, volí vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření 	Využití smyslových účinků (tiskoviny, televize, film)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		

4. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • porovnává a třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišnosti vycházejících ze zkušeností, vjemů, zážitků, představ 	Rozvíjení pozorovacích schopností a paměti, využívání zkušeností, vjemů, zážitků a představ Třídění získaných prvků Rozvíjení fantazie a představivosti ve výtvarném vyjádření

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí		Prvouka 3. ročník Obec (město), místní krajina

3. ročník

5. Osobní postoj v komunikaci

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ • porovnává odlišnosti se svými dosavadními zkušenostmi • zapojuje do komunikace vizuálně obrazná vyjádření samostatně tvořená, vybraná nebo upravená s využitím vlastních zkušeností 		Samostatně vytvořená a přejatá vyjádření v rámci skupin, proměny komunikačního obsahu
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby

4. ročník

- Kompetence občanské
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- Kompetence pracovní
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
 - žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

1. Prvky a typy vizuálně obrazných vyjádření

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření 		<p>Učivo</p> <p>Hra s barvou – překrývání, barevné kontrasty Volný výtvarný projev Výtvarné vyjádření zážitků, událostí, přírody – malba, kresba, linie, tvar Obrazné vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Pracovní výchova</p> <p>5. ročník Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>4. ročník Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p>

4. ročník

2. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI zaměřuje se na prezentaci vlastních zkušeností a na její vyjádření 		Kresba na základě vlastního prožitku
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Hudební výchova 5. ročník Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace Český jazyk a literatura 4. ročník Tvořivé činnosti s literárním textem Hudební výchova Pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace

3. Uspořádání objektů do celků

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové tvorbě 		Uspořádání objektů, prvků do celku podle výraznosti a velikosti
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky 		Výtvarné vyjádření hlavy pohádkových bytostí – využití tvarové a barevné nadsázky Plakát, tiskovina, reklama, média - řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, zjednodušení Seznámení s jednoduchými grafickými technikami – otisk, frotáž, koláž
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Český jazyk a literatura 4. ročník Zážitek čtení a naslouchání Vlastivěda Regionální památky, báje, mýty, pověsti	Český jazyk a literatura 4. ročník Tvořivé činnosti s literárním textem

5. Proměny komunikačního obsahu

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a inspiruje se jimi 		Návštěvy muzeí, seznamování s výraznými osobnostmi výtvarného umění Práce na třídních projektech, návrhy, dotváření prostředí výtvarnými pracemi

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebezpečí</p>		<p>Vlastivěda</p> <p>4. ročník Současnost a minulost v našem životě</p>

5. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák slušně požádá spolužáky v bezprostředním okolí, aby se ztišili, pokud potřebuje klid; respektuje, když stejný klid potřebují naopak oni
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
 - žák vysvětlí a uvede příklady, jak se může konkrétní učivo, informace nebo dovednost z výuky hodit v jeho osobním životě, popř. v dalším studiu nebo v různých zaměstnáních
 - žák jednoduše popíše, jak pracoval na určitém úkolu, co ho bavilo, co se mu dařilo, co se mu nedařilo nebo v čem udělal chybu; nevyhýbá se otevřenému přiznání chyb, v případě nezvládnutí úkolu se vyrovná s negativní zpětnou vazbou
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem; vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli; dokončuje věty
- Kompetence sociální a personální
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
 - žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
 - při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
 - v sebehodnotících pracovních listech si žák s pomocí učitele nebo rodiče volí cíl pro sebezlepšení a určuje, co pro to může udělat
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
 - žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- Kompetence občanské

5. ročník

- žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
- žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
- žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérii); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérii práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
 - žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření a uspořádání do celků

<p>Očekávané výstupy</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • rozeznává, pojmenovává a porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření – barevné kontrasty, proporční vztahy • kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku 	<p>Učivo</p> <p>Experimentování s barvou, vyjádření proporcí hlavy a postavy Statické i dynamické vyjádření, seznámení s funkcí písma, písmo jako dekorativní prvek, stříhání, vytrhávání, řazení písma v jednoduchých krátkých nápisech</p>	
<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Přírodověda</p> <p>5. ročník Lidské tělo</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

5. ročník

2. Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • zaměřuje se na vyjádření vlastních životních zkušeností • volí a kombinuje prostředky pro vyjádření svých nových a neobvyklých pocitů (i prostředky a postupy současného výtvarného umění) 		Učivo Výtvarné vyjádření pocitů, nálad, pohyb těla, manipulace s objekty Kresba na základě vlastního prožitku, rozvoj prostorového vidění, citění a vyjádření na základě pozorování Výtvarné vyjádření zážitků, emocí, myšlenek, událostí, pohybu – malba, kresba, linie, tvar Seznámení s významnými osobnostmi výtvarného umění
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Sebepoznání a sebezpojetí	přesahy do učebních bloků: Český jazyk a literatura 5. ročník Zážitkové čtení a naslouchání Hudební výchova 4. ročník Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru 5. ročník Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru	přesahy z učebních bloků: Přírodověda 5. ročník Vesmír a Země

3. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ • porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • nalézá a do komunikace v zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 		Učivo Fotografie, film, reklama, média Oděvní kultura Kultura bydlení – umění v bytě Animovaný film, comics Papírořez, tisk z koláže, kombinace technik Individuální tvorba, skupinové práce, různé techniky, velké formáty
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků: Český jazyk a literatura 5. ročník Tvořivé činnosti s literárním textem	přesahy z učebních bloků: Informatika 5. ročník Základní funkce textového a grafického editoru

6. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- Kompetence komunikativní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda

6. ročník

- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- **Kompetence sociální a personální**
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)

6. ročník

- žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
- žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
- na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
- žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
- pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
- žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
- žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
- žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří skutečnost, uplatňuje osobitý přístup k realitě, za pomoci učitele si uvědomuje možnosti výběru kompozičních přístupů a postupů - obměňuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání jedinečných výsledků - správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy, vyhodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací - převede své představy do objemových rozměrů, vytváří společně kompozice v prostoru - využívá perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření - rozvíjí si estetické citění, smysl pro rytmus a barvu 	<p>Učivo</p> <p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Kresebné studie – linie, tvar, objem, rozvržení v ploše, stínování Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, řazení, zmenšování, zvětšování Horizontála, vertikála, střed, asymetrie, dominanta Teorie barev – teplé a studené barvy, barvy příbuzné, odstín, sytost, tón, harmonie, kontrast Plastická a prostorová tvorba Společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace Architektura Nauka o perspektivě Velikost a umístění objektu na plochu Písmo a užitá grafika, dekorativní práce Hra s písmeny, písmo jako dekorativní prvek, reklama, plakát, obal (potravin, CD, kniha...), novoročenka, výzdoba interiéru</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Práce v realizačním týmu</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Dějepis</p> <p>6. ročník</p> <p>Člověk a lidská společnost v pravěku</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

2. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie <ul style="list-style-type: none"> - zachycuje zkušenosti získané pohybem, hmatem a sluchem 	<p>Učivo</p> <p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Rozvíjení smyslové citlivosti Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat - reliéf, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů) Záznam autentických smyslových zážitků, emocí a myšlenek</p>
---	--

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Hudební výchova 6. ročník Orientace v hudebním prostoru, hudební styly a žánry	Hudební výchova 6. ročník Intonace a vokální improvizace, reflexe vokálního projevu

3. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none"> - <i>výtvarně se vyjadřuje k různým námětům ze života</i> - <i>zobrazuje vlastní fantazijní představy</i> - <i>zachycuje vztah ke konkrétní osobě, vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti</i> 	3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Tematické práce – rodina, bezpečnost, ilustrace pohádek a lidových písní, náměty z historie, náměty zaměřené na ekologii, na budoucnost... Subjektivní vyjádření představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů Výtvarné vyjádření pohledu na sebe a své nejbližší

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Sebepoznání a sebezpojetí		Pracovní výchova 6. ročník Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny 7. ročník Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny, okrasné rostliny

4. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ • porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace vyjádření</i> • ověřuje komunikační účinky vybraných či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích <ul style="list-style-type: none"> - <i>vnímá vizuálně obrazná vyjádření jako individuální a subjektivní</i> - <i>uvědomuje si, že komunikace o obrazných představách probíhá ve všech znakových systémech, které má člověk k dispozici (mluvená řeč, písmo, hudba, vizuálně obrazná vyjádření) a využívá je</i> 	3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Práce s uměleckým dílem Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl – hledání detailu, základních geometrických tvarů, dotváření kresbou a malbou

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá		

7. ročník

7. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
- Kompetence komunikativní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- Kompetence sociální a personální
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozborem postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého

7. ročník

- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří skutečnost, uplatňuje osobitý přístup k realitě, za pomoci učitele si uvědomuje možnosti výběru kompozičních přístupů a postupů - obměňuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání jedinečných výsledků - správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy, vyhodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací - převede své představy do objemových rozměrů, vytváří společné kompozice v prostoru - využívá perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření - rozvíjí si estetické citění, smysl pro rytmus a barvu 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období.</p> <p>Kresebné studie – linie, tvar, objem, rozvržení v ploše, stínování</p> <p>Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, řazení, zmenšování, zvětšování</p> <p>Horizontála, vertikála, střed, asymetrie, dominanta</p> <p>Teorie barev – teplé a studené barvy, barvy příbuzné, odstín, sytost, tón, harmonie, kontrast</p> <p>Plastická a prostorová tvorba</p> <p>Společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace</p> <p>Architektura</p> <p>Nauka o perspektivě</p> <p>Velikost a umístění objektu na plochu</p> <p>Písmo a užitá grafika, dekorační práce</p> <p>Hra s písmeny, písmo jako dekorativní prvek, reklama, plakát, obal (potravin, CD, kniha...), novoročenka, výzdoba interiéru</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu Tvorba mediálního sdělení OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita	Dějepis 7. ročník Struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost Výchova ke zdraví Výživa a zdraví	

2. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - zachycuje zkušenosti získané pohybem, hmatem a sluchem 	3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Rozvíjení smyslové citlivosti Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat - reliéf, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů) Záznam autentických smyslových zážitků, emocí a myšlenek

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Hudební výchova 6. ročník Orientace v hudebním prostoru, hudební styly a žánry	

3. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření - výtvarně se vyjadřuje k různým námětům ze života - zobrazuje vlastní fantazijní představy - zachycuje vztah ke konkrétní osobě, vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti 	3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Tematické práce – rodina, bezpečnost, ilustrace pohádek a lidových písní, náměty z historie, náměty zaměřené na ekologii, na budoucnost... Subjektivní vyjádření představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů Výtvarné vyjádření pohledu na sebe a své nejbližší

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Sebepoznání a sebepojetí		Výtvarné praktikum 7. ročník Výtvarné práce Pracovní výchova Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny, okrasné rostliny

7. ročník

4. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy		Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim <ul style="list-style-type: none"> uvědomuje na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace vyjádření ověřuje komunikační účinky vybraných či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích <ul style="list-style-type: none"> vnímá vizuálně obrazná vyjádření jako individuální a subjektivní uvědomuje si, že komunikace o obrazných představách probíhá ve všech znakových systémech, které má člověk k dispozici (mluvená řeč, písmo, hudba, vizuálně obrazná vyjádření) a využívá je 		<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Práce s uměleckým dílem Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl – hledání detailu, základních geometrických tvarů, dotváření kresbou a malbou</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá		Výtvarné praktikum 7. ročník Výtvarná kultura

8. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- Kompetence sociální a personální
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezipřestávky i závěrečný termín
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo

8. ročník

- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí

8. ročník

- žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
- žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
- žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie <ul style="list-style-type: none"> - vytváří si vztah k zobrazovaným předmětům, správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření, zvládá správnou techniku malby a větší plochu 		Učivo 3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Kresebné etudy, etuda s linií jako výtvarným prostředkem Technika kresby – tužka, uhlí, rudka Dynamická kresba – stínování, kontrast Uspořádání objektů do celků v ploše Různé typy zobrazení (pohled, nadhled, rovnoběžné promítání) Symbolika barev, komplementární barvy, textura, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami Barvy doplňkové, lomené, podobné a příbuzné, valéry Kontrast barevný a světelný Technika akvarelu, pastelu a tempery Krajinářské školy 19. století Práce v plenéru – krajinomalba
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Typy vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none"> - užívá perspektivních postupů, využívá kompoziční principy ve vlastní tvorbě • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v některých grafických technikách, zvládá tisk z výšky - rozvíjí své estetické citění, využívá dekorativních postupů, k tvorbě může užívat některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie a učí se s nimi zacházet 		Učivo 3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Lineární perspektiva – sbíhavá, úběžníková Dominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez Tisk z výšky – linoryt, tisk z koláže Tisk z hloubky – suchá jehla Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	přesahy do učebních bloků: Dějepis 7. ročník Renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

3. Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu <ul style="list-style-type: none"> - k danému tématu se vyjadřuje samostatně nebo za pomoci učitele, volí si sám výtvarné prostředky - zobrazuje vlastní fantazijní představy, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi - seznamuje se s hlavními trendy výtvarného umění 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období.</p> <p>Tematické práce – život kolem nás dnes, v minulosti a v budoucnosti, ekologie, soutěžní práce</p> <p>Prostorová tvorba</p> <ul style="list-style-type: none"> - modelování, keramika - práce s lepenkou - práce s netradičními materiály <p>Akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Ekosystémy</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p>		<p>Pracovní výchova</p> <p>8. ročník</p> <p>Šití, ruční práce</p>

4. Proměny komunikačního obsahu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování na příkladech konkrétních výtvarných děl - zařazuje do jednotlivých období architektonické prvky a stavby - orientuje se v základních znacích uměleckých směrů • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci <ul style="list-style-type: none"> - vnímá vizuálně obrazná vyjádření jako individuální a subjektivní - uvědomuje si, že komunikace o obrazných představách probíhá ve všech znakových systémech, které má člověk k dispozici (mluvená řeč, písmo, hudba, vizuálně obrazná vyjádření) a využívá je - hledá různé způsoby prezentuje vizuálně obrazná vyjádření včetně využití nových médií (videotvorby, digitální fotografie, multimediální interaktivní tvorby) 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období.</p> <p>Práce s uměleckým dílem – renesance, baroko, klasicismus, romantismus</p> <p>Základní stavební prvky architektury</p> <p>Umění 20. století (kubismus, surrealismus, impresionismus)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Jsmo Evropané</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>8. ročník</p> <p>Hudební styly a žánry</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>9. ročník</p> <p>Hudební styly a žánry</p>

9. ročník

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- Kompetence sociální a personální
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- Kompetence občanské

9. ročník

- žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

9. ročník

1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI • užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie <ul style="list-style-type: none"> - vytváří si vztah k zobrazovaným předmětům, správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor • vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření, zvládá správnou techniku malby a větší plochu 		Učivo 3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Kresebné etudy, etuda s linií jako výtvarným prostředkem Technika kresby – tužka, uhlí, rudka Dynamická kresba – stínování, kontrast Uspořádání objektů do celků v ploše Různé typy zobrazení (pohled, nadhled, rovnoběžné promítání) Symbolika barev, komplementární barvy, textura, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami Barvy doplňkové, lomené, podobné a příbuzné, valéry Kontrast barevný a světelný Technika akvarelu, pastelu a tempery Krajinářské školy 19. století Práce v plenéru – krajinomalba
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Typy vizuálně obrazných vyjádření

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření <ul style="list-style-type: none"> - užívá perspektivních postupů, využívá kompoziční principy ve vlastní tvorbě • užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v některých grafických technikách, zvládá tisk z výšky - rozvíjí své estetické citění, využívá dekorativních postupů, k tvorbě může užívat některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie a učí se s nimi zacházet 		Učivo 3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Lineární perspektiva – sblíhavá, úběžníková Dominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez Tisk z výšky – linoryt, tisk z koláže Tisk z hloubky – suchá jehla Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	přesahy do učebních bloků: Dějepis 7. ročník Renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou	přesahy z učebních bloků:

3. Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu <ul style="list-style-type: none"> - k danému tématu se vyjadřuje samostatně nebo za pomoci učitele, volí si sám výtvarné prostředky - zobrazuje vlastní fantazijní představy, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi - seznamuje se s hlavními trendy výtvarného umění 		Učivo 3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Tematické práce – život kolem nás dnes, v minulosti a v budoucnosti, ekologie, soutěžní práce Prostorová tvorba - modelování, keramika - práce s lepenkou - práce s netradičními materiály Akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening
--	--	--

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Ekosystémy</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Sebepoznání a sebezpojetí</p>		<p>Cizí jazyk - anglický</p> <p>9. ročník</p> <p>Tematické okruhy</p>

4. Proměny komunikačního obsahu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování na příkladech konkrétních výtvarných děl - zařazuje do jednotlivých období architektonické prvky a stavby - orientuje se v základních znacích uměleckých směrů • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci <ul style="list-style-type: none"> - vnímá vizuálně obrazná vyjádření jako individuální a subjektivní - uvědomuje si, že komunikace o obrazných představách probíhá ve všech znakových systémech, které má člověk k dispozici (mluvená řeč, písmo, hudba, vizuálně obrazná vyjádření) a využívá je - hledá různé způsoby prezentuje vizuálně obrazná vyjádření včetně využití nových médií (videotvorby, digitální fotografie, multimediální interaktivní tvorby) 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období.</p> <p>Práce s uměleckým dílem – renesance, baroko, klasicismus, romantismus</p> <p>Základní stavební prvky architektury</p> <p>Umění 20. století (kubismus, surrealismus, impresionismus)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Jsme Evropané</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>8. ročník</p> <p>Hudební styly a žánry</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>9. ročník</p> <p>Hudební styly a žánry</p>

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v

modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovuk mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování - bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání

osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

5.8.1 Výchova ke zdraví

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
	0+1	1	1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Vztahy mezi lidmi a formy soužití
2. Změny v životě člověka a jejich reflexe
3. Zdravý způsob života a péče o zdraví
4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
5. Hodnota a podpora zdraví
6. Osobnostní a sociální rozvoj

Formy a metody práce používané ve výuce:

- frontální výuka, skupinové práce, krátkodobé miniprojekty, samostatné i kolektivní práce, exkurze, soutěže, dramatizace, výuka v blocích

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je realizován jako samostatný, je převážně vyučován v kmenové třídě, popřípadě mimo školu (během exkurzí), kde žáci dodržují zásady bezpečnosti a správného chování.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- podporovat a upevňovat postoj k aktivní celoživotní ochraně a podpoře zdraví
- funkčně propojit složky zdraví - fyzickou, psychickou a sociální
- formovat pozitivní mezilidské vztahy
- utvářet a osvojovat praktické životní dovednosti podporující zdraví duševní a tělesné

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Poznávání lidí

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiéna

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tématické okruhy

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kulturní diference

Lidské vztahy

Etnický původ

Multikulturalita

Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel dává příležitost vyhledávat informace podle zadaných kritérií
 - učitel zadává práci s dostupnými zdroji informací (encyklopedie, internet apod.)
 - učitel využívá dostupnou techniku (data projektor, DVD, video, CD přehrávač, interaktivní tabule)
 - učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel klade otevřené otázky
 - učitel vhodně pracuje s žákovou chybou (ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení)
 - učitel podněcuje žáky k argumentaci
 - učitel podporuje žáky ve vytváření vlastních postupů řešení
- Kompetence komunikativní
 - učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
 - učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů apod.
 - učitel vytváří příležitosti pro odpovídající komunikaci mezi žáky

- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
 - učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
 - učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- **Kompetence občanské**
 - učitel dbá na dodržování stanovených pravidel, dává prostor pro podloženou argumentaci, sám je příkladem
 - učitel seznamuje žáky se zdravým životním stylem, podněcuje aktivní sledování a pozorování nejen v blízkém okolí, ale i ve světě, zařazuje prvky dramatické výchovy, vytváří bezpečné prostředí pro diskusi
 - učitel vytváří prostor pro vyjádření vlastních názorů, předkládá různé učební materiály, organizuje besedy, návštěvy, exkurze
- **Kompetence pracovní**
 - učitel zařazuje do výuky práci s počítačem a jinou technikou
 - učitel pěstuje v žácích smysl pro povinnost
 - učitel dbá na dokončení úkolu nebo zadané práce
 - učitel vede žáky k dodržování základních pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

7. ročník

0+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence k řešení problémů**
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové

7. ročník

- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)

7. ročník

- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy

7. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě

7. ročník

- fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
- žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
- v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
- žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
- žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák zná a popíše i předvede některé záchranné i strategické postupy a zásady při krizových situacích (úraz, tonutí, požár, napadení útočником, okradení, svědectví při zločinu); ví, kdo v nouzové situaci pomůže, a přivolá pomoc, případně ji poskytne
- žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

7. ročník

1. Tělesná a duševní hygiena, denní režim

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy <ul style="list-style-type: none"> chápe význam důležitosti střídání práce a odpočinku v průběhu dne vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví <ul style="list-style-type: none"> chápe význam hygieny popíše základní principy dodržování osobní hygieny orientuje se v jednotlivých složkách zdraví (květ zdraví) projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu <ul style="list-style-type: none"> sestaví svůj režim dne s ohledem na své znalosti o zdravém životním stylu usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví <ul style="list-style-type: none"> definuje pojem stres a zvládá základní antistresové metody využívá pohybových aktivit pro podporu svého zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje instituce v okolí, které se zabývají rozvojem pohybových aktivit a péče o zdraví 		Učivo PÉČE O ZDRAVÍ, OSOBNÍ HYGIENA Zdraví psychické, fyzické a sociální Osobní, intimní hygiena, otužování Základy kosmetické péče, praktické způsoby péče o pleť, ruce, nohy Duševní hygiena, únava, stres, relaxace, regenerace DENNÍ REŽIM Každodenní činnosti, jejich potřebnost Organizace dne Režim dne a sestavení návrhu, biorytmy Sestavení přehledu o pohybových aktivitách, čase stráveném u TV, videa, počítače, srovnání Pohybová aktivita a zdraví <ul style="list-style-type: none"> vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit význam pohybu pro zdraví, pohybový režim hygiena pohybové činnosti instituce zaměřené na zdravotní a rekreační pohybovou činnost
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace	přesahy do učebních bloků: Tělesná výchova 6. ročník Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech 7. ročník Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	přesahy z učebních bloků: Přírodopis 8. ročník Nemoci, úrazy a prevence, životní styl Cizí jazyk - anglický 7. ročník Tematické okruhy

2. Výživa a zdraví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam jednotlivých složek výživy popíše pyramidu zdravé výživy vysvětlí zdravotní rizika spojená s nesprávným životním stylem dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy <ul style="list-style-type: none"> navrhne jednoduchý jídelníček 		Učivo ZDRAVÁ VÝŽIVA Zásady zdravého stravování, pitný režim Vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví (způsoby rychlého občerstvení a zdravotní rizika, zásady sestavování jídelníčku, návrh denního stravovacího režimu, životního stylu z hlediska výživy, reklama versus výživová doporučení odborníků) Miniprojekt - ZDRAVÁ VÝŽIVA
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace	přesahy do učebních bloků: Pracovní výchova 7. ročník Příprava pokrmů, úprava stolu a stolování	přesahy z učebních bloků: Výtvarná výchova 7. ročník Prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů Pracovní výchova Příprava pokrmů, úprava stolu a stolování

7. ročník

3. Auto-destruktivní závislosti

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • osvojuje si sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni <ul style="list-style-type: none"> - <i>zvládá základní způsoby odmítání návykové látky a prakticky je použije</i> • uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvede zdravotní rizika spojená s užíváním tabákových a alkoholických látek</i> - <i>uvede příklady negativního dopadu užívání návykových látek na sociální a mezilidské vztahy</i> - <i>orientuje se v možnostech pomoci při závislostech</i> - <i>vyjmenuje nelegální drogy, jejich účinky a rizika plynoucí z jejich zneužívání</i> • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým <ul style="list-style-type: none"> - <i>zvládá techniku odmítání drogy</i> - <i>vyjmenuje instituce, které poskytují odbornou pomoc drogově závislým, a kontakty na ně</i> 		<p>Učivo</p> <p>PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK Nejčastěji zneužívané látky v ČR – tabák a alkohol Modelové situace zaměřené na nácvik způsobů odmítání cigaret a alkoholu Rizika zneužívání, dopad na zdraví jedince, osobní realizaci, rodinné vztahy Propagace tabákových výrobků a alkoholických nápojů formou reklamy – taktiky reklamních agentur Centra odborné pomoci, linky důvěry Způsoby pomoci při otravě alkoholem Tvorba plakátů propagujících zdravý životní styl Miniprojekt - PROČ JE NORMÁLNÍ NEKOUŘIT Měkké a tvrdé drogy Modelové situace a nácvik způsobů odmítání drog Způsoby pomoci při otravě návykovou látkou Nácvik dovedností, jak pomoci kamarádovi při problémech s návykovou látkou, přivolat pomoc a poskytnout první pomoc Práce s reklamou – tvorba plakátů</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Psychohygienu</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

4. Ochrana člověka za mimořádných událostí

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí <ul style="list-style-type: none"> - <i>vyjmenuje a charakterizuje živelné pohromy</i> - <i>popíše způsoby hašení požárů</i> - <i>vysvětlí způsoby, jak přivolat pomoc v případě ohrožení</i> - <i>uvědomuje si důležitost pomoci za mimořádných situací</i> 		<p>Učivo</p> <p>OCHRANA ČLOVĚKA ZA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ Klasifikace mimořádných událostí (požáry, záplavy, zemětřesení apod.) Varovný signál a jiné způsoby varování Základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace Činnost po mimořádné události Prevence vzniku mimořádných událostí</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Výchova k občanství 9. ročník Lidská setkání</p>

7. ročník

5. Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě <ul style="list-style-type: none"> pozitivně komunikuje přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery vyjmenuje nejčastější příčiny konfliktů dospívajícího a rodičů a navrhn vhodně způsoby řešení zvládá pravidla společenského chování vysvětlí role členů komunity (rodiny) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví <ul style="list-style-type: none"> chápe významnost jednotlivých členů rodiny a jejich vzájemné doplňování uvědomuje si význam rodinného prostředí na rozvoj osobnosti orientuje se v možnostech náhradní rodinné péče 		<p>Učivo</p> <p>RODINA A ŠIRŠÍ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ Vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti dítěte Význam rodiny, základní vztahy, sourozenci, příbuzní, rodokmen Náhradní péče Dospívající a jeho komunikace v rodině, mezi vrstevníky, s dospělými</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Poznávání lidí</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Výchova k občanství 7. ročník Vztahy mezi lidmi</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

6. Dětsví, puberta, dospívání

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu <ul style="list-style-type: none"> chápe a objasní psychické i fyzické změny, ke kterým dochází v průběhu dospívání respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví <ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si rozdílnost jednotlivých pohlaví a respektuje ji 		<p>Učivo</p> <p>SEXUÁLNÍ VÝCHOVA Proměny člověka v období dospívání a jejich prožívání</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Přírodopis 8. ročník Fylogeneze a ontogeneze člověka</p>

7. ročník

7. Podpora zdraví a její formy

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví, vyvodí z nich osobní odpovědnost ve prospěch podpory zdraví <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná a uvědomuje si možná rizika nevhodné pohybové aktivity vzhledem k věku i pohlaví - dodržuje pravidla fair-play při pohybových aktivitách 		<p>POHYBOVÁ AKTIVITA A ZDRAVÍ</p> <p>Podpora zdraví – prevence a intervence, odpovědnost jedince za zdraví</p> <p>Působení na změnu kvality prostředí a chování jedince</p> <p>Podpora zdravého životního stylu, programy na podporu zdraví</p> <p>Rozdíly mezi pohybovými činnostmi chlapců a dívek, dětí, dospělých</p> <p>Zásady fair-play jednání a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>Hygiena pohybových činností</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace			

8. Bezpečné chování

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků <ul style="list-style-type: none"> - chápe význam pojmu šikana - ví, jak na projevy šikany reagovat • projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby vyhledá pomoc sobě nebo druhým <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si svou odpovědnost za vlastní zdraví - ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce a cyklisty 		<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ</p> <p>Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí</p> <p>Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>Sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení (odpovědnost za bezpečí své i ostatních)</p> <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání (sexuální kriminalita, šikana a jiné projevy násilí)</p> <p>Formy sexuálního zneužívání dětí</p> <p>Kriminalita mládeže</p> <p>Komunikace se službami odborné pomoci</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:	
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí		<p>Základy sebeobrany</p> <p>7. ročník</p> <p>Základy sebeobrany ve vybraných situacích</p>	
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity Multikulturalita Etnický původ Lidské vztahy Kulturní diference			
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace Sebepoznání a sebezpečí			

8. ročník

8. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení

8. ročník

- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- Kompetence komunikativní
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)

8. ročník

- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín

8. ročník

- žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
- žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
- při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
- žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich neovládání ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromí i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni

8. ročník

- žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák zná a popíše i předvede některé záchranné i strategické postupy a zásady při krizových situacích (úraz, tonutí, požár, napadení útočником, okradení, svědectví při zločinu); ví, kdo v nouzové situaci pomůže, a přivolá pomoc, případně ji poskytne
- žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

1. Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě <ul style="list-style-type: none"> - popíše chování a reakce v důsledku některých událostí v rodině (narození dítěte, nemoc, úmrtí, rozvod aj.) na chod rodinného života i v komunitě vrstevníků (přechod spolužáka do jiné třídy, stěhování aj.) • vysvětlí role členů rodiny a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví <ul style="list-style-type: none"> - popíše běžný rodinný režim, úkoly a povinnosti členů rodiny a svoje vlastní - zhodnotí vliv rodinného prostředí a zvyklostí na utváření představ dítěte o zdraví 	<p>RODINA A ŠIRŠÍ SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ</p> <p>Praktické otázky rodinného života</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity (rodina, škola, vrstevnická skupina)</p> <p>Hygienické požadavky na bydlení</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>Kulturní diference</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Poznávání lidí</p>		

2. Výživa a zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinářských výrobků a využívá je při nákupu a uchovávání potravin v domácnosti rozpoznává klamavou reklamu na potraviny a vyjádří vlastní názor 	<p>ZDRAVÁ VÝŽIVA</p> <p>Zpracování potravin vzhledem ke zdravé výživě</p> <p>Zásady zdravé výživy</p> <p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Přírodopis</p> <p>8. ročník</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence, životní styl</p>	

3. Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím <ul style="list-style-type: none"> na konkrétních případech vysvětlí souvislosti mezi jednotlivými složkami zdraví vysvětlí pojmy <i>empatie</i>, <i>asertivita</i> posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví <ul style="list-style-type: none"> popíše změny v chování v průběhu vývoje osobnosti 	<p>ROZVOJ OSOBNOSTI</p> <p>Respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie</p> <p>Chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog</p> <p>Efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích</p> <p>Dopad vlastního chování a jednání</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Psychohygiena</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>		

8. ročník

4. Sebezpoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své názory, hodnoty a ideály - efektivně prakticky využije zásady asertivní komunikace 		Učivo ČLOVĚK A MRAVNÍ VÝVOJ Vztah k sobě samému a k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity (chování, jednání, prožívání) Cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací (efektivní a asertivní komunikace) Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích (city, empatie, mravní a sociální hodnoty, ideály) Pomáhající a prosociální chování
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Princip sociálního smíru a solidarity Etnický původ Lidské vztahy Kulturní difference	přesahy do učebních bloků: Výchova k občanství 8. ročník Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka	přesahy z učebních bloků: Pracovní výchova 8. ročník Volba povolání Výchova k občanství Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka Pracovní výchova 9. ročník Zaměstnání, podnikání

5. Psychohygiiena

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím <ul style="list-style-type: none"> - ovládá schéma vyhodnocování a řešení problémů - uvede příklady nevhodných způsobů řešení (únik, agrese) 		Učivo ČLOVĚK A JEHO OBRANA PROTI PSYCHICKÉMU TLAKU Vyrovnávání se s problémem (únik, agrese) Řešení problémů a náročných životních situací
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Mezilidské vztahy	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Auto-destruktivní závislosti

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni <ul style="list-style-type: none"> - obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiarargument zneužívání návykových látek - kriticky posoudí reklamy na cigarety a alkohol - vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími automaty - samostatně vyhledá v případě potřeby specializovanou pomoc - orientuje se v problematice sportovního dopingu 		Učivo PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK Rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) Psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, násilné chování Doping, počítače, hazardní hry, gamblersství Těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost Pozitivní cíle a hodnoty
--	--	---

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Přírodopis 8. ročník Nemoci, úrazy a prevence, životní styl</p>	<p>Chemie 9. ročník Chemie a společnost</p>

7. Bezpečné chování

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc <ul style="list-style-type: none"> - ovládá pravidla bezpečného chování - poskytne nezbytnou první pomoc 	<p>OSOBNÍ BEZPEČÍ Způsoby chování při pobytu v různých prostředích (doprava, parky, výlety) a možnosti ohrožení Poskytnutí první pomoci při úrazu a jiných příhodách ohrožujících život Nácvik chování v různých krizových situacích</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Chemie 8. ročník Mimořádné události</p> <p>Zeměpis Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p>	

8. Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdatnosti a možnými zdravotními problémy (civilizační choroby) - vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím 	<p>POHYBOVÁ AKTIVITA Posuzování odlišností pohybových aktivit lidí různého věku, pohlaví, výkonnosti</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Tělesná výchova 8. ročník Zdravotně orientovaná zdatnost, bezpečnost při pohybových činnostech</p>	

9. ročník

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové

9. ročník

- žák problém analyzuje z různých hledisek
- žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
- žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
- žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí
 - žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)

9. ročník

- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
- žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák pozná, když si informace protiřečí
- žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
- žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- žák používá k vyjádření grafických znázornění a symbolických prostředků
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy

9. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě

9. ročník

- fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
- žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
- v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
- žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
- žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák zná a popíše i předvede některé záchranné i strategické postupy a zásady při krizových situacích (úraz, tonutí, požár, napadení útočником, okradení, svědectví při zločinu); ví, kdo v nouzové situaci pomůže, a přivolá pomoc, případně ji poskytne
- žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

9. ročník

1. Stres a jeho vztah ke zdraví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím <ul style="list-style-type: none"> trénuje techniky na uvolnění organismu nacvičí relaxační techniku na psychické uvolnění na modelových situacích ověřuje schopnost reagovat vhodně v zátěžových situacích posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví <ul style="list-style-type: none"> uvědoměle chrání svoje zdraví aktivně podporuje činnosti související s propagací zdravého životního stylu 		Učivo FYZICKÉ A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti Význam pohybových aktivit pro zdraví Pohybový režim Prevence tělesného a duševního zatížení
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Kooperace a kompetice Psychohygiena Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Civilizační choroby

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje choroby přenosné pohlavním stykem a způsoby prevence popíše podstatu nemoci AIDS uvědomuje si rizika vyplývající z nákazy uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem civilizační choroby (nadváha, cukrovka, vysoký krevní tlak) a jejich příčiny popíše možnosti prevence chápe význam zařazení zdravotně handicapovaných jedinců do společnosti 		Učivo CIVILIZACE A NEMOCI Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence (nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuální kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty) Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami (prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění) Základní zdroje a příčiny nemocí, prevence Pomoc nemocným a zdravotně handicapovaným Civilizační choroby, zdravotní rizika, preventivní a léčebná péče
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	přesahy do učebních bloků: Přírodopis 8. ročník Nemoci, úrazy a prevence, životní styl	přesahy z učebních bloků:

3. Auto-destruktivní závislosti

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v trestně právní problematice návykových látek 		Učivo PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK Návykové látky – zdravotní a soc. rizika zneužívání, odmítání Návykové látky a zákon
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

4. Bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií <ul style="list-style-type: none"> popíše možná rizika při cestování v hromadných dopravních prostředcích, při pobytu v parcích, na výletech projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc <ul style="list-style-type: none"> ovládá pravidla silničního provozu zvolí zásady odpovědného chování v různých prostředích (diskotéka, autostop..) orientuje se v problematice sexuálního zneužívání a otázkách trestní odpovědnosti 		Učivo RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ Ochrana před úrazu (odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů – úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) Základy první pomoci Bezpečné prostředí ve škole Bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity Postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Projekt - BEZPEČNÁ ŠKOLA
Průřezová témata VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát	přesahy do učebních bloků: Výchova k občanství 7. ročník Lidská práva	přesahy z učebních bloků:

5. Výživa a zdraví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí <ul style="list-style-type: none"> kriticky se vyjadřuje k různým stravovacím trendům společnosti projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu <ul style="list-style-type: none"> shrne zdravotní rizika plynoucí z poruch příjmu výživy (anorexie, bulimie) dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky <ul style="list-style-type: none"> obeznámí se s různými stravovacími způsoby a vybere pro sebe ten nejvhodnější z hlediska zdravého způsobu stravování objasní dopad nesprávného způsobu stravování na lidské zdraví popíše průvodní jevy některých civilizačních onemocnění a doloží je příklady 		Učivo ČLOVĚK A VÝŽIVA Vliv výživy a způsobu stravování na zdravotní stav lidí Denní stravovací režim v souladu se zásadami zdravé výživy Poruchy příjmu potravy Alternativní způsoby výživy
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. Sexuální dospívání a reprodukční zdraví

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí početí a vývoj plodu pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů 		Učivo SEXUÁLNÍ VÝCHOVA Zdraví reprodukční soustavy Sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost Promiskuita Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých Poruchy pohlavní identity
---	--	--

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace	Přírodopis 8. ročník Anatomie a fyziologie	

7. Vztahy ve dvojici

Očekávané výstupy	Učivo
žák: • VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ • vysvětlí role členů rodiny a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu rodinného prostředí - orientuje se v právech dítěte a správně je vyloží - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování v problémových situacích	SEXUÁLNÍ VÝCHOVA Postavení a role muže a ženy v rodině Mravní a právní zodpovědnost rodičů za péči a výchovu Práva dítěte v rodině Předmanželské poradny, příčiny rozvodovosti

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

5.8.2 Tělesná výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	2	2

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Činnosti ovlivňující zdraví
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
3. Činnosti podporující pohybové učení
4. Zdravotní tělesná výchova

Formy a metody práce používané ve výuce:

I. stupeň: společná práce, práce ve skupinách, využití standardního a netradičního náčiní, využití prvků dramatizace, vyučovací hodina, aktivity v družstvech, závody, soutěže.

II. stupeň: frontální výuka, skupinové práce, práce s pomůckami (tělocvičným nářadím a náčiním), soutěže, hry

Způsob a místo realizace předmětu:

I. stupeň: v prostorách tělocvičny, na školním hřišti, na plaveckém bazénu, na veřejném kluzišti, na sportovních soutěžích, na vycházkách, na škole v přírodě a školních výletech

II. stupeň: předmět je realizován v tělocvičně, ale i v prostorách mimo školu (tělocvična Slávia Kroměříž), v terénu (venkovní hřiště, atletický stadion), kde žáci dodržují zásady správného chování a bezpečnosti

Předmět je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících, žáci jsou děleni na skupiny chlapců a dívek

a tyto skupiny mají společné ročníkové osnovy pro 1.- 3. ročník, 4.- 5. ročník, 6.- 7. ročník a 8.- 9. ročník.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- vést žáky k uvědomění si vlastního jednání a způsobu rozhodování
- vytvářet u žáků názor, co je zdravé a co zdraví ohrožuje a poškozuje
- poznat zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- vést žáky k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- pomáhat žákům chápat dobrý fyzický vzhled, zdatnost a duševní pohodu jako významný předpoklad pro zdravý životní styl
- umožnit žákům propojovat činnosti a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy, se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím
- učit žáky pochopit zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody, vnímat radostné prožitky spojené s pohybem, příjemným prostředím a vztahy
- podporovat u žáků aktivní přístup k podpoře zdraví, vést žáky k využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Kreativita

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel učí žáky cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
 - učitel měří základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími
 - učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel učí žáky uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
 - učitel vede k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
 - učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
 - učitel vede žáky k orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel vede žáky k jednání v duchu fair - play - dodržování pravidel, označování přestupků, respektování opačného pohlaví
 - učitel vede žáky ke zvládnutí pohybové činnosti ve skupině
 - učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- **Kompetence občanské**
 - učitel vede žáky k realizaci pravidelného pohybového režimu
 - učitel učí samostatnosti a vůli pro zlepšení své zdatnosti
 - učitel se snaží o propojení pohybové činnosti se zdravím
 - učitel vede žáky k zařazování korektivních cvičení do vlastního pohybového režimu
 - učitel vede ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení
 - učitel učí ohleduplnosti a taktu
 - učitel umožňuje žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
 - učitel učí správnému užívání jednotlivých tělocvičných nářadí a náčiní

1. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny

1. ročník

- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- pokud jedná žák impulsivně a nevládne své jednání, omluví se za to, že nevládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho

1. Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti <ul style="list-style-type: none"> - připraví se před pohybovou činností, uklidní po zátěži, používá napínací a protahovací cvičení - pravidelně zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení - zvládá jednoduché cvičení strečinkové, dechové, psychomotorické 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov <u>1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</u> Pravidelné cvičení jako součást správného životního stylu Poznatky z Tv a sportu, komunikace, organizace Uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení Správné držení těla Cvičení zaměřené na rychlost, vytrvalost, rozvoj koordinace pohybu, zvyšování síly a pohyblivosti Projekt - NORMÁLNÍ JE NEKOUŘIT

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí		

2. Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy <ul style="list-style-type: none"> - dbá na osobní hygienu, čistotu cvičebního úboru - ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov <u>1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</u> Seznámení s péčí o osobní hygienu a čistotu cvičebního úboru Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Pravidla bezpečnosti při ukládání náradí a náčiní a pomůcek Ošetření drobných poranění a přivolání lékařské pomoci Organizace a bezpečnost v Tv a sportu

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

1. ročník

3. Pohybové a sportovní hry, turistika

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si různé herní náčiní - zvládá přesun do terénu a chůzi v terénu 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti Znalost 10 různých pohybových her a jejich zaměření Znalost pravidel her v různé velikých skupinách Základy sportovních her Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti Herní činnosti Spolupráce ve hře, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Přesun do terénu a chůze v terénu (ochrana přírody)
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, plavání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení <ul style="list-style-type: none"> - zacvičí kotoul vpřed i vzad - zvládá základní prvky akrobatického cvičení - jde s dopomocí přes kladinku - zvládá základní estetické držení těla - vyjádří jednoduchou melodii, rytmus pohybem - používá přetlaky a přetahy - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Gymnastika, akrobacie převaly stranou v lehu, stoj na lopatkách kotoul vpřed, vzad přeskoky - z trampolíny, na švédskou bednu, roznožka přes nářadí odpovídající výšky stoj na rukou s dopomocí kladinka Cvičení na nářadí a s náčiním Správné držení těla Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec Rytmizace jednoduchých pohybových říkad a písní Vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly - přetahy a přetlaky Základy atletiky Běh - běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek Rychlý běh na 25m Výtrvalostní běh, nejdéle 30s Skok do dálky - skok daleký z místa, skok daleký s rozběhem Hod míčkem - horním obloukem do dálky
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu	přesahy do učebních bloků: Hudební výchova 1. ročník Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	přesahy z učebních bloků:

5. Komunikace v TV, měření pohybových dovedností

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci <ul style="list-style-type: none"> - pozná zásady fair play chování - chová se vhodně v dopravních prostředcích - změřit základní pohybové výkony 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Základní tělocvičné názvosloví Smluvené povely a signály Organizace pohybové činnosti ve skupinách Zásady fair play chování Uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu – chování na silnici a v dopravních prostředcích Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností Měření výkonů Seznámení s rozhodováním
--	--	--

1. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		

6. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy <ul style="list-style-type: none"> - <i>respektuje pokyny pro správné držení těla</i> - <i>sám se zajímá o správné způsoby držení těla, zeptá se</i> - <i>opraví nesprávné pozice podle instrukcí</i> zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením <ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímá o své tělo, uvědomí si vlastní oslabení</i> - <i>jednoduchým speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení. Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- Kompetence sociální a personální
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny

2. ročník

- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- pokud jedná žák impulsivně a nevládne své jednání, omluví se za to, že nevládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho

1. Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti <ul style="list-style-type: none"> - připraví se před pohybovou činností, uklidní po zátěži, používá napínací a protahovací cvičení - pravidelně zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení - zvládá jednoduché cvičení strečinkové, dechové, psychomotorické 	<p>Učivo</p> <p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pravidelné cvičení jako součást správného životního stylu Poznatky z Tv a sportu, komunikace, organizace Uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení Správné držení těla Cvičení zaměřené na rychlost, vytrvalost, rozvoj koordinace pohybu, zvyšování síly a pohyblivosti Projekt - NORMÁLNÍ JE NEKOUŘIT</p>
---	---

<p>Průřezová témata</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Prvouka 2. ročník Lidské tělo, péče o zdraví, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení</p>
--	--	---

2. Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy <ul style="list-style-type: none"> - dbá na osobní hygienu, čistotu cvičebního úboru - ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc 	<p>Učivo</p> <p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Seznámení s péčí o osobní hygienu a čistotu cvičebního úboru Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Pravidla bezpečnosti při ukládání náradí a náčiní a pomůcek Ošetření drobných poranění a přivolání lékařské pomoci Organizace a bezpečnost v Tv a sportu</p>
--	--

<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>
--------------------------------	--	---

2. ročník

3. Pohybové a sportovní hry, turistika

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si různé herní náčíní - zvládá přesun do terénu a chůzi v terénu 		1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti Znalost 10 různých pohybových her a jejich zaměření Znalost pravidel her v různé velikých skupinách Základy sportovních her Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti Herní činnosti Spolupráce ve hře, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Přesun do terénu a chůze v terénu (ochrana přírody)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Rozvoj schopností poznávání		

4. Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, plavání

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení <ul style="list-style-type: none"> - zacvičí kotoul vpřed i vzad - zvládá základní prvky akrobatického cvičení - jde s dopomocí přes kladinku - zvládá základní estetické držení těla - vyjádří jednoduchou melodii, rytmus pohybem - používá přetlaky a přetahy - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem 		1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Gymnastika, akrobacie převaly stranou v lehu, stoj na lopatkách kotoul vpřed, vzad přeskoky - z trampolíny, na švédskou bednu, roznožka přes nářadí odpovídající výšky stoj na rukou s dopomocí kladinka Cvičení na nářadí a s náčiním Správné držení těla Rytmičké a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec Rytmicke jednoduchých pohybových říkad a písní Vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly - přetahy a přetlaky Základy atletiky Běh - běh střídáný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek Rychlý běh na 25m Výtrvalostní běh, nejdéle 30s Skok do dálky - skok daleký z místa, skok daleký s rozběhem Hod míčkem - horním obloukem do dálky
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu	Hudební výchova 2. ročník Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	

5. Komunikace v TV, měření pohybových dovedností

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • reaguje na základní pokyny a povely k osvožované činnosti a její organizaci <ul style="list-style-type: none"> - pozná zásady fair play chování - chová se vhodně v dopravních prostředcích - změní základní pohybové výkony 		1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Základní tělocvičné názvosloví Smluvené povely a signály Organizace pohybové činnosti ve skupinách Zásady fair play chování Uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu – chování na silnici a v dopravních prostředcích Pravidla zjednodušených osvožovaných pohybových činností Měření výkonů Seznámení s rozhodováním

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		

6. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy <ul style="list-style-type: none"> - <i>respektuje pokyny pro správné držení těla</i> - <i>sám se zajímá o správné způsoby držení těla, zeptá se</i> - <i>opraví nesprávné pozice podle instrukcí</i> zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením <ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímá o své tělo, uvědomí si vlastní oslabení</i> - <i>jednoduchým speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení. Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- Kompetence sociální a personální
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny

3. ročník

- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- pokud jedná žák impulsivně a nevládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho

1. Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - připraví se před pohybovou činností, uklidní po zátěži, používá napínací a protahovací cvičení - pravidelně zařazuje do svého režimu zdravotní cvičení - zvládá jednoduché cvičení strečinkové, dechové, psychomotorické 	<p>Učivo</p> <p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Pravidelné cvičení jako součást správného životního stylu Poznatky z Tv a sportu, komunikace, organizace Uvolnění a protažení jednotlivých svalových skupin Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení Správné držení těla Cvičení zaměřené na rychlost, vytrvalost, rozvoj koordinace pohybu, zvyšování síly a pohyblivosti Projekt - NORMÁLNÍ JE NEKOUŘIT</p>
---	--

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí		

2. Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - dbá na osobní hygienu, čistotu cvičebního úboru - ošetří drobná poranění a přivolá lékařskou pomoc 	<p>Učivo</p> <p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Seznámení s péčí o osobní hygienu a čistotu cvičebního úboru Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Pravidla bezpečnosti při ukládání náradí a náčiní a pomůcek Ošetření drobných poranění a přivolání lékařské pomoci Organizace a bezpečnost v Tv a sportu</p>
--	---

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Prvovka 3. ročník Péče o zdraví, zdravý životní styl

3. ročník

3. Pohybové a sportovní hry, turistika

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích <ul style="list-style-type: none"> osvojuje si různé herní náčiní zvládá přesun do terénu a chůzi v terénu 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti Znalost 10 různých pohybových her a jejich zaměření Znalost pravidel her v různé velikých skupinách Základy sportovních her Manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti Herní činnosti Spolupráce ve hře, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Přesun do terénu a chůze v terénu (ochrana přírody)
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, plavání

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení <ul style="list-style-type: none"> zacvičí kotoul vpřed i vzad zvládá základní prvky akrobatického cvičení jde s dopomocí přes kladinku zvládá základní estetické držení těla vyjádří jednoduchou melodii, rytmus pohybem používá přetlaky a přetahy zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Gymnastika, akrobacie převaly stranou v lehu, stoj na lopatkách kotoul vpřed, vzad přeskoky - z trampolíny, na švédskou bednu, roznožka přes nářadí odpovídající výšky stoj na rukou s dopomocí kladinka Cvičení na nářadí a s náčiním Správné držení těla Rytmické a kondiční gymnastické činnosti s hudbou, tanec Rytmizace jednoduchých pohybových říkad a písní Vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Přípravné úpoly - přetahy a přetlaky Základy atletiky Běh - běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek Rychlý běh na 25m Vyrvalostní běh, nejdéle 30s Skok do dálky - skok daleký z místa, skok daleký s rozběhem Hod míčkem - horním obloukem do dálky
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu	přesahy do učebních bloků: Hudební výchova 3. ročník Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	přesahy z učebních bloků:

5. Komunikace v TV, měření pohybových dovedností

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci <ul style="list-style-type: none"> pozná zásady fair play chování chová se vhodně v dopravních prostředcích změří základní pohybové výkony 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Základní tělocvičné názvosloví Smluvené povely a signály Organizace pohybové činnosti ve skupinách Zásady fair play chování Uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu – chování na silnici a v dopravních prostředcích Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností Měření výkonů Seznámení s rozhodováním
---	--	--

3. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		Matematika 3. ročník Závislosti a jejich vlastnosti, tabulky

6. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy <ul style="list-style-type: none"> - <i>respektuje pokyny pro správné držení těla</i> - <i>sám se zajímá o správné způsoby držení těla, zeptá se</i> - <i>opraví nesprávné pozice podle instrukcí</i> zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením <ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímá o své tělo, uvědomí si vlastní oslabení</i> - <i>jednoduchým speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení. Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- Kompetence komunikativní
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- Kompetence sociální a personální
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc

4. ročník

- žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho

1. Význam pohybu pro zdraví, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti,

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - <i>zařadí jednu pohybovou činnost do svého denního režimu</i> - <i>věnuje se přiměřeným vytrvalostním a kondičním cvičením</i> 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Zdravý životní styl Rychlostně silová cvičení Vytrvalostní cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti Cvičení dechová Cvičení motivační, tvořivá Cvičení koordinační</p>

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznání a sebezpojetí	Přírodověda 4. ročník Péče o zdraví, zdravý životní styl	

2. Příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - pod vedením učitele posiluje potřebné svalové partie 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Protahovací a napínací cvičení Cvičení na správné držení těla Cvičení kompenzační, korektivní, relaxační, průpravná</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena		

3. Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - vybírá vhodné oblečení a prostředí pro sportování - bezpečně nakládá s tělocvičným náčiním a nářadím - přivolá dospělou osobu při zranění spolužáka - ovládá zásady slušného chování v dopravních prostředcích a řídí se nimi - chrání přírodu, chová se k ní ohleduplně 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport Hygiena sportovního prostředí Vhodné a nevhodné pohybové činnosti Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Škodlivý vliv kouření, alkoholu, drog na zdraví a pohybovou aktivitu Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru Bezpečnost v šatnách Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek První pomoc – ošetření zranění a přivolání lékaře Projekt - TÝDEN ZDRAVÍ</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Přírodověda 4. ročník Návykové látky a zdraví	

4. Pohybové a sportovní hry, turistika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - vybírá vhodné oblečení a prostředí pro sportování - bezpečně nakládá s tělocvičným náčiním a nářadím - přivolá dospělou osobu při zranění spolužáka - ovládá zásady slušného chování v dopravních prostředcích a řídí se nimi - chrání přírodu, chová se k ní ohleduplně • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • vytváří varianty osvojených pohybových her - ovládá základní dovednosti při hře s míčem - chápe pravidla zjednodušených míčových her - zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování - chápe základní hráčské role v družstvu - zvolí jednoduchou turistickou trasu a vhodné oblečení 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pro manipulaci s různým náčiním, pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů, pro zdokonalování nových pohybových dovedností, pro rozvoj pohybové představitivosti a tvořivosti, soutěživé Sportovní hry Přihrávky jednoruč, obouruč, vnitřním nártem Chytání míče jednoruč, obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy Pohyb s míčem a bez míče, zastavení a vedení míče Střelba jednoruč a obouruč na koš, branku, vnitřním nártem Utkání podle jednoduchých pravidel (minifotbal, minibasketbal, miniházená) Základní spolupráce ve hře Základní organizace utkání Pobyt v přírodě, turistika Orientace podle mapy, chůze v terénu Základní dovednosti spojené s tábořením Základy ochrany přírody</p>

4. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Vlastivěda</p> <p>4. ročník</p> <p>Okolní krajina (místní oblast, region)</p> <p>Přírodověda</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	

5. Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti <ul style="list-style-type: none"> - předvede různé modifikace kotoulu vpřed i vzad - předvede stoj na rukou - skočí přes nářadí skrčku, roznožku - ovládá chůzi po kladince - zvládá přeskoky přes švihadlo - zvládá různá cvičení na hrazdě - vyjádří melodii a rytmus pohybem - zvládá tanec v uvedeném rytmu - ovládá názvy základních lidových tanců - užívá přetlaky a přetahy - ovládá zásady běžecké abecedy - chápe rozdíl mezi rychlým a vytrvalostním během, prakticky je využije - zvládá skok do dálky z rozběhu - zvládá skok do výšky - ovládá hod míčkem - zvládá základy jízdy na kole, řídí se dopravními předpisy - ovládá základy jízdy na bruslích 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Gymnastika, akrobacie</p> <p>kotoul vpřed a kotoul vzad a jeho modifikace</p> <p>stoj na rukou s dopomocí</p> <p>akrobatické kombinace</p> <p>Přeskok</p> <p>Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku</p> <p>roznožka přes kozu</p> <p>skrčka přes kozu</p> <p>přeskok části bedny odrazem z trampolíny</p> <p>Kladinka - chůze bez dopomoci</p> <p>Přeskoky švihadla</p> <p>Hrazda</p> <p>ze shybu stojmo přešvihy do vzporu stojmo</p> <p>ze shybu stojmo přešvihy do svisu stěmhlav, do svisu závěsem v podkolení</p> <p>ze svisu stojmo náskok do vzporu a sešin</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení</p> <p>kondiční cvičení s hudbou</p> <p>základy estetického pohybu těla</p> <p>vyjádření melodie a rytmu pohybem</p> <p>základní taneční krok 2/4, 3/4</p> <p>základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném</p> <p>Průpravné úpoly - přetahy a přetlaky</p> <p>Běh – běžecká abeceda, rychlý běh 60m, vytrvalostní běh do 1000m, běh v terénu, polovysoký start i nízký start z bloků</p> <p>Skok – skok do dálky z rozběhu</p> <p>Skok do výšky (skrčmo, střížný)</p> <p>Hod míčkem z rozběhu, spojení rozběhu s odhozem</p> <p>Bruslení</p> <p>Průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích</p> <p>Jízda vpřed</p> <p>Zastavení přívratem, zatáčení na obou bruslích</p> <p>Jízda na rychlost (do 20m) a vytrvalost do 400m)</p> <p>Jízda na kole</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru</p>	

4. ročník

6. Komunikace v TV, zásady jednání a chování

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem fair-play - učí se pravidla soutěží a her, asertivně upozorní na jejich porušení • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na zadání základních poloh a pohybů těla - stoje, kleky, sedy, pohyby paží, nohou, trupu, cvičení s pomůckami - zvládne zadat základní polohy a pohyby těla a zkontrolovat správnost provedení 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Zásady jednání a chování v Tv (fair play, olympijské ideály a symboly) Pravidla her, soutěží a závodů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Organizace při TV, měření a posuzování pohybových dovedností

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pokyny učitele - při hodnocení pohybové činnosti spolužáka i své vlastní používá pozitivní přístup, kritiku sděluje bez nevhodných a urážlivých výrazů • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pravidla hry nebo soutěže tak, aby je spolužáci pochopili a zvládli je použít - do organizace a realizace her a soutěží stejnoměrně zapojí dívky i chlapce • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky <ul style="list-style-type: none"> - ovládá manipulaci s měřidly - pásma, stopky ap. - zapíše výsledky do vhodného přehledu 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Základní organizace prostoru a činnosti v běžném známém prostředí Měření výkonů, základní pohybové testy
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
		Matematika 4. ročník Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

8. Zdroje informací o pohybových činnostech

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informace o sportovních událostech ve svém okolí, nezaměřuje se jednostranně - ví, kde se nacházejí prostory vhodné pro pořádání pohybových aktivit 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Zdroje informací o pohybových činnostech (časopisy, televize, rozhlas, knihy, internet)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

4. ročník

9. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA • zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování <ul style="list-style-type: none"> - dbá na dodržování pokynů pro správné držení těla - má zájem o správné způsoby cvičení, zeptá se na podrobnosti - napraví nesprávné způsoby a délku cvičení podle instrukcí • zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele <ul style="list-style-type: none"> - zajímá o své tělo, uvědomí si vlastní oslabení a má zájem o speciální nápravná cvičení - vnímá důležitost správné techniky cvičení, speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit • upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením <ul style="list-style-type: none"> - je si vědom činností, které může bez problémů vykonávat, a které ne - nepřepíná svoje síly a možnosti 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení. Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák se přizpůsobí různým výukovým aktivitám (individuální zkoumání, kooperativní činnosti apod.) dle zadání učitele; ve spolupráci s učitelem navrhuje svůj způsob učení
- Kompetence komunikativní
 - mluví-li žák před ostatními, sleduje jejich chování a reaguje na ně
 - žák rozlišuje, zda mluví se svým vrstevníkem (dítětem) nebo s dospělým, se známým nebo neznámým člověkem a přizpůsobí tomu svou mluvu
 - žák mluví nahlas a zřetelně, přímo k adresátům, „řeč těla“ slouží sdělení
 - žák vyslechne druhého, aniž by ho zbytečně přerušoval; udržuje s mluvčím oční kontakt
 - nerozumí-li žák něčemu, zeptá se, jak to mluvčí myslel
 - žák odpoví na položenou otázku, řekne svůj názor na věc
 - nesouhlasí-li žák s druhým, řekne mu to tak, aby ho neurazil, zformuluje, proč nesouhlasí
 - žák naváže za pomoci starších osob nebo svých vrstevníků v kolektivu nové kontakty a domluví se s osobami, které dosud neznal
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace ve třídě
- Kompetence sociální a personální
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem

5. ročník

- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání, raduje se z úspěchu celé skupiny
- žák neodmítá ani nekritizuje nápady, dokud nejsou prozkoumány; neposmívá se, reaguje na informaci a nikoli na osobu
- při potížích nebo nezdaru neshazuje žák vinu na druhé
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- pokud jedná žák impulsivně a nezvládne své jednání, omluví se za to, že nezvládl své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák se emocím druhých neposmívá, nedělá opovržlivé poznámky
 - v konfliktní situaci žák navrhuje, jak by bylo vhodné jednat – připomíná pravidla soužití, nezahajuje vážné útoky na druhé a neúčastní se jich, neponižuje druhé
 - žák se snaží získat pomoc pro napadeného spolužáka, všímá si křivdy, neoplácí
 - žák s pomocí dospělého vytváří a formuluje pravidla soužití jednotlivého společenství (třídy, kroužku), pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporech se dovolává pravidel
 - žák se chová tak, aby důsledky jeho chování neomezovaly druhé lidi a nepoškozovaly prostředí
 - žák navrhuje, co konkrétního by třída mohla podniknout, aby byl odstraněn některý nežádoucí jev či nešvar
 - žák nad návrhy ostatních o společných záležitostech uvažuje a neodmítá je rovnou, podává své osobní návrhy k diskusi a zvážení, neodmítá realizovat přijatá řešení, i když nejsou jeho, netrucuje
 - pokud žák nezná důvody pro to, co je mu jako dítěti zakázáno nebo mu není dopřáno, požádá o vysvětlení a to trpělivě vyslechne a respektuje
 - žák se vyhýbá známým nebezpečím v okolí bydliště a školy, řídí se radami a doporučeními dospělých v tom, jak předcházet rizikům (výška, hloubka, dopravní provoz, nebezpečné látky a zařízení); radami a doporučeními dospělých se řídí i bez dohledu
 - žák navštěvuje kulturní a sportovní události v obci
 - žák ke hře i spolupráci přijímá ostatní a neodmítá nikoho

1. Význam pohybu pro zdraví, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti,

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - <i>zařadí jednu pohybovou činnost do svého denního režimu</i> - <i>věnuje se přiměřeným vytrvalostním a kondičním cvičením</i> 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Zdravý životní styl Rychlostně silová cvičení Vytrvalostní cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti Cvičení dechová Cvičení motivační, tvořivá Cvičení koordinační</p>

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznání a sebezpojetí	Přírodověda 4. ročník Péče o zdraví, zdravý životní styl	

2. Příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - pod vedením učitele posiluje potřebné svalové partie 	2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Protahovací a napínací cvičení Cvičení na správné držení těla Cvičení kompenzační, korektivní, relaxační, průpravná

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena		

3. Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - vybírá vhodné oblečení a prostředí pro sportování - bezpečně nakládá s tělocvičným náčiním a nářadím - přivolá dospělou osobu při zranění spolužáka - ovládá zásady slušného chování v dopravních prostředcích a řídí se nimi - chrání přírodu, chová se k ní ohleduplně 	2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport Hygiena sportovního prostředí Vhodné a nevhodné pohybové činnosti Vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Škodlivý vliv kouření, alkoholu, drog na zdraví a pohybovou aktivitu Organizace a bezpečnost cvičebního prostoru Bezpečnost v šatnách Bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek První pomoc – ošetření zranění a přivolání lékaře Projekt - TÝDEN ZDRAVÍ

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Přírodověda 5. ročník Návykové látky a zdraví	

4. Pohybové a sportovní hry, turistika

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - vybírá vhodné oblečení a prostředí pro sportování - bezpečně nakládá s tělocvičným náčiním a nářadím - přivolá dospělou osobu při zranění spolužáka - ovládá zásady slušného chování v dopravních prostředcích a řídí se nimi - chrání přírodu, chová se k ní ohleduplně ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ vytváří varianty osvojených pohybových her - ovládá základní dovednosti při hře s míčem - chápe pravidla zjednodušených míčových her - zaznamená výsledek utkání a pomáhá při rozhodování - chápe základní hráčské role v družstvu - zvolí jednoduchou turistickou trasu a vhodné oblečení 	2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce, pro manipulaci s různým náčiním, pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů, pro zdokonalování nových pohybových dovedností, pro rozvoj pohybové představitivosti a tvořivosti, soutěživé Sportovní hry Přihrávky jednoruč, obouruč, vnitřním nártem Chytání míče jednoruč, obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy Pohyb s míčem a bez míče, zastavení a vedení míče Střelba jednoruč a obouruč na koš, branku, vnitřním nártem Utkání podle jednoduchých pravidel (minifotbal, minibasketbal, miniházená) Základní spolupráce ve hře Základní organizace utkání Pobyt v přírodě, turistika Orientace podle mapy, chůze v terénu Základní dovednosti spojené s tábořením Základy ochrany přírody

5. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Vlastivěda</p> <p>4. ročník</p> <p>Okolní krajina (místní oblast, region)</p> <p>Přírodověda</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	

5. Gymnastika (akrobatická, na nářadí, s hudbou), atletika, úpoly, bruslení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti <ul style="list-style-type: none"> - předvede různé modifikace kotoulu vpřed i vzad - předvede stoj na rukou - skočí přes nářadí skrčku, roznožku - ovládá chůzi po kladině - zvládá přeskoky přes švihadlo - zvládá různá cvičení na hrazdě - vyjádří melodii a rytmus pohybem - zvládá tanec v uvedeném rytmu - ovládá názvy základních lidových tanců - užívá přetlaky a přetahy - ovládá zásady běžecké abecedy - chápe rozdíl mezi rychlým a vytrvalostním během, prakticky je využije - zvládá skok do dálky z rozběhu - zvládá skok do výšky - ovládá hod míčkem - zvládá základy jízdy na kole, řídí se dopravními předpisy - ovládá základy jízdy na bruslích 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Gymnastika, akrobacie</p> <p>kotoul vpřed a kotoul vzad a jeho modifikace</p> <p>stoj na rukou s dopomocí</p> <p>akrobatické kombinace</p> <p>Přeskok</p> <p>Průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku</p> <p>roznožka přes kozu</p> <p>skrčka přes kozu</p> <p>přeskok části bedny odrazem z trampolíny</p> <p>Kladina - chůze bez dopomocí</p> <p>Přeskoky švihadla</p> <p>Hrazda</p> <p>ze shybu stojmo přešvihy do vzporu stojmo</p> <p>ze shybu stojmo přešvihy do svisu stěmhlav, do svisu závěsem v podkolení</p> <p>ze svisu stojmo náskok do vzporu a sešin</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení</p> <p>kondiční cvičení s hudbou</p> <p>základy estetického pohybu těla</p> <p>vyjádření melodie a rytmu pohybem</p> <p>základní taneční krok 2/4, 3/4</p> <p>základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném</p> <p>Průpravné úpoly - přetahy a přetlaky</p> <p>Běh – běžecká abeceda, rychlý běh 60m, vytrvalostní běh do 1000m, běh v terénu, polovysoký start i nízký start z bloků</p> <p>Skok – skok do dálky z rozběhu</p> <p>Skok do výšky (skrčmo, střížný)</p> <p>Hod míčkem z rozběhu, spojení rozběhu s odhozem</p> <p>Bruslení</p> <p>Průpravná cvičení pro osvojení rovnováhy na bruslích</p> <p>Jízda vpřed</p> <p>Zastavení přívratem, zatáčení na obou bruslích</p> <p>Jízda na rychlost (do 20m) a vytrvalost do 400m)</p> <p>Jízda na kole</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru</p> <p>5. ročník</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby, orientace v prostoru</p>	

5. ročník

6. Komunikace v TV, zásady jednání a chování

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem fair-play - učí se pravidla soutěží a her, asertivně upozorní na jejich porušení • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na zadání základních poloh a pohybů těla - stoje, kleky, sedy, pohyby paží, nohou, trupu, cvičení s pomůckami - zvládne zadat základní polohy a pohyby těla a zkontrolovat správnost provedení 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Zásady jednání a chování v Tv (fair play, olympijské ideály a symboly) Pravidla her, soutěží a závodů
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. Organizace při TV, měření a posuzování pohybových dovedností

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pokyny učitele - při hodnocení pohybové činnosti spolužáka i své vlastní používá pozitivní přístup, kritiku sděluje bez nevhodných a urážlivých výrazů • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pravidla hry nebo soutěže tak, aby je spolužáci pochopili a zvládli je použít - do organizace a realizace her a soutěží stejnoměrně zapojí dívky i chlapce • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky <ul style="list-style-type: none"> - ovládá manipulaci s měřidly - pásmo, stopky ap. - zapíše výsledky do vhodného přehledu 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Základní organizace prostoru a činnosti v běžném známém prostředí Měření výkonů, základní pohybové testy
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. Zdroje informací o pohybových činnostech

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informace o sportovních událostech ve svém okolí, nezaměřuje se jednostranně - ví, kde se nacházejí prostory vhodné pro pořádání pohybových aktivit 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Zdroje informací o pohybových činnostech (časopisy, televize, rozhlas, knihy, internet)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. ročník

9. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování <ul style="list-style-type: none"> dbá na dodržování pokynů pro správné držení těla má zájem o správné způsoby cvičení, zeptá se na podrobnosti napraví nesprávné způsoby a délku cvičení podle instrukcí zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele <ul style="list-style-type: none"> zajímá o své tělo, uvědomí si vlastní oslabení a má zájem o speciální nápravná cvičení vnímá důležitost správné techniky cvičení, speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením <ul style="list-style-type: none"> je si vědom činností, které může bez problémů vykonávat, a které ne nepřepíná svoje síly a možnosti 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení. Pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
 - žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- Kompetence sociální a personální
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje

6. ročník

- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
 - žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
 - žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu

6. ročník

1. Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu <ul style="list-style-type: none"> - <i>zařazuje pravidelně některé činnosti do svého denního režimu</i> - <i>využívá osvojené technicky a dovednosti k regeneraci organismu, předchází stresovým situacím</i> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti <ul style="list-style-type: none"> - <i>zařazuje pohybové aktivity do svého denního režimu</i> - <i>sleduje své pokroky</i> • samostatně se připraví před pohybovou činností <ul style="list-style-type: none"> - <i>používá vhodné oblečení</i> - <i>provádí zahřívací a rozcvičovací cvičení</i> - <i>nepřetěžuje se ani se nevyhýbá přiměřené zátěži</i> 		Učivo 3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Správné držení těla, zvyšování pohyblivosti, dechová činnost Posilování svalového aparátu, průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení, rozvoj vytrvalosti Individuální rozcvičení, strečink před a po ukončení vyučovací hodiny, uvolňovací cviky
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

2. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek</i> - <i>vybere druh pohybové aktivity vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu <ul style="list-style-type: none"> - <i>respektuje pokyny učitele týkající se pohybu v méně známém prostředí</i> - <i>dbá na dodržování předpisů v daném prostoru, nenechá se zlákat k nebezpečným činnostem</i> 		Učivo 3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Seznámení s účinky návykových látek (drogy, anabolika) Reakce těla na zhoršené rozptylové podmínky, pylové nebezpečí pro alergiky Proškolení žáků o poskytování první pomoci při úrazech, seznámení se zásadami bezpečnosti, zásady bezpečného cvičení a používání náčiní a nářadí
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Výchova ke zdraví 7. ročník Tělesná a duševní hygiena, denní režim

6. ročník

3. Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <ul style="list-style-type: none"> - předvede různé modifikace osvojených pohybových dovedností • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pokyny učitele - při hodnocení pohybové činnosti spolužáka i své vlastní používá pozitivní přístup, kritiku sděluje bez nevhodných a urážlivých výrazů 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období.</p> <p>Pohybové a štafetové hry, soutěž družstev i jednotlivců, různé pohybové činnosti</p> <p>Basketbal: dribling, přihrávka, dvojtakt, střelba, herní činnosti, obranný pohyb, základní pravidla, cvičná hra</p> <p>Volejbal: nácvik přihrávek vrchem, spodní odbíjení, spodní podání, cvičná hra - menší počet hráčů</p> <p>Minifotbal: fotbalová abeceda, cvičná hra</p> <p>Doplňkové sportovní hry: házená, softball, přehazovaná, vybíjená</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě: orientace na mapě, práce s buzolou a kompasem, topografické značky</p> <p>Atletika: atletická abeceda (líftink, skippink, zakopávání, odpichy, cval stranou, předkopávání); běhy na krátkou trať, zrychlování, nízký start, vysoký start; vytrvalostní běhy; nácvik štafetového běhu, předávání kolíku; hod kriketovým míčkem a granátem; skok daleký (rozběh, odraz, fáze let)</p> <p>Gymnastika: kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou, přemet stranou, přeskoky (roznožka, skrčka)</p> <p>Hrazda: vzpor na rukách, kotoul vpřed, nácvik výmky</p> <p>Kruhy: houpání, kotoul vpřed, vzad, rotace kolem své osy</p> <p>Úpolová cvičení: přetahy, přetlaky, postoje, úpolové hry</p> <p>Základy sebeobrany, držení soupeře na zemi, pády (vpřed, vzad, stranou)</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudebním doprovodem, základy aerobiku, soulad pohybu s hudbou, rozcvičky při hudbě</p> <p>Cvičení s náčiním (švihadla)</p> <p>Sebehodnocení, hodnocení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Zeměpis</p> <p>6. ročník</p> <p>Geografická kartografie a topografie</p>	<p>Fyzika</p> <p>7. ročník</p> <p>Pohyby těles</p>

4. Komunikace v TV, pravidla pohybových činností, měření výkonů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence <ul style="list-style-type: none"> - správně pojmenuje používané nářadí a náčiní - správně používá názvy tělocvičných úkonů • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na naplňování myšlenek čestného soupeření, vzájemné pomoci a respektu - vysvětlí pojem fair-play, zná historii vzniku pojmu • rozlišuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka <ul style="list-style-type: none"> - ukáže na konkrétním příkladu dodržování či porušení práv a povinností hráče, rozhodčího, diváka - vysloví vlastní názor k této tématice • zorganizuje jednoduchou soutěž, pohybovou aktivitu <ul style="list-style-type: none"> - připraví jednoduchou soutěž samostatně - při organizování náročnějších soutěží spolupracuje v týmu • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony <ul style="list-style-type: none"> - eviduje a hodnotí výsledné prvky a výkony - vyhodnotí výsledky úměrně věku • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <ul style="list-style-type: none"> - dokáže se domluvit s členy družstva, respektuje jejich názor - přistoupí na kompromis a akceptuje jej - neprosazuje za každou cenu svůj názor 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období.</p> <p>Komunikace v TV, základní názvosloví při výuce</p> <p>Školní sportovní olympiáda</p> <p>Pravidla her, týmová hra dle pravidel dohodnutých nebo platných pravidel</p> <p>Měření výkonů a evidence výsledků, práce se stopkami, pásmem, tabulkami</p>

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice	Dějepis 6. ročník Antické Řecko a Řím	

5. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení <ul style="list-style-type: none"> <i>má zájem o speciální nápravná cvičení</i> <i>snaží se o pravidelnost a kvalitu cviku při korekci</i> <i>vnímá důležitost správné techniky cvičení, speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení <ul style="list-style-type: none"> <i>zajímá se o správné provedení cviku, zeptá se na detaily</i> <i>napraví nesprávné způsoby a délku cvičení podle instrukcí</i> <i>chápe důležitost pravidelného cvičení</i> aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení <ul style="list-style-type: none"> <i>dbá na dodržování doporučených cviků</i> <i>nepřeceňuje své síly a možnosti, ani se úmyslně nevyhýbá správnému cvičení</i> <i>dokáže označit činnost, která by pro něj mohla být komplikací</i> 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojených činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> oslabení podpurně pohybového systému - poruchy funkce svalových skupin; poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran; poruchy stavby dolních končetin: lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů - oslabení oběhového a dýchacího systému; oslabení endokrinního systému; obezita; ostatní oslabení vnitřních orgánů: rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí - oslabení zraku; oslabení sluchu; neuropsychická oslabení: adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktálního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta

7. ročník

- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujišťuje, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy

7. ročník

- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu

1. Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu <ul style="list-style-type: none"> - <i>zařazuje pravidelně některé činnosti do svého denního režimu</i> - <i>využívá osvojené technicky a dovednosti k regeneraci organismu, předchází stresovým situacím</i> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti <ul style="list-style-type: none"> - <i>zařazuje pohybové aktivity do svého denního režimu</i> - <i>sleduje své pokroky</i> • samostatně se připraví před pohybovou činností <ul style="list-style-type: none"> - <i>používá vhodné oblečení</i> - <i>provádí zahřívací a rozcvičovací cvičení</i> - <i>nepřetěžuje se ani se nevyhýbá přiměřené zátěži</i> 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Správné držení těla, zvyšování pohyblivosti, dechová činnost Posilování svalového aparátu, průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení, rozvoj vytrvalosti Individuální rozcvičení, strečink před a po ukončení vyučovací hodiny, uvolňovací cviky</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice		

2. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek</i> - <i>vybere druh pohybové aktivity vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</i> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu <ul style="list-style-type: none"> - <i>respektuje pokyny učitele týkající se pohybu v méně známém prostředí</i> - <i>dbá na dodržování předpisů v daném prostoru, nenechá se zlákat k nebezpečným činnostem</i> 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Seznámení s účinky návykových látek (drogy, anabolika) Reakce těla na zhoršené rozptylové podmínky, pylové nebezpečí pro alergiky Proškolení žáků o poskytování první pomoci při úrazech, seznámení se zásadami bezpečnosti, zásady bezpečného cvičení a používání náčiní a nářadí</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena		Výchova ke zdraví 7. ročník Tělesná a duševní hygiena, denní režim

7. ročník

3. Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <ul style="list-style-type: none"> - předvede různé modifikace osvojených pohybových dovedností • posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí nedostatky <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pokyny učitele - při hodnocení pohybové činnosti spolužáka i své vlastní používá pozitivní přístup, kritiku sděluje bez nevhodných a urážlivých výrazů 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období.</p> <p>Pohybové a štafetové hry, soutěž družstev i jednotlivců, různé pohybové činnosti</p> <p>Basketbal: dribling, přihrávka, dvojtakt, střelba, herní činnosti, obranný pohyb, základní pravidla, cvičná hra</p> <p>Volejbal: nácvik přihrávek vrchem, spodní odbíjení, spodní podání, cvičná hra - menší počet hráčů</p> <p>Minifotbal: fotbalová abeceda, cvičná hra</p> <p>Doplňkové sportovní hry: házená, softball, přehazovaná, vybíjená</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě: orientace na mapě, práce s buzolou a kompasem, topografické značky</p> <p>Atletika: atletická abeceda (líftink, skippink, zakopávání, odpichy, cval stranou, předkopávání); běhy na krátkou trať, zrychlování, nízký start, vysoký start; vytrvalostní běhy; nácvik štafetového běhu, předávání kolíku; hod kriketovým míčkem a granátem; skok daleký (rozběh, odraz, fáze let)</p> <p>Gymnastika: kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou, přemet stranou, přeskoky (roznožka, skrčka)</p> <p>Hrazda: vzpor na rukách, kotoul vpřed, nácvik výmyku</p> <p>Kruhy: houpání, kotoul vpřed, vzad, rotace kolem své osy</p> <p>Úpolová cvičení: přetahy, přetlaky, postoje, úpolové hry</p> <p>Základy sebeobrany, držení soupeře na zemi, pády (vpřed, vzad, stranou)</p> <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudebním doprovodem, základy aerobiku, soulad pohybu s hudbou, rozcvičky při hudbě</p> <p>Cvičení s náčiním (švihadla)</p> <p>Sebehodnocení, hodnocení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Zeměpis</p> <p>6. ročník</p> <p>Geografická kartografie a topografie</p>	<p>Základy sebeobrany</p> <p>7. ročník</p> <p>Průpravné úpoly</p> <p>Pohybové aktivity</p> <p>Pohybové a sportovní hry, pravidla pohybových činností</p> <p>Fyzika</p> <p>Pohyby těles</p>

4. Komunikace v TV, pravidla pohybových činností, měření výkonů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence <ul style="list-style-type: none"> - správně pojmenuje používané nářadí a náčiní - správně používá názvy tělocvičných úkonů • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na naplňování myšlenek čestného soupeření, vzájemné pomoci a respektu - vysvětlí pojem fair-play, zná historii vzniku pojmu • rozlišuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího, diváka <ul style="list-style-type: none"> - ukáže na konkrétním příkladu dodržování či porušení práv a povinností hráče, rozhodčího, diváka - vysloví vlastní názor k této tematice • zorganizuje jednoduchou soutěž, pohybovou aktivitu <ul style="list-style-type: none"> - připraví jednoduchou soutěž samostatně - při organizování náročnějších soutěží spolupracuje v týmu • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony <ul style="list-style-type: none"> - eviduje a hodnotí výsledné prvky a výkony - vyhodnotí výsledky úměrně věku • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <ul style="list-style-type: none"> - dokáže se domluvit s členy družstva, respektuje jejich názor - přistoupí na kompromis a akceptuje jej - neprosazuje za každou cenu svůj názor 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období.</p> <p>Komunikace v TV, základní názvosloví při výuce</p> <p>Školní sportovní olympiáda</p> <p>Pravidla her, týmová hra dle pravidel dohodnutých nebo platných pravidel</p> <p>Měření výkonů a evidence výsledků, práce se stopkami, pásmem, tabulkami</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské vztahy</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p>	<p>Dějepis</p> <p>6. ročník</p> <p>Antické Řecko a Řím</p>	

5. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení <ul style="list-style-type: none"> <i>má zájem o speciální nápravná cvičení</i> <i>snaží se o pravidelnost a kvalitu cviku při korekci</i> <i>vnímá důležitost správné techniky cvičení, speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení <ul style="list-style-type: none"> <i>zajímá se o správné provedení cviku, zeptá se na detaily</i> <i>napraví nesprávné způsoby a délku cvičení podle instrukcí</i> <i>chápe důležitost pravidelného cvičení</i> aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení <ul style="list-style-type: none"> <i>dbá na dodržování doporučených cviků</i> <i>nepřeceňuje své síly a možnosti, ani se úmyslně nevyhýbá správnému cvičení</i> <i>dokáže označit činnost, která by pro něj mohla být komplikací</i> 	<p>3.OBDOBÍ (6. - 7. ROČNÍK - I. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 6. ročníku - jsou platné pro I. blok ve 3. období. Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojených činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> oslabení podpurně pohybového systému - poruchy funkce svalových skupin; poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran; poruchy stavby dolních končetin: lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp oslabení vnitřních orgánů - oslabení oběhového a dýchacího systému; oslabení endokrinního systému; obezita; ostatní oslabení vnitřních orgánů: rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí - oslabení zraku; oslabení sluchu; neuropsychická oslabení: adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání <p>Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

8. ročník

2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta

8. ročník

- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
- žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
- žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořem postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich neovládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat

8. ročník

- žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
- fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
- žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
- v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
- žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
- žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu

1. Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - <i>správně zvolí cviky pro posilování svalových partií</i> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - <i>uvědomuje si důležitost správného držení těla</i> - <i>ovládá správné pohybové návyky</i> • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - <i>vhodným způsobem protáhne jednotlivé svalové partie</i> 	<p>Učivo</p> <p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost Strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Přírodopis 8. ročník Anatomie a fyziologie</p>

8. ročník

2. Zdravotně orientovaná zdatnost, bezpečnost při pohybových činnostech

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvědomuje si nebezpečný dopad užívání návykových látek na svoje zdraví a sportovní výkony</i> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <ul style="list-style-type: none"> - <i>vybírám vhodné prostředí pro sportování</i> - <i>dodržuje zásady bezpečnosti při používání náčiní</i> 		<p>Učivo</p> <p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Zdravotně orientovaná zdatnost – manipulace se zatížením, reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Psychohygiena</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>8. ročník</p> <p> Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p>

3. Pohybové a sportovní hry, atletika, gymnastika

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <ul style="list-style-type: none"> - <i>ovládá osvojené dovednosti a tvořivě je aplikuje při vykonávání gymnastických úkonů</i> • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny <ul style="list-style-type: none"> - <i>dodržuje pravidla dané pohybové činnosti</i> - <i>s pomocí spolužáků nebo učitele se pokusí nedostatky odstranit</i> 		<p>Učivo</p> <p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Pohybové hry: závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika: kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na rukou se záchranou, přemet stranou se záchranou; přeskok kozy Akrobacie: kotoul plavmo z trampolíny přes švédskou bednu do dučen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny Hrazda: výmyk, sešín vpřed Šplh: na tyči, na laně (chlapci) Kruhy: kotoul vpřed a vzad, houpání ve svisu, rotace kolem své osy Košíková: útok, obrana, poziční střelba, střelba z dálky, uvolňování hráče s míčem, bez míče Odbíjená: přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem, nácvik útoku po přihrávce Doplňkové sportovní hry: minikopaná, házená, florbal, ringo (nácvik útoku a obrany, herní variace) Atletika: atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou); skok do dálky, skok do výšky (flopem), rychlé běhy na krátkou trať (60m, 100m), vytrvalostní běhy, hod míčkem, vrh koulí Sebehodnocení v dané pohybové činnosti</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Komunikace</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

8. ročník

4. Komunikace v TV

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu <ul style="list-style-type: none"> - <i>správně pojmenuje používané nářadí a náčiní, druhy pohybových aktivit</i> - <i>správně používá názvy tělocvičných úkonů, pohybových činností</i> - <i>rozumí názvosloví, které používá rozhodčí</i> • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže <ul style="list-style-type: none"> - <i>ovládá základní pravidla organizovaných her</i> - <i>dodržuje je a vede k dodržování i ostatní</i> • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <ul style="list-style-type: none"> - <i>navrhne vhodné taktické postupy</i> - <i>stanoví podmínky spolupráce v týmu</i> - <i>dokáže se domluvit s členy družstva, respektuje jejich názor</i> - <i>přistoupí na kompromis a akceptuje jej</i> - <i>neprosazuje za každou cenu svůj názor</i> • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci <ul style="list-style-type: none"> - <i>ovládá manipulaci s měřidly - pásmo, stopky ap.</i> - <i>zapiše výsledky do vhodného přehledu, vyhodnotí je</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností Samostatná a aktivní organizace činnosti spolužáků</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení <ul style="list-style-type: none"> - <i>má zájem o speciální nápravná cvičení, konzultuje své možnosti s učitelem</i> - <i>snaží se dodržovat pravidelné a kvalitní korekční cvičení</i> - <i>vnímá důležitost správné techniky cvičení, speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení <ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímá se o správné provedení cviku, zeptá se na detaily</i> - <i>sám si sleduje opravení nesprávných způsobů a délky cvičení podle instrukcí</i> - <i>chápe důležitost pravidelného cvičení</i> • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení <ul style="list-style-type: none"> - <i>dodržuje způsob a množství doporučených cviků</i> - <i>nepřeceňuje své síly a možnosti, ani se úmyslně nevyhýbá správnému cvičení</i> - <i>dokáže označit činnost, která by pro něj mohla být komplikací</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému - poruchy funkce svalových skupin; poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran; poruchy stavby dolních končetin: lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehna a ohybačů kyčle; posilování šjíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp - oslabení vnitřních orgánů - oslabení oběhového a dýchacího systému; oslabení endokrinního systému; obezita; ostatní oslabení vnitřních orgánů: rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy - oslabení smyslových a nervových funkcí - oslabení zraku; oslabení sluchu; neuropsychická oslabení: adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktálního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlednutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

9. ročník

9. ročník

2 týdne, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
- Kompetence komunikativní
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
 - žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
 - žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- Kompetence sociální a personální
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek

9. ročník

- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
 - žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
 - v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
 - žák nečeká, že společné problémy, které se dotýkají nyní nebo v dohledné budoucnosti i jeho života doma nebo ve škole, bude řešit někdo druhý, sám na ně upozorňuje, hledá řešení a navrhuje postupy
 - žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
 - žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
 - žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu

9. ročník

1. Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - <i>správně zvolí cviky pro posilování svalových partií</i> • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - <i>uvědomuje si důležitost správného držení těla</i> - <i>ovládá správné pohybové návyky</i> • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly - <i>vhodným způsobem protáhne jednotlivé svalové partie</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost Strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace		

2. Zdravotně orientovaná zdatnost, bezpečnost při pohybových činnostech

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - <i>uvědomuje si nebezpečný dopad užívání návykových látek na svoje zdraví a sportovní výkony</i> • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - <i>vybírá vhodné prostředí pro sportování</i> - <i>dodržuje zásady bezpečnosti při používání náčiní</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Zdravotně orientovaná zdatnost – manipulace se zatížením, reakce těla při zhoršení rozptylových podmínek, vhodná úprava pohybových aktivit Seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena		

3. Pohybové a sportovní hry, atletika, gymnastika

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - <i>ovládá osvojené dovednosti a tvořivě je aplikuje při vykonávání gymnastických úkonů</i> • posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - <i>dodržuje pravidla dané pohybové činnosti</i> - <i>s pomocí spolužáků nebo učitele se pokusí nedostatky odstranit</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Pohybové hry: závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika: kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou, stoj na ruce se záchranou, přemet stranou se záchranou; přeskok kozy Akrobacie: kotoul plavmo z trampolíny přes švédskou bednu do dučen, přeskok vyšší švédské bedny z trampolíny Hrazda: výmyk, sešín vpřed Šplh: na tyči, na laně (chlapci) Kruhy: kotoul vpřed a vzad, houpání ve svisu, rotace kolem své osy Košíková: útok, obrana, poziční střelba, střelba z dálky, uvolňování hráče s míčem, bez míče Odbíjená: přihrávky vrchem i spodem přes síť, podání spodem, nácvik útoku po přihrávce Doplňkové sportovní hry: minikopaná, házená, florbal, ringo (nácvik útoků a obrany, herní variace) Atletika: atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou); skok do dálky, skok do výšky (flopem), rychlé běhy na krátkou trať (60m, 100m), vytrvalostní běhy, hod míčkem, vrh koulí Sebehodnocení v dané pohybové činnosti</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Komunikace		

4. Komunikace v TV

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu <ul style="list-style-type: none"> - <i>správně pojmenuje používané nářadí a náčiní, druhy pohybových aktivit</i> - <i>správně používá názvy tělocvičných úkonů, pohybových činností</i> - <i>rozumí názvosloví, které používá rozhodčí</i> • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže <ul style="list-style-type: none"> - <i>ovládá základní pravidla organizovaných her</i> - <i>dodržuje je a vede k dodržování i ostatní</i> • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji <ul style="list-style-type: none"> - <i>navrhne vhodné taktické postupy</i> - <i>stanoví podmínky spolupráce v týmu</i> - <i>dokáže se domluvit s členy družstva, respektuje jejich názor</i> - <i>přistoupí na kompromis a akceptuje jej</i> - <i>neprosazuje za každou cenu svůj názor</i> • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci <ul style="list-style-type: none"> - <i>ovládá manipulaci s měřidly - pásma, stopky ap.</i> - <i>zapiše výsledky do vhodného přehledu, vyhodnotí je</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností Samostatná a aktivní organizace činnosti spolužáků</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5. Korekce zdravotních oslabení, speciální cvičení

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení <ul style="list-style-type: none"> - <i>má zájem o speciální nápravná cvičení, konzultuje své možnosti s učitelem</i> - <i>snaží se dodržovat pravidelné a kvalitní korekční cvičení</i> - <i>vnímá důležitost správné techniky cvičení, speciálním cvičením se snaží oslabení zmenšit, odstranit</i> • zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení <ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímá se o správné provedení cviků, zeptá se na detaily</i> - <i>sám si sleduje opravení nesprávných způsobů a délky cvičení podle instrukcí</i> - <i>chápe důležitost pravidelného cvičení</i> • aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení <ul style="list-style-type: none"> - <i>dodržuje způsob a množství doporučených cviků</i> - <i>nepřeceňuje své síly a možnosti, ani se úmyslně nevyhýbá správnému cvičení</i> - <i>dokáže označit činnost, která by pro něj mohla být komplikací</i> 	<p>3.OBDOBÍ (8. - 9. ROČNÍK - II. blok): Učební osnovy se realizují podle osnov 8. ročníku - jsou platné pro II. blok ve 3. období. Základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - oslabení podpůrně pohybového systému - poruchy funkce svalových skupin; poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran; poruchy stavby dolních končetin: lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, páneve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehna a ohybačů kyčle; posilování šijového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp - oslabení vnitřních orgánů - oslabení oběhového a dýchacího systému; oslabení endokrinního systému; obezita; ostatní oslabení vnitřních orgánů: rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy - oslabení smyslových a nervových funkcí - oslabení zraku; oslabení sluchu; neuropsychická oslabení: adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktálního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání Pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spolupráci žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž škola vybírá podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu Svět práce, minimálně další dva tematické okruhy. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník i odpovídající ročníky víceletých středních škol. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1 Pracovní výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
1	1	1	1	1
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
1+1	1	0+1	1	

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

I. stupeň

1. Práce s drobným materiálem
2. Konstrukční činnosti
3. Pěstitelské práce
4. Příprava pokrmů

II. stupeň:

1. Práce s technickými materiály
2. Pěstitelské práce
3. Příprava pokrmů
4. Provoz a údržba domácnosti
5. Svět práce
6. Design a konstruování

Formy a metody práce používané ve výuce:

I. stupeň: samostatná či skupinová práce, exkurze, vycházky, práce s různými materiály a pomůckami

II. stupeň: skupinová práce, frontální výuka, krátkodobé projekty, samostatné práce a kolektivní práce

Způsob a místo realizace předmětu:

I. stupeň: ve třídě, v keramické dílně, na školním pozemku a okolí školy, v dílně, exkurze a vycházky

II. stupeň: realizace samostatného předmětu probíhá v odborných učebnách (dílny, školní pozemek), v terénu.

Žáci jsou vyučováni ve skupinách chlapeckých a dívčích, učební osnovy jsou zpracovány pro skupiny podle obsahu výuky.

V učebnách jsou vyvěšeny pracovní řády a zásady bezpečnosti práce, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- vytvářet pozitivní vztah k práci a zodpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky
- učit se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- pochopit, že práce a pracovní činnosti jsou příležitostí k pracovní seberealizaci
- osvojit si teorii i pracovní návyky v různých pracovních oblastech
- získat orientaci v různých pracovních oborech
- rozvíjet nápaditost a tvořivost
- zkoušet vlastní nápady a posuzovat jejich správnost nebo opak
- dávat najevo své myšlenky a správně je vyhodnotit

- respektovat vzájemnou spolupráci
- využívat osvojených pojmů a technologických postupů
- pozorovat životní okolí, zamýšlet se na jeho klady a zápory
- uplatnit prospěšné aktivity a zapojit ostatní
- osvojit si zásady bezpečnosti a hygieny při práci
- chránit vlastní zdraví, neublížit sobě ani jiným
- dodržovat správné pracovní návyky a postupy
- ctít hodnoty vytvořené jinými
- zohlednit i jiné osoby s různými schopnostmi nebo handicapy
- orientovat se ve fyzické a duševní práci
- osvojit si pocit odpovědnosti

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Sebepoznání a sebepojetí

Kreativita

Komunikace

Kooperace a kompetice

Hodnoty, postoje, praktická etika

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Lidské vztahy

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel vede žáky osvojování si základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, učí je používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
 - učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
 - učitel pozoruje pokrok u všech žáků
 - učitel využívá encyklopedie, odborné časopisy, materiály z různých dětských časopisů, internetových stránek

- při práci klade učitel důraz na práci s textem, vyhledávání informací, na čtení a porozumění textu
- v každém tématu učitel uplatňuje individuální přístup k žákům podle jejich znalostí, schopností a zájmů
- při práci s materiálem v dílnách klade učitel důraz na správnost postupu a nepřehlývání materiálem a přihlíží ke znalostem žáků v této oblasti
- v ostatních oblastech jako je vaření a pěstitelství učitel přihlíží hlavně k uplatňování teoretických poznatků v praxi
- učitel ve výuce podněcuje tvořivost žáků a uplatňuje jejich nápady
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
 - učitel dává prostor žákům k promyšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
 - učitel využívá inteligenční testy, další testy zaměřené na sebezpoznání a výběr vhodného povolání
 - učitel nabízí žákům problémové úlohy z praktického života
 - učitel vede žáky k používání internetu při vyhledávání informací a pro jejich zpracování
 - učitel vede žáky k vyhledávání informací v dalších zdrojích (knihách, časopisech, ústních, ...)
 - učitel směřuje žáky k plánování, přípravě, realizaci i hodnocení a sebehodnocení
 - učitel vede žáky k tomu, aby si po etapách plánovali důležité životní kroky a zhodnotili dosažené cíle
 - učitel učí žáky stanovovat si reálné cíle a hledat účinné strategie k dosahování cílů a odstraňování překážek
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel dává žákům příležitost k rozšíření si slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek, učí je popisovat postupy práce
 - učitel vede žáky k užívání správné terminologie
 - učitel klade důraz na správné vyjadřování při popisování postupu práce
 - učitel vede žáky ke vzájemné komunikaci se spolužáky, učiteli, ale i ostatními dospělými osobami ve škole i mimo školu
 - učitel učí žáky vhodnou formou prosazovat a obhajovat svůj názor, ale zároveň naslouchat názoru ostatních
 - prací ve skupinách podporuje učitel kamarádské vztahy mezi žáky
 - učitel využívá skupinovou práci a vzájemnou pomoc při práci i učení
 - učitel vede žáky k respektování předem dohodnutých pravidel chování i bezpečnosti při práci
 - učitel vede žáky ke kooperaci a týmové práci
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
 - učitel zařazuje práci ve skupině, k vytváření společných prací, při kterých se žáci učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
 - učitel uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům méně motoricky zdatným
 - učitel učí žáky realističtěji hodnotit své osobní zvláštnosti, předpoklady, možnosti i omezení a pochopit, které faktory proces sebezpoznání ovlivňují
 - učitel nabádá žáky si uvědomit svou roli v procesu rozhodování, zamyslet se nad faktory, které mohou jejich rozhodování ovlivňovat, a nad tím, jaké překážky jim v rozhodování mohou bránit
 - učitel učí žáky rozumně si volit z daných možností
 - učitel dbá na dodržování stanovených pravidel, dává prostor na podloženou argumentaci, sám je příkladem
 - učitel vytváří prostor pro vyjádření vlastních názorů, předkládá různé učební materiály, organizuje besedy, návštěvy, exkurze
 - učitel pomáhá nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů
- **Kompetence občanské**
 - učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
 - učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
 - učitel respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
 - učitel podporuje u žáků projevení pozitivních postojů k lidské práci a lidským výtvorům
 - učitel směřuje žáky k projevení jejich pozitivního vztahu k přírodě a životnímu prostředí
 - učitel vede žáky k dodržování základních hygienických a bezpečnostních předpisů
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
 - učitel doporučuje žákům správný způsob užití materiálů a pracovních nástrojů
 - učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

- učitel učí žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami
- učitel rozvíjí u dětí smysl pro pořádek a dbá na úklid pracovních míst
- učitel učí žáky podle potřeby zvládnout jednoduché pracovní postupy práce
- učitel dbá na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygienu práce a technologickou kázeň
- učitel učí správně zacházet s používaným náradím a také toto náradí ošetřovat a ukládat
- učitel učí ovládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- učitel vede žáky k používání vhodných pomůcek a nástrojů
- učitel se snaží v rámci volby povolání žáky naučit orientovat se v získaných prvotních informacích o technologiích a organizaci práce, uvědomit si vztah člověka k technologiím a výrobním postupům a jejich možné zneužití
- učitel vytváří základní představy o drobném podnikání a jeho řízení na základě základních právních a ekonomických informací
- učitel ukazuje nutnost sebepoznání pro správnou volbu povolání
- učitel vede žáky k nevyhnutelnosti změn v životě, zamyšlení se nad změnami, se kterými se budou muset v budoucnosti vyrovnat, a poznat způsoby, jak se mohou na změny připravit a jak je mohou zvládnout
- učitel nabízí přehled o nabídkách vzdělávání, profesní přípravy a zaměstnání, poznání místních možností a příležitostí, které se v dané chvíli nabízejí a naučí žáky zamýšlet se nad různými cestami k dosažení zvoleného cíle
- učitel učí žáky vyhledávat, třídít a správně využívat informace o vhodných vzdělávacích a pracovních příležitostech
- učitel učí využívat důležité informace o různých povoláních a profesích pro svoji profesní volbu, zvažovat klady i záporny jednotlivých povolání a realisticky hodnotit své šance ve vybraném povolání na trhu práce
- učitel vede žáky k přesnější a komplexnější představě o některých pracovních činnostech a profesích
- učitel učí rozpoznávat překážky, které mohou bránit v dosažení osobních a profesních cílů a nalézat vhodné způsoby, jak čelit profesní diskriminaci
- učitel seznámí žáky s postupy při přijímání uchazečů o studium na středních školách a při přijímání do zaměstnání, vede žáky k uvědomění si, co od nich potenciální zaměstnavatelé budou očekávat a jak lze tato očekávání naplnit

1. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení

1. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyznívá se, proč si to myslí
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
 - žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby

1. ročník

1. Vlastnosti materiálu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a poznává vlastnosti materiálu vybere vhodné pracovní nástroje a pomůcky stříhá, vytrhává, skládá, rýhuje, nalepuje, polepuje, slepuje zpracuje materiál různými technikami (válením, roztláčováním, přidáváním a ubíráním hmoty, vytrháváním, modelováním) propichuje, navléká, svazuje, spojuje pracuje podle slovního návodu a předlohy <ul style="list-style-type: none"> osvojuje si a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Práce</p> <ul style="list-style-type: none"> s papírem s modelovací hmotou (hlína, plastelína, modurit) s přírodninami a ostatním materiálem (špejle, korek, krabíčky, textil, PET láhve apod.) <p>Práce na PC – Tonda obal - 3.tř.</p> <p>Projekt - DEN ZEMĚ (mozaika z vršků, strašák z PET lahvi) - 1.tř.</p> <p>Projekt - KDYŽ POPELNICI BOLÍ BŘIČHO - 3.tř.</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p>		<p>Prvouka</p> <p>3. ročník</p> <p>Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočichové</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>1. ročník</p> <p>Tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy</p>

2. Stavebnice, sestavování modelů

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <ul style="list-style-type: none"> montuje a demontuje, sestavuje modely podle obrázků, předlohy, vlastní fantazie 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Práce se stavebnicí</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>		<p>Matematika</p> <p>1. ročník</p> <p>Základní útvary v rovině a v prostoru</p>

3. Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> PĚSTITELSKÉ PRÁCE provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování <ul style="list-style-type: none"> pozoruje změny v přírodě seznamuje se s prací na zahradě a na poli pečuje o nenáročné rostliny <ul style="list-style-type: none"> popíše, jakou péči vyžadují pokojové rostliny (zalévá, kypří, množí semeny a řízky) 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Seť jednodruhové zeleniny (mrkev, ředkvička) nebo luštěniny (hrách, fazole)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Základní podmínky života</p>	<p>Prvouka</p> <p>1. ročník</p> <p>Životní podmínky, rovnováha v přírodě, ochrana přírody</p>	<p>Prvouka</p> <p>3. ročník</p> <p>Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočichové</p> <p>1. ročník</p> <p>Životní podmínky, rovnováha v přírodě, ochrana přírody</p>

1. ročník

4. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní pravidla pro uspořádání tabule pro jednoduché stolování (přibory, sklenice, nádobí, doplňky) - samostatně připraví jednoduchou svačinku • chová se vhodně při stolování <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pravidly správného stolování 		1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Jednoduchá snídaně, večeře (studená kuchyně, saláty)
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Prvouka 1. ročník Lidské tělo, péče o zdraví, zdravý životní styl, osobní bezpečí	Prvouka 1. ročník Lidské tělo, péče o zdraví, zdravý životní styl, osobní bezpečí

2. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- Kompetence sociální a personální
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní meziterminy dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení

2. ročník

- žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
- v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
- žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
- po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyznívá se, proč si to myslí
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
 - žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby

1. Vlastnosti materiálu

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a poznává vlastnosti materiálu - vybere vhodné pracovní nástroje a pomůcky - stříhá, vytrhává, skládá, rýhuje, nalepuje, polepuje, slepuje - zpracuje materiál různými technikami (válením, roztlačováním, přidáváním a ubíráním hmoty, vytrháváním, modelováním) - propichuje, navléká, svazuje, spojuje • pracuje podle slovního návodu a předlohy <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<p>1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</p> <p>Práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - s papírem - s modelovací hmotou (hlína, plastelína, modurit) - s přírodninami a ostatním materiálem (špejle, korek, krabičky, textil, PET láhve apod.) <p>Práce na PC – Tonda obal - 3.tř.</p> <p>Projekt - DEN ZEMĚ (mozaika z vršků, strašák z PET lahvi) - 1.tř.</p> <p>Projekt - KDYŽ POPELNICI BOLÍ BŘICHO - 3.tř.</p>

2. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita		Prvouka 3. ročník Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočišné

2. Stavebnice, sestavování modelů

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - montuje a demontuje, sestavuje modely podle obrázků, předlohy, vlastní fantazie 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Práce se stavebnicí

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

3. Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> PĚSTITELSKÉ PRÁCE provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pozoruje změny v přírodě - seznamuje se s prací na zahradě a na poli pečuje o nenáročnou rostlinu - popíše, jakou péči vyžadují pokojové rostliny (zalévá, kypří, množí semeny a řízky) 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Setř jednodruhové zeleniny (mrkev, ředkvička) nebo luštěniny (hrách, fazole)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života	Prvouka 2. ročník Životní podmínky, rostliny a živočišné, ochrana přírody	Prvouka 3. ročník Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočišné

4. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> PŘÍPRAVA POKRMŮ připraví tabuli pro jednoduché stolování - ovládá základní pravidla pro uspořádání tabule pro jednoduché stolování (přibory, sklenice, nádoby, doplňky) - samostatně připraví jednoduchou svačinku chová se vhodně při stolování - seznamuje se s pravidly správného stolování 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Jednoduchá snídaně, večeře (studená kuchyně, saláty)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. ročník

3. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- Kompetence sociální a personální
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
 - žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- Kompetence občanské
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vypyává se, proč si to myslí
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- Kompetence pracovní

3. ročník

- žák naplňuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
- žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
- žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
- žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
- žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
- žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
- žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
- žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
- žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
- žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
- žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby

1. Vlastnosti materiálu

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a poznává vlastnosti materiálu - vybere vhodné pracovní nástroje a pomůcky - stříhá, vytrhává, skládá, rýhuje, nalepuje, polepuje, slepuje - zpracuje materiál různými technikami (válením, roztlačováním, přidáváním a ubíráním hmoty, vytrháváním, modelováním) - propichuje, navléká, svazuje, spojuje • pracuje podle slovního návodu a předlohy <ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 		Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov <u>1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</u> Práce - s papírem - s modelovací hmotou (hlína, plastelína, modurit) - s přírodninami a ostatním materiálem (špejle, korek, krabičky, textil, PET láhve apod.) Práce na PC – Tonda obal - 3.tř. Projekt - DEN ZEMĚ (mozaika z vršků, strašák z PET lahvi) - 1.tř. Projekt - KDYŽ POPELNICI BOLÍ BRÍCHO - 3.tř.
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita	přesahy do učebních bloků: Prvouka 3. ročník Látky a jejich vlastnosti	přesahy z učebních bloků: Prvouka 3. ročník Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočichové Látky a jejich vlastnosti

2. Stavebnice, sestavování modelů

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI žák • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebicemi <ul style="list-style-type: none"> - montuje a demontuje, sestavuje modely podle obrázků, předlohy, vlastní fantazie 	Učivo 1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov <u>1. ročníku - jsou platné pro 1. období.</u> Práce se stavebnicí
--	--

3. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

3. Základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • PĚSTITELSKÉ PRÁCE • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování <ul style="list-style-type: none"> - pozoruje změny v přírodě - seznamuje se s prací na zahradě a na poli • pečuje o nenáročnou rostlinu <ul style="list-style-type: none"> - popíše, jakou péči vyžadují pokojové rostliny (zalévá, kypří, množí semeny a řízky) 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Setí jednodruhové zeleniny (mrkev, ředkvička) nebo luštěniny (hrách, fazole)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života	Prvouka 2. ročník Životní podmínky, rostliny a živočišné, ochrana přírody 3. ročník Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočišné	Prvouka 3. ročník Voda a vzduch, nerosty a horniny, půda, rostliny, houby, živočišné

4. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • PŘÍPRAVA POKRMŮ • připraví tabuli pro jednoduché stolování <ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní pravidla pro uspořádání tabule pro jednoduché stolování (přibory, sklenice, nádobí, doplňky) - samostatně připraví jednoduchou svačinku • chová se vhodně při stolování <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pravidly správného stolování 	1.OBDOBÍ (1. - 3. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 1. ročníku - jsou platné pro 1. období. Jednoduchá snídaně, večeře (studená kuchyně, saláty)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Prvouka 3. ročník Péče o zdraví, zdravý životní styl	Prvouka 3. ročník Péče o zdraví, zdravý životní styl

4. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák identifikuje alespoň jedno místo, které je z hlediska řešení problému rizikové
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat

4. ročník

- žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
- žák formuluje jednoduchou hypotézu
- žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
- žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
- žák formuluje s pomocí učitele, za jakých podmínek je možné zvolit dané řešení
- žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
- žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
- žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
- žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
- žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
- žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
- žák provádí jednoduchý experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
- žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
- žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
- žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
- žák srozumitelně vysvětluje své řešení
- žák se neukvapuje ve svých závěrech
- žák změní své závěry na základě nových informací
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem
 - žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
 - žák dodržuje termín splnění úkolu, plní meziterminy dohodnuté s učitelem
 - žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
 - žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
 - při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
 - v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
 - žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
 - po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid

4. ročník

- žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyznívá se, proč si to myslí
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí
 - žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
 - žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
 - žák získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)
 - žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby
 - žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
 - žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

4. ročník

1. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <ul style="list-style-type: none"> rolišuje vlastnosti materiálů přírodních a technických skládá, vytrhává, stříhá, vystřihuje, odměřuje, slepuje seznáá se s aranžováním a kombinováním různých materiálů propíchává, navléká, lepí, zdobí zvládne základní stehy (přední, zadní, křížkový, obnitkovací) přishje různé druhy knoflíků hněte, válí, vykrajuje, vyřezává, tvaruje, modeluje, pracuje s polevou udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> pracuje bezpečně se základními nástroji a pomůckami využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <ul style="list-style-type: none"> zná tradice svého kraje začleňuje tyto znalosti do svých tvořivých činností volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <ul style="list-style-type: none"> pracuje s nůžkami, vybere vhodný materiál na stříhání používá různé druhy lepidel a izolep barevně a materiálově sladí vzhled výrobku 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Práce</p> <ul style="list-style-type: none"> s papírem a kartonem s přírodninami s textílem s keramickou hlinou

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Kreativita</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Prvky a typy vizuálně obrazných vyjádření</p>	

2. Stavebnice, práce s návodem

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž <ul style="list-style-type: none"> pracuje opatrně, aby stavebnici nepoškodil nevhodným montážním či demontážním postupem při opakovaném sestavování uplatní fantazii a aplikuje jiný postup pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí jednotlivé kroky postupu podle návodu, schématu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> respektuje pokyny učitele týkající se bezpečnosti práce při zadávání práce dává pozor a dbá na dodržení postupů zná základní zásady hygieny osobní i pracovní 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Stavebnice MERKUR, LEGO</p> <p>Stavba jednoduchých modelů dopravních prostředků, staveb apod.</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Kreativita</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>		

4. ročník

3. Pěstování rostlin v místnosti, na zahradě

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PĚSTITELSKÉ PRÁCE • provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování <ul style="list-style-type: none"> - <i>uplatňuje v praxi teoreticky získané základy péče o pokojové rostliny</i> - <i>vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením</i> - <i>pěstuje rostliny ze semen, řízky</i> - <i>rozlíší rostliny jedovaté</i> • volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní <ul style="list-style-type: none"> - <i>zvládne jednoduchou vazbu</i> • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> - <i>zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu</i> - <i>každý úraz hlásí učiteli</i> - <i>dodržuje základní hygienické předpisy během práce</i> - <i>udržuje kolem sebe pořádek, po práci uklidí</i> • ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny <ul style="list-style-type: none"> - <i>zalije přiměřeně květiny ve třídě</i> - <i>upraví pokojovou rostlinu - očistí listy, odstraní suché části</i> - <i>malou rostlinu přesadí podle správného postupu</i> - <i>okope a přetrhá rostliny na školním pozemku</i> 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Sázení pokojových rostlin Vazba a aranžování řezaných květin Projekt - LOUKA - 5.tř.</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Přírodověda</p> <p>4. ročník</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</p>	<p>Přírodověda</p> <p>4. ročník</p> <p>Rovnováha v přírodě</p>

4. Základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PŘÍPRAVA POKRMŮ • orientuje se v základním vybavení kuchyně <ul style="list-style-type: none"> - <i>připraví jednoduchou tabuli (rozlíšíje prostírání k snídani, obědu, slavnostní oběd)</i> • připraví samostatně jednoduchý pokrm <ul style="list-style-type: none"> - <i>připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně</i> • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni <ul style="list-style-type: none"> - <i>zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu</i> - <i>každý úraz hlásí učiteli</i> - <i>dodržuje základní hygienické předpisy během práce</i> - <i>udržuje kolem sebe pořádek, po práci uklidí</i> • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování <ul style="list-style-type: none"> - <i>rozlíší společenský oděv, večerní oblek</i> - <i>seznámí se, jak vhodně společensky konverzovat při jídle</i> 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Sestavení celodenního jídelníčku Příprava snídaně, oběda, večeře, příprava svačiny Studená kuchyně, saláty, míchané kompoty Slavnostní tabule (vánoce, velikonoce), oslavy (narozneniny, jmeniny)</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Přírodověda</p> <p>4. ročník</p> <p>Péče o zdraví, zdravý životní styl</p>	

5. ročník

5. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák určí, koho a čeho se problém týká
 - žák odhadne, co způsobuje problém
 - žák rozpozná, zda se již setkal s podobným problémem
 - žák identifikuje alespoň jedno místo, které je z hlediska řešení problému rizikové
 - žák posoudí, jak by problém viděl někdo jiný
 - žák při řešení jednoduchého problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění jednoduchého/známého problému
 - žák formuluje jednoduchou hypotézu
 - žák posoudí/zjistí, zda může jednoduchý/známý problém vyřešit s tím, co ví; pozná, že chybí informace nutné k vyřešení jednoduchého problému, a alespoň jednu identifikuje
 - žák navrhne možnosti, kterých by při řešení mohl použít
 - žák formuluje s pomocí učitele, za jakých podmínek je možné zvolit dané řešení
 - žák vybírá vhodnější řešení z navržených možností a obhájí je
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele postupuje systematicky při řešení jednoduchého problému
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný
 - žák nečeká na hotová řešení a začíná řešit problém sám či s menší pomocí
 - žák rozpozná a uvědomí si s menší pomocí spolužáka nebo učitele chybu v řešení a opraví ji
 - žák se pokusí v případě jednoduchého problému vyvinout novou hypotézu, když se předchozí ukázala mylná
 - žák navrhne jednoduchý experiment pro ověření jednoduché hypotézy
 - žák provádí jednoduchý experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky jednoduchého experimentu
 - žák vyhodnocuje výsledky jednoduchého experimentu
 - žák samostatně nebo s pomocí učitele či spolužáků vyvozuje závěry z poznatků získaných prostřednictvím jednoduchého experimentu
 - žák posoudí s pomocí učitele, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák využije výsledná řešení v konkrétních situacích
 - žák srozumitelně vysvětluje své řešení
 - žák se neukvapuje ve svých závěrech
 - žák změní své závěry na základě nových informací
 - žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady
- Kompetence sociální a personální
 - žák si rozdělí ve skupině role, které jsou v zadání vymezeny, případně použije známé role
 - než žák začne pracovat, probere vlastními slovy s ostatními ve skupině zadaný úkol
 - žák vymezuje spolu s ostatními kritéria dobře odvedené práce nebo objasňuje ta, která skupina dostala spolu s úkolem

5. ročník

- žák upraví pracovní místo, aby se skupině dobře pracovalo, půjčuje pomůcky
- žák dodržuje termín splnění úkolu, plní mezitermíny dohodnuté s učitelem
- žák se spolupodílí na vytvoření pravidel spolupráce; domluvená pravidla dodržuje, upozorní na jejich porušení
- žák plní jednoduché úkoly s menším počtem kroků, plní jasné role s návodem, a dotahuje je do konce; rozpozná, že jednoduchý úkol (jeho část) je hotov
- při potížích se svou částí práce hledá žák pomoc nejprve u spolužáků, či v knihách a v jiných zdrojích, nakonec u učitele
- v případě potřeby nabízí žák svou pomoc, ochotně vyhoví při žádosti o pomoc
- žák se postará o hotové dílo v rámci zadání nebo na pokyn učitele
- po dobu práce udržuje žák pracovní pořádek, po skončení práce se v čase vymezeném učitelem nebo pravidly postará o úklid
- žák navrhuje pod vedením učitele nebo podle pracovního listu, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák sleduje ze zadaných hledisek práci celé skupiny, jednotlivců i sebe a hodnotí ji podle modelu, s pomocí pracovního listu nebo podle kritérií připravených učitelem
- žák si z nabídky úkolů vybere takové, které dokáže splnit sám nebo s pomocí skupiny
- žák vyslechne, co mu druzí nebo učitel o jeho práci říkají, radí se s učitelem, jak zlepšit své další jednání na základě toho, co se dozvěděl ze zpětné vazby
- **Kompetence občanské**
 - žák vyslechne názor druhých až do konce, zdržuje se odsuzujících komentářů, neposmívá se; ověřuje si, jak ostatní něco chápou, jaký názor na věc mají druzí, vyptává se, proč si to myslí
 - žák respektuje základní jednoduchá pravidla trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplánuje s pomocí učitele dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu a s pomocí učitele stanoví čas na jejich realizaci
 - žák reflektuje, zda měl dost nebo málo času na práci a jak čas využil
 - žák pro danou činnost zvolí a připraví vhodné pracovní místo
 - žák vybere pro vlastní činnost z nabídky takové materiály a nástroje, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle osvědčeného postupu či jednoduchého návodu, pokud si neví rady, požádá o pomoc spolužáka či učitele
 - žák přehledně zaznamená, popřípadě vysvětlí, svůj pracovní postup (s pomocí učitele, případně podle předlohy)
 - žák při práci sleduje termín splnění úkolu, zohlední doporučení ohledně dodržení termínu
 - žák pracuje úsporně (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák pod vedením učitele dodržuje bezpečnostní pravidla při práci; pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák dílčí činnosti s pomocí učitele průběžně porovnává s předem stanovenými kritérii a navrhuje úpravy, které vedou ke zlepšení
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); s pomocí učitele či spolužáků zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - žák na základě hodnocení celé práce pojmenuje příčiny úspěchu i neúspěchu a s pomocí učitele navrhne úpravy, co by mohl příště udělat lépe, a čeho se naopak držet
 - žák s pomocí učitele zjišťuje, jaký vliv mají výrobní postupy, které používá, na kvalitu životního prostředí

5. ročník

- žák si uvědomuje, jaké pracovní činnosti ho těší, jaké mu jdou dobře, lépe než jiné
- žák poznává různé obory lidského konání; vysvětlí, v čem spočívá jejich význam
- žák získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat (vyhledá potřebné informace pro splnění požadavků na danou profesi apod.)
- žák vhodným způsobem nabídne vlastní služby
- žák poznává možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností a využívá je v různých činnostech
- žák vyžaduje adekvátní ocenění vlastního nápadu, námětu; věcně ocení nové návrhy druhých

1. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje vlastnosti materiálů přírodních a technických - skládá, vytrhává, stříhá, vystřihuje, odměřuje, slepuje - seznámí se s aranžováním a kombinováním různých materiálů - propíchává, navléká, lepí, zdobí - zvládne základní stehy (přední, zadní, křížkový, obnitkovací) - přišije různé druhy knoflíků - hněte, válí, vykrajuje, vyřezává, tvaruje, modeluje, pracuje s polevou • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> - pracuje bezpečně se základními nástroji a pomůckami • využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic <ul style="list-style-type: none"> - zná tradice svého kraje - začleňuje tyto znalosti do svých tvořivých činností • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s nůžkami, vybere vhodný materiál na stříhání - používá různé druhy lepidel a izolep - barevně a materiálově sladí vzhled výrobku 	<p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - s papírem a kartonem - s přírodninami - s textilem - s keramickou hlinou

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Kreativita</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>4. ročník</p> <p>Prvky a typy vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>Matematika</p> <p>5. ročník</p> <p>Desetinná čísla, celá čísla a zlomky</p>

5. ročník

2. Stavebnice, práce s návodem

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž <ul style="list-style-type: none"> pracuje opatrně, aby stavebnici nepoškodil nevhodným montážním či demontážním postupem při opakovaném sestavování uplatní fantazii a aplikuje jiný postup pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí jednotlivé kroky postupu podle návodu, schématu doдрžuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> respektuje pokyny učitele týkající se bezpečnosti práce při zadávání práce dává pozor a dbá na dodržení postupů zná základní zásady hygieny osobní i pracovní 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Stavebnice MERKUR, LEGO Stavba jednoduchých modelů dopravních prostředků, staveb apod.
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků: Matematika 5. ročník Základní útvary v rovině a v prostoru

3. Pěstování rostlin v místnosti, na zahradě

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> PĚSTITELSKÉ PRÁCE provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování <ul style="list-style-type: none"> uplatňuje v praxi teoreticky získané základy péče o pokojové rostliny vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením pěstuje rostliny ze semen, řízků rozdělňuje rostliny jedovaté volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní <ul style="list-style-type: none"> zvládne jednoduchou vazbu doдрžuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> organizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu každý úraz hlásí učitel doдрžuje základní hygienické předpisy během práce udrží kolem sebe pořádek, po práci uklidí ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny <ul style="list-style-type: none"> zalije přiměřeně květiny ve třídě upraví pokojovou rostlinu - očistí listy, odstraní suché části malou rostlinu přesadí podle správného postupu okope a přetrhá rostliny na školním pozemku 		Učivo 2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období. Sazení pokojových rostlin Vazba a aranžování řezaných květin Projekt - LOUKA - 5.tř.
Průřezová témata ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí	přesahy do učebních bloků: Přírodověda 5. ročník Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	přesahy z učebních bloků:

5. ročník

4. Základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PŘÍPRAVA POKRMŮ • orientuje se v základním vybavení kuchyně <ul style="list-style-type: none"> - připraví jednoduchou tabuli (rozlišuje prostírání k snídani, obědu, slavnostní oběd) • připraví samostatně jednoduchý pokrm <ul style="list-style-type: none"> - připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni <ul style="list-style-type: none"> - zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu - každý úraz hlásí učitel - dodržuje základní hygienické předpisy během práce - udržuje kolem sebe pořádek, po práci uklidí • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování <ul style="list-style-type: none"> - rozlíší společenský oděv, večerní oblek - seznámí se, jak vhodně společensky konverzovat při jídle 	<p>Učivo</p> <p>2. OBDOBÍ (4. - 5. ROČNÍK): Učební osnovy se realizují podle osnov 4. ročníku - jsou platné pro 2. období.</p> <p>Sestavení celodenního jídelníčku Příprava snídaně, oběda, večeře, příprava svačin Studená kuchyně, saláty, míchané kompoty Slavnostní tabule (vánoce, velikonoce), oslavy (narozzeniny, jmeniny)</p>	
<p>Průřezová témata</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Přírodověda</p> <p>4. ročník Péče o zdraví, zdravý životní styl</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

6. ročník

1+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
 - žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
 - žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- Kompetence sociální a personální

6. ročník

- žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
- žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
- žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
- žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezcasy i závěrečný termín
- žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
- žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
- žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
- žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
- po skončení práce se žák stará o úklid
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitého návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

6. ročník

1. Materiál a pracovní operace, technika v životě člověka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI, DÍVKY • PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím <ul style="list-style-type: none"> - <i>dodržuje pracovní řád učebny, respektuje pokyny učitele týkající se bezpečnosti práce</i> - <i>ovládá zásady poskytnutí první pomoci při úrazu, každý úraz nahlásí učitelé</i> - <i>při zadávání práce dává pozor a dbá na dodržení postupů</i> - <i>zná základní zásady hygieny osobní i pracovní</i> - <i>používá vhodný pracovní oděv a obuv</i> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň <ul style="list-style-type: none"> - <i>zvládá základní postupy při opracování dřeva - měření, orýsování, řezání, broušení, vrtání</i> - <i>zvládá základní postupy při opracování plastu - měření, orýsování, řezání, pilování, vrtání</i> - <i>zvolí a použije vhodné pracovní nástroje a nářadí</i> • připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku <ul style="list-style-type: none"> - <i>v nákresu používá pravidla pro zobrazení ve volném rovnoběžném promítání</i> - <i>přečte nákresy výrobku v kótovaném promítání, okótuje svůj nákres</i> - <i>přečte a použije základní symbolické značky</i> • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost <ul style="list-style-type: none"> - <i>dohodne si čas potřebný k vykonání celé práce</i> - <i>při delší pracovní činnosti respektuje dohodnuté mezičasy a dílčí cíle</i> - <i>přiběžně kontroluje dodržování plnění a provádí potřebné úpravy</i> 	<p>Organizace a bezpečnost práce Vlastnosti materiálu, užití v praxi - dřevo, plast Úloha techniky v životě člověka, technika a životní prostředí Technické náčrty a výkresy, technické informace Pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva a plastu Jednoduché pracovní postupy a operace Pracovní pomůcky nářadí a nástroje pro ruční opracování</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika Kooperace a kompetice Komunikace</p>	<p>Matematika</p> <p>6. ročník Metrické vlastnosti v rovině - úhel Prostorové útvary - kvádr, krychle</p>	<p>Přírodopis</p> <p>7. ročník Organismy a prostředí</p> <p>Matematika</p> <p>6. ročník Konstrukční úlohy - osová souměrnost, trojúhelník Prostorové útvary - kvádr, krychle</p> <p>Fyzika</p> <p>8. ročník Elektrické a magnetické pole</p>

6. ročník

2. Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI, DÍVKY • PĚSTITELSKÉ PRÁCE • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s pracovním řádem pěstitelských prací - ovládá zásady poskytnutí první pomoci při úrazu, každý úraz hlásí učiteli - používá vhodný pracovní oděv a obuv • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin <ul style="list-style-type: none"> - provádí pozorování přírody - provádí jednoduché pěstitelské činnosti - poznává estetické využití rostlin • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na školním pozemku - volí podle druhu pěstitelské činnosti správné pomůcky, nástroje a nářadí - po použití pomůcky, nástroje a nářadí očistí a uloží na své místo 	<ul style="list-style-type: none"> Organizace a bezpečnost práce Vhodné pracovní oblečení Plán pracovního pozemku Poznávání základních druhů zeleniny Rozeznávání pracovního nářadí Základní péče o zeleninu Podzimní a jarní práce Využití rostlin na zpříjemnění životního prostředí Léčivé byliny

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>Přírodopis</p> <p>6. ročník</p> <p>Praktické metody poznávání přírody</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p>	<p>Přírodopis</p> <p>9. ročník</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí</p>

7. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
 - žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
 - žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek

7. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

7. ročník

1. Vlastnosti materiálu, technologické postupy, technické výkresy

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI • PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím <ul style="list-style-type: none"> - <i>dodržuje pracovní řád učebny, respektuje pokyny učitele týkající se bezpečnosti práce</i> - <i>ovládá zásady poskytnutí první pomoci při úrazu, každý úraz nahlásí učitelé</i> - <i>při zadávání práce dává pozor a dbá na dodržení postupů</i> - <i>zná základní zásady hygieny osobní i pracovní</i> - <i>používá vhodný pracovní oděv a obuv</i> - <i>zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu</i> - <i>dodržuje základní hygienické předpisy během práce</i> - <i>udržuje kolem sebe pořádek, po práci uklidí</i> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň <ul style="list-style-type: none"> - <i>shrne způsoby výroby železa, oceli a některých barevných kovů, polotovarů hutní druhovýroby</i> - <i>zvládá základní postupy při opracování železa a oceli</i> - <i>používá správné postupy při opracování dřeva a plastu</i> • užívá technickou dokumentaci <ul style="list-style-type: none"> - <i>sestrojí jednoduchý technický výkres a orientuje se v něm</i> - <i>ve výkresu používá pravidla pro zobrazení ve volném rovnoběžném promítání</i> - <i>přečte náčrty výrobku v kótovaném promítání, okótuje svůj náčrty</i> - <i>orientuje se v narysu, půdorysu a bokorysu</i> - <i>přečte a použije základní symbolické značky</i> • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost <ul style="list-style-type: none"> - <i>dohodne si čas potřebný k vykonání celé práce</i> - <i>při delší pracovní činnosti respektuje dohodnuté mezeričasy a dílčí cíle</i> - <i>přiběžně kontroluje dodržování plnění a provádí potřebné úpravy</i> 	<p>Organizace a bezpečnost práce Technické kreslení - rovnoběžné pravouhlé promítání Výroba železa, výroba oceli, těžba a zpracování barevných kovů Pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva, železa a plastu Umělé hmoty - výroba a vlastnosti Vlastnosti materiálu, užití v praxi - dřevo, plast Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p>	
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Matematika</p> <p>7. ročník</p> <p>Prostorové útvary - hranoly Rovinné útvary - trojúhelníky, čtyřúhelníky</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p> <p>Zeměpis</p> <p>8. ročník</p> <p>Světové hospodářství</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>7. ročník</p> <p>Písemný projev</p> <p>Fyzika</p> <p>8. ročník</p> <p>Elektrické a magnetické pole</p>

7. ročník

2. Příprava pokrmů, úprava stolu a stolování

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> DÍVKY PŘÍPRAVA POKRMŮ doдрžuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni <ul style="list-style-type: none"> seznámí se s pracovním řádem cvičné kuchyně vybaví si důležité předpisy a hygienická pravidla organizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu každý úraz hlásí učiteli doдрžuje základní hygienické předpisy během práce udrží kolem sebe pořádek, po práci uklidí používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče <ul style="list-style-type: none"> poznává a provádí pracovní postupy podle instruktáže poskytne první pomoc při drobném úrazu sebe nebo druhého, každý úraz nahlásí učiteli zná a uplatňuje základní zásady hygieny osobní i pracovní používá vhodný pracovní oděv a obuv po práci očistí použité pracovní pomůcky a uloží je své místo připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy <ul style="list-style-type: none"> provádí základní činnosti při přípravě pokrmů volí správnou odpovídající technologii organizuje a plánuje pracovní činnosti, ekonomicky uvažuje doдрžuje zásady zdravé výživy doдрžuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti <ul style="list-style-type: none"> rozdělí různé typy úpravy stolu ke stolování popíše způsoby společenského oblečení k různým příležitostem stolování ve společnosti 	<p>Hygiena výživy - výživa člověka Zásady správné výživy Úprava stolu - podávání základních druhů pokrmů a nápojů Stolování Společenské chování, oblékání Kuchařské knihy, vhodná sestava jídel Jednoduchá jídla Úpravy tepelné i za studena Režim dne, životospráva a vhodná sestava jídelničky Nákup a skladování potravin - ekonomika Projekt - TÝDEN ZDRAVÉ VÝŽIVY</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznaní a sebezpojetí</p>	<p>Matematika 7. ročník Celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <p>Výchova ke zdraví Výživa a zdraví</p>	<p>Výchova ke zdraví 7. ročník Výživa a zdraví</p>

3. Základní podmínky pro pěstování, zelenina, léčivé rostliny, okrasné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> CHLAPCI, DÍVKY PĚSTITELSKÉ PRÁCE doдрžuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce <ul style="list-style-type: none"> ovládá pracovní řád pěstitelských prací používá zásady poskytnutí první pomoci při úrazu, každý úraz hlásí učiteli používá vhodný pracovní oděv a obuv organizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu doдрžuje základní hygienické předpisy během práce udrží kolem sebe pořádek, po práci uklidí volí vhodné pracovní postupy a pomůcky při pěstování vybraných rostlin <ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody zvládá jednoduché pěstitelské postupy a činnosti a volí správné nářadí rozeznává druhy pěstované zeleniny ovládá základní jarní a podzimní práce poznává některé druhy léčivých rostlin 	<p>Organizace a bezpečnost práce Základní druhy zeleniny a zelenina pro zdravou výživu Předpěstování rostlin a přímý výsev Rozšířená péče o zeleninu Podzimní a jarní práce Léčivé byliny - sběr, sušení, užití Okrasné rostliny, květina v exteriéru Ochrana životního prostředí</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Přírodopis 7. ročník Organismy a prostředí Výtvarná výchova 6. ročník Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením 7. ročník Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	Přírodopis 9. ročník Ochrana přírody a životního prostředí

8. ročník

0+1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací
 - žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
 - žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
 - žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
 - žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
 - žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
 - žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
 - žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
 - žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
 - žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
 - žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
 - žák provádí experiment
 - žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
 - žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
 - žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
 - žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
 - žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení

8. ročník

- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje

8. ročník

- žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
- žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
- žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
- žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
- žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
- žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
- na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
- žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
- pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
- žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
- žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
- žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
- žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)
- žák analyticky uvažuje o možnostech podnikání ve svém prostředí, identifikuje potřeby a poptávku, odhaduje možné podnikatelské kroky; účastní se fiktivního podnikání
- žák použije různé způsoby, jak se prezentovat na trhu práce
- žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku
- žák na modelových příkladech zhodnotí dodržování etických norem podnikání

8. ročník

1. Technické výkresy, jednoduché pracovní postupy, úloha techniky v životě člověka

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI • PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pokyny učitele týkající se bezpečnosti práce - při zadávání práce dává pozor a dbá na dodržení postupů - zná základní zásady hygieny osobní i pracovní - poskytne první pomoc při drobném úrazu sebe nebo druhého, každý úraz nahlásí učiteli - používá vhodný pracovní oděv a obuv - zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu - dodržuje základní hygienické předpisy během práce - udržuje kolem sebe pořádek, po práci uklidí • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku <ul style="list-style-type: none"> - porozumí technickému výkresu a vyrobí podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku - zná význam základních schematických značek na plánu • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí <ul style="list-style-type: none"> - vyrobí jednotlivé části výrobku - z jednotlivých částí sestaví hotový výrobek - ovládá postupy opracování dřeva, plastu, plechu a drátu • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost <ul style="list-style-type: none"> - odhadne čas potřebný k vykonání celé práce - při delší pracovní činnosti si stanoví mezičasy a dílčí cíle - průběžně kontroluje dodržování plnění a provádí potřebné úpravy 	<p>Technický výkres výrobku - půdorys, materiál, pracovní postup, nářadí</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy pro práci se dřevem, plastem a kovem</p> <p>Průmyslové stroje při práci se dřevem, pro zpracování a opracování plastu a kovu</p> <p>Spojování dřeva, plastu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Matematika</p> <p>6. ročník</p> <p>Konstrukční úlohy - osová souměrnost, trojúhelník</p> <p>7. ročník</p> <p>Konstrukční úlohy - středová souměrnost</p> <p>Rovinné útvary - trojúhelníky, čtyřúhelníky</p> <p>Výchova k občanství</p> <p>8. ročník</p> <p>Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka</p>	<p>Fyzika</p> <p>8. ročník</p> <p>Elektrické a magnetické pole</p>

8. ročník

2. Šití, ruční práce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> DÍVKY PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI <ul style="list-style-type: none"> dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem <ul style="list-style-type: none"> seznámí se s pracovním řádem pracovní šití dodržuje stanovené pokyny při práci organizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu každý úraz hlásí učitel dodržuje základní hygienické předpisy během práce udrží kolem sebe pořádek, po práci uklidí ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti <ul style="list-style-type: none"> shrne základní znalosti o vzniku a vývoji oděvu seznámí se s kulturou a historií odívání, orientuje se ve vhodných pomůckách a materiálech zvládá jednoduché postupy ručního šití využívá dovednost, estetiku, vkus a úpravu využívá znalosti z domácnosti poznává textilní techniky - šití, háčkování a vyšívání seznamuje se s přípravou svátečních pokrmů správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně drobné údržby, orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v návodech k obsluze šicích strojů a žehliček zapojí šicí stroj a žehličku 	<p>Vznik a vývoj oděvů Kultura odívání podle vývoje společnosti Základy ručního šití, pomůcky, druhy stehů - vzorník Vyšívání dírek Výběr vhodného materiálu - polštář Šití polštáře Návlek spodní a vrchní nitě, zapojení šicího stroje a žehličky Bezpečnost při šití a žehlení Základy háčkování - základní oko, krátký, dlouhý sloupek Háčkování výrobků Základy vyšívání - pomůcky, druhy stehů - vzorník Vánoční a velikonoční dekorace</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Výtvarná výchova</p> <p>8. ročník</p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p>	

3. Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> CHLAPCI, DÍVKY PĚSTITELSKÉ PRÁCE <ul style="list-style-type: none"> dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> dodržuje pracovní řád pěstitelských prací zná a uplatňuje základní zásady hygieny osobní i pracovní poskytne první pomoc při drobném úrazu sebe nebo druhého, každý úraz nahlásí učitel při zadávání práce pečlivě sleduje pokyny a dbá na dodržení postupů používá vhodný pracovní oděv a obuv organizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu dodržuje základní hygienické předpisy během práce udrží kolem sebe pořádek, po práci uklidí volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin <ul style="list-style-type: none"> provádí pozorování přírody ovládá pěstitelské postupy a činnosti a volí správné nářadí orientuje se v druhu pěstované zeleniny a péči o ni rozliší a popíše jarní a podzimní práce poznává způsoby předpěstování mladých rostlin pěstuje a využívá květiny pro výzdobu <ul style="list-style-type: none"> vybírání druhů květin vhodné pro výzdobu exteriéru a interiéru aranžuje vazby ke svátečním příležitostem 	<p>Organizace a bezpečnost práce Listová a cibulová zelenina a zelenina pro zdravou výživu Předpěstování rostlin a přímý výsev Rozšířená péče o zeleninu Podzimní a jarní práce Pěstování a druhy okrasných rostlin, květina v exteriéru Ochrana životního prostředí Projekt - TYDEN ZDRAVÉ VÝŽIVY</p>

8. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	Chemie 8. ročník Mimořádné události	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika	Zeměpis Vztah příroda a společnost	

4. Volba povolání

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI, DÍVKY • SVĚT PRÁCE • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje správně povolání svých rodičů a známých, popíše náplň jejich práce - stanoví základní požadavky pro výkon vybraných profesí - popíše pracoviště a pracovní místo výkonu vybraných profesí - vysvětlí systém vzdělávání středního školství • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě <ul style="list-style-type: none"> - provádí sebehodnocení z hlediska osobních vlastností a schopností - provádí sebehodnocení svých výsledků vzdělávání - zhodnotí různé vlivy a jejich míru na volbu povolání - využije poradenských služeb k získání profesních informací - odpovědně se rozhoduje při volbě střední školy 	<p>Volba profesní orientace - základní principy; sebezpoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb</p> <p>Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby</p> <p>Trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Sebezpoznání a sebezpojetí Rozvoj schopností poznávání	Výchova k občanství 8. ročník Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka Výchova ke zdraví Sebezpoznání a sebezpojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování	Výchova k občanství 9. ročník Osobní rozvoj 8. ročník Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka Pracovní výchova 9. ročník Zaměstnání, podnikání

9. ročník

1 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k řešení problémů
 - žák sám nebo ve spolupráci s učitelem problém pojmenuje
 - žák identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy
 - žák rozpozná příčinu a důsledek a vztah mezi nimi
 - žák rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - žák identifikuje, která místa/složky v problému nebo v postupu řešení jsou rizikové
 - žák problém analyzuje z různých hledisek
 - žák při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat
 - žák vytváří a využívá vizuální znázornění problému
 - žák formuluje hypotézy na základě dostupných informací

9. ročník

- žák posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici
- žák navrhne postup, který by při řešení mohl použít
- žák formuluje předpoklady podmiňující dané řešení
- žák vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi
- žák postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další
- žák pokračuje v hledání řešení, i když byl napoprvé neúspěšný; zjišťuje příčiny neúspěchu a cesty k jejich odstranění
- žák nečeká na impulsy a hotová řešení, ale pouští se do analýzy problému sám
- žák diagnostikuje chyby a navrhuje nové řešení
- žák vyvíjí nové hypotézy poté, co se předchozí ukázaly mylné
- žák navrhne experiment pro ověření hypotézy
- žák provádí experiment
- žák zaznamenává postup a výsledky empirického zkoumání
- žák vyhodnocuje experiment z hlediska výsledku i postupu
- žák vyvozuje závěry ze získaných experimentálních poznatků
- žák posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl
- žák aplikuje výsledná řešení v konkrétních situacích; zobecňuje výsledná řešení
- žák srozumitelně zdůvodňuje a obhajuje svá řešení
- žák formuluje závěry až po posouzení celého řešení
- žák změní své závěry na základě nových informací či změněných podmínek
- žák vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení – přínosy a nežádoucí dopady, navrhuje opatření vedoucí ke zmírnění či vyloučení negativních důsledků navrhovaných řešení
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák analyzuje ve skupině problémovou situaci a určí, co je úkolem
 - žák si rozdělí ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění
 - k úkolu žák vytváří kritéria toho, jak bude vypadat dobře odvedená práce
 - žák zajistí podmínky (nástroje, materiál a prostor); dbá, aby komunikace mezi členy týmu byla pro všechny stejně dostupná
 - žák stanoví s ostatními časy pro splnění úkolů (harmonogram práce), v dlouhodobém úkolu hlídá mezičasy i závěrečný termín
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - při potížích se svou částí práce se žák snaží najít příčiny; při závažných potížích celé skupiny zastavuje práci a hledá, kde v dosavadním postupu došlo k chybě
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska

9. ročník

- žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák přehledně a podrobně zaznamená svůj pracovní postup
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák pracuje úsporně, vyžaduje úspornou práci od ostatních (šetří materiál, elektrickou energii apod.)
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák svůj postup průběžně vyhodnocuje a modifikuje podle zadání či stanovených kritérií, využívá své zkušenosti
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák posuzuje výrobní postupy a materiály, které sám používá, z hlediska jejich bezpečnosti
 - pro vlastní činnosti volí žák takové výrobní postupy, které jsou nejšetrnější ve vztahu k životnímu prostředí
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
 - žák vyhledá poptávku po své práci a příležitost k zaměstnání v různých médiích (např. pracuje s inzerátem – rozpozná, jakou práci nabízí)
 - žák analyticky uvažuje o možnostech podnikání ve svém prostředí, identifikuje potřeby a poptávku, odhaduje možné podnikatelské kroky; účastní se fiktivního podnikání
 - žák použije různé způsoby, jak se prezentovat na trhu práce

9. ročník

- žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku
- žák na modelových příkladech zhodnotí dodržování etických norem podnikání

1. Tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI • DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ • sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model <ul style="list-style-type: none"> - pracuje opatrně, aby nepoškodil jednotlivé součásti modelu nevhodným montážním či demontážním postupem - při opakovaném sestavování zváží, zda lze uplatnit jiný postup - zná význam schematických značek na plánu • navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí jednotlivé kroky postupu podle návodu, schématu - zpětnou kontrolou vyhledá chybu při nefunkčnosti konstrukce, modelu ap. • provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení <ul style="list-style-type: none"> - dbá na správné kroky a postupy při montáži a demontáži - při údržbě předmětů a zařízení upozorní na vadné prvky, sám nebo s pomocí učitele je opraví nebo vymění • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> - respektuje pokyny učitele týkající se bezpečnosti práce - při zadávání práce dává pozor a dbá na dodržení postupů - zná základní zásady hygieny osobní i pracovní - poskytne první pomoc při drobném úrazu sebe nebo druhého, každý úraz nahlásí učiteli - používá vhodný pracovní oděv a obuv - zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu - dodržuje základní hygienické předpisy během práce - udržuje kolem sebe pořádek, po práci uklidí 	<p>Návod, předloha, náčrt, plán, schéma a jednoduchý program Opravy nářadí, školních pomůcek Montáž a demontáž jízdního kola Práce s elektromontážními soupravami Samostatná práce na složitějším výrobku</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>Fyzika</p> <p>8. ročník</p> <p>Elektrický obvod</p>	<p>Matematika</p> <p>9. ročník</p> <p>Prostorové útvary - jehlan, kužel, koule</p>

9. ročník

2. Finance, provoz a údržba domácnosti

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> DÍVKY PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI doдрžuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> poskytne první pomoc při drobném úrazu sebe nebo druhého, každý úraz nahlásí učitel zná a uplatňuje základní zásady hygieny osobní i pracovní používá vhodný pracovní oděv a obuv po práci očistí použité pracovní pomůcky a uloží je své místo zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu doдрžuje základní hygienické předpisy během práce udržíje kolem sebe pořádek, po práci uklidí ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů <ul style="list-style-type: none"> poznává základní znalosti o údržbě a úklidu v domácnosti a dalších činnostech seznamuje se s drobnými údržbami oděvů vytváří estetické domácí doplňky poznává další textilní techniky - vyšívání, pletení orientuje se v návodech a práci s domácími stroji a přístroji využívá dovednost, estetiku, vkus uvede přehled o dodržování českých svátečních tradic v domácnosti provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví <ul style="list-style-type: none"> uvede konkrétní příklady o platebních operacích v domácnosti sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti 	<p>Hygiena v domácnosti Materiály a prostředky pro údržbu domácnosti Odpad a jeho ekologická likvidace Údržba šatstva - praní, čištění, oprava Domácí estetické doplňky Základy vyšívání - pomůcky, druhy stehů, vzorník Práce na šicím stroji, ruční šití, vyšívání Bezpečnost při šití a žehlení Základy pletení - materiál a pomůcky Pečení vánočního cukroví, zdobení velikonočních vajíček Obsluha a údržba domácích spotřebičů Ekonomika domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk; nákupy surovin</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
<p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy</p>	<p>Matematika 9. ročník Závislosti a data - finanční matematika</p> <p>Chemie Chemie a společnost</p>	

3. Základní podmínky pro pěstování, zelenina, okrasné rostliny, chráněné rostliny

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> CHLAPCI, DÍVKY PĚSTITELSKÉ PRÁCE doдрžuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> zná a uplatňuje základní zásady hygieny osobní i pracovní poskytne první pomoc při drobném úrazu sebe nebo druhého, každý úraz nahlásí učitel při zadávání práce pečlivě sleduje pokyny a dbá na dodržení postupů zorganizuje si pracovní prostor tak, aby nedošlo k úrazu nebo škodě na materiálu doдрžuje základní hygienické předpisy během práce udržíje kolem sebe pořádek, po práci uklidí volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin <ul style="list-style-type: none"> provádí pěstování vybraných druhů zeleniny a okrasných rostlin prokazuje znalosti o ochraně životního prostředí používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu <ul style="list-style-type: none"> rozděljuje druhy nářadí a možnosti jejich použití, doдрžuje správné postupy při jejich používání po práci očistí použité pracovní pomůcky a uloží je své místo používá vhodný pracovní oděv a obuv 	<p>Plodová a ostatní zajímavá zelenina Využití zeleniny v domácnosti Pěstování v pařeništi a ve skleníku Péče o pokojové květiny Chráněné rostliny - ochrana životního prostředí</p>

9. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí	Chemie 9. ročník Chemie a společnost Přírodopis 6. ročník Organismy a prostředí 9. ročník Půdy Zeměpis Regiony České republiky	

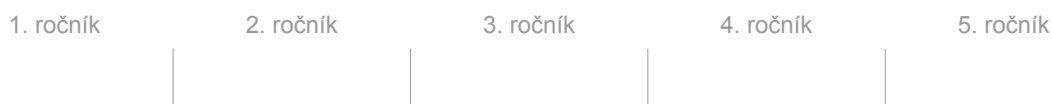
4. Zaměstnání, podnikání

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • CHLAPCI, DÍVKY • SVĚT PRÁCE • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání <ul style="list-style-type: none"> - navštíví poradenské středisko pro získání profesních informací - používá informační brožury s přehledy středních škol - spolupracuje s výchovným poradcem školy • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce <ul style="list-style-type: none"> - sestaví různé formy svého životopisu - prokáže základní komunikační schopnosti při simulovaném přijímacím pohovoru - poukáže na své přednosti, klady 	Zaměstnání - pracovní příležitosti v obci a regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Komunikace Sebepoznání a sebepojetí Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Výchova k občanství 8. ročník Podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět a osobní rozvoj člověka 9. ročník Osobní rozvoj Výchova ke zdraví 8. ročník Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování Pracovní výchova Volba povolání	

5.10 Doplnující vzdělávací obory

5.10.1 Etická výchova

6. ročník

7. ročník

8. ročník

9. ročník

0+2

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Asertivní chování
6. Komunikace citů. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje šest aplikačních témat, mezi která patří: Etické hodnoty, Sexuální zdraví, Rodinný život, Duchovní rozměr člověka, Ekonomické hodnoty, Ochrana přírody a životního prostředí, Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka.

Vzdělávací obsah předmětu je pouze rámcový a výběr konkrétních témat a metod práce závisí na úrovni skupiny a osobnosti učitele.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je pak ve velké části realizován v řadě povinných vyučovacích předmětů, zejména Výchova k občanství a Výchova ke zdraví, také v rámci průřezových témat a je včleněn do celoškolního projektu Bezpečná škola. Žáci jsou tedy na vzdělávací obsah předmětu a jeho metody připraveni. V jednotlivých celcích je předmět realizován prostřednictvím různých věkově přiměřených aktivit.

Formy a metody práce používané ve výuce:

- zážitkové učení, dramatizace, hraní rolí, diskuze v kruhu a ve skupinách, práce ve skupinách, samostatná úvaha
- v jednotlivých celcích je předmět realizován prostřednictvím různých věkově přiměřených aktivit

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je jako doplňující zařazen do 6. ročníku na jeden školní rok, je vyučován v dvouhodinových blocích, v rámci kterých je zachována stavba hodiny etické výchovy sestávající ze tří na sebe navazujících částí a hodnotové reflexe po každé z nich.

1. Vnímání a senzibilizace – zcitlivění pro dané téma
 2. Návčik ve třídě – konkrétní návčik sociální dovednosti, zručnosti
 3. Reálná zkušenost a propojení se životem, aplikace tématu v běžném životě
- Hodnotová reflexe – děti mají možnost říci, jak vnímají dané téma a práci s ním
Výuka probíhá v kmenové třídě, popř. ve venkovních prostorech - v atriu, mimo školu.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- rozvíjet základní komunikační a asertivní dovednosti
- pozitivně hodnotit druhé, pozitivně hodnotit přístup k životu
- vytvářet hodnotné mezilidské vztahy, vést k empatii, vzájemné pomoci
- vést k úctě k člověku, lidské důstojnosti, toleranci k druhým
- spoluvytvářet pravidla a podílet se na jejich dodržování
- vést k sebepoznání a k sebeakceptaci

Obecným cílem tohoto předmětu je výchova k prosociálnímu chování a postojům. Veškeré činnosti realizované v Etické výchově směřují k vytváření osobních předpokladů pro začlenění do reálného života, úspěšnou spolupráci s druhými, osvojení dovedností nezbytných pro nalezení a realizaci profesí, hledání životních rolí a identity. Postupně vybavuje žáky psychosociálními dovednostmi, podporuje osobní růst a schopnost spolupráce a pomoci druhým. Mimo to předmět zahrnuje prvky efektivního a účinného programu prevence rizikového chování dětí.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Sebepoznání a sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace

Psychohygiena

Kreativita

Poznávání lidí

Mezilidské vztahy

Komunikace

Kooperace a kompetice

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel vede žáky k aktivnímu využívání různých zdrojů informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet)
 - učitel motivuje žáky k přijímání podpory, rady, zpětné vazby i kritiky a vytvoření plánu dalšího zlepšování
 - učitel vede žáky ke zhodnocení a obhájení, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel vede žáky k identifikaci účastníků a složek problému a k identifikaci proměnných v problému a jejich vzájemných vztahů
 - učitel pomáhá problém analyzovat z různých hledisek
 - učitel umožňuje rozpoznat, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určit, v čem se problémy liší a v čem se shodují
 - učitel dává příležitost vyhodnotit různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhodnout se mezi nimi
 - učitel vytváří prostor pro změnu svých závěrů na základě nových informací či změněných podmínek
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede k zamýšlení se nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních
 - učitel podporuje žáky ve světle nových příspěvků v přehodnocení nebo potvrzení svého předchozího názoru, případně jeho upravení v situaci, kdy je argumenty druhého přesvědčily
 - učitel nabádá k akceptování, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - učitel vede k pohledu na věci z různých hledisek
 - učitel učí, aby žáci při sdělování svých názorů a pocitů druhým jednali tak, aby je neurazili, aby se nedotkli jejich přesvědčení, a aby oddělovali svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
 - učitel dává příležitost k obhajobě svého názoru asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); učí předkládat konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - učitel pomáhá žákům poznat, když s nimi chce někdo manipulovat, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a nabídne možnosti odmítnutí takové komunikace společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel podněcuje u žáků nabídku pomoci v případě potřeby
 - učitel vede k využívání zpětné vazby pro své další jednání
 - učitel dává prostor k pojmenování emocí v daném okamžiku, předkládá jednoduché postupy, jak zvládat své emoce
- **Kompetence občanské**
 - učitel vytváří prostor pro přijímání názorů nebo přesvědčení druhých jako možných, umožňuje žákům svůj názor předkládat také jako jeden z možných se správnou argumentací
 - učitel vede k posuzování a hodnocení jevů, procesů, událostí a problémů ve svém okolí z různých úhlů

pohledu

- učitel nabízí v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, takové způsoby chování, které neobtěžují a neškodí; klade důraz na respektování pravidla, že svoboda každého končí tam, kde začíná svoboda druhého
- učitel vede k využívání různých vyjádření a postupů, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
- učitel podněcuje k aktivní pomoci slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, k zapojení podle svých možností do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
- Kompetence pracovní
 - učitel nabádá ke zdržování se posměšků nebo opovržení nad prací druhých, vede k vyjadřování názoru o práci a jejím výsledku, a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby

6. ročník

0+2 týdně, P

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní
 - délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
 - žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
 - žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
 - žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
 - žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvícímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
 - žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
 - žák zaujme nesouhlasné nebo kritické stanovisko konstruktivním způsobem (namítá či nesouhlasí vždy způsobem, který vyzdvihuje věcnou podstatu a nikoli osobní vztahy), svůj názor zdůvodní
 - žák rozpozná téma a cíl diskuse, odliší nápady a otázky, které k jádru věci nepatří, poukáže na procedurální vady v diskusi (odklon od tématu, pořadí vstupů, omyl v pochopení výroku, rozpor zápisu a průběhu jednání)
 - žák sám diskutuje k věci, srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty; nezavádí diskusi stranou; udržuje přehled o tom, které body se již probraly, a pro návrat k již vyřízeným se rozhoduje odůvodněně; shrne, k čemu skupina v diskusi dospěla
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí

6. ročník

- být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák pozná, když si informace protičeří
 - žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
 - žák k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
 - žák rozpozná místa, použité prostředky nebo informace, které jsou v daném kontextu použity manipulativně
 - žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
 - žák naváže sám nový kontakt i s osobou, kterou dosud neznal, osloví ji jako první a přizpůsobí se jejím možnostem komunikace
 - žák pozná, když s ním chce někdo manipulovat, popíše, v čem tato manipulace spočívá (jak se projevuje ve verbálním i neverbálním projevu) a odmítne takovou komunikaci společensky přijatelným způsobem; sám s druhými nemanipuluje
 - žák se spolupodílí na utváření pravidel komunikace mezi učiteli a žáky, popř. na úrovni celé školy
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
 - **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty

6. ročník

- žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
- žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
- žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
- žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
- fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
- žák se skupinou vrstevníků vytváří a formuluje pravidla potřebná pro danou situaci, v případě potřeby tvorbu pravidel sám navrhuje; pravidla dodržuje nebo přijímá důsledky vyplývající z jejich nedodržení; ve sporu se dovolává pravidel
- v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se žák chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého
- žák aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni
- žák samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze
- žák při rozhodování o společných záležitostech hledá a prosazuje řešení přijatelné pro všechny, hlasování přijímá jen jako východisko z nouze, i když dojde k hlasování, snaží se, aby se přehlasovaná menšina necítila při realizaci řešení špatně; v diskusi připomíná, že většinová vůle nemá ukřivdit názorové menšině ani znemožnit soužití s ní
- při střetu s požadavky dospělých, které nerespektují lidská práva jeho nebo ostatních, předkládá žák argumenty postavené na znalosti lidských práv
- žák respektuje, že v některých výjimečných situacích mohou dospělí omezit jeho práva; podřizuje se těmto omezením i v případech, kdy nehrozí přímá kontrola
- žák poslouchá v kritických situacích bez zmatku pokyny kompetentních osob; pomůže těm, kteří sami nemohou pokyny splnit
- žák předvídá možná rizika i v nových situacích a prostorech a dodržuje známé zásady bezpečnosti při zábavě i práci
- žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
- žák rozpozná a posuzuje extremistické projevy národní hrdosti s odkazem na lidská práva, nalézá souvislosti s tragickými příklady z historie i současnosti

1. Komunikace

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST • komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci <ul style="list-style-type: none"> - používá vhodné formy pozdravu, osvojí si oslovování křestními jmény - osvojí si pravidla naslouchání - vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování, posturologii - očisťuje verbální komunikaci od hrubých výrazů - zvládne položit otázku vhodným způsobem - využívá základní komunikační dovednosti při kontaktu s okolím 	<p>Komunikace při vytváření výchovného kolektivu - základní komunikační pravidla kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace</p> <p>Verbální komunikace - pozdrav, otázka, odpověď, poděkování, objasnění, omluva; zásady</p> <p>Neverbální komunikace - postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta</p> <p>Aktivní naslouchání</p> <p>Komunikační chyby, komunikace ve ztížených podmínkách</p>

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace		

2. Důstojnost lidské osoby, pozitivní hodnocení sebe a druhých

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí <ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení těší se z radosti a úspěchu druhých, vyjádří účast na radosti a bolesti druhých pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách pozitivně hodnotí sebe i druhého objevuje vlastní jedinečnost a identitu 	Důstojnost lidské osoby - úcta, lidská práva, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích Jedinečnost a identita člověka - rozvoj sebevědomí, sebeovládání, hodnotová orientace, radost a optimismus v životě Rozlišování dobra a zla Pozitivní hodnocení sebe - sebepoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeočekávání Pozitivní hodnocení druhých - projev pozornosti, laskavosti, uznání; pochvala a správná reakce na pochvalu

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebezpoznaní a sebezpojetí Poznávání lidí		

3. Tvořivost a iniciativa ve vztazích

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů <ul style="list-style-type: none"> dbá při svém rozhodování na slušné a vstřícné chování při jednání vyjde vstříc a nabídne dohodu přístupuje tvořivě k plnění společných úkolů vyhledá vhodné osoby či instituce při řešení svých problémů tvořivě uskutečňuje utváření mezilidských vztahů, především v rodině a v kolektivu třídy iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky dokáže rozlišit nabídky vrstevníků k aktivitě na vhodné a nevhodné a asertivně na ně reaguje 	Tvořivost a iniciativa v mezilidských vztazích - vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, ochota ke spolupráci, přátelství Přijetí rozhodnutí Řešení problémů a úloh, hry a úlohy pro rozvoj tvořivosti; hádanky, koláže, doplnění obrazců, dokončení příběhů; kresba, vnímání hudby

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

4. Vzájemné vyjádření citů, empatie

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu <ul style="list-style-type: none"> identifikuje základní city vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí uplatňuje jednoduchými skutky tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině vnímá a rozlišuje svoje city, zabývá se prožitky druhých analyzuje a vyhodnocuje empatii v kolektivu, vytváří si zdravé sebevědomí i emocionální složku empatie 	Vyjádření vlastních citů a jejich usměrňování - komunikace citů - vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu Empatie, předpokládání reakcí druhých, vcítění se do pocitů druhých

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy Psychohygienu		

5. Asertivita

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva <ul style="list-style-type: none"> zачleňuje do svého chování prvky asertivity při řešení situace nabídne přijatelný kompromis a také jej dokáže přijmout přijme pochvalu i kritiku, totéž udělí kamarádovi požádá o laskavost podá stížnost zvládne základní asertivní techniky jako obranu před manipulací jedná fair-play 	<p>Asertivita - rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnout nabídku k neetickému činu (pomluva, podvod), přijatelný kompromis, přijetí pochvaly, požádání o laskavost Asertivní techniky - ochrana před manipulací - nácvik Zvládnutí agresivity a soutěživosti, fair-play, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích a sportu</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace		

6. Reálné a zobrazené vzory

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory <ul style="list-style-type: none"> odliší pozitivní vzor od pochybného idolu vyhledá prosociální vzory ve vlastní rodině, ve veřejném životě rozliší realitu od pseudorealita v médiích, odhaluje manipulaci médií uvazuje o sobě jako o potenciálním vzoru pro druhé a pracuje v tomto smyslu na svých postojích k životu 	<p>Reálné a zobrazené vzory - rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě a v rodině, vliv zobrazených vzorů (např. mediálních, literárních) Kritický přístup k působení médií - nabídka pozitivních vzorů v médiích, eliminace vlivu agrese, realita a pseudorealita, média a volný čas Já jako potenciální vzor pro druhé - mé schopnosti, zdravý způsob života</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti		

7. Pomoc, přátelství, spolupráce

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST spolupracuje i v obtížných sociálních situacích <ul style="list-style-type: none"> nevyhýbá se situacím nepříjemným a náročným na řešení spolupracuje se všemi lidmi, nedělá rozdíly rasové, genderové, věkové apod. je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení <ul style="list-style-type: none"> pomáhá budovat harmonické vztahy v rodině a jiných sociálních skupinách tvorí si vlastní názor a osvojuje si přirozené etické postoje a chování, vytváří si základy pro přijetí etických hodnot bere v úvahu situaci druhých a adekvátně nabídne a poskytne pomoc 	<p>Pomoc - v běžných školních podmínkách, v rodině Darování, dělení se - ochota dělit se Spolupráce - schopnost spolupráce, základní pravidla spolupráce, radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu Přátelství, prosociální chování v osobních vztazích</p>

6. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice Mezilidské vztahy		

8. Komplexní prosociálnost

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST analyzuje etické aspekty různých životních situací <ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si důležitost pozitivního hodnocení v modelových situacích vyhledá a rozebere etické chování a jednání člověka sdělí kamarádovi svůj názor na řešení modelové situace z etického hlediska aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy <ul style="list-style-type: none"> chování zaměřuje ve prospěch jiných osob, skupin nebo společenských cílů bez očekávání aktuální odměny směřuje k získání prosociálních hodnot chování pomáhá budovat harmonické vztahy v rodině a jiných sociálních skupinách 	<p>Prosociální chování - poskytnout fyzickou pomoc nebo službu; darovat, půjčit nebo rozdělit se; poradit, vysvětlit; potěšit a povzbudit; vyjádřit pozitivní hodnocení druhých s cílem posílit jejich sebeúctu; se zájmem a soustavně naslouchat druhému; snažit se pochopit druhé, zejména jejich city; být solidární, mít účast na situaci druhých; snažit se o dohodu ve skupině hledáním toho, co nás spojuje</p>

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika		

5.11 Volitelné předměty

Charakteristika oblasti

Přehled volitelných předmětů zařazovaných podle aktuálního zájmu žáků

Volitelné předměty jsou zařazovány do učebního plánu školy do 7. ročníku.

Hodinová dotace je stanovena v 7. ročníku všech tříd 2 hodiny týdně.

Nabídka volitelných předmětů doplňuje a dále rozvíjí jednotlivé oblasti školního vzdělávacího programu, cílem jejich zařazování je reagovat na individuální vzdělávací potřeby a zájmy žáků.

Žáci si mohou zvolit v daném ročníku z aktuální nabídky volitelné předměty s dvouhodinovou dotací, dané předměty si žák volí na celý školní rok. Počet volitelných předmětů je závislý na počtu žáků v daných ročnících.

Předmět	Ročník	Časová dotace
Výtvarné praktikum	7.	2 hodiny
Pohybové aktivity	7.	2 hodiny
Ekologický seminář	7.	2 hodiny
Anglická konverzace	7.	2 hodiny
Zájmová hudební výchova	7.	2 hodiny
Technické kreslení	7.	2 hodiny
Základy sebeobrany	7.	2 hodiny

5.11.1 Výtvarné praktikum

1. ročník 2. ročník 3. ročník 4. ročník 5. ročník

6. ročník

7. ročník

8. ročník

9. ročník

0+2

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Rozvoj vizuálně obrazného vyjádření

Formy a metody práce používané ve výuce:

Předmět je určen pro žáky, kteří mají zájem rozvíjet fantazii, prostorovou představivost, smysl pro originalitu a kreativitu ve formě výtvarného projevu.

Žáci si při praktických činnostech osvojují potřebné výtvarné dovednosti a techniky, seznamují se s malbou, kresbou, grafickými technikami, užitým uměním, pracují s různými materiály, vyzkouší si různé způsoby prostorového vyjádření. Žáci se soustředí na individuální výtvarný projev, ale také na skupinové práce a dlouhodobější projekty.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Výuka probíhá ve třídě, v odborné učebně nebo v plenéru ve dvouhodinovém bloku.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- přivést žáky k porozumění výtvarnému umění, způsobům jeho vyjádření, přínosu pro duchovní vývoj člověka i celé společnosti.

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kreativita

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si žáci mohli sami zorganizovat vlastní činnost
 - učitel využívá kladné hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost
 - učitel vede žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby, jejím zhodnocením přispívá k rozvoji jejich estetického citění
 - složitějšími uměleckými úkoly učitel rozvíjí logické myšlení
 - učitel učí žáky prezentovat výsledky své práce s důrazem na sebehodnocení
 - učitel využívá audiovizuální techniku, PC
- **Kompetence k řešení problémů**
 - zadáváním problémových úloh učitel učí žáky správně nacházet a formulovat problém
 - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a výrazových prostředků
 - učitel využívá metody projektového vyučování, skupinové práce, konzultuje se žáky možnost volby při výběru tématu
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
 - učitel nechává žáky individuálně zvolenými výtvarnými postupy vyjádřit svůj názor
 - učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace, vede žáky k respektování názorů jiných
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel vede žáky, aby spolupracovali ve skupině a pod vedením vyučujícího hodnotili své výsledky a schopnosti, vede je k vzájemné spolupráci, rozvoji komunikace, diskuze a vhodnému chování
 - učitel uplatňuje individuální přístup k žákům

- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáhá
- učitel zohledňuje individuální pracovní tempo
- učitel učí žáky vystihnout své pocity, nálady a podělit se o ně
- učitel posiluje u žáků sebedůvěru, fantazii, originalitu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- **Kompetence občanské**
 - učitel využívá skupinové práce
 - učitel seznamuje žáky se životem a názory jiných národů a ras
 - učitel seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím
 - učitel vede žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc, ale také aby pomoc dovedli poskytnout
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
 - učitel požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
 - učitel podporuje a vede žáky ve výtvarných soutěžích, připravuje je na využití svých schopností v profesní budoucnosti

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
- **Kompetence komunikativní**
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák se postará samostatně (individuálně i jako člen skupiny) o hotové dílo
 - po skončení práce se žák stará o úklid
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval

7. ročník

- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
- žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
- žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
- žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák sám navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají pracovnímu úkolu, a připraví je
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy

1. Výtvarné práce

Očekávané výstupy		Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ROZVOJ VIZUÁLNĚ OBRAZNÉHO VYJÁDRĚNÍ • poznává svůj vnitřní i okolní svět prostřednictvím výtvarných činností <ul style="list-style-type: none"> - používá různé materiály a výtvarné techniky - realizuje v každém ročním období některou z daných technik s ohledem na určité tematické celky - realizuje vlastní tvořivou činnost, uplatňuje představivost a výtvarné vyjádření - získává cit pro barvu, tvar a materiál, tvořivě vyjadřuje přírodní skutečnosti a dějový celek 		<p>Výtvarné osvojování skutečnosti</p> <p>a) tematické práce b) zobrazování přírodních a umělých forem</p> <p>Užitá práce dekorativní a prostorové</p> <p>a) dekorativní práce b) výtvarné práce v materiálu c) prostorové vytváření</p>	
Průřezová témata		přesahy do učebních bloků:	
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kreativita</p>		<p>Výtvarná výchova</p> <p>7. ročník</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením</p>	
		přesahy z učebních bloků:	

7. ročník

2. Výtvarná kultura

Očekávané výstupy		Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • ROZVOJ VIZUÁLNĚ OBRAZNÉHO VYJÁDRĚNÍ • pochopí umělecké hodnoty vlastního národa, uvědomí si šíři a rozmanitost světového kulturního dědictví <ul style="list-style-type: none"> - vnímá, chápe a hodnotí výtvarná díla a jejich vývojové proměny - rozvíjí své estetické citění, estetické vnímání skutečnosti prostředky umění - porozumí výtvarnému umění a chápe výtvarnou kulturu 		Práce s uměleckým dílem – renesance, baroko, klasicismus, romantismus Základní stavební prvky architektury Umění 20. století (kubismus, surrealismus, impresionismus) Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl – hledání detailu, dotváření kresbou a malbou
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Výtvarná výchova 7. ročník Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	

5.11.2 Pohybové aktivity

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
	0+2			

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Činnosti ovlivňující zdraví a úroveň pohybových dovedností
Formy a metody práce používané ve výuce:
Předmět je určen pro žáky, kteří mají zájem vyzkoušet a realizovat co nejvíce různorodých sportovních činností bez specifikace na určitý druh sportu. V rámci předmětu si žáci osvojují pohybové dovednosti potřebné k realizaci jednotlivých druhů pohybových činností, poznávají vlastní pohybové možnosti a přednosti a učí se překonávat handicap a omezení. Na příkladech kolektivních sportů se učí chápat význam sociálních vztahů a rolí ve sportu. Součástí předmětu je výchova k uplatňování základních pravidel bezpečného chování ve sportovním prostředí a pravidel fair play.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Je realizován v tělocvičně, ale i v prostorách mimo školu v terénu (venkovní hřiště, atletický stadion), kde žáci dodržují zásady správného chování a bezpečnosti.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- posílit a upevnit celoživotní pozitivní vztah žáků k různorodým sportovním aktivitám

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Seberegulace a sebeorganizace

Kooperace a kompetice

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel učí žáky cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
 - učitel měří základní pohybové výkony a porovnává je s předchozími
 - učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel učí žáky uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
 - učitel vede k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
 - učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- Kompetence komunikativní
 - učitel vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
 - učitel vede žáky k orientaci v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- Kompetence sociální a personální
 - učitel vede žáky k jednání v duchu fair - play - dodržování pravidel, označování přestupků, respektování opačného pohlaví
 - učitel vede žáky ke zvládnutí pohybové činnosti ve skupině
 - učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- Kompetence občanské
 - učitel vede žáky k realizaci pravidelného pohybového režimu
 - učitel učí samostatnosti a vůli pro zlepšení své zdatnosti
 - učitel se snaží o propojení pohybové činnosti se zdravím
 - učitel vede žáky k zařazování korektivních cvičení do vlastního pohybového režimu
 - učitel vede ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení
 - učitel učí ohleduplnosti a taktu
 - učitel umožňuje žákům podílení na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- Kompetence pracovní
 - učitel vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
 - učitel učí správnému užívání jednotlivých tělocvičných nářadí a náčiní

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí

7. ročník

- **Kompetence sociální a personální**
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- **Kompetence pracovní**
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák dodržuje bezpečnostní pravidla, pracuje tak, aby chránil zdraví své i ostatních
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy

1. Pohybové a sportovní hry, pravidla pohybových činností

Očekávané výstupy	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ A ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ • aktivně organizuje svůj pohybový režim, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem <ul style="list-style-type: none"> - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - zvolí nebo si sestaví vhodný rozvojový program • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech <ul style="list-style-type: none"> - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti u sebe i u spolužáka - označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • jedná v duchu fair play <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, handicapované spoluhráče • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí <ul style="list-style-type: none"> - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<p>Posilování svalového aparátu, průpravná, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení, rozvoj vytrvalosti Pohybové a štafetové hry, soutěže družstev i jednotlivců, různé pohybové činnosti Basketbal, volejbal, minifotbal, házená, softball, přehazovaná, vybíjená</p>
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:
<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kooperace a kompetice</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Tělesná výchova</p> <p>7. ročník</p> <p>Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou</p>
	přesahy z učebních bloků:

5.11.3 Ekologický seminář

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
	0+2			

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Člověk, životní prostředí a ekologie

Formy a metody práce používané ve výuce:

Předmět přispívá k pochopení zákonitostí mezi lokálními a globálními ekologickými problémy a vlastní zodpovědností ve vztazích člověka k životnímu prostředí. Žáci se učí hodnotit objektivnost a závažnost předkládaných informací, komunikují o problémech životního prostředí a na základě vlastních poznatků hledají řešení zvolených problémů. Součástí výuky jsou i praktická cvičení, projekty, exkurze a vycházky, díky kterým předmět nejen poskytuje nové znalosti a dovednosti, ale také pěstuje návyky nezbytné ke každodennímu žádoucímu ekologickému chování.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Seminář se vyučuje v učebně přírodopisu, v terénu. Při výuce se využívají možnosti vycházek, exkurzí a besed s odborníky.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- zkoumat přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- zapojovat do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumět souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

Průřezová témata pokrývaná předmětem

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel zadává referáty, projekty, prezentace z více různých zdrojů
 - učitel uvádí konkrétní příklady propojení se životem, zdůrazňuje využití v praktickém životě
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel rozvíjí diskuzi na probíraná témata
 - učitel podporuje hledání dostupných informací k tématu
 - učitel analyzuje se žáky aktuální problémy
 - učitel pracuje s chybou, ukáže správný postup
 - učitel aplikuje postupy a činnosti na místní situaci a domovský region
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel podporuje tvůrčí diskuzi a vlastní postoj
 - učitel dává prostor pro prezentaci řešení problému
 - učitel dbá na jasnou a zřetelnou formulaci
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel nabízí práci ve skupinách
 - učitel rozdělí role a práci ve skupinách, vede k tomu i žáky
 - učitel sleduje a koordinuje spolupráci
- **Kompetence občanské**
 - učitel zadává projekty a referáty s ekologickými tématy
 - učitel pozitivním přístupem podněcuje aktivitu žáků
 - učitel aktuálně reaguje na problémy současného světa
- **Kompetence pracovní**
 - učitel dbá na dodržování pravidel při používání pomůcek a na dodržování bezpečnosti při práci a při pohybu v terénu
 - učitel učí správným postupům při práci

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech

7. ročník

- žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, prospěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence komunikativní**
 - žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
 - žák se dívá na věci z různých hledisek, vyhýbá se paušálním hodnotícím soudům
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
 - žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
 - žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
 - žák pozná, když si informace protiřečí
 - žák si v různých zdrojích ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence občanské**
 - žák přijímá názory nebo přesvědčení druhých jako možné, svůj názor předkládá také jako jeden z možných a opírá ho o argumenty
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák posuzuje a hodnotí jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák posuzuje své potřeby a nároky a snaží se je omezovat z hlediska trvale udržitelného života
 - osobní vztah k prostoru, kde žák žije, rozšiřuje nejen na blízké okolí, ale i mimo vlast; zvažuje realisticky výhody i omezení rodiště nebo bydliště

7. ročník

1. Základy ekologie

<p>Očekávané výstupy</p> <p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČLOVĚK, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A EKOLOGIE • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahu mezi nimi - objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému <ul style="list-style-type: none"> - popíše historický vývoj ochrany životního prostředí - popíše některé globální problémy lidstva, vysloví názor na situaci a obhájí ho - uvede příklady ekologických katastrof - popíše změny v přírodě vyvolané člověkem, objasní jejich důsledky pro kvalitu životního prostředí - vysvětlí způsoby a možnosti aktivního podílení na zhoršování či zlepšování životního prostředí • provede praktické pozorování a hodnocení konkrétní oblasti z ekologického hlediska <ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a zkoumá vybranou oblast ze svého okolí, zhodnotí stav z hlediska kvality životního prostředí - zpracuje dokumentaci 		<p>Učivo</p> <p>Organismus a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - organismus - živý systém, abiotické faktory, biotické faktory, ekosystémy, biosféra <p>Člověk a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - antropoekologie, historický vývoj vztahů, historie ochrany životního prostředí u nás, globální problémy lidstva, ekologické katastrofy, znečištění prostředí - aktuální, udržitelný rozvoj <p>Životní prostředí a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpady, třídění, recyklace, důsledky poškození lesů, zatížení hlukem <p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - národní Červené knihy, ochrana biologické rozmanitosti, příklady ohrožených druhů rostlin, živočichů <p>Tvorba projektů</p> <p>Exkurze, vycházky</p>
<p>Průřezová témata</p> <p>ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Základní podmínky života</p> <p>Ekosystémy</p>	<p>přesahy do učebních bloků:</p> <p>Přírodopis</p> <p>7. ročník</p> <p>Organismy a prostředí</p>	<p>přesahy z učebních bloků:</p>

5.11.4 Anglická konverzace

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
	0+2			

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Mluvení, poslech a čtení s porozuměním

Formy a metody práce používané ve výuce:

Předmět je zaměřen na upevňování a rozšiřování slovní zásoby na základě volby věkově přiměřených témat. Rozvíjí schopnost podávat, přijímat a porozumět informacím, vést dialog a komunikovat. Obsahovou náplní navazuje na učivo probírané v daném ročníku a náročnost je přizpůsobena úrovni znalostí žáků.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Vyučuje se v jazykové učebně nebo ve třídě.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- prakticky užívat jazyk v běžných situacích
- chápat slyšené slovo, reagovat na něj
- vzbudit zájem o studium cizího jazyka
- vytvořit kladný vztah k jazyku
- seznámit žáky s realitami příslušných jazykových oblastí
- rozšiřovat všeobecný kulturní obzor
- pěstovat toleranci a respekt k jiným národům
- vytvořit u žáků potřebu komunikovat v cizím jazyce

Průřezová témata pokrývaná předmětem

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tématické okruhy

Evropa a svět nás zajímá

Objevujeme Evropu a svět

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- **Kompetence k učení**
 - učitel zajistí pro výuku odborný materiál, seznamuje žáky s různými zdroji informací a vede je k jejich posuzování
 - učitel střídá různé metody a formy práce
 - učitel podporuje zvědavost, vhodně motivuje k dalšímu vzdělávání
 - učitel nabízí žákům aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s dvojjazyčnými a výkladovými slovníky
 - učitel využívá mezipředmětových vztahů, projektového vyučování, podněcuje diskusi
 - učitel vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání cizího jazyka
 - při řešení úkolů a cvičení z učebních materiálů ponechá učitel žákům prostor pro vlastní postup práce, k nalezení nejvhodnějšího postupu k osvojení si nové látky a pro různé formy učení se cizímu jazyku
 - pozitivní motivací umožní učitel žákům vidět smysl učení
- **Kompetence k řešení problémů**
 - učitel zařazuje práci se slovníky, encyklopediemi, časopisy, různými informačními zdroji, podněcuje a moderuje diskusi
 - učitel vede žáky k toleranci vůči jiným lidem
 - učitel vytváří prostor pro samostatnou práci, zadává adekvátní úkoly, pozoruje činnost žáků a usměrňuje ji vzhledem k individuálním schopnostem každého jedince
 - učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
 - učitel umožňuje žákům prezentovat a obhajovat svoje názory, vystupovat před třídou
 - učitel vede žáky k správnému způsobu řešení problému, poskytuje jim rady, materiály a pomůcky
 - učitel vede k prezentaci výsledku
 - učitel vede žáky k porovnání stavby cizího a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a jejich respektování
 - učitel předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
 - učitel vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu
 - zařazováním motivačních úkolů umožní učitel žákům projevit nabyté znalosti a individuálně používat i vědomosti z jiných předmětů, vlastní fantazii, schopnosti improvizovat, adekvátně reagovat v dané nebo neočekávané situaci, dotazovat se, ověřovat informace, vyjádřit a obhájit svůj názor
- **Kompetence komunikativní**
 - učitel vede žáky k osvojování si a prohlubování slovní zásoby
 - učitel vede žáky k hlasitému čtení delších textů se správnou výslovností a intonací
 - učitel procvičuje se žáky orientaci ve slyšeném textu proneseném rodilým mluvčím
 - učitel prohlubuje slovní zásobu podle obsahu používaných učebnic
 - učitel učí žáky reagovat na jednoduché instrukce učitele
 - učitel procvičuje reagování na základní otázky
 - učitel opravuje výslovnost, vybírá texty přiměřené věku a osobní zkušenosti žáků, pracuje s chybou

- učitel nacvičuje delší konverzační celky i mezi více osobami
- učitel směřuje žáky k vytvoření samostatného mluveného projevu na dané téma
- učitel vštěpuje zásady tichého čtení a práce s textem
- učitel vede k aktivnímu využívání poznatků z předcházejícího období
- učitel vede k používání frází běžného života
- učitel komunikuje s žáky v anglickém jazyce
- učitel nabízí žákovi dostatek možností k porozumění rozhovoru vedeného cizojazyčně a cizím jazykem psaným jednoduchým textům
- učitel vede žáka, aby se nebál používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk, ale pěstovat v něm i schopnost autokorekce
- učitel vytváří podmínky pro procvičování různých způsobů komunikace v cizím jazyce – dialog, písemné vyjadřování, interpretace slyšeného nebo přečteného materiálu, interview a tvoření otázek
- **Kompetence sociální a personální**
 - učitel využívá skupinové práce
 - učitel povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují, cíleně střídá role ve skupině
 - učitel podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
 - učitel chválí i slabě žáky za sebemenší pokrok, povzbuzuje, motivuje
 - učitel vytváří zdravé klima v kolektivu
 - učitel podporuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
 - učitel posiluje sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj
 - učitel naslouchá skupině i jednotlivcům, vytváří příjemné prostředí
 - učitel dokáže sám přiznat chybu
 - učitel dbá na dodržování zásad konstruktivního rozhovoru
 - učitel monitoruje práci ve skupině, koordinuje práci skupiny
 - učitel vede žáky k hodnocení navzájem a sebehodnocení
 - učitel zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta)
 - učitel upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
 - učitel vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
 - učitel důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
 - učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
 - učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc
 - učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel pro metody práce používané ve výuce
- **Kompetence občanské**
 - učitel simuluje možné situace praktického života, diskutuje se žáky o daných situacích
 - učitel vede k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život
 - učitel seznamuje žáky s odlišnostmi života v anglicky mluvících zemích, se zvyky a tradicemi
 - učitel vede žáky k vyhledávání informací – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních lístcích, propagačních materiálech, kulturních programem, na internetu, v denním tisku
 - učitel zařazuje do výuky sestavení osobního dopisu, pohlednice, blahopřání, vyplnění formuláře s osobními daty
 - učitel vede k toleranci, empatii
 - učitel respektuje intelektové zvláštnosti žáků
 - učitel netoleruje agresivní chování a odmítnutí požadované pomoci
 - učitel důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole
 - učitel vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
 - učitel na konkrétních příkladech v literárních textech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
 - učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
 - učitel zařazuje do výuky tematické okruhy související s regionem, čímž posiluje jeho vztah k rodnému kraji
- **Kompetence pracovní**
 - učitel vede žáky ke zdokonalování písemného projevu při opisu souvislejšího textu, k dokončování práce
 - učitel vede žáky k využívání znalostí získaných v anglickém jazyce k osobnímu rozvoji a k přípravě na budoucí profesní zaměření

7. ročník

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
 - žák pozná, kdy je pro učení vhodné spolupracovat a komunikovat, a kdy se naopak izolovat
 - žák aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější
 - získané informace chápe žák včetně souvislostí a vysvětlí je (formuluje hlavní myšlenku, vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací i jejich význam)
 - žák ovlivňuje postup výuky a učení tak, aby pro něj byly přínosné; aktivně žádá objasnění souvislostí s něčím, co je mu již povědomé; zajímá se o alternativní zdroje informací a sám je navrhuje, pokud je mu látka odjinud známá více než ostatním (např. ze zájmových kroužků, televize)
 - žák při učení volí takovou aktivitu, která se mu z osobního hlediska či vzhledem k charakteru úkolu jeví jako nejvýhodnější, svou volbu zdůvodní (samostatná práce při studiu odborného textu, skupinová práce při vytváření dlouhodobého projektu apod.)
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- Kompetence komunikativní
 - žák při vyjadřování uspořádá informace logicky podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí

7. ročník

- žák své sdělení vyjádří písemně uceleně, se souvislou stavbou vět, odstavců a celého textu, se zaměřením na věc i s ohledem na svého adresáta a záměr sdělení
- délku a náročnost mluveného projevu přizpůsobí žák typu publika a jeho odezvě v průběhu své promluvy
- žák před známým i neznámým publikem přednese své sdělení uceleně a srozumitelně; připraví si a použije poznámky tak, aby to jeho vystoupení nerušilo
- žák rozlišuje, co chce sdělit, v jaké situaci to sděluje a komu to sděluje, a v závislosti na tom použije vhodné jazykové prostředky
- žák mluví výrazně, aby sdělil smysl, tempo přizpůsobuje adresátovi i obsahu, ovládá mimiku i gesta
- žák dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává)
- žák se ujistí, že druhému porozuměl tím, že klade mluvčímu doplňující otázky po smyslu sdělení; parafrázuje to, co druhý řekl
- žák v diskusi využívá myšlenky druhých jako východiska pro svá sdělení a navazuje na ně; povzbuzuje skupinu k produkování dalších nápadů, názorů, návrhů, iniciativně přichází s vlastními nápady
- žák se zamýšlí nad názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních; ve světle nových příspěvků přehodnocuje nebo potvrzuje svůj předchozí názor, případně ho upravuje v situaci, kdy ho argumenty druhého přesvědčily; akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda
- žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- žák obhajuje svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
- sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- žák v textu, promluvě či jiném záznamu pojmenuje hlavní myšlenky a stručně je shrne; určí, kde jsou klíčová místa
- žák si k tématu z různých zdrojů vybere takové informace, které podle svého úsudku potřebuje k dalšímu řešení úkolu, porovná je s informacemi, které již měl k dispozici, a propojí je
- žák se vyjadřuje tak, aby mu ostatní rozuměli, používá pro to jednoznačná a výstižná pojmenování; staví souvislé a přehledné věty a souvětí; pokud je to třeba, najde jiné výrazy, kterými ostatním lépe vysvětlí, co měl na mysli; vyhýbá se parazitním výrazům
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozбором postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení

7. ročník

- žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- Kompetence pracovní
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Tematické okruhy

Očekávané výstupy	Učivo	
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLUVENÍ, POSLECH A ČTENÍ S POROZUMĚNÍM • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v probrané slovní zásobě - reaguje na otázky k tématu • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech <ul style="list-style-type: none"> - připraví si rozhovor na téma - mluví samostatně na téma - popíše osobu, obrázek, situaci, děj - použije probrané gramatické jevy v běžné konverzaci - užívá probrané fráze při rozhovoru a samostatné promluvě • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace o anglicky mluvících zemích - porovnává tradice a zvyky, způsob života v ČR a GB, USA 	<p>Family Halloween, Christmas, Easter My country Seasons, weather Nature Free time, hobbies Food Shopping School Friends Free time, hobbies, activities Jobs. Part-time jobs Sports. Outdoor, indoor sports</p>	
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	<p>Cizí jazyk - anglický 7. ročník Tematické okruhy</p>	

5.11.5 Zájmová hudební výchova

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
	0+2			

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU:

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Vokální a instrumentální činnosti
2. Poslechové činnosti

Formy a metody práce používané ve výuce:

Předmět je určen pro žáky, kteří mají zájem setkávat se s hudbou, podílet se na organizaci hudebně výchovných činností a obohacovat své estetické vnímání v hudební oblasti. Žáci si osvojují kultivovaný hudební projev v různých oblastech (hudební sluch, zpěvný hlas, smysl pro rytmus, hudební paměť, melodické a harmonické cítění, představitivost a fantazie). Konkrétní vyučovací obsah předmětu, který je závislý na výběru jednotlivých vyučujících, je realizován prostřednictvím hlasové výchovy, rozvoje rytmických a intonačních dovedností,

nácviku jednohlasého i vícehlasého zpěvu s doprovodem i bez doprovodu a také hudebně pohybového projevu.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Žáci pracují ve třídě nebo v odborné učebně hudební výchovy s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- pochopit hudební umění a zpěv jako specifický způsob poznání a vyjadřování
- rozvíjet tvůrčí potenciál, kultivovaný projev
- vést k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- vyjadřovat osobní prožitky i postoje pomocí hudby

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kreativita

Rozvoj schopností poznávání

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
 - učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
 - vhodnou motivací vede učitel žáky k pochopení hudby jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj
 - učitel rozvíjí u nich všechny hudební schopnosti, reprodukční i produkční
 - učitel vede žáky k posouzení výsledku svého učení i výsledků svých spolužáků
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
 - učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
 - učitel podněcuje žáky k řešení problémových úkolů
 - učitel podporuje netradiční způsoby hudebního vyjádření a vede žáky k obhajování jejich postojů
- Kompetence komunikativní
 - učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
 - učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
 - učitel vede žáky k pochopení hudebního díla jako svébytného prostředku komunikace
 - učitel vytváří prostředí pro diskuzi, hodnocení hudebního díla
 - učitel učí žáky vnímat hudební projevy druhých jako nezbytný prvek mezilidské komunikace
- Kompetence sociální a personální
 - učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
 - učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
 - učitel pomáhá dle možností žáků stanovovat jeho cíle v dosahovaných produktivních hudebních činnostech
 - učitel podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj jedince
 - učitel zadává problémové úkoly pro malou skupinu i celou třídu
- Kompetence občanské
 - učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
 - na základě znalostí hudební kultury české i znalosti kultury jiných národů vytváří učitel pozitivní vztah jedince k ostatním kulturám a celému kulturnímu a historickému dědictví
 - učitel vede žáka k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vytváření osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům okolního světa
- Kompetence pracovní
 - učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
 - učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
 - učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
 - učitel podporuje a motivuje žáky k vlastní hudební tvořivosti

- učitel povzbuzuje žáky k úsilí o dosažení stanovených cílů, motivuje k dosahování úspěchu
- učitel pomáhá hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - při učení žák eliminuje rušivé podněty a vytváří optimální podmínky pro vlastní učení; pro vlastní učení zvolí takové prostředí, které mu pro zvládnutí úkolu nejlépe vyhovuje, a dále je přizpůsobuje svým potřebám
- Kompetence komunikativní
 - žák různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- Kompetence sociální a personální
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák vyjadřuje své vlastní pocity, nedotýká se citů druhých v různých situacích
 - žák sleduje a vybírá si kulturní a sportovní události v obci, zvažuje jejich kvalitu

7. ročník

1. Intonace a vokální improvizace, reflexe vokálního projevu

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI realizuje podle svých individuálních možností písně a skladby různých stylů a žánrů <ul style="list-style-type: none"> – dodržuje hlasovou hygienu a pěvecké návyky – dle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívá v jednohlase (popř. dvojhlas, trojhlas) – orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů – zařadí jednotlivé nástroje do základních skupin a rozlišuje druhy orchestrů – taktuje 2/4, 3/4, 4/4 takt – hraje na hudební nástroj a zpívá podle pokynů dirigenta – rozliší durovou a mollovou stupnici – orientuje se v základních intervalech – vytleskává rytmy 		Učivo Intonační cvičení Zpěv lidových a umělých písní Vzestupná a sestupná řada tónů Práce s notovým zápisem Reprodukce známých písní Rytmické ozvěny a hádanky, rytmická hra na tělo Melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků: Hudební výchova 7. ročník Pěvecký projev, reflexe vokálního projevu	přesahy z učebních bloků:

2. Orientace v hudebním prostoru, hudební styly a žánry

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> POSLECHOVÉ ČINNOSTI orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku <ul style="list-style-type: none"> – poslechem poznává hudební výrazové prostředky – rozeznává pěvecké hlasy – poznává hudební nástroje v ukázce – rozliší skladbu vokální a instrumentální – zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období – rozliší píseň lidovou a umělou, operu, operetu, muzikál – seznámí se s vybranými autory a skladbami – pojmenuje vybrané hudební formy – seznámí se s vývojem techniky v hudbě – seznamuje se s vývojem světové populární hudby 		Učivo Poznávání hudebních nástrojů Vokální a instrumentální skladba Lidová a umělá píseň Opera, opereta, muzikál, melodram Haydn, Mozart, Beethoven Wagner, Verdi, Schubert Smetana, Dvořák, Janáček Hra na dirigenta a orchestr Renesance, baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus
Průřezová témata MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Fungování a vliv médií ve společnosti MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá	přesahy do učebních bloků: Hudební výchova 7. ročník Hudební díla, styly a žánry	přesahy z učebních bloků:

5.11.6 Technické kreslení

1. ročník 2. ročník 3. ročník 4. ročník 5. ročník

6. ročník

7. ročník

8. ročník

9. ročník

0+2

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU:

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Základy rýsování
2. Pravoúhlé promítání

Formy a metody práce používané ve výuce:

Předmět je zaměřen na zvládnutí základů technického kreslení, správné používání pomůcek pro rýsování, rozvíjení prostorové představivosti a fantazie. Žáci se učí používat pomůcky a materiály pro rýsování, rýsovat tužkou, používat šablony, popisovat technickými písmem, zobrazovat tělesa do roviny, dle slovního zadání, předlohy a modelu zkonstruovat technický výkres. Předmět vede žáky k přesnosti a pečlivosti, výrazně přispívá k rozvoji prostorové představivosti žáků.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Vyučování probíhá v dvouhodinových blocích. Nejčastější formou výuky je samostatná práce žáků.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- rozšířit a zdokonalit vědomosti, návyky a dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Matematika (tematický okruh Geometrie)
- rozvíjet prostorovou představivost žáků
- klást důraz na přesnost a grafickou úpravu prací

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Rozvoj schopností poznávání

Kreativita

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami vyvozují řešení a závěry
 - učitel vede žáky k plánování postupů a úkolů
 - učitel vede žáky k aplikaci znalostí z jiných předmětů a naopak k využívání znalostí v jiných předmětech a praktických situacích
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel motivuje žáky k hledání různých možností řešení, k aplikaci osvědčených postupů řešení
 - učitel vede žáky k ověřování výsledků práce
 - učitel pracuje s chybami žáků a navozuje cestu ke správnému řešení
- Kompetence komunikativní
 - učitel podle potřeby žákům pomáhá
 - učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci
 - učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- Kompetence sociální a personální
 - učitel motivuje žáky k využití zkušené rady a pomoci učitele podle své potřeby
 - učitel vyžaduje dodržování pravidel
 - učitel umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
 - učitel zadává úkoly umožňující spolupráci žáků

- **Kompetence občanské**
 - učitel vede žáky k sebekontrolě a sebehodnocení na základě jasně daných kritérií hodnocení
 - učitel vede žáky ke zkoumání pohledů a názorů, lišících se od jeho vlastních
- **Kompetence pracovní**
 - učitel motivuje žáky k práci pomocí různých metod výuky
 - učitel vyžaduje dokončení práce v dohodnutém termínu a kvalitě
 - učitel umožňuje žákům reflexi úspěšnosti při dosažení cíle
 - učitel vede žáky ke zvládnutí pracovní činnosti, dodržování dohodnuté kvality a termínů pro dokončení

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- **Kompetence k učení**
 - žák rozpozná, jaké metody a způsoby učení jsou pro něj nejefektivnější, a vědomě je používá
 - žák dodržuje psychohygienu učení – během učení a domácí přípravy pravidelně a dle svých potřeb relaxuje způsobem, který jemu samotnému vyhovuje
 - žák samostatně zpracovává výpisky i práce rozsáhlejšího formátu a charakteru (reflexe, referáty, projekty)
 - žák vysvětlí smysl toho, proč si osvojuje a zpracovává různé druhy poznatků a dovedností a jak by se daly využít v jeho dalším studiu, práci nebo v osobním životě; aktivně využívá poznatky a dovednosti nabyté v určitém předmětu/oblasti i v jiných předmětech/oblastech
 - žák přezkoumává silné i slabé stránky svého učebního procesu; rozpozná překážky a problémy v učení, diskutuje o nich a takové rozhovory sám iniciuje; přijímá podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvoří plán dalšího zlepšování
 - žák identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy
 - žák vytváří (či spoluvytváří) kritéria pro hodnocení své práce; ústně i písemně se ohodnotí (deníky, dotazníky sebehodnocení), průběžně tento stav aktualizuje; rozpozná vlastní pokrok i stagnaci
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
 - žák realisticky odhadne, nakolik jeho vědomosti nebo dovednosti dostačují pro různé úkoly; sám rozpozná, co konkrétně se ještě potřebuje naučit, formuluje otázky, kterými se zeptá na to, co neumí
 - žák pro své učení samostatně zvolí cíl na základě vlastních priorit (např. budoucí studium, zaměstnání, záliby, úspěch) a dobře svou volbu zdůvodní; přijme za něj i za svůj postup osobní zodpovědnost; určí časový výhled a vystaví plán postupu učení
- **Kompetence sociální a personální**
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák rozpozná, kdy je úkol (jeho etapa) hotov, a že je čas přejít k další etapě; dotahuje celý úkol do konce (včetně vyhodnocení nebo úklidu apod.)
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák reflektuje a hodnotí práci svého týmu, jednotlivců i sebe podle kritérií, která si skupina vytvořila ve fázi přípravy; podle potřeby projednává i další hlediska
 - žák hledá spolu s druhými nejlepší návrhy na to, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm

7. ročník

- nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
- žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
- **Kompetence pracovní**
 - žák naplňuje práci do jednotlivých kroků
 - žák na základě kontextu odhaduje realisticky čas nutný ke splnění daného úkolu, zpětně reflektuje vlastní odhady
 - žák pracuje podle návodu – postupuje systematicky podle složitějšího návodu – seznámí se s návodem, upraví ho podle konkrétních podmínek a systematicky podle něj pracuje
 - žák plní úkoly ve stanoveném termínu; v průběhu plnění úkolu kontroluje dodržení termínu splnění
 - žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci
 - na základě hodnocení celé práce pojmenuje žák příčiny úspěchu i neúspěchu a navrhne úpravy
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)
 - žák vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vlohly rozvíjet
 - žák asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku

1. Druhy čar, technické písmo

Očekávané výstupy	Učivo
<p>žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ZÁKLADY RÝSOVÁNÍ • rozlišuje druhy čar a jejich použití <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje čáry podle tloušťky a podle přerušení - použije je při rýsování obrázků - využívá technické písmo k popisu technického výkresu - ovládá předepsaný tvar písmen a číslic - využívá technické písmo při psaní osobních záležitostí (hlavičky sešitů, nadpisy atd.) - zvládá napsat souvislý text technickým písmem - ovládá rozměry technických výkresů - popíše technický výkres správnými údaji 	<p>Druhy čar - podle tloušťky, podle přerušení Zvětšování a zmenšování obrázku Technické písmo Rozměry A0 - A6, rozměry technického výkresu Popis technického výkresu</p>

7. ročník

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
	Matematika 6. ročník Konstrukční úlohy - osová souměrnost, trojúhelník 7. ročník Konstrukční úlohy - středová souměrnost	

2. Volné rovnoběžné promítání, kótované promítání, zobrazování těles

Očekávané výstupy	Učivo
žák: <ul style="list-style-type: none"> • PRAVOÚHLÉ PROMÍTÁNÍ • zobrazí geometrický obrazec pomocí kótovaného promítání na jednu průmětnu <ul style="list-style-type: none"> - sestrojí obrazec sestávající z úseček, kružnic a jejich částí - k danému obrazci sestrojí kóty a zapíše velikosti délek • zobrazí těleso do dvou a tří průměten <ul style="list-style-type: none"> - rozliší průmětny a souvislosti a vztahy mezi nimi - sestrojí nárys, půdorys a bokorys tělesa - vyznačí viditelnost hran 	Zobrazení ve volném rovnoběžném promítání - hranoly, jehlany, kužely, složená tělesa Zobrazení v kótovaném promítání - základní geometrické obrazce, technické součástky Zobrazování na dvě nebo tři průmětny - základní geometrická tělesa a jejich složeniny Použití různých technik a rýsovacích pomůcek (práce tužkou, stínování, šrafování, stříkání, vytahování tuší)

Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita Rozvoj schopností poznávání	Matematika 6. ročník Prostorové útvary - kvádr, krychle 7. ročník Prostorové útvary - hranoly	

5.11.7 Základy sebeobrany

Charakteristika předmětu

OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU:

Vzdělávací obsah předmětu:

1. Činnosti ovlivňující zdraví, úroveň pohybových dovedností a podporující pohybové učení

Formy a metody práce používané ve výuce:

Předmět je zaměřen na netradiční pohybové aktivity, na zdokonalování pohybových dovedností žáka, metod, technik a pravidel vybraných pohybových aktivit. Vede žáky k poznání sama sebe po stránce fyzické i psychické, snahu o dosahování vyšší zdatnosti. Žáci zde nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, stejně jako pro rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.

Způsob a místo realizace předmětu:

Předmět je zařazen jako volitelný pro žáky 7. ročníku. Je realizován v tělocvičně, ale i v prostorách mimo školu

(tělocvična Slávia Kroměříž), v terénu (venkovní hřiště, atletický stadion), kde žáci dodržují zásady správného chování a bezpečnosti

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ PŘEDMĚTU

- vést žáky k uvědomění si vlastního jednání a způsobu rozhodování
- vytvářet u žáků názor, co je zdravé a co zdraví ohrožuje a poškozuje
- poznat zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu
- pomáhat žákům chápat dobrý fyzický vzhled, zdatnost a duševní pohodu jako významný předpoklad pro zdravý životní styl
- umožnit žákům propojovat činnosti a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy, se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím
- učit žáky pochopit zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody, vnímat radostné prožitky spojené s pohybem, příjemným prostředím a vztahy
- podporovat u žáků aktivní přístup k podpoře zdraví, vést žáky k využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

Průřezová témata pokrývaná předmětem

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tématické okruhy

Kooperace a kompetice

Psychohygiena

Rozvoj schopností poznávání

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

- Kompetence k učení
 - učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k pohybovým činnostem
 - učitel motivuje žáky k pohybové činnosti kladným hodnocením
 - učitel vede žáky k zvládnutí základních organizačních, hygienických a bezpečnostních zásad pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní pohybové činnosti ve známém a neznámém prostředí
 - učitel vede žáky ke kritickému zhodnocení svého výkonu
- Kompetence k řešení problémů
 - učitel vede žáky k vnímání, rozpoznání a pochopení problémové situace
 - učitel vede žáky k samostatnému řešení problémů
 - učitel vede žáky k volbě různých postupů řešení
 - učitel vede žáky k ověřování správnosti řešení problémů
 - učitel vede žáky k správným rozhodnutím a zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- Kompetence komunikativní
 - učitel vede žáky k naslouchání jiným lidem
 - učitel vede žáky k dodržování etiky komunikace
 - učitel vede žáky ke komunikaci mezi sebou vhodným způsobem, ke správným reakcím na povely
- Kompetence sociální a personální
 - učitel vede žáky ke spolupráci při řešení úkolů, k práci v družstvech
 - učitel vede žáky k rozvíjení spolupráce uvnitř kolektivu, družstva
 - učitel vede žáky k utváření příjemné atmosféry v kolektivu, k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- Kompetence občanské
 - učitel vede žáky k odmítání útlaku a hrubého zacházení
 - učitel vede žáky k pochopení základních principů, zákonů, práv a povinností ve škole i mimo ni
 - učitel vede žáky k zajištění první pomoci při úrazech lehčího charakteru
- Kompetence pracovní
 - učitel vede žáky ke správnému provádění cviků během sportovních aktivit
 - učitel vede žáky k dodržování pravidel a pokynů
 - učitel vede žáky k organizování své činnosti

7. ročník

7. ročník

0+2 týdně, V

Klíčové kompetence

- Kompetence k učení
 - žák přiměřeně kriticky reflektuje ústně i písemně svůj proces učení, v případě potřeby přehodnocuje vlastní postupy učení
- Kompetence komunikativní
 - žák obhájí svůj názor asertivním způsobem (důrazně, ale slušně); předkládá konkrétní argumenty i proti většinovému mínění, je-li přesvědčen o jeho správnosti
 - sděluje-li žák druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo
- Kompetence sociální a personální
 - žák pracuje podle zažitých (zvnitřněných) pravidel spolupráce, a pokud vyvstane potřeba, pravidla pro danou situaci aktualizuje
 - žák v případě potřeby nabízí svou pomoc, všimne si, kdo ji potřebuje
 - žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání; nepodléhá ambicím, třídním stereotypům nebo rivalitám ani osobním preferencím ve vztahu ke spolužákům; raduje se z úspěchu celé skupiny i tehdy, když se na něm nepodílel nebo když zvítězilo řešení, které sám neprosazoval
 - žák se zdržuje posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby
 - žák při nezdaru nebo potížích neshazuje vinu na druhé, k příčinám nezdaru se dostává společným rozbořením postupu nebo podmínek
 - žák si s pomocí učitele vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu
 - žák si stanovuje cíle pro sebezlepšení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení
 - žák podle svého uvážení využívá zpětnou vazbu pro své další jednání
 - žák pojmenuje své emoce v daném okamžiku, omluví se při jejich nezvládnutí ve skupině, používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce
- Kompetence občanské
 - žák kritizuje stereotypy a předsudky použité v soukromé i ve veřejné komunikaci, snaží se jich vyvarovat
 - žák nepoužívá násilné řešení sporů, vyjedná smír; používá v případě potřeby různá vyjádření a postupy, kterými je možné odmítnout agresi proti sobě nebo proti třetí osobě
 - fyzickému i psychickému násilí ve škole žák nepřihlíží, ale podle svých možností se mu postaví
- Kompetence pracovní
 - žák reálně odhadne své možnosti (co dokáže a za jakých podmínek)

7. ročník

1. Průpravné úpoly

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ, ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ A PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti průpravných úpolů <ul style="list-style-type: none"> - čelí <i>energicky soupeři</i> - využívá <i>fyzickou sílu</i> - učí se <i>být poddajný</i> - využívá <i>aktivitu soupeře k narušení jeho stability</i> - využívá <i>soupeřovu hybnost a hmotnost</i> - rozvíjí <i>skupinovou spolupráci a skupinovou taktiku</i> 		Učivo Přetahy, přetlaky, odpory, přemístění, držení, navázání kontaktu, zabránění kontaktu, zvedání, nošení a spouštění živého břemene Úpolové hry
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace Sebepoznání a sebepojetí Rozvoj schopností poznávání	přesahy do učebních bloků: Tělesná výchova 7. ročník Pohybové a sportovní hry, atletika, úpoly, cvičení s hudbou	přesahy z učebních bloků:

2. Pády

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ, ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ A PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • uplatňuje vhodné a bezpečné chování, předvidá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost <ul style="list-style-type: none"> - přispívá ke <i>snížení úrazovosti</i> - <i>ztrácí a obnovuje svou statickou i dynamickou rovnovážnou polohu</i> - zná <i>různé plochy opory</i> - zná <i>biomechaniku pohybové aktivity</i> - <i>zabrání kontaktu zranitelnými částmi těla</i> - <i>rozkládá dopadovou sílu na plochu</i> - <i>uskutečňuje pohyby valivým způsobem</i> - <i>umí použít jednoduchou a přirozenou techniku pohybu</i> 		Učivo Pád vpřed s převratem, bez převratu, se zaražením, bez zaražením Pád vzad s převratem, bez převratu, se zaražením, bez zaražením Pád stranou se zaražením Kombinované pády
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

3. Střehové postoje

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ, ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ A PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti střehových postojů <ul style="list-style-type: none"> - <i>vnímá prostorové vztahy těla k prostředí, zejména podložce</i> - <i>vnímá prostorové vztahy k spolucvičencům a předmětům</i> - <i>vnímá prostorové vztahy jednotlivých částí těla</i> - <i>využívá různé polohy těžiště</i> - <i>užívá stabilní polohy, přechody, pohyby paží, nohou, obraty těla</i> - <i>přemísťuje se výhodným způsobem</i> 		Učivo Přirozené postoje Úpolové postoje Bojový postoj – střeh, čelný, levý/pravý, střeh přirozený/bojový, útočný/obraný, vysoký/střední/nízký Pohyb v postojích vpřed, vzad, do boku
Průřezová témata	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

7. ročník

4. Základy sebeobrany ve vybraných situacích

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ, ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ A PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • naplňuje základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc a respekt k soupeři <ul style="list-style-type: none"> - zná rozdělení sebeobrany - při nácvičce dodržuje pravidla ve vymezených podmínkách - respektuje a dodržuje příslušné právní normy - uvědomuje si tělesné předpoklady na různé úrovni osob populace - vytváří svou psychickou odolnost - potlačuje strach - zvyšuje sebevědomí a jistotu - uvědomuje si možnosti a víru ve své reálné schopnosti - chápe etiku a etiketu, spravedlivost čestného střetu 		Učivo Modelové sebeobrané situace: držení soupeře/soupeřem boj o únik obrana proti objetí zepředu/zezadu obrana proti škrčení obrana proti přímému útoku rukou/nohou obrana proti bočnímu útoku rukou/nohou obrana proti útoku shora
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice	přesahy do učebních bloků: Výchova ke zdraví 7. ročník Bezpečné chování	přesahy z učebních bloků:

5. Základy vybraného úpolového sportu

Očekávané výstupy žák: <ul style="list-style-type: none"> • ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ, ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ A PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje soutěžní a nesoutěžní úpolové sporty a disciplíny - zná sebeobrané úpolové sporty a komplexně rozvíjející úpolové sporty - rozvíjí své dovednosti a schopnosti ve vybraných aktivitách 		Učivo Techniky postojů karate Techniky vybraných úderů karate Techniky vybraných seků karate Techniky vybraných krytů karate Techniky vybraných kopů karate Kombinace technik karate
Průřezová témata OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika Mezilidské vztahy	přesahy do učebních bloků:	přesahy z učebních bloků:

6 Evaluace vzdělávacího programu

Název školy	Základní škola Slovan, Kroměříž, příspěvková organizace		
Adresa	Kroměříž, Zeyerova 3354, PSČ 767 01		
Název ŠVP	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Slovan Kroměříž - inkluze		
Platnost	od 1. 9. 2016	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání
Název RVP	RVP ZV Základní vzdělávání	Délka studia v letech:	9

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků je uvedeno ve školním řádu a je v souladu se školským zákonem a vyhláškou č. 48/2005.

Pravidla hodnocení žáka základní školy

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků vychází z míry posouzení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení. Součástí hodnocení žáků je i sebereflexe, to je uvědomění si toho, co a proč žáci dělají, co se jim už podařilo, a stanovení určitého cíle, kam by chtěli dojít. Důležité je umět porovnat své vlastní pokroky a nejen být hodnocen ve srovnání s ostatními.

Za první pololetí dostává žák výpis z vysvědčení, na konci druhého pololetí vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů.

Prospěch žáka je v povinných i nepovinných vyučovacích předmětech hodnocen těmito stupni:

- 1 - výborný**
- 2 - chvalitebný**
- 3 - dobrý**
- 4 - dostatečný**
- 5 - nedostatečný**

Chování žáka je hodnoceno těmito stupni:

- 1 - velmi dobré**
- 2 - uspokojivé**
- 3 - neuspokojivé**

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl s vyznamenáním**
- prospěl**
- neprospěl**
- nehodnocen**

Žák je hodnocen stupněm:

- prospěl s vyznamenáním:** není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkovém hodnocení stupněm horším než 2 - chvalitebný, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,5 a jeho chování je velmi dobré
- prospěl:** není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm 5 – nedostatečný
- neprospěl:** je-li v některém povinném předmětu hodnocen na vysvědčení stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí
- nehodnocen:** není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů na konci prvního pololetí

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení přihlídně k charakteru postižení. U žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zástupce žáka.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn. Žák opakuje ročník, pokud na

konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. Do vyššího ročníku postoupí i žák, který již na daném stupni jednou ročník opakoval.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení žáka mohla být provedena nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do té doby žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Opravné a komisionální zkoušky

Žákovi, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, s výjimkou předmětů výchovného zaměření, ředitel školy umožní vykonat opravné zkoušky. Toto se netýká žáků, kteří již na daném stupni jednou ročník opakovali.

Žák koná opravné zkoušky nejpozději do 31. 8. příslušného školního roku. Termín stanoví ředitel školy.

Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek nejpozději do 15. září, do té doby navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.

Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka. (Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, krajský úřad.) Ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka ředitel, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka. V případě zjištění porušení pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní. Nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne podání žádosti.

Komisi pro opravné zkoušky nebo přezkoumání výsledků hodnocení žáka jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná; tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu a přisedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů.

O komisionální zkoušce se pořizuje protokol.

Komise žáka přezkouší, není-li možné žáka pro jeho nepřítomnost ze závažných důvodů přezkoušet, může ředitel školy nebo krajský úřad stanovit náhradní termín k přezkoušení. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka. Žák může v jednom dni vykonat opravnou zkoušku nebo přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Při změně hodnocení se žákovi vydá nové vysvědčení.

Všeobecné zásady hodnocení

Za hodnocení v příslušném předmětu odpovídá plně vyučující, musí mít dostatek průkazných podkladů a musí svoje hodnocení přesně zdůvodnit.

Při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu hodnoceného období zakolísat v učebních výkonech pro určitou zdravotní, psychickou nebo jinou indispozici.

Při určování hodnotícího stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za hodnotící období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel do pěti pracovních dnů poté, co se dozvěděl o přijetí žáka na jinou školu, kopii dokumentace a hodnocení žáka za neukončené hodnotící období.

Významným podkladem pro hodnocení žáků z matematiky, českého jazyka a angličtiny v 5. a 9. ročníku jsou výsledky žáka v celorepublikovém plošném testování žáků prováděném ČŠI v souladu s § 174 odst. 2 písm. a) zákona 561/2004 Sb.

Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho

nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého hodnotícího období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem pololetí z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě školského poradenského zařízení.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení, hodnocení zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, písemných prací, výrobků, a výtvarných děl. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci zákonným zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 30 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každém hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkového hodnocení žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, ...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zapsání známek a poznatků o chování také do přehledu před čtvrtletním hodnocením a dbá o jejich úplnost.

Hodnocení provádí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnocené období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za hodnocené období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny zákonným zástupcům.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

Na konci pololetí, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkového hodnocení do programu DM evidence, katalogových listů a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na hodnocení v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování třídní učitel a vyučující jednotlivých předmětů v průběhu celého roku. Na konci I. a III. čtvrtletí zapíše třídní učitelé průběžné hodnocení do žákovských knížek.

Na konci I. a II. pololetí je vydáváno vysvědčení.

Informace jsou zákonným zástupcům předávány převážně při osobním jednání a na třídních schůzkách. Zákonným zástupcům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zákonným zástupcům žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Pokud je hodnocení žáka stanoveno na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženým hodnocením nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy konkrétním žákům a na požádání ve škole také jejich zákonným zástupcům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména nezkoušejí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel hodnotí jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. Prověřování znalostí je možno provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení žáka a způsobu získávání podkladů.

Hodnocení chování

Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli.

Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na hodnocení chování i další vyučující. O hodnocení rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel školního řádu školy během klasifikačního období.

Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

K uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže předchozí opatření byla neúčinná.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré) Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé) Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a opatření k posílení kázně.

Třídní učitel, ředitel školy, zástupce obce nebo školského úřadu může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou práci pochvalu nebo jiné ocenění (dále jen "pochvala").

Opatření k posílení kázně žáků se ukládá za závažné nebo opakované provinění proti školnímu řádu. Toto opatření předchází zpravidla před snížením klasifikačního stupně z chování. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření: napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy. Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku; udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy. Ředitel školy uděluje důtku po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření písemně prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka. Opatření se zaznamenává do katalogového listu žáka.

Za jeden přestupek lze udělit žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně.

Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při hodnocení výsledků v uvedených předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí: ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti, schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí, kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost, aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim, přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu, kvalita výsledků činností, osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný) Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý) Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností

projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní činnosti, praktika, technické činnosti, vedení domácnosti, šití, základy pěstičelství, informatika.

Při klasifikaci v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí: vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce, využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech, kvalita výsledků činností, organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí, hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci, obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný) Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý) Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněčován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem.

Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Hodnocení ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova. Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem hodnotí s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při hodnocení se hodnotí stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu, osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace, poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, kvalita projevu, vztah žáka k činnostem a zájem o ně, estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti, v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný) Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý) Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Hodnocení žáků s vývojovými poruchami

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení přihlédne k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píšou tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž

vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při hodnocení se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Žáky s vývojovou poruchou učení lze hodnotit slovně na základě písemné žádosti zákonných zástupců v předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžnému hodnocení. Hodnotit lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci se zákonnými zástupci. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žákům mimořádně nadaným, kteří mají integrační list, bude vypracován příslušnými vyučujícími individuální vzdělávací plán, který má charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícími(i) a zákonnými zástupci dítěte; je zpracován dle pokynů krátce a rámcově v písemné formě. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

Při hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.